

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ
TUTANAK DERGİSİ

28'inci Birleşim
24 Mart 1992, Salı

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I. GELEN EVRAK	3659-3660
II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	
A- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	
1. YDP Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Kenan Akın'ın "Camilerin Korunması, Kullanılması, Amaç Dışı Kullanımlara Verilmesi ve Liselerimizde Dini Eğitim" konusunda gündem dışı konuşması.	3662-3673
- Milli Eğitim ve Kültür Bakanı Sayın Eşber Serakıncı'nın, ilgili yanıtı.	
2. SDP Lefkoşa Milletvekili Sayın Ergün Vehbi'nin, "Bakanlar, Tefeciler ve Yasal Olmayan Faiz Talepleri" konulu gündem dışı konuşması.	3674-3695
- Ekonomi ve Maliye Bakanı Sayın Nazif Borman'ın, ilgili yanıtı.	
3. HDP Gazi Mağusa Milletvekili Sayın İsmet Kotak'ın, "Yerel Yönetimlerin Gelirleri ve Köylerimiz" konulu gündem dışı konuşması.	3695-3698
- İçişleri, Köyleri ve Çevre Bakanı Sayın Serdar Denктаş'ın, ilgili yanıtı.	
	.../3656.

B. ONAYA SUNULANLAR

1. Başkanlık Divanının, Kamerun'un Başkenti Yaunde'de yapılacak P.A.B Konferansına Cumhuriyet Meclisini Temsilen Katılacak Heyeti Belirleyen Kararı (BDK.No:15/2/1992) 3699-3700
2. Başkanlık Divanının T.B.M.M. Bütçe ve Plân Komisyonunun, K.K.T.C. Cumhuriyet Meclisi Ziyaretine ilişkin Kararı (B.K.No:1/2/1992) 3701-3702
3. Hukuk ve Siyasi İşler Komitesi Başkanlığının, Vakıflar Örgütü Din İşleri Dairesi Yönetim Kurulunun Girne-Karaağaç'da Vakıflar İdaresinin Kontrol ve Yönetiminde Bulunan Emlâkin Uzun Süreli Kiralanmasına İlişkin Karar ile Bakanlar Kurulunun, Bu Kararı Onaylayan 12.2.1992 Tarih ve E-145-92 Sayılı Kararın Onaylanmasına İlişkin Karar Tasarısı Hakkında İvedilik Önergesi. 3703

C. BİLGİYE SUNULANLAR

1. Başbakanlığın, KKTC ile TC Arasında İmzalanan Karma Ekonomik Komisyonu Onikinci Dönem Protokoluna İlişkin Tezkeresi. 3704-
2. Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesi Başkanlığının, Cumhuriyet Meclisi Bütçesini Denetlemek Üzere Belirlenen Denetçi Üyelere İlişkin Tezkeresi. 3705

III. GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. Oteller, Pansiyonlar ve Halka Açık Yerler (Düzenleme) (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:64/1/91) ve İdari ve Sosyal İşler Komitesinin Tasarıya İlişkin Raporu. 3706-3714
2. Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin Din İşleri Dairesinin, 1985 ve 1986 Mali Yıllarına Ait Bütçe Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporu (S.R.No:37/1/9); 1987 - 1988 Mali Yıllarına Ait Bütçe Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporu (S.R.No:36/1/90) ve 1989 Mali Yılı Denetim Raporuna (S.R.No:49/1/90) İlişkin Raporu 3715-3738

3. Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin, Vakıflar ve Din İşleri Dairesinin; 1984 Mali Yılına Ait Kesin Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporu (S.R.No:30/1/90); 1985 Mali Yılına Ait Kesin Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporu (S.R.No:31/1/90); 1986 Mali Yılına Ait Kesin Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporu (S.R.No:32/1/90); 1987 Mali Yılına Ait Kesin Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporu (S.R.No:33/1/90) ile 1988 Mali Yılı Esaplarına Ait Sayıştay Denetim Raporuna (S.R.No:60/2/91) İlişkin Raporu. 3739-3815
4. Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin, Türkiye Cumhuriyeti Milli Piyango Hemen Kazanın 31 temmuz 1989 - 31 Aralık 1989 Devresine Ait Hesapların Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin Raporu. 3816-3822
5. Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin Lefkoşa Belediyesi Girne Caddesi Düzenleme Projesine Ait İhale İle İlgili Sayıştay Raporuna (S.R.No:55/1/91) İlişkin Raporu. 3823-3828
6. Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin, Orman Dairesinin Döner Sermayeli İşletmelerinin 1990 Mali Yılına Ait Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporuna (S.R.No:60/2/91) İlişkin Raporu. 3828-3824
7. Ekonomi, Maliye Bütçe ve Plân Komitesinin Devlet Üretme Çiftlikleri 1988 ve 1989 Mali Yılına Ait Hesapları ile İlgili Sayıştay Raporuna İlişkin Raporu. 3835-3843
8. Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin, Türkiye Cumhuriyeti Milli Piyangosunun 1990 Mali Yılı Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin Raporu. 3844-3850
9. Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devlet Piyangosunun 1990 Mali Yılı Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin Raporu. 3851-3857

10. Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin Spor Toto-loto'nun 1990 Mali Yılı Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporuna ilişkin Raporu. 3858-3864
11. Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin Devlet Piyangosunun Hemen Kazan Oyununun 1990 Mali Yılı Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporuna ilişkin Raporu. 3865-3872
12. Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin, Turizm geliştirme ve Tanıtma Fonunun 1987, 1988 ve 1989 Mali Yılları Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporu (S.R.No:43/1/90 ve 1990 Mali Yılı Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporuna (S.R.No:56/1/91) ilişkin Raporu. 3872-3894
13. Vakıflar Örgütü ve Din İşleri Dairesi Yönetim Kurulunun Girne - Karaağaç'ta Vakıflar İdaresinin Kontrol ve Yönetiminde Bulunan Emlâkin Uzun Süreli Kiralanmasına ilişkin Kararı ile Bakanlar Kurulunun Bu Kararı Onaylayan 12.2.1992 Tarih ve E-145-92 Sayılı Kararının Onaylanmasına ilişkin Karar Tasarısı ve Hukuk ve Siyasi İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu. 3895-3958

I. GELEN EVRAK

RAPORLAR

1. Vakıflar Örgütü ve Din İşleri Dairesi Yönetim Kurulunun, Girne Karaağaç'ta Vakıflar İdaresinin Kontrol ve Yönetiminde bulunan Emlâkin Uzun Süreli Kiralanmasına ilişkin Kararı ile Bakanlar Kurulunun, bu Kararı onaylayan 12.2.1992 tarih ve E-145-92 sayılı Kararının onaylanmasına ilişkin Karar Tasarısı (G.K.T.No:4/2/92) ve Hukuk ve Siyasi İşleri Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu. (Başkanlığa Geliş Tarihi:19.3.1992)
2. Gelir Vergisi (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No: 151/2/92) ve Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu. (Başkanlığa Geliş Tarihi:24.3.1992)

BAŞKANLIK DİVANI KARARLARI

3. Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanının, Kamerun'un Başkenti Yaunde'de Yapılacak P.A.B. Konferansına Cumhuriyet Meclisini Temsilen Katılacak Heyeti Belirleyen Kararı (B.D.K.No:15/2/92) (Başkanlığa Geliş Tarihi:24.3.1992)
4. Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanının, T.B.M.M. Bütçe ve Plân Komisyonunun, KKTC Cumhuriyet Meclisini Ziyaretine ilişkin Kararı (B.D.K.No:16/2/92) (Başkanlığa Geliş Tarihi:24.3.1992)

DİLEKÇE KOMİTESİ KARARLARI

5. Dilekçe Komitesinin, Gündemindeki Bazı Dilekçelere ilişkin Kararlarını İçeren Cetvel (Başkanlığa Geliş Tarihi:23.3.1992)

YAZILI SORULAR

6. SDP Lefkoşa Milletvekili Sayın Ergün Vehbi'nin, Barış Sınır ve Ruh Hastalıkları Hastanesindeki Hastaların Dövülmesi ile ilgili Yazılı Sorusu (Y.S.No:23.3.1992) (Başkanlığa Geliş Tarihi:23.3.1992) (Başbakanlığa)

7. SDP Lefkoşa Milletvekili Sayın Ergün Vehbi'nin, Kumarhane İzinleri ile ilgili Yazılı Sorusu (Y.S.No:18.2.1992) (Başkanlığa Geliş Tarihi:23.3.1992) (Başbakanlığa)

TEZKERELER

8. Hukuk ve Siyasi İşler Komitesi Başkanlığının, Vakıflar Örgütü ve Din İşleri Dairesi Yönetim Kurulunun, Girne Karaağaç'ta Vakıflar İdaresinin Kontrol ve Yönetiminde Bulunan Emlâkin Uzun Süreli Kiralanmasına ilişkin Krarı ile Bakanlar Kurulunun, bu Kararı Onaylayan 12.2.1992 tarih ve E-145-92 Sayılı Kararın Onaylanmasına ilişkin Karar Tasarısının (G.K.T.No:4/2/92) ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi. (Başkanlığa Geliş Tarihi:24.3.1992)
9. Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesi Başkanlığının, Cumhuriyet Meclisi Bütçesini Denetlemek üzere Belirlenen Denetçi Üyelere ilişkin Tezkeresi. (Başkanlığa Geliş Tarihi: 24.3.1992)
10. Başbakanlığın, KKTC ile TC Arasında İmzalanan Karma Ekonomik Komisyonu Onikinci Dönem Protokoluna ilişkin Tezkeresi. (Başkanlığa Geliş Tarihi:18.3.1992)

BİRİNCİ OTURUM

Açılış Saati: 10.30

BAŞKAN: Hakkı ATUN

KÂTİP : Kutlu Evren

KÂTİP : Ünal Üstel

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin, II'nci Dönem, 2'nci Yasama Yılı'nın, 28'inci Bileşimini açıyorum. Ad okunarak yoklama yapılacaktır.

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KÂTİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı vardır. Gündem gereği görüşmelere başlıyoruz. Birinci madde Başkanlığın Genel Kurula sunuşlarıdır.

II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

Bu kısımda önce gündem dışı konuşmalara yer verilecektir. Daha sonra sırasıyla onaya ve bilgiye sunuşlar yapılacaktır.

Gündem dışı üç konuşma istemi var. Üçüne de söz verilecektir. İlk istem Yeni Doğu Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Kenan Akın'ın "Camilerin Korunması, kullanılması ve Liselerde Dini Eğitim" konusunda gündem dışı konuşma istemidir. Buyurun okuyun.

- 3662 -

KÂTİP -

20.3.1992

KKTC Meclis Başkanlığına,
Lefkoşa.

KKTC Sınırları içerisindeki İbadet Yerlerimizin (Camilerimiz) Korunması, Kullanılması, Amaç Dışı Kullanımlara Verilmesi ve Liselerimizde Dini Eğitim konusunda gündem dışı konuşma yapmak istiyorum. Gereğini saygı ile rica ederim.

Kenan Akın
Yeni Doğu Partisi
Genel Sekreteri
Mağusa Milletvekili.

BAŞKAN - Buyurun.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; içinde yaşadığımız şu mübarek Ramazan ayı içerisinde dini istismar ederek kesinlikle öyle bir düşünce içerisinde olmadığımızı fakat gerçekten toplumumuzun milli ve manevi değerlerini zedeleyici, rahatsız edici birtakım olayları gündeme getirmemek elde değil.

Son zamanlarda manevi değerlerimize karşı Hükümetin takınmış olduğu menfi, yanlış tutumu sizlere açıklamak ve gerekli düzeltmelerin de yapılmasını rica edeceğiz. Bunları söylerken, Kıbrıs Türk Basınının da bu konuya sıcak yaklaştığını görmekteyiz. Ancak sıcak yaklaşırken niye yaklaştığını da hâlâ biz çözüm bulamadık.

17 Şubat 1992 Pazartesi tarihli Kıbrıs Gazetesinde "Haçlı Seferi" diye bir manşet atılarak Rum tarafında kalan, Güneyde kalan camilerimizin ki dünyaca tanınmış Hala Sultan Tekkesinin müze haline dönüştürüldüğünü Kıbrıs Gazetesi

../3663.

"Haçlı Seferi" diye adlandırmaktadır. Bu yaklaşımından dolayı Kıbrıs Gazetesine gerçekten teşekkür etmemek elde değil. Ancak bu yazı devamında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümetinin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti sınırları içerisinde olan, dahilinde olan Girne'deki Michael Archangel Kilisesi'yle Yeni İskele'deki kiliselerin onarımını yazıyor, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümetinin yapmış olduğu. Fakat bugün baktığımızda bir çok kuruluşun tepki gösterdiği ve Türkiye basınına bile yansıyan camilerimizin, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti sınırları içerisinde bulunan camilerimizin, ibadet yerlerinin amaç dışı kullanıma verilmesi gerçekten Eğitim Bakanlığının bu konuda da çanak tutarcasına fırsat vermesini tepkiyle karşılamamak elde değil.

Her şeyden önce Kıbrıs Türkü uzun yıllar Ruma karşı maddi ve manevi alanda bir mücadele vermiş ve bu mücadelede başarıya ulaşmış, Kıbrıs Türkünün hürriyet mücadelesi ve ilân ettiği Cumhuriyet bugün bağımsızlığını ilân eden diğer cumhuriyetlere de örnek olmuştur. Ben daha önce konuşmalarında iddia ettik. Ve her zaman söylüyoruz, bunu iddia etmeye gerek yok. Bugün Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne ben Anadolu'dan, Türkiye'den görürken, camilerimizin minarelerine asılmış Türk Bayrakları ile tanımaya başladım. İlk çocukluğumda Kıbrıs Türk Halkı bu şerefli mücadelesine camilerimizdeki imamlarımıza, hocalarımıza ve eğitimci

hocalarımızın vermiş olduğu ışık çerçevesinde bugünlere gelmiştir. Bugünlere gelindikten sonra Rumlar ,..

MİLLİ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI (Yerinden) -
Ne bayrağı? Türk?

KENAN AKIN - Türk bayrağını minarede asılmış Türk bayrağı ile tanımaya, Kıbrıs'ı öyle tanımaya o şekilde, çocukluğumda o şekilde hatırlarım ben. Camilerimizin bu milli mücadelede bu kadar önemi büyükken ve Rumların yapmış olduğu propaganda çerçevesinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine yapılan icraatın arasındaki tezatı gördükçe hayrete düşmek ve nerede yaşadığımızı da anlamak mümkün değildir. O keçi sakallı Rum-Ermeni bozuntusunun her zaman bize böyle perşembe günleri Rum televizyonunda daima Kıbrıslı Türk kardeşlerimizin ibadete hazır şekilde camilerinin korunduğunu propagandasını yaparken, ibadet yerlerinin korunduğunu boyayarak Kıbrıslı Türk kardeşlerimiz mutlaka bir gün gelecek eski sizin gibi burada ibadetlerini yapacaktır propagandasını yaparken, biz maalesef onun aksine, tersine buradaki mevcut ibadet yerlerini kapatmaya veya hatta da amaç dışı kullanılmaya verilirken neyi amaç ettiğimizi anlamak mümkün değil. Bu konuşmayı yaparken kesinlikle sanat çevrelerine kesinlikle karşı değilim. Son derece de bir tiyatro izleyicisi ve meraklısıyım. Ancak tiyatronun yapılacağı yer başkadır, ibadetin yapılacağı yer başkadır.

Biraz önce Kıbrıs Gazetesi'nde şöyle bir haber başlığı okuduk. Biraz önce bahsettiğim gibi, haksız zihniyet de hortladı. Dikkatimi çekti ve yazıyı okudum. Rumlar Hala Sultan Tekkesini müze yapmak istiyorlarmış. Nedeni de, burada artık namaz kılan yokmuş iddiasıyla Rumun gerçekten böyle bir hevesi var ise bu kararı telin ediyor ve bunun önlenmesi için Yüce Meclisin harekete geçmesini de teklif ediyoruz. Rumun böyle bir kararı alma cesaretini göstermesi aslında bizden kaynaklanmaktadır. Biz acaba kutsal yerlerimize ne yapıyoruz? Rumun yaptığının beterini yapmıyor muyuz? Oyle ise Kıbrıs Gazetesi bizim için de ve aynı başlığı atacak. Biz beklerdik ki 17 şubattan sonra, Kıbrıs Gazetesi bu olaylara aynı başlığı, belki de daha da

ağır başlık atacağını bekliyorduk. Ama maalesef aynı hassasiyeti de, aynı gazeteden beklememiz mümkün değil. Birlik Gazetesi bu işlerin kahramanlığını ve övgüsünü yaparcasına Buğday Caminin tiyatrosu olduğunu resimleyerek halka sunmuştur. Tiyatroculuk olayının yaydırılması gerçekten Kıbrıs'ta...

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ama o 64'te oldu.

KENAN AKIN (Devamla) - Büyük bir gereksinmedir.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Ama o 1964'te oldu o yahu.

KENAN AKIN (Devamla) - Sayın Bakanın iktidardan olduğunu bilmiyordum yani,

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Hayır yoktun sen burda. 1964 çarpışmalarında oldu o iş. şimdi değil.

KENAN AKIN (Devamla) - E şimdiki manşetlerden bahsediyorum ben. Birlik Gazetesinin şimdiki manşetlerini ben söylüyorum.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - E o yani sancaktarın başkanlığında 1964'te oldu o.

KENAN AKIN (Devamla) - Ki, tabii ki bu ÷lkede her kazamıza bir tiyatro salonuna kavuşmamızın acil bir gereksinme olduğunu da burada iddia ediyorum. Kesinlikle tiyatro oyunlarına, tiyatro çalışmalarına karşı olduğumu ve bugün tiyatrosunun Hükümet tarafından yeterince desteklenmediğini de iddia ediyorum.

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa) (Yerinden) - En güzel destek nasıl?

KENAN AKIN (Devamla) - E maddi olarak. Yani bir camiyi vermek destek değildir. Yani bu nasıl yaklaşım bu?

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Kültür Merkezi oldu o yahu.

KENAN AKIN (Devamla) - O size göre. O size göre.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - 25 senedir Kültür Merkezidir.

KENAN AKIN (Devamla) - Size göre o. Evet belki gülünç bir gazete başlığı olur ama farkında olmadan bu zihniyeti savunuyor ve tatbik ediyoruz.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - 30 senedir o Kültür Merkezidir.

KENAN AKIN (Devamla) - Maalesef bu icraatımızda Rumun Güneydeki ibadet yerlerimizin kapatılması ve ibadet yerlerimize amaç dışı harekete geçmesini destekliyor anlamına gelmektedir. Sarayönü Camiinin yıllardır Evlendirme Dairesi olarak kullandığımız gibi maalesef ibadet yapılmadığı halde, hiç olmazsa caminin, camiye yakışır bakım ve temizliğe ağırlık verilmesi gerektiğine inanıyoruz. Haydarpaşa Camii de el çabukluğu ile bir sanat galerisine çevirdik.

Bu da yetmedi, cami minberinin yanına kocaman bir çıplak kadın resmi konulmuştur, ve buna Kültür Bakanlığımız maalesef ki, Kültür Bakanlığımız var, bu konulara ne kadar ağırlık verdiğine de inanıyoruz. Fakat ona sessiz kalması....

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa) (Yerinden) - Camide olmaz.

KENAN AKIN (Devamla) - Ve kokteyilli sanat galerisi düzenleyerek caminin içinde viskimizi içiyoruz. Ve bu Ulusal Birlik Partisinin yapmış olduğu çok önemli icraatlardan da biridir. Herhalde buna Sayın Eşber Serakinci cevap verecek mi, vermeyecek mi bilemem. Kuliste ben bazı şeyler daha söyleyeceğim ona, cevap vermezse birtakım insanların da kemiklerinin sızlayacağına da inanıyorum ben. Gazi Mağusa'da...

EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI (Yerinden) - -
(Anlaşılmayan sözler.)

KENAN AKIN (Devamla) - İsim vermedim Sayın Bakan hele. Kesinlikle öyle bir isim vermedim. Yok yani kesinlikle öyle bir isim vermedim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Kulis yok, mulis yok? Ben orada büyük bir abi olarak ben bunu kuliste yine mutlaka sohbet edeceğiz.

KENAN AKIN (Devamla) - Yok. Onu burada söylemek iyi birşey olmayacağı için, ben orada büyük bir abi olarak ben bunu kuliste yine mutlaka sohbet edeceğiz.

Gazi Mağusa'daki Akkule Mescidini postahaneye çevirmişiz. O halka bir hizmet olabilir, mescittir. Ama hiç olmazsa etrafındaki bakım ve temizliği meclise yakışır şekilde yapılması lazım, yeşillendirilmesi, yapılması lazım. Biz, postahane yapıldı diye, öyle atıl vaziyette kullanılmaması gerektiği inancı içerisindeyiz. Buğday caminin yıllarca

kütüphane olarak kullanmamız yetmezmiş gibi, şimdi de tiyatro salonuna çeviriyor. İlk oynatacağımız oyunun adı da, "Batakhane Güzeli".

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Orası kiliseydi yahu.

KENAN AKIN (Devamla) - Sosyalist Cumhuriyetler Birliği de komonizmi gerçekleştirmek için, cami ve kiliseleri bizim yaptığımız gibi, başka maksatlara yönelik kullanmış veya yıkmıştır. Ama şimdi ne oldu? Paldır küldür o büyük dev çöktü, ilâhi ceza tarih boyunca kendini göstermiştir. kutsal yerleri aslına uygun olarak kullanılmaması, hiç farkına varmadan başımıza felâket getireceğini müjdelemek değil, getireceği inancı içerisindedim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu aşamada camilerin Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğinin başına gelen felâketi gözönüne getirirsek, ve camileri yıkarak bu hale geldiğini de söylemek yorumu benimdir. Ben bu inanç içerisindedim. Burada da aynı şey Allah muhafaza gelebilir diyorum ben. Bu mübarek Ramazan'ın ayında da bunu söylemekle yükümlüyüm. Ki zannedersen, birkaç arkadaşımız da aynı düşünceye sahip olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerimin başında söylediğim gibi, milli ve manevi değerlere geçmişte olduğu gibi, bugün maalesef aynı ağırlığı, aynı ilgiyi göstermemiz mümkün değildir. Bugün Milli Eğitim Bakanlığının kadrosunda liselerimize dini eğitim verecek bir kadronun olmayışını, önümüzdeki yıllarda bu milli ve manevi değerleri ne denli sarsacağına kötü habercisi olacağını da burada söylemek istiyorum. Derhal zorunlu değildir, zorunlu olmasını da ben kendi parti görüşümüz, Yeni Doğu Partisi olarak görüşümüz ve bu teklif de olabilir, Liselerimize biran önce Milli Eğitim Bakanlığının kadrolarında dini eğitim verecek...

DR. MUSTAFA ERBİLEN - (Yerinden) (Devamla) - Hoca da yok Sayın Akın.

KENAN AKIN (Devamla) - Vardır, vardır. Edebiyat hocasını getirdiğin gibi...

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Arkada da hoca yoktur.

KENAN AKIN (Devamla) - Beni ilgilendirmez. O sizin kendi yorumunuzdur. Ben bu duygularla hocalara falan politika yapma düşüncesinde değilim. Eğer bugün Sayın Erbilen şu Mecliste duruyorsanız siz, kravat takım milletvekilliği yapıyorsanız, o camilerimizin vermiş olduğu, manevi güle kurulan Cumhuriyet Meclisi çatısı altındasınız. Biz hocalara politika yapma düşüncesinde değiliz.

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Aynı duayı zaten Kültür Bakanı da alır.

KENAN AKIN (Devamla) - Milli ve manevi duygularımıza hiçbir zaman taviz verme düşüncesinde değiliz. Bunları bu şekilde hocaları yok da, hocalara politika yapma yaklaşımı korkunç derecede yanlıştır. İşte Sovyet Sosyalist Cumhuriyetlerinin de akabini hep birlikte yaşadık. İnşallah bu düşüncelerden kurtulan bir Ulusal Birlik Partisi Hükümeti görürüz.

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Kültür Bakanı.

KENAN AKIN (Devamla) - Hükümet politikasıdır bu, Hükümet politikasıdır. İnşallah Kültür Bakanı değiştirir, politikasını değiştirir. Camilerinizin amaç dışı yerine, amaçları ile ilgili kullanımına hizmet vermesini, veyahutta bugünkü yanlış icraatın doğrulanması dileği ile saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kenan Akın.

Sayın Bakan yanıt vereceksiniz. Buyurun Sayın Bakan.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kenan Akın. Sayın Bakan yanıt vereceksiniz. Buyurun Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANI EŞBER SERAKINCI -
Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ...

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa) (Yerinden) - Yalnız Atatürkcülük demek din derslerine ağırlık vermemesi demek değildir. Bu bakımdan Kenan'a da hoşgörölsün.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Maalesef bir müddetten beridir üzümlerek bazı basında, özellikle Türkiye'deki basında bu konu işlendi.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Mecliste de. Sayın Bakan, Kültür Bakanlığı bütçesinde Mecliste de gündeme geldi.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Onu işitmedim genelidir.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Geldi geldi. Asil Türk ...

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Ama Türkiye'nin Asil Türk'den yazı aldık.

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - Kültür Bakanlığı Bütçesinde de değindi bu konuya.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Ve bir müddetten beridir Türkiye'den bazı vatandaşlardan o Mağusa'daki Buğday Camisi ile ilgili bir dizi yazılar almaktayız ve hepsini de teker teker yanıtlamaktayım. Belki aslında hata yaptık. Buğday Camisi dedik ve buğday ambarı kelimesini kullanmadık. Halkımız neresinin olduğunu bilmesi için halk dilinde orasına Buğday Camisi dediği için o kelimeyi kullandık. Yoksa doğrusu buğday ambarı demiş olsaydık, bizim yaşımızdakiler ve bizden öncekiler bunu daha iyi anlıyacaktardı. Ben 50 yaşındayım o kilisenin

gotik tarzındaki kilisenin çocukluğundan beri ambar olarak kullanıldığını biliyorum ve ta kubbesine kadar, kubbelere kadar yığın halinde buğday torbaları istif edilir ve Mağusa halkı başlarında torbadan külah, sırtlarında o torbaları merdiven şeklinde dizerek ta üste kadar buğday ambarlardı. Ve babam 81 yaşında vefat etti, orasının herhangi bir zaman cami olduğunu da hatırlamamaktadır. Osmanlıların Kıbrıs'ı fethi sırasında genel politikaları çerçevesinde o gotik tarzında yapılan kilise bir süre için cami olarak kullanılmış olabilir.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Zelzelede yıkıldı minaresi.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Ama gerçekten Sayın Kotak'ın da söylediği gibi büyük tahribata uğramış olan tabii yer. Şimdi Baha sonraları ambar olmaktan çıkarıldı ve 64 yılları civarında Mağusa halkının o kritik günlerde nefes alabileceği bir Kültür Merkezi haline restore edilerek, kısmen restore edilerek dönüştürüldü. Sonra kütüphane yapıldı ama kütüphane olması için de uygun bir yer değil. Hem akustik bakımından, hem de geniş bir salon mümkün değildir.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - 64'te tiyatro yaptılar.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Şimdi din konusu çok hassas bir konu. Ancak din konusunu şu yer şuna dönüştürüldü, bu yer buna dönüştürüldü ve hatta mabetlerimiz amaçlarımızın dışında kullanılıyor diye, kullanılır diye bir ifade kullanarak, Allahın gazabı o toplumun üstüne gelecek şekilde yorum yapmak da beni orda çağ dışı düşüncesine doğru gerilere götürür.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden) (Devamla) - Şeyh Nazım bildiri dağıtıyor bu konuda. Allahın gazabı üstümüzde olacak diye. Bütün adada bildiri dağıttı.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Kimyasal olarak teşhis koydu.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Tabii ki din konusu, hele Müslümanlık tartışılmaz çünkü dininin esas temellerinden bir tanesi de Allah ile kul arasına herhangi bir vasitanın, başka bir vasitanın kurmayacağına amirdir.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Vallahi Salih Beyin yerine geçtin ha.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) -

Hal böyleyken arkadaşlar; bugün Lâla Mustafa Paşa Cami ve Mağusa'da birçok camilerimiz varken, orasının restore edilerek bir kültür hizmetine sunulması öyle sanıyorum ki, dini konuların dışına götürülmüş bir olay olmasa gerek. Ve ülkede üzerinde durulacak öyle konular varken, bu konularla bir yere varacaklarını sanmak, dediğim gibi bizleri ileriye değil, gerilere götürür. Kaldı ki, bugün buğday ambarında yapılan tüm işler tamamen seyyardır. Tarihi yapının en ufak bir taşına dokunulmamıştır ve tamamen seyyar şekilde restore edilmiştir ve korumaya alınmıştır. Çünkü tarihi binalara bir fonksiyon vermezseniz, zaman içerisinde o fonksiyonel bir görev ifa etmediği için, o tarihi konular tahrip olmakla mahkûmdur. Biz bir ölçüde o buğday ambarına da korumaya aldık. Lefkoşa'daki diğer yerin bir galeriye dönüştürülmesi konusuna gelince; o da kapalı duran bir tarihi binaydı, onun da restoresini yaptık ve bir kültür hizmeti verilmesi bakımından hizmete açtık. Keşke bugün Kıbrıs'ta boş ve atıl duran, kullanılan, maksatları dışında kullanılan buna benzer yerleri gerek Devlet olarak, gerekse vatandaşlar olarak bir fonksiyon vererek hizmete sokabilmiş olsak. Biz kesinlikle bu tür işlemlerde, bu tür eylemlerde dinin bir ölçüde yara alması şeklinde konuyu değerlendirmiyoruz ve bu tür olaylarla da dini ve dini inançları bağdaştırmıyoruz. Her zaman söyledik, yine de söylüyoruz, kimin dini bütün, kimin dini yarı. Bunlar ne yazmakla belli olur, ne söylemekle belli olur, ne de şekilcilikle belli olur. Bunun nasıl olduğunu, kişinin nasıl olduğunu, dini bütün olduğu insanlar elbette bilmek durumundadırlar. Bunun takdiri yüce Allahındır dinimize göre.

Okullardaki din derslerine gelince, bugün okullarımızın durumunda din ve ahlâk dersleri verilmektedir ve şu an için bu din ve ahlâk derslerini veren öğretmenlerin, %95'i Türkiye'den gelen İlahiyat Fakültesi mezunu kişiler tarafından verilmektedir. Ve bu kişilerce okullarımızda bu din dersleri yürütülmektedir. Onun için bu tür olayların özellikle okuma, yazma oranı %100 olan bu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti halkı içerisinde bu şekilde değerlendirilmesi gerçekten beklenen bir husus değildir. Teşekkür ederim.

KATİP -

20.3.1992

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Meclis Başkanlığına,

İlk birleşimde "Bakanlar, tefeciler ve yasal olmayan faiz talepleri" konulu gündem dışı konuşma yapmak istiyorum.

Gerekli işlem için durumu bilginize arz ederim.

Saygılarımla

Ergün Vehbi
SDP Lefkoşa Milletvekili

BAŞKAN - Buyurun Sayın Vehbi.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ergün, para kaptırdın mı sen?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Benim peşime düşen bazı bankalar var ama kaptıracak para olmadığı için o yönden rahatım yani.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Hizaya getirdin sen o bankaları zannedersen.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Yok ben onları hizaya getirinceye kadar 10 senedir biliyorsunuz Sayın Adaoğlu bu kürsüden bu bankalara Sayın Maliye Bakanlığını davet ederim denetim getirilsin diye, bir türlü olmuyor.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) Public yapmak lazım. Hisselerini kamuya açmak lazım.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - E gelseydi şimdi söyleyeceğim olaylar yaşanmaz,sorunu Meclis kürsüsünü maneviyattan biraz maddiyata indirgemiş. Biraz metafizikten materyalist felsefeye dönerek daha gerçekçi birtakım konuşmalar yapalım ve bankaları ele alalım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bazı birkaç banka küçük birtakım borçlarım için gerçekten Sayın Adaoğlu'nun dediği gibi de bu bazı belgeleri bu Meclis kürsüsüne sunduktan sonra benim peşime düştüler. Önemli değil düşüneler. Bulaabileceklerini de alsınlar. Alacakları en çok ufak ufak işte taksitlerle maaştan ödetmek olacak. Ama önemli olan benim peşime düştükleri için ben bu konuşmayı yapmıyorum. Kimse de bunu söylemez. Çünkü hepiniz çok iyi biliyorsunuz bu Meclis'in eskileri özellikle çok iyi biliyor ki, eğer 81 yılından beri bu memlekette bankacılığın laçkalığına sürekli temas etmişimdir. En az bu konuda 30 gündem dışı da konuşmam vardır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - 10 sene.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - 10 küsur sene içinde. Faiz uygulamalarında sahtekârlık vardır. Resmen bankalar, bazıları tabii hepsini söylemeyim . Çünkü avukatlar dava satar, avukatlar dedik. Bütün avukatlar dava mı satıyor? Yok. Avukatların arasında bazı dava satan avukatlar da var demek istedik. Bütün avukatlar bize, dava satan avukat dediniz. Demedim ben kardeşim hepinize. Ama satan da var aranızda. Bu bankalar arasında da hem faizde, hem komisyonda, komisyon alma durumlarında resmen kanunlara, yasalara aykırı sahtekârlık yapanlar vardır. Vatandaşın, yurttaşın, gırtlığına sarılmış durumdadırlar. Bankalar yurttaşı ...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bırakınız geçsinler, bırakınız konuşsunlar.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Evet bırakınız geçsinler, bırakınız yapsınlar. Bıraktık ve onu soracağım. Ne yaptılar? Nasıl bıraktık? Faizi serbest bıraktık. Yüksek faiz uygulaması. Türkiye uyguluyor ya biz de uygulayalım. Peki ne olacaktı?

Niye yüksek faiz politikasına da cevaz verildi? Efendim dışa para kaçırıyor, dolayısıyla tamam olmuyor. Birakalım yüksek faiz uygulansın. Para memlekette kalsın ve bu paralar yatırıma yönlensin ve biz de kalkınalım.

MUSTAFA ADAOGLU (Yerinden) (Devamla) - Gayet güzel.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Tabii senaryo çok güzel. Senaryo, vurgu güzel. Gerçekten de alınan karar çerçevesinde 86 sonrası faizler jet hızıyla yükseldi. Yatırım yapmak isteyenler %100'leri aşan faizlerle kredi alıp da yatırım yapacak durumda özellikte değiller. Yapmış olan bazı ahmaklar da bugün bankalara karşı çıkmaz içindedirler ve yüksek faizlerle kısa vadeli kredi alıp da bina yapmış olan, otel yapmış olan bazı afedersiniz çok bilmişler, şimdi Türkiye'den para gelsin de aman elimizden tesisimiz alınmasın diye 8,000,000,000 Türk Bankasına, 12,000,000,000 Kredi Bankasına, 7,000,000,000 Ticaret Bankasına, 3,000,000,000 bilmem hangi bankaya Türkiye verecek tam 47,000,000,000, biz de bankalara, bankacılara o parayı vereceğiz ve oteller tesisler kurtulacak.

MUSTAFA ADAOGLU (Yerinden) (Devamla) - Kurtarma operasyonu değil mi bu?

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Kısa vadeli kredilerle bir memlekette kalkınma olmayacağını bu memlekette ille ki

yabancıların mı anlatması gerekir?
Hiç mi iktisadi, hiç mi ekonomi bilen yok bu ülkede?
Mümkün müdür kısa vadeli ticari kredilerle bina yapmak,
otel yapmak, tatil köyü yapmak mümkün müdür? Mümkündür de
işte sonuçta Devlet yani halk ceremesini ödemek mecburi-
yetinde kalır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) -
Anavatan halkı mı, bizim halk mı?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Farketmiyor. Çünkü
enflasyon vergisini müşterek ödüyoruz. Evelallah parasının
değer düşümünü her yıl kazanıyor, kazanıyor esnaf, sanatkâr,
ya da yatırımcı, ya da çiftçi, hayvancı. Sonuçta yıl sonunda
hesaplar, paranın değerinde ne kadar düşüş oldu? %70. %70'ini
gene geri iade etmiş oluyorsun o kadar. %100 kazanmışsındır.
Ama paranın değeri %70 oranında düştüğü için de, senin
kazanacağın 30'dur. Normal. Yani o vergiyi zaten birlikte
ödüyoruz, birbirimizi aldatmayalım. Yani GAP'a da yatırım
yapıyoruz, otoyollara da yatırım yapıyoruz. Doğaldır tabii.
Anavatanımız bir yandan veriyor, bir yandan biz o tarafa
akıtıyoruz, ticaret hacmindeki farklılaşma nedeni ile,
büyük açık nedeni ile yani miktar ödüyoruz. Şimdi Anavatan
versin otellerin parasını ödeyelim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün
ülkemizde birkaç kamu bankası hariç, hepsi birleşik faiz
uygulamaktadır. İki milyon alıyorsunuz, ödüyorsunuz, ödemeye
yetiştirmiyorsunuz, sizden on milyon istiyorlar. Ne hakla?
Nasıl alır?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - İlkokullarda
birleşik faiz okutulardı sana da.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Evet okuttular tabii.
Formülü var. On milyonun birbuçuk senede elli milyona
yükseldiği borç olarak, bir başka ülkede var mıdır değerli
arkadaşlar? Yazıktır halkımıza. Üç tane dört tane bankacı
için bu halkı kütüfen ezdirmeyin. Aha Sayın Bakana en az on
defa bu ikâzı yaptım, birleşik faiz uyguluyorlar. Üç ayda bir

konsolide ediyorlar faizleri, kapitali aldığınız krediye. Bindiriyorlar tekrar katmerli faiz getiriyorlar. Her üç ayda bir yaptıkları bu kapitalize etme olayı sonucunda aldığınız birkaç milyon, birkaç senede on, onbeş milyon düzeyine varıyor. Sonra da mahkemeye. Ne hakkı var? Sahtekârlık yapmış bir bankanın, resmen hırsızlık yapmış bir bankanın halkla faiz yolu ile, birleşik faiz, kanunsuz, tefeci gibi birleşik faizle gücünü almış bir bankanın mahkemeye gitmeye yüzü var mı diyeceksiniz? Var. Binlerce yurttaşımız mahkeme kapılarında sürünmektedir. Ve ne oluyor? Uç şık var.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Kaç tanedir? Mübalaa ediyorsun.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Mübalaa etmiyorum. Ben binlerce diyorum, binlerce. Bir komisyon kuralım, araştıralım. Felâket bir düzeydedir, korkunç bir düzeydedir. Çünkü halkın paranın ödemeye yetişmesi mümkün değil, olanaksızdır. Bu faizlerle, bu birleşik faizlerle mümkün değildir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) - (Devamla) - Aha tedbirleri alınıyor.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - İnşallah, inşallah.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (devamla) - Küçük faizli uzun vadeli kredilere...

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - E, halk ne yapacak? Bu faizlerle halk ne yapacak? Yani kendi gereksinimi için aldığı parayı ödeyemiyor. Üç çeşit çözümlene geliyor Sayın Bakan, üç çeşit. Birincisi, dişli iseniz, yani bakan, milletvekili, gerçi bizim milletvekilliğimiz de sökmüyor, bizim gibi milletvekilleri, milletvekilliği de sökmüyor ya, ben ÜBP Milletvekilleri için söyledim...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bir kısım.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Bir kısım milletvekilleri, bakanlar, dişi büyük et gibi olan tüccarlar banka ortakları, sorumluları, banka yetkilileri, müdürleri ile bölüşerek çözümlüyorlar. Ne yapıyorlar? Pazarlık ediyorlar ve resmen banka bu dediğimiz faizi düşürüyor. Ve birleşik faizden, mürekkep faizler, normal faize tahakkuk ettirirler, uzlaşma veriyorlar. Dişi olanların yaptığı bu . Gücü yetmeyenler mahkemeye gidiyor, ikinci olgu, avukat tutacak kadar gücü olanlar kazanıyor mahkemeyi. Bankalara karşı bu şekilde kazanılmış çok dava vardır. Soruyorum, araştırın. Vatandaş eğer avukat tutup bu birleşik faize itiraz tutuyorsa, orda kazanıyor, faiz otomatik olarak onun da uzlaşma yapmış olan gibi düşüyor. Peki bu sahtekârlığı yapmış olan bankaya bir ceza veriyliyor mu? Hayır. Tutturduğuna göre banka. Eğer avukat tutmazsanız, size getirilen birleşik faize itiraz etmezseniz mahkemelerinizde resmen hüküm çıkıyor, derhal hüküm çıkıyor.

ve ne yazık ki bu yurttaşlarımız da bu bankalara bu haksız, kanunsuz, yasalara aykırı acımasız faizi ödemek mecburiyetinde kalıyor. Olgu bu, yaşanan bugün bu. Ne? Üç bankayı alıyorsunuz, Üç bankanın uygulaması farklı. Kooperatif Merkez Bankası devlet denetiminde olduğu için bileşik faiz uygulayamıyor, ama Yapı Kredi Bankası veya Ticaret Bankası veya Endüstri Bankası onlar hepsi bileşik faiz uyguluyor.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Ama yasal oldu o artık, geçti.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Türkiye İş Bankası uygulamıyor. Onlar... Niye bu değişik. Niye böyle olsun? Hayır Sayın Bakan, kanunsuzdur bu. Efendim?..

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden)- Kanuna engel yok.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- Yahu düzelttilerdi o yasayı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Yok, yok efendim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Kanuna engel yok diyor Bakan.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Yok efendim, mahkemede niye kaybediyor o zaman bankalar?

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- İlk kaybederdi, şimdi kaybetmez.

NAZİF BORMAN (Yerinden)(Devamla)- Faizlerin meşru olduğu devredeydi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Hayır, mahkemede kaybediyorlar. Şu anda da kaybediyorlar. Daha geçen gün mahkemede çatır çutur mahkeme...

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa)(Yerinden)- Sen farkında değilsin daha kanunun değiştiiğini.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Hayır efendim, avukatın iddia ettiği faize düşürdü.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Doktoranı yapamadın daha. Ben senin görüşündeyim ama...

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- İnanmayın. Kanunlar halâ açıktır bankacılık konusunda. Kapalı değildir. Bileşik faiz uygulama yetkileri yoktur. Üç ayda bir kapitalize etme yetkileri yoktur ve mahkeme de bozmaktadır. Halâ bozmaktadır. Üç gün önce. Ben size isim vereceğim Sayın Bakan. Dava şeyi vereceğim. Hayır efendim olamaz. Serbest zannediyorsunuz fakat iş mahkemeye gittiğinde mahkemede bozuluyor. Neye göre bozuluyor? Ben avukat değilim. Siz serbest zannettiğiniz için müdahale etmiyorsunuz. Eğer bileşik faiz...

ALİ SÜHA (Lefkoşa)(Yerinden)- Bu cinayettir. Bu cinayetler serbestse her türlü cinayet serbesttir bu memlekette.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Eğer bu uygulama serbestse bunlar banka değildir. Banka değil, tefecidir bu. Tefeciden farkı nedir bir bankanın? Bir banka usulüne göre para verdiği insana ne kadar faiz alacağını baştan söylemekle yükümlü olmalıdır. Bankacılık budur. Bileceksin ben bu parayı alıyorum şu kadar sonra şu kadar ödeyeceğim. Hayır sürpriz. Al, açık bono sana, istediğın kadar kullan, sonra iki milyon olmuş on iki milyon. Nasıl olur? Bir senede, bir buçuk senede, iki senede iki milyon on iki milyon nasıl olur? Soygundur bu. Şimdi diyeceksiniz ki bankalar sıkışık durumda da bankaları kurtaralım. Böyle bir durum var mı Sayın Bakan? Ben vergi listelerinize baktım, E beyan edebildikleri ölçüde maaşallah hepsi

10 milyarlarla yaklaşan kârları cebe atıyorlar. Beyanları bu yani ve onun üzerinde de size yine büyük bir kısmı milyarlarca varan vergi ödüyorlar. Demek ki bankalarımızın bir sıkışıklığı yok. Zaten bu yüksek faiz politikasına geçtiğimiz dönemde ben gittim, banka mevduatlarında korkunç bir artış yaratmışsınızdır. Peki bu hükümetin kazancı 3-5 tane, 5-10 tane bu memleketin bankacı ailesine sağlamakla bu memlekete ne kazandırdınız, ben onu soruyorum.

ALİ SÜHA (Yerinden)(Devamla)- Niye sigara fiyatlarını serbest bırakmazsınız?

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Plasmanlara, yatırımlara ne kadar para ayırıyorlar? Bankaların verdiği kredilerin %50'si ticarete gitmektedir halâ. Ticarete gitmektedir. Bakın mevduat artışı 1990 yılında %199.6 oranında mevduat miktarı artmış. 90 yılında, 89'dan 90'a girerken %199.6 oranında artmış. Bunun kârını hesaplayabiliyor musunuz? Bir operasyonda... Efendim?...

SALİH COŞAR (Lefkoşa)(Yerinden)- Enflasyonu hesaplamak galiba...

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Enflasyonu biz hesaplıyoruz Sayın Bakanların takdir edip de maaşlara getirdikleri ve enflasyonun üstünde olduğunu iddia ettikleri artışlarla hesaplıyoruz Sayın Coşar. Bir bakıyorum hiç izahında %40'ları falan aşmadı bu oranın öyle, ama bir yıl içinde banka mevduatlarında %200, 199.6 artış getirebiliyorsunuz. Neyle? Bir operasyonla. Bir tek faiz politikasının değiştirilmesi, yapılan yasal düzenlemelerle bankalara bu avantajları sağlıyorsunuz. Niçin? Gerekçe neydi? Yatırım yapacaklar. Yaptılar mı? Hayır. Soruyorum Sayın Bakan, karar aldınız ve bildirdiniz? %10 sanayiye, imalata, %10 da plasmanların % 10'unu, yani toplam %20'sini

Yani toplam %20'sini imalat sektörlerine, üretim sektörlerine kaydıracaklardı. Hangisi riayet etti buna? Hiç, bir tek banka yoktur bu sizin verdiğiniz talimata uyan. Niye? Çünkü kısa süreli, çok kısa zamanda katmerlenecek kârları ticarete gördükleri için bütün paraları ticarete aktarıyorlar.

Bir başka hususu gündeme getirmek istiyorum. Avrupa'da, işte uygar ülkeleri hep örnek veririz, uygar ülkelerde artık bankacılık aile işletmeciliğinden çıkmıştır. Kaç kez bu kürsüden bunu gündeme getirdim. Aile işletmeciliği tefecilikle eşdeğerdir. İşte bizde yaşanan olgu budur. Halâ bizdeki işte İş Bankası, Ziraat Bankası, Halk Bankası onları bir kenara bırakırsak bizim...

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Nasıl bırakacan. Bütün mevduatı onlar yolar Türkiye'ye.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bizim bankalarımızın, hayır şey bakımından...

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Onlar kaçırlar.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Hisseler bakımından. Ben diğer bakımdan ayırmıyorum. Her bakımdan, mevduat bakımından onlar da aynıdır. Faizler bakımından hemen hemen aynıdır.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Türkiye'ye kaçırlar bütün mevduatı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ben hisseler bakımından diyorum. Bizdeki ticari bankaların %90'ı aile işletmeciliği tarzındadır. Üç aile, bilemedin beş aile para ortakları vardır...

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Onu açalım işte o hisseleri halka açalım. O doğrudur.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Hisselerinin halka açılması
lazım.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - O doğrudur o.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Aile tahakkümünden bankaların
kurtarılması lazım. Niye? Çünkü o bankaların o aileler halkın
paralarını toplayarak sürekli risk altına sokmaktadırlar.
Ne yaptılar? Ben Salamis Bay'i satın alacağım. Al kardeşim
paran varsa, gücün varsa. Salamis Bay'i satın alabilirsin.
Ama halkın birikimlerinden, halkın mevduatlarından dört milyon
sterlingi bir anda bir kenara ayırıp Salamis Bay'i satın alamaz-
sın. Neden alamazsın? O zaman bankayı riske sokmuş olursun,
o banka sallanır. Sallandı mı? Sallandı. Batmakla karşı karşıya
geldi mi? Geldi. Yaptınız, tahkik ettiniz, araştırdınız, yirmibeş
milyar açık buldunuz bir başka bankada. Nasıl karşılayacaksınız?

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - 35, 35.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- 35. Yanlış biliyorum? 35 milyar
bir başka bankada. Kimin ne hakkı var? Hangi hissedarın 25,
35, 5 milyar açık verme hakkı var mı- Yoktur. Kimin ensesinden
hovardalık yapıyorlar? Mevduat sahiplerinin. Halkın ensesinden.
Onun bunun biriktirdikleri, aldıkları paralarla bu hovardalığı
yapıyorlar. Yetkileri var mı? Yoktur. Dünyanın hiçbir yerinde
bankaların ortakları belli bir limitin üzerinde o bankaların
plasmanlarından istifade edemez. Mahduttur. Tahditlidir. Bizde
yo işte otel satın almak için ya başka şirketlerinin açıklarını
kapatmak için ya da ticari faaliyette bulunmak için hep banka-
ların paralarının büyük bir bölümünü ortak aileler kullanmak-
tadır ve o bankaları da zafiyete düşürmektedirler. O bankaları
da risk altına sokmaktadırlar. Halkın paralarıyla oynamakta-
dırlar.

Sayın Başkan, değerli...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Mevduat sahipleri mevduatlarını bile alamıyorlar bu tür bankalardan. Faizlerden vazgeçtiler mevduatlarını bile alamıyorlar.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Vermiyorlar, vermiyorlar. Kendileri tahakkuk ettirdikleri faizleri mahkeme kararıyla çatır çutur alıyorlar, vatandaşın yatırdığı parasını risk gördüğü için almaya kalkıyor hayır efendim vermem. Niye vermiyorsun? Sıkıntıdayım bekle.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Faizini de istemiyor.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - İstemiyor, vermiyor.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Ana parasını da alamıyor.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Niye? Niye? Çünkü paralar deve edilmiş. Ortaklar tarafından araştırın deve edilmiş.

Kooperatif Merkez Bankası güya kamunun denetimi altında. Güya Devletin denetimi altında. Ne hakkınız var sizin halkın kesintilerinden oluşan İhtiyat Sandığı paralarını vereceksiniz de partizan amaçlı olarak kullanıracaksınız? Ne hakkınız var? Bugün Kooperatif Merkez Bankası Genel Müdürlüğünde oturan zat-ı muhterem sizin işte eski Bakanınız, eski üyeniz, yeni Parti Meclisi Üyeniz zannederim, eğer öyle değilse özür dilerim. Ama yani partinin aktif elemanlarından biri. Buna sizin ne hakkınız var İhtiyat Sandığının kırk milyar lirasını teslim etmeye? Kırk milyar lira verdiniz, hani geri isteniyor mu bu paralar?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Nereye?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Kooperatifte kırk milyarı vardır uzun vadeli. Vadeli olarak %50-55 faizle kırk milyarı var. Ne hakkınız var vermeye?

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden) - İhtiyat Sandığının yoktur.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - İhtiyat Sandığının kırk milyarı vardır. Tabii sizin verdiğiniz listede vardır.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sosyal Sigortada.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Nere gitti öyleyse yoksa?

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Bilmiyorum, geri dönsün de görelim. Kamu fonlarını özel... 10 milyar Türk Bankasında vardır Sayın Bakan.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Ne oldu o Vakıflar da batmış galiba?

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Kaçtı, yok mu?... Kooperatifte de vardır.

MUSTAFA ADAOĞLU- Vakıfların parası ne oldu be Ergün?

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Hangi Vakıfların?...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Batan şirket varmış.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Vakıfların da kayıp paraları varmış Sayın Bakan. 300 milyon bir yerde kayıp varmış. Ona da geleceğim. Türk Bankasında 10 milyar tutuyorsunuz İhtiyat Sandığı parası. %55 faizle halka da %120 faizle kredi verdiriyorsunuz aynı bankadan. Niye? Kaç kez konuştuk bunu?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Kalkınma Bankasının sermayesi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Kaç kez konuştuk. Niye özel bankalarda? İhtiyat Sandığının büyük bir bölümü hala özel ticari bankalarda tutulmaktadır. Niye almıyorsunuz, niye çekmiyorsunuz?

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Büyüteceğiz, büyüteceğiz onları.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Yani bu paraları çekin Kalkınma Bankasının gerçekten sermayesi işte size. Özel ticari bankalara hem yüksek faiz politikasıyla katmerli mevduat sağlayıp kârlarını yükselttiniz, hem kamu fonlarını yatırdınız ihtiyat Sandığıyla. %55 faiz alarak onlara %125 faizle o paraları başka yerlerde kullanma şansı tanıdınız. Tabii ki doğal olarak milyarlarca lirayı Türkiye'ye veya başka ülkelere bu bankalar transfer ettikleri zaman taş atıp da kolu yorulmadan çok büyük kârları cebe indirebilmektedirler. E ne hakkınız var bunu yapmaya? Kooperatif Merkez Bankasının 120,000 Sterlini bloke haldeymiş. Vakıflar Bankasının da 300,000 Sterlin bloke. Yani sadece Devletin Merkez Bankasının paraları Londra'da bloke edilmiş değildir. Bunları açıklayın halka. Gerekecekleri ile açıklayın. Soruyorum, tekrar soruyorum. Bu bankaların eğer bir ilişkileri olmasa, yani hak, hukuk adalet Londra'da bu kadar mı ortadan kalktı ki ordaki mahkeme senin Kooperatif Merkez Bankasının 120,000 Sterlinini, Vakıflar Bankasının 300,000 Sterlinini bloke etsin. Devlet parasını 25 milyonu bloke etsin. İlişkileriniz nedir? Kişilerle, aile işletmeleriyle, benim kimseye ne kinim var, ne bir garazım var, ama kişilerle, aile işletmeleriyle, özellikle kamu bankalarını ve Devletin Merkez Bankasını bu denli iç içe yapma hakkınız yoktur. Benim sorduğum, bu kürsüden gündeme getirdiğim belgelere hala yanıt verilmiş değildir. Hala işleme sokulmuş değildir. Kooperatif Merkez Bankası 37 milyon Sterlinlik belgeyi hangi yetkiyle verdi? Kim verdi? Müdürü verdi herhalde

ki benim peşime düştü. Benim peşime düştüğüne göre bu kürsüden o 37 milyon Sterlinlik sahte belgeyi getirdim teslim ettim diye benim peşime düştü ama o belge işleme sokulmadı. Ne oldu? Ne olacak? Kim verdi, kim imzaladı? Dört imzalı belge. Soruyorum, bir banka nasıl bu kadar risk edilebilir? Halkın parası İhtiyat Sandığı paraları kamu fonları, mevduat sahibinin birikimleri, hangi hak ve yetkiyle bu kadar risk edilebilir? Vakıflar Bankasının Sayın Adaoğlu'nun da işaret ettiği bir 200 milyon, bir de 100 milyon. 200 milyon Lefkoşa bölgesinden, 100 milyon da Güzelyurt bölgesinden kayıp paraları varmış. İnşallah Sayın Maliye Bakanı denetlemiştir. Doğru mu, yanlış mı bilmiyorum ama bu söylentileri de ortadan kaldırmak istiyorsak belgelerle açığa çıkarılmış olan yolsuzlukların üstüne gidilmesi gerekir.

BAŞKAN- Evet, bağlayın konunuzu. Bağlayın.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerimi bağlıyorum ve Hükümeti özellikle Maliye Bakanını, ticari, özel ticari bankaların hesapları üstüne ciddiyetle gitmeye çağırıyorum. Tabii biz ciddiyetle gidilmesine çağrı yaparken bir de öğreniyoruz ki Bakanlar Kurulunda bankalara daha da büyük serbestiyet verilebilmesi için denetimden onları tam da kaçırabilmek için bazı yasal tadillerin üzerinde konuşmalar yapılıyor.

Gazetelere, basına yansımış olan yani Sayıştay kamu bankaları üzerinde denetimini kaldırmaya yönelik, özel ricari bankaların hesaplarının hiç sorulmayacağı yasal düzenlemeler gerçekten sözkonusu mu? Bunu da sormuş olayım da bu basına yansımış olan bu konuda da sizlerden bilgi almış olayım.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Vehbi.

Sayın Bakan buyurun.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI NAZİF BORMAN - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; esasında ekonomide önemli boyutta olan tesirleri olan bazı uygulamalardan değerli arkadaşım bahsetti. Elbette bu tür uygulama içinde kalkınmayı finanse etmek çok zor bir hadisedir. Bunu peşinen söylemem lazım. Bu finansman geçmişte çok kıt paralarla ancak çok marjinal projelerin finansmanına yardımcı oldu. Yani bu ülkede yatırım yapmak kabil değildi finansman boyutuyla, hacmiyle. Şimdi faiz hadisesi devamlı münakaşa edilebilir yani o kadar çok boyutlu bir konudur. Ancak ülkede parayı tutmak faizlerle giden bir hadisedir. Yani ikisini ayıramazsınız. Dolayısıyla kullandığımız paranın...

ALİ SÜHA (Lefkoşa) (Yerinden) - Alâkası yok Sayın Bakan.

NAZİF BORMAN (Devamla) - Daha bir şey söylemedik Ali Bey. Daha bir şey söylemedik. Ali Bey siz cebinize bugün on milyon koyun gidin Türkiye'ye burda paranız geçerli, kimse size sormaz.

ALİ SÜHA (Yerinden) (Devamla) - Bunun bir disiplin altına alınmamasını mazur gösteremezsiniz.

NAZİF BORMAN (Devamla) - Siz, bu Yüce Meclisin geçirdiği yasalardır bunlar yani biz yasalardan bahsediyoruz.

ALİ SÜHA (Yerinden) (Devamla) - Yüce Meclis geri dönsün, adım atsın.

NAZİF BORMAN (Devamla) - Hislerimizle konuşmuyoruz.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Türkiye gibi bir ülkedeki faizle rekabet edemeyiz biz Sayın Bakan. Bizim yaptığımız yanlışlık odur.

NAZİF BORMAN (Devamla) - O zaman ona teslim olun.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden) (Devamla) - Hayır tedbirinizi ona göre alalım.

NAZİF BORMAN (Devamla) - Alın, hep beraber alalım.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden) (Devamla) - Kendi paramızı basalım.

NAZİF BORMAN (Devamla) - Hep beraber alalım.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden) (Devamla) - Mali Anayasa yapalım.

NAZİF BORMAN (Devamla) - Şimdi konuyu dağıtmak istemiyorum esasında çünkü çok uzun da konuşulabilir. Ama bu ülkede iş adamının bir kuruşluk finansmana ihtiyaç duyduğu 3-5 sene evvelini bu sahada çalışanların hepsi bilir. Güzel. Parayı toplamanın da başka yolu yok. Yani bunun bedeli odur. Ne isterseniz söyleyiniz, istediğiniz kanunu çıkarınız, bugün ülkeler arasında döviz kaçakçılığı yok mu? Var. Niye yapıyorlar bunu? Yasak. Yasağın mutlaka kaçağı var. Tezgah altı ekonomisi var.

Dolayısıyla açık olmak lazım. Liberal düşünmek lazım. Hislerle de konuşmamak lazım. Bu paranın bir bedeli var. Bir değeri var. Bunu da tayin eden faizdir. Siz istediğiniz kadar zorlayın, bütün gümrüklerin, her adamı yoklayın Ali Bey mümkün değil. Kaçırarak olan kaçırarak.

ALİ SÜHA (Lefkoşa) (Yerinden) - Efendim şimdi Kıbrıs %200 faiz verse %100 faizi tercih eder vatandaş ve gene de götürür. Güvence arar çünkü.

NAZİF BORMAN (Devamla) - Hiç tercih etmez efendim, rakamlar istatistik bunu gösterir. Dört sene evvel elli milyar, seksen milyar mevduat hacmi bugün dokuz yüz milyarı aşmıştır. dövizleri de ilâve edin, trilyonları bulmuştur mevduat.

ALİ SÜHA (Yerinden) (Devamla) - Gidecek olan zaten gider.

NAZİF BORMAN (Devamla) - Pek tabii.

ALİ SÜHA (Yerinden) (Devamla) - Siz mani olamazsınız yüksek faizle de mani olamazsınız.

NAZİF BORMAN (Devamla) - Yani elli milyarlık bir mevduat hacmi içerisinde çalışan bir ekonomiyi düşünün ne iş yapacak. Hiçbir iş yapmaz. Yani belli iş yapacak, eskiden onbeş sene evvel yaptığımız gibi. Yani büyük düşününüz mümkün değil, büyük düşününüz. Dolayısıyla faiz politikası bence yerli yerine oturmuştur. Ama bankalarda bir disiplin konusu var, bunu kesin kez sağlamak lazım onu kabul ediyorum. Bugün sayın değerli arkadaşım bizi itham etti, teftiş falan konuları da yollamadınız.

Ben diyorum ki; belki ilk defa bir Maliye Bakanı herşeyi göze alarak bankaları denetlemektedir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Bravo Nazif.

NAZİF BORMAN (Devamla)- İlk defa bir Maliye Bakanı. Ve bu denetlemeyi de sonuca götürmektedir. Bu denetleme sonuçları da Başsavcılığa gidebilmektedir, Polise verilebilmektedir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Sevindik.

NAZİF BORMAN (Devamla)- Ben onunla iftihar ederim. İlk defa bir Maliye Bakanı bunu yapmıştır. Herşeyi de göze almıştır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Bedeli ne olacak?

NAZİF BORMAN (Devamla)- Bedeli neyse olsun. Biz halkımız için çalışırız.

MUSTAFA ADAOĞLU- Bedeli ödemedin yani...

NAZİF BORMAN (Devamla)- Bedel yok. Ben ödedim bedelini.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden)(Devamla)- Biz sizi destekleriz.

NAZİF BORMAN (Devamla)- Dolayısıyla.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Biz sizi destekleriz. Hak yolunda destekleriz.

NAZİF BORMAN (Devamla)- Dolayısıyla daha yapılacak çok işler vardır, kabul ediyorum.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Yani ilk defa derken parantez açıyorsun idarenin sürekliliği bakımından mı söylüyorsun bunu, ilk defa. Geçmiştekiler suyun altına atıldı?...

NAZİF BORMAN (Devamla)- Vallahi ben hiç bulmadım öyle bir rapor Başsavcılığa aktarılan, ne de Polise aktarılan...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Yani senin döneminde mi yapıldı yahu bu?...

NAZİF BORMAN (Devamla)- E bilmem, herhalde yapılmıştır daha evvel.

BAŞKAN- Da polise gitmemiştir...

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Güzel, tatmin oldum.

NAZİF BORMAN- Gitmedi, yani ne Polise gitti, ne Savcılığa gitti. Dolayısıyla biz yanlış uygulamayı tespit ettiğimiz anda, hele kamuoyunun aleyhine olan bir uygulamayı kamu menfaatinin rencide edildiği bir uygulamayı hiç çekinmeden gereğini de yaparız ve yapmaya da devam edeceğiz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)(Devamla)- Çok güzel.

NAZİF BORMAN (Devamla)- Şimdi yani değerlendirilmesi lâzım gelen bir konu var. Bugün türlü teşviklerle türlü politikalarla oluşan bir mevduat hacmi var. Bunu en rasyonel şekilde kullanmak. Bu en önemli konu ve bunun için de belli kaynakların ekonominin ihtiyaç duyduğu belli kanallara aktarılması lâzım. Yani biz bugün bunu da yap-

madığımız için gidiyoruz Türkiye'ye ve diyoruz ki bu bu sahalarda bize kaynak yaratın. Bu yanlış. Bunu ortadan kaldırmak lâzım. Ne yapmalı? İşte Kalkınma Bankası formülü tek çıkar yoludur bunun. Ama biz bu sene o kararı da verdik esasında, yalnız bu fonu bir oluşturalım dedik, bir tatbikatını hele bir başlatalım, bu gerek turizm, gerekse küçük esnaf veya sanayi kredileriyle. Ondan sonra bu fonların kamu fonu olacak şekilde nevalandırılması şarttır. Aksi halde bugünkü kısır döngü, gerek finansman, gerekse plasman politikasında devam edip gidecektir. Bugün tercihimiz odur, verdiğimiz karar da odur. Bu protokolda da gerçi tüm detaylı izahatı olmamasına rağmen Kalkınma Bankasının behemehal kurulması için ilk adım atılıyor. Tabii arkası da bu fonların nevalandırılması ve böyle bir kaynak da tamamen yatırıma yönelik, ekonominin ihtiyaç duyduğu sürelerle ve teşviklerle, faiz teşvikleri ile yönlendirilmesinde büyük zaruret vardır.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Fakat dinlemiyorlar Bakanlığın talimatlarını Sayın Bakan.

NAZİF BORMAN (Devamla)- Dinliyorlar. Biz onu kontrol ettik. Bizim vardığımız hedef sadece iki sektörde turizm ve sanayide %10'unu kullanacaksınız talimatı vardır. Daha bir sene olmadı. Bir seneye yakın bir şeydir ve bugün %1'lik bir hatayla bu uygulanmıştır. Yani mümkün mertebe uygulamaya çalışmışızdır. Tahmin ediyorum bu 92 yılı içerisinde öngörülen veyahut yani plasmanların planlanması bakımından ortaya çıkacak politikalara bankaların uyması zorunluluğu da getirilmiş olacaktır. Dolayısıyla bankalar sisteminin ekonomiye hem büyük faydaları, hem sırasında büyük zararları da olmuştur. Onu rahatlıkla söyleyebiliriz. Bu da bankaların biraz uzaktan gözetilmesinden olmuştur. Bütün sebep o. Yoksa ben teftiş edilmedi dediğimde, teftiş edilmedi anlamında değil. Uzaktan gözetim başka, yakından detayına inerek gözetim, denetim başka sonuçlar verir. Bunu belirtmek isterim.

Şimdi makro olarak göstergelere baktığınızda bir bankada herşey çok güzel görünebilir. Uygulamalar da güzel olabilir. Ama bunu detaya indirgediğinizde daha ters, çarpıcı bazı konularla da karşılaşabilirsiniz. Ben şahsen karşılaştım yakın zamanda ve bunun da gereğini yaptım. Bakanlığımız da bu politika içerisinde görevini sürdürmektedir.

Teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri; üçüncü istem Hür Demokrat Parti Gazi Mağusa Milletvekili Sayın İsmet Kotak'ın "Yerel Yönetimlerin Gelirleri ve Köylerimiz" ile ilgilidir. Okuyunuz istemi.

KÂTİP -

KKTCMeclis Başkanlığı,
Lefkoşa.

Meclisin 24 Mart 1992 günkü birleşiminde "Yerel Yönetimlerin Gelirleri ve Köylerimiz" ile ilgili olarak gündem dışı konuşma yapmak istiyorum.

Bilgi ve gereğini saygılarımla arz ederim.

Saygılarımla

İsmet Kotak
Gazi Mağusa Milletvekili

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kotak.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben yerel yönetimlerin gelirleri ve köylere yansıyan yönlerini ele almak ve kısaca değinmek istiyorum. Çünkü anladığım kadarıyla Meclis hem saat 10.00'da açılmıyor hem de gündem dışı konuşmalar sınırsız sürünce ana görevlerimiz bir yerde kalıyor, onun için gayet kısa konuşmayı tercih edeceğim

İzin verirseniz bu ülkede şu anda yerel yönetimlerin kime ait olduğunun ve kimin tarafından yönetildiğinin artık tereddüte yer bırakmayacak şekilde açıkta olduğunu söylemek gerekiyor. Son seçimlerde bir miktar bağımsız ve muhalefet partileri seçime girmediği için geriye kalan da Ulusal Birlik Partisi yönetimleridir. Ama görebildiğimiz kadarıyla ya rehavetten olacak veya ilgisizlikten olacak, yerel yönetimler gelirsiz kalmışlardır. Meclis eğer görevini yerine getirirse yerel yönetimlerle ilgili yasaların bir an önce ele alabilir ve gelir artırıcı yasalara öncelik tanırsak yerel yönetimlerin sıkıntıları ortadan kalkmış olacak. Bunu yapmadığımız sürece Sayın Maliye Bakanının elindeki bütçeye muhtaç yerel yönetimlerle bir yere varılamayacağını burada belirtmek isterim. Sıkıntılar artmıştır. Sendikalar yönetimlerle boğuşmaktadır. Ancak sonuç alınamamaktadır. Benim görebildiğim kadarıyla ilgili Bakanlık artı tabii ki topyekün Hükümet, bir an önce kent ve geriye kalan köy ve ara yerleşim birimlerindeki sorunu çözmek zorundadır. İnkişaf sandıklarının görevleri bugün ortada kalmıştır. Yani inkişaf sandığı ki Sayın Maliye Bakanı Kalkınma Bankasından söz etmektedir, temenni ederim Kalkınma Bankası inkişaf sandığının da fonksiyonlarını yüklenir şekilde kurulsun ki hem kaynak yaratmak bakımından hem de hizmet bakımından hizmet verebilsin. Yerel yönetimlerin gelirleri konusunda ben teker teker bunu işaret etmek istemiyorum. İlgili Bakanlık Maliye Bakanlığıyla beraber ve yerel yönetimlerle birlikte bunun hangilerine öncelik tanıyacağını kendileri bilmektedir ama bir yerel yönetimin örnek vereyim size, Girne'yi alınız ele, daha önce Toplumcu Kurtuluş Partisinin bir Belediye Başkanı görevdeydi yıllarca, gelirsiz olduğunu işittik. Ama bunu biz acaba iktidarla muhalefet sürtüşmesi diye değerlendiriyorduk. Bugün Ulusal Birlik Partisinin Belediye Başkanı görev yapmaktadır, aynı sıkıntıları çekmektedir. Nüfus bakımından düşük ama hizmet bakımından geniş yörelerde bu sorunlar sürekli olacaktır. Lefkoşa, Gazi Mağusa ve geriye kalanlarda bu sorunlar vardır, belediyeler hizmet veriyor mu cümlesine bugün yanıt vermek istemiyorum. Zamanınızı da almak istemiyorum çünkü bir çok belediye kendi fonksiyonlarını icra etmekten acizdir. İş bu noktaya geldiğinde çalıştırdığı personeli de yeterince ödeyecek kaynağa sahip değildir ve sorunlar ortaya çıkmaktadır.

Bunu bankalar silsilesi içerisinde, yahut bütçe silsilesi içinde çözmek olanağımız yoktur. Yerel yönetimlerin gelirlerini ayırmak ve doğrudan doğruya yerel yönetimlere bunun gidişini sağlamak gerekmektedir. Algıladığım kadarıyla yerel yönetimlerin sahasına giren bazı gelir kaynaklarının ana bütçeye akıtılma gibi bir yasal düzenleme ile de karşı karşıya bulunabiliriz. Ben, bunu uyarırım. Çünkü, Hükümetten ziyade yerel yönetimlere ait olan hizmetlerin kurulabilmesini istiyorsak, bütçeden ayrı kendi gelir kaynaklarını Türkiye'de olduğu gibi, dev İstanbul, dev Ankara'da olduğu gibi belediyelere kaynak yaratmak gerekmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Maliye Bakanının da affına sığınarak, gerek yerel yönetimlerin mali kaynakları açısından, gerekse ülkenin genel parasal kaynakları açısından bankalar için de üç beş cümle söylemek istiyorum. Hata nerede yapılmaktadır? Hata, bence sermaye azlığı içerisinde olan kurumların, yani bankaların kendi boylarının çok üzerinde mevduat kabulüne izin verilmesi ve netice itibarıyla krediye dönüştürülmesi noktasındadır. Şimdi bu noktada görülen bankaların 20 milyara yaklaşan, 20 milyar altında olmayacaktır sizin sermayeniz denilmiştir. Yani, zannediyorsam 20'dir şimdi rakam. Daha önce bu 4'dü, 5'di, 10'du, 20. Bence yanlış burada yapılmaktadır. Birincisi sermayenin yukarıya çekilmesi, ikincisi halka açılması. Hiç kaçınılmazdır bu. Başka çaresi yoktur bunun. Yani, bankalar public olmak, kamunun olmak durumundadır. Halka açımının yolu yöntemi de yine sermaye katkılı olacaktır. Yani, 20 milyar, siz 50 milyar zorunluk getirdiğinizde halka açılmasını kademe kademe yapmış olursunuz ve parasal kaynak da oraya akmış olur ve güçlenir. İki günde bir de yeni bir banka kurmak yerine, var olanların idamesine çalışmak tercih edilen yol ve yöntem olabilir. Biz devlet olarak bankacılık konusunda kısır kaldık. Yani, Kıbrıs Türk Kooperatif Merkez Bankasının güçlendirilmesi konusunda her gelen Hükümet bazı katkılarda bulundu ve bence de isabetli davrandı. Öyle veya böyle hataları olabilir. Kredi dağıtımında,

şurda veya burada. Yahut da kendi kooperatiflerini bugün ihmal etmiş olabilir. Görevi siz yükleniniz. Bu ihmali gideriniz. Ama bir kaynaktır ve devletin malıdır. İkinci bir bankayı bu ülkede yıllarca bekledik ve Vakıflar Bankası zar zor kurulabildi. Şimdi Sayın Maliye Bakanı, protokoldan kaynaklanan kalkınma bankasını söylüyor. Eğer gerçekten kalkınma bankası kurulursa, gerek yerel yönetimler açısından, gerekse devlet hizmetleri açısından bir engel ortadan kaldırılmış ve kaynak yaratılmış olacaktır. Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Teşekkür ederiz Sayın Kotak. Sayın Bakan yanıt vermek ister misiniz?

İÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI SERDAR DENKTAŞ
(Yerinden)- Tabii, kısa bir yanıt vereyim.

BAŞKAN- Buyurun.

İÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI SERDAR DENKTAŞ- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; belediyelerin içinde bulunduğu mali krizin saklanacak hiçbir şeyi yoktur. Bu duruma düşecekleri zaten bütçe görüşmeleri esnasında söylenmişti. Tutanaklara bakılırsa bunları o günlerde de gündeme getirmiştik. Şu anda yapılan Belediyeler Yasasının yeniden elden geçirilmiş olduğudur. Gelir kaynakları artırılacak şekilde bir düzenleme yapılmış, yazım aşamasındadır. Bir, iki haftaya kadar Bakanlar Kuruluna sunulacak şekle gelmiştir. Ancak, bu değiştirilmiş Yasanın da belediyelere ne kadar yardımcı olabileceği şüphe götürür. Bu yıl, belediyeler için zor bir yıl olacaktır. Bunu açık açık itiraf etmek gerekiyor. Sanırım başka yapacak birşey yoktur. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Bakan. Sayın milletvekilleri; gündemimizin I'inci maddesine devam ediyoruz. Şimdi gündem dışı konuşmalar tamamlanmış olduğuna göre Onaya Sunulacak Kısıma geliyoruz. Başkanlık Divanı Kararları var. Nisap vardır, devam ediyoruz. İlk onaya sunulacak konu; Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanınının, Kamerun'un Başkenti Yaunde'de yapılacak Parlementolar Arası Birlik Konferansına Cumhuriyet Meclisini Temsilen Katılacak Heyeti Belirleyen Kararı'dır. Okuyunuz lütfen.

- 3699 -

KATIP -

B.D.K.No:15/2/92

24 Mart 1992

Cumhuriyet Meclisi Genel Kuruluna,

Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanının,
24 Mart 1992 tarihli toplantısında almış olduğu
"Kamerun'un Başkenti Yaunde'de yapılacak P.A.B.
Konferansına Cumhuriyet Meclisini temsilen katı-
--- lacak heyeti belirleyen Karar Onerisini" ilişkide
onayınıza sunarım.

Hakkı ATUN
Cumhuriyet Meclisi Başkanı

../3700.

DONEM: 11
YIL : 2

TARİH: 24 Mart 1992

B.D.K.NO:15/2/1992

CUMHURİYET MECLİSİ BAŞKANLIK DİVANININ,
KAMERUN'UN BAŞKENTİ YAUNDE'DE YAPILACAK
P.A.B. KONFERANSINA CUMHURİYET MECLİSİNİ
TEMSİLEN KATILACAK HEYETİ BELİRLEYEN
KARARI

Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanı, 1-12 Nisan tarihleri arasında Kamerun'un başkenti Yaunda'da yapılacak Parlatentolararası Birlik (P.A.B) Konferansına, Cumhuriyet Meclisinin, Cumhuriyet Meclisi Başkanı Sayın Hakkı Atun Başkanlığında, Ulusal Birlik Partisinden Sayın Günay Caymaz ve Sosyal Demokrat Partiden Sayın Ergün Vehbi'nin katılacağı bir heyetle temsil edilmesine ve bu amaçla yapılacak harcamaların Meclis Bütçesinden karşılanmasına karar verir.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanının,
Türkiye Büyük Millet Meclisi Bütçe ve Plân Komisyonunun, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisini Ziyaretine ilişkin Kararı.

- 3701 -

KATİP -

B.D.K.NO:16/2/92

24 Mart 1992

Cumhuriyet Meclisi Genel Kuruluna,

Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanının 24 Mart 1992
tarihli toplantısında almış olduğu T.B.M.M. Bütçe ve Plân
Komisyonunun, K.K.T.C. Cumhuriyet Meclisini ziyaretine
--- ilişkin Karar Önergelerini" ilişikte onayınıza sunarım.

Hakkı ATUN
Cumhuriyet Meclisi Başkanı

../3702.

DONEM: II
YIL : 2

TARİH: 24 Mart 1992

B.K.NO: 1 /2/1992
CUMHURİYET MECLİSİ BAŞKANLIK DİVANININ
T.B.M.M. BUTÇE VE PLAN KOMİSYONUNUN,
K.K.T.C. CUMHURİYET MECLİSİNİ ZİYARETİNE
İLİŞKİN KARARI.

Cumhuriyet Meclisi Başkanlık Divanı, 22-28 Nisan tarihleri arasında, T.B.M.Meclisi Bütçe ve Plân Komisyonu Başkan ve üyelerin eşleri ile birlikte K.K.T.C. Cumhuriyet Meclisini ziyaret etmelerine ve bu amaçla yapılacak harcamaların Meclis Bütçesinden karşılanmasına karar verir.

BAŞKAN - Onayınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

3) Hukuk ve Siyasi İşler Komitesi Başkanlığının, Vakıflar Örgütü Din İşleri Dairesi Yönetim Kurulunun Girne-Karaağaç'ta Vakıflar İdaresinin Kontrol ve Yönetiminde Bulunan Emlâkin Uzun Süreli Kiralanmasına ilişkin Karar ile Bakanlar Kurulunun, bu Kararı Onaylayan 12 Şubat 1992 tarih ve E-145-92 Sayılı Kararının Onaylanmasına ilişkin Karar Tasarısının Genel Kurulda ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi.

KATIP -

CUMHURİYET MECLİSİ
HUKUK VE SİYASİ İŞLER KOMİTESİ
BAŞKANLIĞI

24 Mart, 1992

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

Oz: "Vakıflar Örgütü ve Din İşleri Dairesi
Yönetim Kurulunun Girne-Karaağaç'ta
Vakıflar İdarasının Kontrol ve Yöneti-
minde Bulunan Emlakin Uzun Süreli
Kiralınmasına İlişkin Kararı ile Bakan-
lar Kurulunun Bu Kararı Onaylayan
12.2.1992 Tarih ve E-145-92 Sayılı
Kararın Onaylanmasına İlişkin Karar
Tasarısı" hakkında İvedilik Önergesi.

Oz'de adı geçen ve Golf Turizmi amacıyla uzun süreli
kiralınmasına ilişkin düzenlemeler içeren Karar Tasarısının,
geciktirilmeden yürürlüğe konmasının sağlanabilmesi için İctüzü-
ğün 86'ncı maddesinin (2)'nci fıkrası uyarınca Tasarının üçüncü
görüşmesinin ikinci görüşmeden hemen sonra aynı birleşimde yapıl-
masını; İctüzüğün 98'inci maddesinin (1)'inci fıkrası uyarınca
Tasarının üçüncü görüşmesinin kısa isim okunmak suretiyle başla-
masını ve bütününün oylanması ile son bulmasını önerir; gereğinin
yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Zaim Necatigil
Hukuk ve Siyasi İşler Komitesi
Başkanı

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; onayınıza sunuyorum. Kabul
edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oybirligi ile kabul edilmiştir.

Bilginize sunulacak iki konumuz var. 1) Başbakanlığın,
KKTC ile TC Arasında İmzalanan Karma Ekonomik Komisyonu Onikinci
Dönem Protokoluna ilişkin Tezkeresi.

KATIP-

Sayı: BB/8/78/10

Konu: KKTC ile TC arasında imzalanan
Karma Ekonomik Komisyonu On ikinci
Dönem Protokolü.

KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti
arasında Ankara'da imzalanan Karma Ekonomik Komisyonu On ikin-
ci Dönem Protokolü Bakanlar Kurulu'nun 11 Mart 1992 tarih
ve E-296-92 sayılı kararı ile onaylanarak Resmi Gazete'de
yayımlanmıştır.

Anayasamızın 90(2) maddesi uyarınca bilgi ve gereğini
saygılarımla istirham ederim.

Derviş Eroğlu
Başbakan

Türkiye Cumhuriyeti - Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
arasında Ankara'da imzalanan Karma Ekonomik Komisyonu
On ikinci Dönem Protokolü:

(Önerge NO:229/92)
(E.M.B.)

KARAR NO:

E-296-92

Bakanlar Kurulu, Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs
Türk Cumhuriyeti arasında Ankara'da imzalanan ve önergeye
ekli sunulan Karma Ekonomik Komisyonu On ikinci Dönem Proto-
kolünü onaylayarak Resmi Gazete'de yayınlanmasına ve KKTC
Meclisinin bilgisine sunulmasına karar verdi.

../3705.

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; dağıtılmıştır ve tuta-
nağa geçmek üzere bilginize sunulmuştur.

İkinci sunuş, Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesi
Başkanlığının Meclis Bütçesinin denetlemek üzere belirlediği
denetçiler ile ilgili kararına ilişkin Tezkeresi.

KÂTİP-

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

Komitemiz, 23 Mart 1992 tarihinde yapmış olduğu top-
lantıda, Cumhuriyet Meclisi Bütçesinin Hazırlanması ve Dene-
timini Öngören İçtüzüğün 172'nci maddesinin (3)'üncü fıkrası
uyarınca; Meclis Bütçesinin denetimini yapmak ve her üç ayda
bir Komiteye Rapor sunmak üzere Komite üyelerinden Ulusal
Birlik Partisi Gazi Mağusa Milletvekili ve Komite Başkan Ve-
kili Sayın Aytaç Beşeşler ile Hür Demokrat Parti Gazi Mağusa
Milletvekili Sayın İsmet Kotak'ı denetçi olarak belirlemiştir.

Saygılarımla bilgilerinize arz ederim.

Salih Coşar
Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesi
Başkanı

BAŞKAN- Evet, bilgilerinize arz olunur.

III. GÖRÜŞÜLEN İŞLER

Sayın milletvekilleri; Birinci Kısım üzerindeki görüş-
meler tamamlanmıştır. Şimdi Altıncı Kısıma, Görüşülecek Tasarı
ve Önerilerle Komitelerden Gelen Diğer İşlere geçiyoruz. Bu
Kısımda ilk olarak Oteller, Pansiyonlar ve Halka Açık Yerler
(Düzenleme)(Değişiklik) Yasa Tasarısıyla İdari ve Sosyal İşler
Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu görüşülecektir ve Sayın
Curcioğlu Raporunu sunacaktır. Buyurun Sayın Curcioğlu.

İDARİ VE SOSYAL İŞLER KOMİTESİ BAŞKANI HÜSEYİN CURCIOĞLU-
Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;

CUMHURİYET MECLİSİ İDARİ VE SOSYAL İŞLER
KOMİTESİNİN "OTELLER, PANSİYONLAR VE HALKA
AÇIK YERLER (DÜZENLEME) (DEĞİŞİKLİK) YASA
TASARISINA" (Y.T.NO:64/1/91) İLİŞKİN RAPORUDUR.

Komitemiz, 27 Şubat ve 5 Mart 1992 tarihli toplantılarında görüşülmek üzere iletilen Oteller, Pansiyonlar ve Halka Açık Yerler (Düzenleme) (Değişiklik) Yasa Tasarısını, Tasarının Ek'teki Sunuş Gerekçesi ile İçişleri, Köy İşleri ve Çevre Bakanı Sayın Serdar Denktaş'ın verdiği bilgiler çerçevesinde görüşmüş ve çalışmalarını tamamlamıştır.

Komitemiz, Tasarıda esasa ve şekle ilişkin aşağıdaki değişiklikleri yapmıştır:

Tasarının 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri aynen oybirliği ile kabul edilmiştir.

Esas Yasanın 6'ncı maddesini değiştiren Tasarının 4'üncü maddesinde aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır:

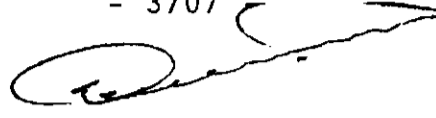
Hangi hallerin bu Yasa kuralları uyarınca çıkarılan tüzük veya emirname kurallarına aykırı sayılıp suç olacağı belirlenmiş; öngörülen para cezaları, caydırıcılık olması bakımından yükseltilmiş ve değiştirilmiş şekliyle 4'üncü madde oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Tasarının 5'inci maddesi oybirliğiyle kabul edilmiştir.

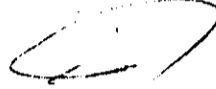
Komitemiz, Tasarının tümünü oybirliğiyle kabul etmiştir.

Komitemiz, Tasarının sunulan Rapor ışığında değerlendirilerek kabulünü oybirliğiyle Genel Kurula Salık verir.

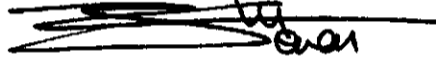
- 3707

Hüseyin CURCIOGLU
(Başkan)

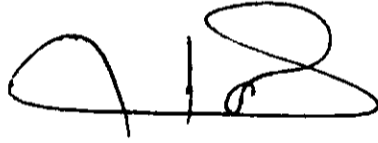
Ruhsan TUGYAN
(Başkan Yardımcısı)

Kenan AKIN
(Uye)

Derviş ÇOBANOGLU
(Uye)

Harun DİMİLİLER
(Uye)

(İzinli)

Ahmet KAŞIF
(Uye)

GÜlin SAYINER
(Uye)

(Toplantıya Katılmadı)

Ali SUHA
(Uye)

Ekrem UZUN
(Uye)

../3708.

GEREKÇE

Fasıl 139 Oteller, Pansiyonlar ve Halka Açık Yerler (Düzenleme) yasasında yer alan hükümlerle, gerek belediye sınırları, gerekse belediye sınırları dışında bulunan otel, pansiyon ve halka açık yerlerin sağlık koşullarına ve diğer koşullara uygun olarak çalıştırılması hususunda karşılaşılan zorluklara çözüm getirmek amacı ile Bakanlığımız, sözkonusu yasa da aşağıda öngörülen yasal değişiklikleri yapmayı uygun görmüş ve gereken yasal düzenlemeyi yapmıştır. Yapılan yasal değişikliklere ilişkin madde gerekçeleri aşağıda belirtildiği gibidir;

1- Değişiklik maddesi 1 ile işbu yasanın kısa isim tanımlenmesi yapılmıştır.

2- Değişiklik maddesi 2 ile Esas Yasaya 3 A maddesi ilâvesi suretiyle; Kaymakama belediye sınırları dışında bulunan otel, pansiyon ve halka açık yerlerin, yasanın 3'üncü maddesi kuralları uyarınca yapılacak tüzük kuralları hilâfına işletilmesi halinde, o yerleri geçici veya tam olarak kapatma yetkisi vermeyi ve bundan mağdur olacak olan işletmeciler ile sahiplerin de, yargı yoluna başvurabileceklerinin hükmüne bağlanması amaçlanmıştır.

3- Değişiklik maddesi 3 ile Esas Yasaya ilâve edilen 4 A maddesinde de belediye sınırları içerisinde bulunan otel, pansiyon ve halka açık yerlerin 4'üncü madde uyarınca yapılacak Emirname kuralları hilâfına bu gibi yerlerin işletilmesi halinde belediyeye verilecek geçici veya tam kapatma yetkisi ile bu gibi yerlerin işletmecilerine veya sahiplerine verilecek kararlara karşı yargı yoluna başvurma hakkının verilmesi amaçlanmıştır.

4- Değişiklik maddesi 4 ile 6'ıncı maddenin I'inci paragrafında yer alan cezalara caydırıcılık kazandırmak amacı ile yükseltilmesi amaçlanmıştır.

5- İşbu yasanın yürürlüğe gireceği tarihte değişiklik maddesi 5 de işlenmektedir.

(Meclis Başkanı Hakkı Atun, Başkanlık Kürsüsünü Başkan Yardımcısı Dr. Vehbi Zeki Serter'e devreder.)

BAŞKAN- Sayın Curcioğlu teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri; Rapor ve Tasarının bütünü üzerinde söz isteyen var mıdır?... Yoktur.

Sayın milletvekilleri; Komite Raporu üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi, Tasarının madde madde görüşülmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oybirliğiyle kabul edilmiştir. Madde madde okuyun efendim lütfen.

KATIP -

OTELLER, PANSİYONLAR VE HALKA AÇIK YERLER
(DÜZENLEME) (DEĞİŞİKLİK) YASA TASARISI

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet
Meclisi aşağıdaki Yasayı yapar:

Kısa İsim
Fasıl 139

1. Bu Yasa, Oteller, Pansiyonlar ve Halka Açık Yerler (Düzenleme) (Değişiklik) Yasası olarak isimlendirilir ve aşağıda "Esas Yasa" olarak anılan Oteller, Pansiyonlar ve Halka Açık Yerler (Düzenleme) Yasası ile birlikte okunur.

BAŞKAN - 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum.
Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oybirliğiyle
kabul edilmiştir.

KATİP -

Esas Yasaya
Yeni 3A Mad-
desinin Ek-
lenmesi

2. Esas Yasa, 3'üncü maddesinden hemen sonra aşağı-
daki yeni 3A maddesi eklenmek suretiyle değiştirilir:

"Kaymakamın
Kapatma
Yetkisi ve
Yargı Yolu

3A. (1) Belediye sınırları dışında
bulunan otel, pansiyon ve
halka açık yerlerin bu Yasa-
nın 3'üncü maddesi kuralları
uyarınca yapılan tüzük kural-
larına aykırı işletilmesi
halinde, Kaymakam bir ay
süreyle bu gibi yerleri geçici
olarak kapatabilir.

(2) Otel, pansiyon ve halka açık
yerlerin işletmecilerinin veya
sahiplerinin, bu yerleri yedi
gün içerisinde tüzük kuralla-
rına uygun hale getirmeleri
halinde Kaymakam, geçici ka-
patma kararını iptal eder.
Aksi takdirde, tam olarak
kapatma kararı verir.

(3) Otel, pansiyon ve halka açık
yerlerin işletmecilerinin
veya sahiplerinin, Kaymakam
tarafından verilen geçici
veya tam kapatma kararına
karşı yargı yoluna başvurma
hakları saklıdır."

BAŞKAN - Söz isteyen var mı efendim 2'nci madde
üzerinde?... Yoktur. 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum.
Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oybirliğiyle
kabul edilmiştir.

KATIP -

Esas Yasaya
Yeni 4A Mad-
desinin Ek-
lenmesi

3. Esas Yasa, 4'üncü maddesinden hemen sonra
aşağıdaki yeni 4A maddesi eklemek suretiyle
değiştirilir:

"Belediyenin
Kapatma Yet-
kisi ve Yargı
Yolu

4A. (1) Belediye sınırları içeri-
sinde bulunan otel, pansiyon ve halka açık yerlerin
bu Yasanın 4'üncü madde
kuralları uyarınca yapılan
Emirname kurallarına aykırı
işletilmesi halinde, ilgili
Belediye bir ay süreyle bu
gibi yerleri geçici olarak
kapatabilir.

(2) Otel, pansiyon ve halka
açık yerlerin işletmecile-
rinin veya sahiplerinin,
bu yerleri yedi gün içeri-
sinde Emirname kurallarına
uygun hale getirmeleri
halinde, ilgili belediye,
geçici kapatma kararını
iptal eder. Aksi takdirde,
tam olarak kapatma kararı
verir.

(3) Otel, pansiyon ve halka
açık yerlerin işletmecileri-
nin veya sahiplerinin, ilgili
Belediye tarafından verile-
cek geçici veya tam kapatma
kararına karşı yargı yoluna
başvurma hakları saklıdır."

BAŞKAN - 3'üncü madde üzerinde söz isteyen var mıdır?.sayın milletvekilleri?... Yoktur. 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

KÂTİP -

Esas Yasanın
5'nci Madde-
sinin Değiş-
tirilmesi

4. Esas Yasa, 6'ncı maddesinin birinci paragrafı kaldırılmak ve yerine aşağıdaki yeni birinci paragraf konmak suretiyle değiştirilir:

"Bu Yasa kuralları uyarınca yapılan tüzük ve emir-name kuralları uyarınca yetkili makamdan izin almaksızın veya kamu sağlığına, güvenliğine ve

genel ahlâka aykırı olarak otel, pansiyon ve halka açık yer işleten veya yöneten kişi, bir suç işlemiş olur ve mahkumiyeti halinde iki milyon Türk Lirasına kadar para cezasına ve devam eden her suç için de suçun devam ettiği her gün için yüz bin Türk Lirasına kadar ek bir para cezasına çarptırılabilir."

BAŞKAN - 4'üncü madde ile ilgili olarak söz isteyen var mıdır sayın milletvekilleri?... Yoktur. Şimdi 4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

KATİP -

Yürürlüğe
Giriş

5. Bu Yasa, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Şimdi de sonuncu ve 5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; Tasarının madde madde görüşülmesi tamamlanmış, ikinci görüşmesi sona ermiştir. Tasarının 3'üncü görüşmesi gelecek birleşimde yapılacaktır.

Sayın milletvekilleri; şimdi 2'nci sırada yer alan Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin Din İşleri Dairesinin 1985 ve 1986 Yıllarına Ait Bütçe Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporu ile 1987-1988 Mali Yıllarına ait Bütçe Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporlarına ilişkin Raporu görüşülecektir.

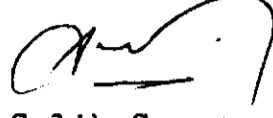
Sayın Komite Başkanı Raporunuzu sunun efendim lütfen. Buyurun Sayın Başkan.

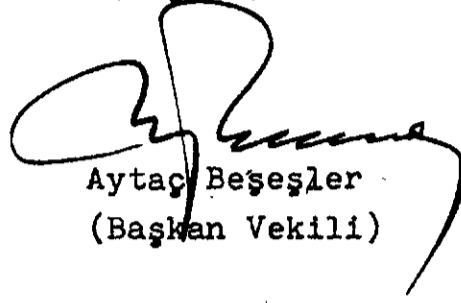
EKONOMİ, MALİYE, BÜTÇE VE PLÂN KOMİTESİ BAŞKANI
SALİH COŞAR - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri;

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ CUMHURİYET MECLİSİ
EKONOMİ, MALİYE, BÜTÇE VE PLAN KOMİTESİNİN, DİN
İŞLERİ DAİRESİNİN; 1985 ve 1986 MALİ YILLARINA
AİT BÜTÇE HESAPLARININ SAYIŞTAY DENETİM RAPORU
(S.R.No:37/1/90); 1987-1988 MALİ YILLARINA AİT
BÜTÇE HESAPLARININ SAYIŞTAY DENETİM RAPORU
(S.R.No:36/1/90) ve 1989 MALİ YILI DENETİM RAPORU-
NA (S.R.No:49/1/90) İLİŞKİN RAPORUDUR.

Komitemiz, 23 Aralık 1991 tarihinde yapmış
olduğu toplantıda yukarıda adları geçen ekte sunulan
Sayıştay Denetim Raporlarını Sayıştay Başkanı Sayın
Nail Atalay'dan almış olduğu bilgiler ışığında değer-
lendirmiş ve raporda tesbit edilen hataların ilgili-
lerin Sayıştay tarafından uyarılması sonucu düzeltil-
diğini gözönüne alarak, konu ile ilgili herhangi bir
Genel Görüşme veya Meclis Araştırması açılmasına gerek
olmadığı kararına varmıştır.

Komitemiz, sözkonusu Sayıştay Denetim Raporunu
almış olduğu karar çerçevesinde Genel Kurulun bilgi
ve değerlendirmesine sunar.

Salih Coşar
(Başkan)

Aytac Beşerler
(Başkan Vekili)

(Toplantıya Katılmadı)
Kenan Akın
(Üye)

Günay Caymaz
(Üye)

Mustafa Hacıahmetoğlu
(Üye)

İsmet Kotak
(Üye)

(Toplantıya Katılmadı)
Ali Süha
(Üye)

Taşkent Atasayan
(Üye)

Kutlu Eren
(Üye)

Tokay Kerem
(Üye)

Erdal Onurhan
(Üye)

Süha Türköz
(Üye)

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
SAYIŞTAY

Sayı : 916/78

19 Nisan 1990

Konu :

KKTC Başbakanlığı,
Lefkoşa.

Din İşleri Dairesi'nin 1985 ve 1986 mali yıllarına ait bütçe hesaplarının gelir ve gider kalemleri, bu hesaplarla ilgili defterler, ödeme emirleri ve makbuzlar ile yardımcı kayıtlar denetlenmiş ve hazırlanan denetçi raporu ekte gönderilmiştir.

Bilgi ve gereğini rica eder saygılar sunarım.

Nail ATALAY

Başkan

DAĞITIM:

KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı
Vakıflar İdaresi Yönetim Kurulu Başkanlığı
Vakıflar İdaresi Genel Müdürlüğü
Din İşleri Dairesi Müdürlüğü

MT/YE

.. / 3718.

Din İşleri Dairesi
1985 Mali Yılı Denetim Raporu

Vakıflar ve Din İşleri Dairesi İdare Heyeti Başkanlığı'nın K/135/86 sayılı 2 Eylül, 1986 tarihli kararı gereğince denetime sunulan, 1985 yılı kesin gelir-gider hesabı (bütçe), bu hesaplarla ilgili defterler, ödeme emirleri ve makbuzlar, ilgili yardımcı kayıtların denetimi yapılmış ve aşağıdakiler hariç doğru olduğu kanaatindeyiz.

a) 1985 yılı kesin gelir ve gider hesabı (bütçe)

Gelirler

Devlet Katkısı	41,000,000.-
Evkaf Katkısı	85,300,000.-
Faiz ve Sair Gelirler	1,284,580.03
İL	<u>127,584,580.03</u>

Faiz ve sair gelirler kaleminde İL. 1,284,580.03 krş gelir gerçekleşmiştir. Mezkûr meblâğın yalnız İL. 374,439.- faiz geliri olup, bakiye miktar İL. 910,141.03 krş aşağıda gösterilen depozit hesaplarından bütçe'ye irad kaydolunandır.

- Kıpıca Cami ve Minare İnşaatı hesabı	161,754.60
- Geçmiş yıl tasarrufları hesabı	183,989.09
- Emekli fonundan aktarılan hesap	382,397.07
- Mezarlıklar ve Belediyeden ödenen miktar hesabı	<u>182,000.27</u>
İL.	<u>910,141.03</u>

- 3719 -

Giderler

	TL.
Personel Masrafları	117,586,915.16
Yönetim Masrafları	3,075,249.53
Dini Masraflar	6,922,415.34
	<u>TL. 127,584,580.03</u>

Din İşleri Dairesi'nin 1985 mali yılı kesin giderler toplam yukarıda görüleceği gibi TL. 127,584,580.03 krş gerçekleşmiştir. Personel maaşları genel giderlerin % 92'i teşkil etmektedir.

Genel Denetim Notları:

Her camiye ait dayanıklı dini eşyalar örneğin halı v.s. listeleri Din Dairesi'nde tutulmakta olup, ilgili camilere suretlerinin asılmadığı öğrenilmiştir. Bundan böyle dairede tutulan dayanıklı dini eşyalar liste suretlerinin ilgili camilerde uygun bir yere asılmasının envanter yönünden gerekliliğini hatırlatırız.

Muhasebe prensiplerine uygun defter ve kayıt tutulmadığından her ay Kasa-Banka hesaplarında mutabakat sağlanamamıştır.

Saygı ile bilgilerinize arz ederim.

Ayşe Savaloğlu
Ayşe Savaloğlu
Kıdemli Denetçi

/ES.

.. / 3720 .

Din İşleri Dairesi 1986 Mali Yılı
Denetim Raporu

Denetime sunulan 1986 mali yılı Bütçe hesaplarının gelir ve gider kalemleri, bu hesaplarla ilgili defterler, ödeme emirleri ve makbuzlar ile yardımcı kayıtların denetimi yapılmış olup aşağıdaki gibidir.

Gelirler:

	İL.	İL.
Devlet Katkısı	56,500,000.00	
Evkaf Katkısı	149,300,000.00	
Faiz ve Sair Gelirler	<u>1,071,816.08</u>	
		206,871,816.08

Giderler:

Din İşleri Dairesi merkez kadrsu maaşları	72,855,379.00
Kaza ve Köy Cami görevlileri maaşları	92,259,049.00
Yeni Cami Görevlisi Tayinleri	3,263,561.00
Eğitim Merkezi	1,159,650.45
Ramazan ve Bayram tertibatı	1,007,500.00
İhtiyat Sandığı İştirakleri	613,609.20
Sosyal Sigorta	3,710,137.00
Sağlık Fonu	440,254.03
Özel Tahsisat	24,000.00
Ev Kirası Tahsisatı	1,912,000.00
Odacı Kıyafetleri	102,800.00
İstirahate sevk edilenlerin ücretleri	8,901,059.00
Temsil Tahsisatı	185,470.00
P.T.T.	222,839.00
Kırtasiye basılı kâğıt ve defterler	394,228.00
Düğeme-Demirbaş	538,930.00

Aydınlatma - Isıtma	39,400.00	
Daire temizliği ve bakımı	871,513.00	
Kitap, gazete ve dergi ücretleri	247,750.00	
Araç Bakım-Onarım Akaryakıt	1,011,880.00	
Harici yolluklar	1,405,653.20	
Harcırahlar	265,808.00	
Dini Milli ve Özel günleri kutlama	255,250.00	
Sair Dini harcama ve müteferrik	16,800.00	
Tekke Türbe ve Mezarlıkların bakım-onarımı	965,000.00	
Cami ve Mescitlerin donatımı	1,511,900.00	
Cami Dini Emlâk Tamirleri	12,304,467.50	
Cami ve Dini Emlâk idame masrafları	955,030.00	
		<u>207,440,917.38</u>
Gider Fazlası		R. <u>569,101.30</u>

Denetimle İlgili Diğer Notlar:

1- Yapılan denetimde muhasebe usul ve kayıtlarında bazı hatalar görülmüştür. Şöyleki; gerek maddeler arası bütçe kalemlerinin aktarılmasında, gerekse düzeltme ve silintilerde kullanılması Mali İşler Yönetmeliği Kısım 10 Madde 7'de öngörülen Kayıt Tashihi kaydı burada kullanılmamıştır. Bundan böyle bu gibi işlemler yapılırken muhasebe kurallarının ve Mali İşler Yönetmeliğinin ilgili maddelerine uyulması gerektiği görüşündeyiz.

2- Kasa defterinde Avtepe, Ağırdağ, Kıpıca ve Çamlıbel Cami ve Minare İnşaatı ile ilgili ödemeler bütçe hesaplarına gider olarak alınmadığı gibi, Avtepe Cami ve minare inşaatı ile ilgili teminat iadesi'nin de bütçe gelirin alınmadığı görülmüştür. Bundan böyle bu gibi ödeme ve gelirlerin de bütçe hesaplarına alınması görüşündeyiz.

3- Yapılan denetim sonucu bazı aritmetik hatalara rastlanmış olup bunların düzeltilmesi ile bütçede R. 569,101.30 gider fazlası görülmüştür. 1983 yılında İdare Heyeti'nin almış olduğu bir kararla denk Bütçe düzenlemesi yapılırken Emekli Fonu Depozit

hesabından ihtiyaç duyulan miktar kadar bütçeye gelir olarak aktarıldığı ve eğer söz konusu gider fazlası ilgililer tarafından zamanında farkedilmiş olsaydı Emekli Fonu Depozit Hesabından, gider fazlası miktar kadar daha aktarma yapılacağı ve bütçenin denk kapatılacağı yapmış olduğumuz çalışmalar sonucu ortaya çıkmıştır.

4- Din İşleri Dairesi ile ilgili diğer banka hesapları 31 Aralık, 1986 tarihi itibarıyla aşağıdaki gibidir.

a) KATC Müslüman Mabetleri İnşa ve Tamir hesabı Türk Bankası 815884 nolu hesap:

1985 yılından devreden	61,698.53
1986 yılı faizi	<u>2,281.00</u>
1987 yılına devreden	İl. <u>63,979.53</u>

b) İslâm Kültür Merkezi yedi gün ihbarlı hesap
Türk Bankası 01-624306-02 nolu hesap:

1985 yılından devreden	137,357.73
1986 yılı faizi	<u>6,800.00</u>
1987 yılına devreden	İl. <u>144,157.73</u>

Haluk Şevki
Denetçi

- 3723 -

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
SAYIŞTAY

Sayı : 916/78

19 Nisan 1990

Konu :

Din İşleri Dairesi,
Lefkoşa.

Dairenizin 1987 ve 1988 mali yılına ait bütçe hesaplarının gelir ve gider kalemleri, bu hesaplarla ilgili defterler, ödeme emirleri ve makbuzlar ile yardımcı kayıtlar denetlenmiş ve hazırlanan denetçi raporu ekte gönderilmiştir.

Bilgi ve gereğini saygı ile rica ederim.

Nail ATALAY
Başkan

DAĞITIM:

KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı
KKTC Başbakanlığı
Vakıflar İdaresi Yönetim Kurulu Başkanlığı
Vakıflar İdaresi Genel Müdürlüğü

MT/YE

.../3724.

12 Nisan, 1990

Sayıştay Başkanı'na;

Din İşleri Dairesi
1987 Yılı Denetim Raporu

Vakıflar ve Din İşleri Dairesi İdare Heyeti Başkanlığı'nın K/31/88 sayı ve 15 Şubat, 1988 tarihli kararı gereği ve Din İşleri Dairesi'nin G-6-17/1978 sayı ve 4 Nisan, 1988 tarihli yazısı ile teftişe sunulan 1987 yılı kat'i hesap neticelerinin denetimi yapılmış ve aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

1- 1987 yılı kat'i gelirler aşağıdaki gibidir.

1- Devlet katkısı	90,000,000.-
2- Evkaf Katkısı	233,000,000.-
3- Dış Yardımlar	48,787,683.33
4- Faiz ve Sair Gelirler	<u>6,658,311.86</u>
Toplam gelirler	378,445,995.19 ₺

yapılan denetimde faiz ve sair gelirlerin 6,658,412.86 ₺ olduğu, aradaki fark olan 101.00₺'nin toplam hatasından kaynaklandığı tespit edilmiştir. Diğer gelirlerin sunulan kadar gerçekleştiği görülmüştür. Bu durumda toplam gelirler 378,446,096.19 ₺ olacaktır.

2-(a) 1987 mali yılı giderleri aşağıdaki gibidir:

- 3725 -

<u>Tahsisatın Nevi</u>	<u>Denetime Sunulan</u> <u>Kat'i rakam</u> İl.	<u>Tespit Edilen</u> <u>Kat'i rakam</u> İl.
1-<u>Personel Maaşları:</u>		
Merkez Kadrosu Maaşları	74,552,251.80	74,422,121.30
Hayat Pahalılığı	39,740,359.-	39,740,369.-
Kaza ve Köy Cami Görevlileri Maaşları	130,416,426.-	131,021,015.-
Yeni Cami Görevlisi Tayinleri	5,387,303.-	5,387,263.-
Eğitim Merkezi	1,385,423.30	1,385,423.90
Ramazan ve Bayram Tertibatı	1,242,400.-	1,242,400.-
2-<u>Diğer Sosyal Haklar:</u>		
İhtiyat Sandığı	42,047.60	42,047.60
Sosyal Sigorta	4,417,173.92	4,416,071.94
Sağlık Fonu	919,760.43	919,724.63
Özel tahsisat	24,000.-	24,000.-
Ev Kirası Tahsisatı	3,145,000.-	3,145,000.-
Odacı Kıyafetleri	146,000.-	146,000.-
3-<u>İstirahate Sevk edilenlerin Ücretleri:</u>		
İst.Sevk.Ücretleri	9,209,991.-	9,236,091.-
İst.Sevk Hp.	3,902,004.-	3,090,204.-
4-<u>Genel İdari Giderler:</u>		
Temsil Tahsisatı	286,680.-	286,680.-
P.T.T.	319,195.-	319,195.-
Öğeme-Demirbaş	1,361,390.-	1,361,390.-
Aydınlatma-Isıtma	343,349.-	343,349.-
Daire Temizliği ve Bakımı	1,230,799.57	1,235,602.58
Kitap,Gazete ve Dergi Ücr.	1,010,710.-	1,010,710.-
Araç,Bakım Onarım ve Akaryakıt	1,364,840.-	1,364,840.-
Harici Yolluklar	232,095.68	232,095.68
Harcırahlar	711,484.-	711,480.-
Mütefferik	120,393.29	120,393.29

.../3726.

<u>Tahsisatın Nevi</u>	<u>Sunulan Kat'i rakam</u>	<u>Tespit Edilen Kat'i rakam</u>
5- Eğitim ve Hizmet Masrafları:		
Dini, Milli, Özel gün.Kutlama	416,150.-	416,150.-
Ramazanda (Türkiye) Din adamı getirme	230,500.-	230,500.-
Sair Dini Harcama ve Mütefferik	158,200.-	158,200.-
6- Cami ve Dini Emlâk Giderleri:		
Tekke, Türbe, Mezarlık Bakım ve Onarımı	647,997.17	647,997.17
Cami ve Mescitlerin Donatımı	4,158,470.-	4,158,470.-
Cami ve Dini Emlâk Tamirleri	76,605,750.56	76,305,750.56
Cami ve Dini Emlâk İdame Masrafı	<u>5,801,771.66</u>	<u>5,801,771.66</u>
	368,718,115.98	368,922,376.81

Tespit edilen hatalar yanlış işlem ve toplam hatalarından doğmuş olup tarafımdan düzeltilmiştir.

b) Kasadan çıkışı yapıldığı halde yukarıdaki kesin gider hesaplarına işlenmeyen miktarlar tespit edilmiş, listesi aşağıya çıkarılmıştır.

	TL.
Ev Kirası Tahsisatı	50,000.-
İstirahate sevk.Ücretleri	162,294.-
Akaryakit	11,800.-
Cami ve Dini Emlâk Tamirleri	964,250.-
Cami ve Dini Emlâk İdame Masrafı	<u>20,000.-</u>
Toplam	1,208,344.-TL

Dolayısı ile toplam giderler 368,922,376.81 + 1,208,344.-= 370,130,720.81 olarak gerçekleşmiştir.

Toplam giderlerin 1987 mali yılı gelirlerinden ve depozitodan karşılandığı görülmüştür.

370,130,720.81 - 368,718,115.98 = 1,412,604.83R fark
Din İşleri Dairesi'nin surmuş olduğu kat'î giderlerde eksik
gösterilen miktardır.

c) Kesin gider hesaplarında mevcut olup ödemesi yapılmayan
miktar ise şöyledir:

Temmuz ayı sağlık fonu kesintisi 158,414.28 R olduğu
halde bunun sadece 79,207.14 R'si ödenmiştir. 79,207.14 R'si
sağlık fonu hesabına ödenmemiştir.

2(b) ve (c)'de belirtilen kesin gider hesaplarında eksik
gösterilen miktarların ilgili kalemlere işlenmesi ve eksik ödenen sağlık
fonu yatırımının ödenmesi gerekmektedir.

1987 Mali Yılı içerisinde gerçekleşen gelirler	378,446,096.19 R
1987 Mali Yılı içerisinde gerçekleşen giderler	378,130,720.81 R
Toplam	8,315,375.38 R

gerçekleşen gelir fazlasıdır.

3- 1986 mali yılından devreden depozit hesapları mevcut
olup listesi aşağıya çıkarılmıştır.

	R.
Koop. Merkez Bankası	801,305.55
Avtepe Camii Ve Minare İnş.	645,470.-
Kaplıca Camii Minare İnş.	63,883.50
Çamlıbel Camii Minare İnş.	33,648.-
Toplam	1,544,307.05 R

1987 mali yılı içerisinde, 1986 mali yılından devreden depozit
hesaplarının, Çamlıbel Camii Minare İnş. depozit hesabında mevcut
33,648.-R hariç harcandığı görülmüştür.

- 3728 -

1987 mali yılı içerisinde gerçekleşen gelirler	378,446,096.19
1987 mali yılı içerisinde mevcut depozit hesabı	<u>1,544,307.05</u>
Toplam mevcut miktar	379,990,403.24
1987 mali yılı içerisinde gerçekleşen giderler	<u>370,130,720.81</u>
	9,859,682.43 ₺

88 mali yılına devreden miktardır.

4- 1987 mali yılı kat'i hesap cetvelinde sunulan bütçe gider miktarları yıl içerisinde yapılan aktarmaları da içermektedir. Kısım, fasıl ve maddeler arası yapılan aktarmalar Din İşleri Dairesi bütçesine uygun olarak yapılmıştır.

5- 1987 mali yılı kasa-banka mutabakatı denetimin yardımıyla sağlanmıştır.

Bilgilerinize saygı ile arz ederim.

Elhanıye Özer
Denetçi

/ES.

.../3729.

16 Nisan, 1990

Sayıştay Başkanı'na;

Din İşleri Dairesi 1988 Yılı
Denetim Raporu

Vakıflar ve Din İşleri Dairesi İdare Heyeti Başkanlığı'nın K/121/89 sayılı 6 Haziran, 1989 tarihli kararı gereği ve Din İşleri Dairesi'nin D-16-17/1978 sayılı ve 4 Eylül, 1989 tarihli yazısı ile teftiğe sunulan 1988 yılı kat'î hesap neticelerinin denetimi yapılmış ve aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

1- 1988 yılı kat'î gelirleri aşağıdaki gibidir:

	<u>Denetime Sunulan</u>	<u>Tespit edilen</u>
	₺.	₺.
1- Devlet Katkısı	100,000,000.-	100,000,000.-
2- Evkaf Katkısı	453,180,000.-	453,180,000.-
3- Şartlı Dış Yardımlar	64,810,386.-	64,810,386.-
4- Faiz ve Sair Gelirler	12,900,646.13	12,998,794.85
Toplam	<u>630,891,032.13 ₺.</u>	<u>630,989,180.85 ₺.</u>

1988 mali yılı içerisinde Faiz ve Sair gelirler hariç diğer gelirlerin sunulan rakam kadar gerçekleştiği görülmüştür.

Faiz ve sair gelirler şu kalemlerden oluşmaktadır.

a- 1988 mali yılı içerisinde gerçekleşen faiz ve sair gelirler	3,139,112.42
b- 1987 mali yılı dış yardım kaleminden Tepebaşı camisine ayrılan depozit hesabından kalan bakiye	9,373,596.50
c- 1986 mali yılı Çamlıbel Camii ve Minare İnşaatı depozit hesabından aktarılan	33,648.-
d- 1987 mali yılında harcanmayıp tasarruf olarak görülen	<u>452,437.93</u>
	12,998,794.85 ₺.

.../3730.

Sunulan ve gerçekleşen faiz ve sair gelirler arasındaki fark 1987 mali yılı tasarruflarının 452,437.93 yerine 354,289.21 TL olarak gösterilmesinden kaynaklanmıştır.

2- 1988 yılı kat'i giderler aşağıdaki gibidir:

<u>Tahsisatın Nev'i</u>	<u>Denetime Sunulan Kat'i rakam</u>	<u>Tespit Edilen Kat'i rakam</u>
1- <u>Personel maaşları</u>	TL.	TL.
Merkez Kadrosu Maaşları	116,645,574.-	116,645,574.-
Hayat Pahalılığı	73,710,279.-	73,710,561.-
Kaza ve Köy Cami Görevlileri Maaşları	211,922,990.-	211,923,290.-
Yeni Cami Görevlisi Tayinleri	3,006,532.-	3,006,532.-
Eğitim Merkezi	1,845,590.54	1,857,419.40
Ramazan ve Bayram Tertibatı	2,170,000.-	2,170,000.-
2- <u>Diğer Sosyal Haklar</u>		
İhtiyat Sandığı	264,298.50	264,298.50
Sosyal Sigortalar	7,277,810.41	7,277,810.41
Sağlık Fonu	1,491,240.57	1,491,240.57
Özel Tahsisat	24,000.-	24,000.-
Ev kirası tahsisatı	4,545,000.-	4,545,000.-
3- <u>İstirahate Sevk edilenlerin Ücretleri</u>		
İstirahate Sevk. Ücretleri	15,065,782.-	15,065,782.-
" " HP	5,179,865.-	5,179,865.-
4- <u>Genel İdare Giderleri</u>		
Temsil Tahsisatı	558,300.-	558,300.-
P.T.T.	297,050.-	297,050.-
Kırteeşiye	852,661.10	852,661.10

- 3731 -

<u>Tahsisatın Nevi</u>	<u>Denetime Sunulan Kat'î rakam</u>	<u>Tespit Edilen Kat'î rakam</u>
Döşeme-Demirbaş	193,500.-	193,500.-
Aydınlatma Isıtma	163,900.-	163,900.-
Daire Temizliği ve Bakımı	2,040,528.45	2,040,528.45
Kitap,gazete ve dergi ücretleri	615,210.-	615,210.-
Araç,bakım onarım ve akaryakıt	1,944,350.-	1,944,350.-
Harici Yolluk	1,068,294.90	1,068,294.90
Mütefferik	265,500.-	265,500.-
Harcırahlar	1,130,776.-	1,130,776.-
<u>5- Eğitim ve Hizmet Masrafları</u>		
Dini,Milli Özel Günleri Kutlama	411,150.-	411,150.-
Ramazanda Türkiye'den Din Adanı getirme	542,200.-	542,200.-
Sair Dini Harcama ve Mütefferik	182,500.-	183,400.-
<u>6- Cami ve Dini Emlâk Giderleri:</u>		
Cami ve Mescitlerin Donatımı	870,000.-	870,000.-
Cami ve Dini Emlâkın Tamirleri	170,150,579.50	168,164,443.80
Cami ve Dini Emlâk İdame masrafları	<u>5,614,813.-</u>	<u>5,614,813.-</u>
	630,050,274.97 ₺.	628,077,450.13 ₺.

630,050,274.97 - 628,077,450.13 = 1,972,824.84 ₺ fark Din İşleri Dairesi'nin sunmuş olduğu kat'î giderlerde fazla gösterilen miktardır. Bu miktarın 1,959,135.72 ₺'si kat'î kabul teminatı olup 1988 mali yılında harcanmadığı halde yanlışlıkla Cami ve Dini Emlâk tamirlerinde gösterilen miktardır. Geriye kalan miktar ise yanlış işlem ve toplam hatalarından doğmuştur.

1988 mali yılı içerisinde gerçekleşen gelirler	630,989,180.85 ₺
" " " " " " giderler	<u>628,077,450.13 ₺</u>
	2,911,730.72 ₺

gerçekleşen gelir fazlasıdır.

.../3732.

- 3732 -

3- 1988 mali yılı içerisinde aktarmaların Din İşleri Dairesi bütçesine uygun olarak İdare Heyeti Kararları ile yapıldığı ve bütçeleştirildiği görülmüştür.

4- Genel olarak görülen hataların kasa-ledger uyuturulması yapılmadığı için gözden kaçtığı gözlemlenmiş bu konuda muhasep uyarılmıştır. Muhasebe işlemlerinin sadece bir kişi tarafından tutulması hataların doğmasına neden olmaktadır.

5- 1988 mali yılı kasa-banka mutabakatının seçildiği görülmüştür.

Bilgilerinize saygı ile arz ederim.

Elhamiye Ozer
Denetçi

/ES.

.../3733.

- 3733 -

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
SAYIŞTAY

Sayı : 916/78

16 Ocak, 1991

Konu :

Din İşleri Dairesi,
Lefkoşa.

Dairenizin 1989 mali yılına ait bütçe hesaplarının Gelir ve Gider kalemleri ve bu hesaplarla ilgili defter ve kayıtlar denetlenmiş ve hazırlanan denetçi raporu ekte gönderilmiştir.

Bilgi ve gereğini saygı ile rica ederim.

Nail ATALAY

Başkan

DAĞITIM:

KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı
KKTC Başbakanlığı
Vakıflar İdaresi Yönetim Kurulu Başkanlığı
Vakıflar İdaresi Genel Müdürlüğü

.../3734.

Sayıştay Başkanı'na;

Din İşleri Dairesi
1989 Yılı Denetim Raporu

Vakıflar ve Din İşleri Dairesi İdare Heyeti Başkanlığı'nın K/186/90 sayı ve 2 Ağustos, 1990 tarihli kararı gereği ve Din İşleri Dairesi'nin D-6-17/1978 sayı ve 3 Ekim, 1990 tarihli yazısı ile denetime sunulan 1989 yılı kesin hesap neticelerinin denetimi yapılmış ve aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

1- 1989 yılı kesin gelirler aşağıdaki gibidir:

1- Evkaf Katkısı	790,342,900.-İl
2- Dış Yardımlar	23,295,944.-İl
3- Faiz ve Sair Gelirler	3,952,329.-İl
Toplam Gelirler	817,591,173.-İl

1989 mali yılı içerisinde gelirlerin sunulan rakam kadar gerçekleştiği görülmüştür.

2- 1989 yılı kesin giderler aşağıdaki gibidir:

Tahsisat Nev'i	Denetime Sunulan Kesin rakam	Tespit Edilen Kesin rakam
1- <u>Personel Maaşları</u>		
Merkez Kadrosu Maaşları	165,815,703.-	165,815,703.-
Hayat Pahalılığı	139,184,901.-	139,185,401.-
Kaza ve Kıy Cemii Görevli- leri Maaşları	335,070,060.-	334,491,744.-
Eğitim Merkezi	3,173,799.-	3,178,511.44
Ramazan ve Bayram Tertibatı	3,780,000.-	3,780,000.-

<u>Tahsisatın Nev'i</u>	<u>Denetime Sunulan Kesin rakam</u>	<u>Tespit Edilen Kesin rakam</u>
2- Diğer Sosyal Haklar		
İhtiyat Sandığı	611,002.-	611,001.60
Sosyal Sigortalar	13,087,284.-	13,089,132.23
Sağlık Fonu	2,398,107.-	2,398,106.94
Özel Tahsisat	300,000.-	300,000.-
Ev Kirası Tahsisatı	7,255,000.-	7,255,000.-
Öğacı Kıyafetleri	56,000.-	56,000.-
3- İstirahate Sevk edilenlerin Ücretleri		
İstirahate Sevk. Ücretleri	22,573,821.-	22,684,811.-
İstirahate Sevk. H.P.	9,305,702.-	9,305,702.-
4- Genel İdare Giderleri:		
Temsil Tahsisatı	724,240.-	724,540.-
P.T.T.	487,540.-	487,540.-
Kırtasiye	963,380.-	963,380.-
Düşeme-Demirbaş	825,500.-	825,500.-
Aydınlatma-Isıtma	489,785.-	489,785.-
Daire Temizliği ve Bakımı	3,253,356.-	3,252,356.46
Kitap, Gazete ve Dergi Ücretleri	991,390.-	991,390.-
Araç, Bakım Onarım ve Akaryakıt	3,013,400.-	3,013,400.-
Harcırahlar	1,707,173.-	1,707,172.50
Harici Yolluklar	1,710,782.-	1,710,781.69
Mütefferik	462,900.-	462,900.-

-3736 -

<u>Tahsisatın Nevi</u>	<u>Denetime Sunulan Kesin rakam</u>	<u>Tespit Edilen Kesin rakam</u>
5- Eğitim ve Hizmet Masrafları	İL.	İL.
Dini,Milli Özel Günleri Kutlama	492,300.-	492,300.-
Ramazanda Türkiye'den Din Adamı Getirme	764,300.-	764,300.-
Sair Dini Harcama ve Mütafferik	605,400.-	605,400.-
6- Cami ve Dini Emlâk Giderleri		
Cami ve Mescitlerin Donatımı	6,994,000.-	6,994,000.-
Cami ve Dini Emlâk Tamirleri	78,697,081.-	78,797,081.40
Cami ve Dini Emlâk İdame Masrafları	11,115,221.-	11,115,221.20
	815,909,127.-	815,548,161.46

815,909,127.00 - 815,548,161.46 = 360,965.54 İL fark Din İşleri Dairesi'nin sunmuş olduğu kesin giderlerde fazla gösterilen miktardır. Bu fark yanlış işlem ve toplam hatalarından doğmuştur.

1989 mali yılı içerisinde gerçekleşen gelirler	817,591,173.-
" " " " " " giderler	815,548,161.46
gelir fazlası	2,043,011.54 İL

3- 1988 mali yılında Cami ve Dini Emlâk tamirlerinde gösterilen fakat ödenmeyen 1,959,135.72 kat'i kabul teminatı 1989 mali yılında depozit hesabından ödendiği görülmüştür.

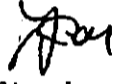
4- 1989 mali yılı içerisinde yapılan aktarmaların Din İşleri Dairesi bütçesine ve İdare Heyeti Kararlarına uygun olarak yapıldığı ve bütçeleştirildiği görülmüştür.

.../3737.

5- Genel olarak görülen hataların aritmetik işlemlerden kaynaklandığı gözlemlenmiş bu konuda muhasip yeniden uyarılmıştır. Daha önceki raporumuzda da belirttiğimiz gibi muhasebe işlemlerinin sadece bir kişi tarafından tutulması kişinin kendi kendinin kontrolünü zorlaştırdığından, hataların oluşması önlenememektedir. Muhasibin en az bir yardımcısı olması gerektiği görüşünderiz.

6- 1989 mali yılı Kasa-Banka mutabakatı denetiminin yardımı ile sağlanmıştır.

Bilgilerinize saygı ile arz ederim.

Elhamiye Ozer
Denetçi

.../3738.

/ES.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Coşar. Rapor üzerinde söz almak isteyen var mıdır sayın milletvekilleri?... Yoktur. Rapor üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Sayın milletvekilleri; şimdi üçüncü sırada yer alan Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin Vakıflar ve Din İşleri Dairesinin 1984 Mali Yılına Ait Kesin Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporu; 1985 Mali Yılına Ait Kesin Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporu; 1986 Mali Yılına ait Kesin Hesapların Sayıştay Denetim Raporu; 1987 Mali Yılına Ait Kesin Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporu ile 1988 Mali Yılı Hesaplarına Ait Sayıştay Denetim Raporuna ilişkin Raporu görüşülecektir. Sayın Komite Başkanı buyurun.

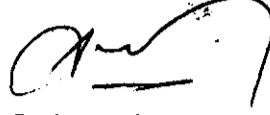
EKONOMİ, MALİYE, BÜTÇE VE PLÂN KOMİTESİ BAŞKANI SALİH COŞAR- Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Komitemiz 23 Aralık 1991 tarihinde yapmış olduğu toplantıda, biraz evvel okunan denetim raporlarının yine Sayıştay Başkanının da katıldığı değerlendirmede bugüne kadar yapılan hataların, yapılan uyarılar muvacehesinde düzeltildiği cihetle konuyla ilgili herhangi bir genel görüşme ve Meclis Araştırması açılmasına gerek olmadığı kanısına varmıştır.

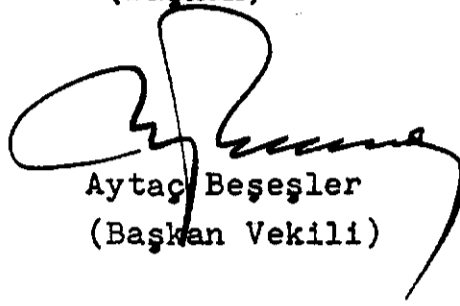
Komitemiz, sözkonusu denetim raporlarını almış olduğu karar çerçevesinde oyçokluğuyla Genel Kurulun bilgi ve değerlendirmesine arzeder. Teşekkür ederim.

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ CUMHURİYET MECLİSİ EKONOMİ, MALİYE, BÜTÇE VE PLAN KOMİTESİNİN VAKIFLAR VE DİN İŞLERİ DAİRESİNİN; 1984 MALİ YILINA AİT KESİN HESAPLARININ SAYIŞTAY DENETİM RAPORU (S.R.NO: 30/1/90); 1985 MALİ YILINA AİT KESİN HESAPLARININ SAYIŞTAY DENETİM RAPORU (S.R.NO: 31/1/90); 1986 MALİ YILINA AİT KESİN HESAPLARININ SAYIŞTAY DENETİM RAPORU (S.R.NO: 32/1/90); 1987 MALİ YILINA AİT KESİN HESAPLARININ SAYIŞTAY DENETİM RAPORU (S.R.NO: 33/1/90) İLE 1988 MALİ YILI HESAPLARINA AİT SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA (S.R.NO: 6/2/91) İLİŞKİN RAPORUDUR.

Komitemiz, 23 Aralık 1991 tarihinde yapmış olduğu toplantıda yukarıda adları geçen Sayıştay Denetim Raporlarını, Sayıştay Başkanı Sayın Nail Atalay'dan almış olduğu bilgiler ışığında değerlendirmiş ve tutulan hesaplarda tesbit edilen hatalı hususlar Sayıştayın uyarısı üzerine düzeltilme yoluna gidildiğinden konu ile ilgili herhangi bir Genel Görüşme veya Meclis Araştırması açılmasına gerek olmadığı kararına varmıştır.

Komitemiz, sözkonusu Sayıştay Denetim Raporlarını almış olduğu karar çerçevesinde oyçokluğuyla Genel Kurulun bilgi ve değerlendirmesine sunar.

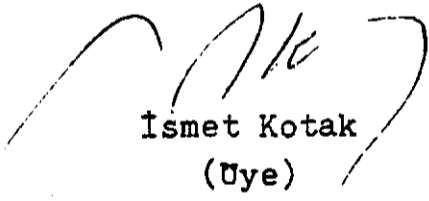

Salih Coşar
(Başkan)

Aytac Beşerler
(Başkan Vekili)

(Toplantıya Katılmadı)
Kenan Akın
(Üye)

Günay Caymaz
(Üye)

Mustafa Hacıahmetoğlu
(Üye)

İsmet Kotak
(Üye)

(Toplantıya Katılmadı)
Ali Süha
(Üye)

Taşkent Atasayan
(Üye)

Kutlu Eren
(Üye)

Tokay Kerem
(Üye)

Erdal Onurhan
(Üye)

Süha Türköz
(Üye)

- 3741

KUZLEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
SAYIŞTAY

Sayı : 796/77/4 - 1224/84

13 Mart, 1990

Konu :

KKTC Başbakanlığı,
Lefkoşa.

31/70 sayılı Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Teşkilât Kuralı'nın Kısım IV 19(4) maddesi uyarınca, Vakıflar ve Din İşleri Dairesi'nin 1984 Mali Yılına ait kesin hesapların denetim raporunun bir sureti ektedir.

Bilgilerinize saygı ile sunulur.

Nail ATALAY
Başkan

DAĞITIM:

- KKTC Meclis Başkanlığı ✓
- Vakıflar İdaresi İdare Heyeti Başkanlığı
- Vakıflar İdaresi Genel Müdürlüğü

SB/ES.

.../3742.

Vakıflar İdaresi 1984 Mali Yılı
Denetim Raporu

Vakıflar ve Din İşleri Dairesi'nin 31/70 sayılı Teşkilât Kuralı'nın Kısım IV, madde 19, (4)'de uygun olarak, 1 Ocak, 1984 - 31 Aralık, 1984 devresi cari, zirai işletmeler ve yatırım bütçeleri ile kesin hesaplarının denetimi yapılmıştır.

Denetim için gerekli bütün bilgi ve izahat temin edilmiş, Vakıflar İdaresi tarafından tutulan kayıtların Vakıflar İdaresi'nin 18 Nisan, 1985 gün ve İH/49/85-71/18 F sayılı yazısı ile Bakanlar Kurulu'nun onayına sunulmak üzere KKTC Başbakanlığı'na gönderilen 1984 mali yılı gelir-gider hesapları ile mutabık olduğu kanaatine varılmıştır.

1984 mali yılı Vakıflar İdaresi gelir tahsisat ve gider tahsisatı (mazbut) bütçeye konmuş, ancak yıl içerisinde beliren yeni ihtiyaçlar karşısında bütçeye konan ek ödenekler ve yapılan aktarmalarla yeniden düzenlenmiş bütçe rakamları denetimde esas alınmıştır. Bu aktarma ve ek ödenek kayıtları bütçe kararında vazedilen prensiplere uygun olarak yapılmıştır.

Yapılan kayıtlar ile verilen bilgiler ışığında aşağıdaki hususlar gözlemlenmiştir.

1983 ve 1984 Yıllarına Ait Mukayeseli Gelir Tablosu

Bütçe Gelirleri	1983 Mali Yılı	1984 Mali Yılı
	Bütçe Kati Geliri	Bütçe Kati Geliri
	İl.	İl.
Mazbut Emlâk Gelirleri	65,032,600.30	90,435,218.97
Cami Emlâki Gelirleri	3,440,890.-	6,881,340.-
İşletme Gelirleri	49,594,998.07	71,987,739.33
Muhtelif	13,337,780.68	6,898,433.28
	131,406,269.08	176,202,731.58
Dış Kaynaklar	7,566,183.13	16,054,189.81
	138,972,452.21	192,256,921.39

1983 ve 1984 mali yıllarına ait gelir tablosu incelendiği zaman, 1983 mali yılı kesin gelir rakamına kıyasla 1984 mali yılı geliri % 34 oranında artış kaydederek İ. 176,202,731.58 krş.'a ulaştığı, 1984 mali yılı için Vakıflar İdaresi 38,378,928.- dış kaynak finansmanı öngördüğü halde, ancak 16,054,189.-İ'ye gereksinme duyulmuş ve mezkûr miktar bankalardan kredi olarak alınmıştır.

1984 mali yılı mazbut emlak gelirleri, 1983 mali yılı mazbut emlak gelirlerine kıyasla % 39 artmış, 1984 yılı öz gelirleri içindeki payı ise % 51.32'dir.

1983 ve 1984 Yıllarına Ait Mukayeseli Gider Tablosu

<u>Bütçe Giderleri</u>	<u>1983 Mali Yılı Bütçe Kesin Giderleri</u>	<u>1984 Mali Yılı Kati Bütçe Giderleri</u>
	TL.	TL.
İdare Heyeti Tahsisatları	696,000.-	1,392,000.-
Personel Giderleri	52,248,803.92	88,374,299.95
İdari Giderler	6,850,127.87	6,497,301.36
Mazbut Emlâkin Bakım/İdamesi	9,372,540.54	12,968,681.20
Cami Emlâki Giderleri	59,492.50	13,803.-
Dini Giderler	13,099,730.-	39,448,500.-
Sosyal Giderler	2,765,284.70	3,719,775.88
Banka ve KTFD ödenen borç, faiz ve taksitleri	14,815,326.80	9,136,160.42
Yatırım Giderleri	36,857,183.13	30,706,399.58
	<u>136,764,494.46</u>	<u>192,256,921.39</u>

1984 mali yılında 1. 195,977,888.- gider tahsisatı öngörülmesine rağmen 1. 192,256,921.39 krş harcama yapılarak 1. 3,720,966.61 krş tasarruf sağlanmıştır. 1983 mali yılına kıyasla 1984 mali yılında giderlerde % 40.58 bir artış hızı gözlenmiştir. Nedeni ise cari giderlerin her yıl enflasyonist baskılarla artmasından kaynaklanmaktadır.

1984 mali yılında Vakıflar İdaresi, Din İşleri Dairesi'ne 1. 39,448,500.- katkıda bulunmuştur. Din İşleri Dairesi'ne yapılan katkı 1984 yılı gerçekleşen gider ve gelirlerinin sırasıyla % 20.5 ve % 22.3'üne tekabül etmektedir.

Yatırımlar Bütçesi:

1984 mali yılında, ayrı yatırım bütçesi hazırlanmamış ve yatırım harcamaları cari bütçeye dahil edilmiştir. 1984 mali yılında Vakıflar Bütçesi gerçekleşen genel giderleri 1. 192,256,921.39 olup, yatırım harcamalarının genel yekûne oranı % 16 olup, bu miktar 30,706,399.58 1. 'dir.

Yatırım Harcamalarının Dökümü Aşağıda Verilmiştir:

	İ.
Vakıflar Bankası Sermaye İştiraki	17,654,500.-
Büyük Hanın Restorasyonu	12,979,899.58
Diğer İştirakler	72,000.-
Toplam	<u>30,706,399.58</u>

1984 yılında yatırım harcamalarının toplam giderlere oranı % 16'dır. Ayrıca Dome Hotel tarafından 17,176,930.15 İ., Saray Hotel tarafından ise 19,760,174.43 İ. yatırım yapılmıştır.

Zirai İşletmeler:

1974 Barış Harekâtından sonra Vakıflar İdaresi'nin Güney'de kalan emlakine karşılık 6358 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Vakıflar İdaresi'ne tahsis edilen Fazıl Polat Paşa İşletmesi'nin gelir ve gider durumları aşağıda verilmiştir.

1984 Mali Yılı Geliri ₺	1984 mali Yılı Gideri ₺	Fark -Gider Fazlası +Gelir Fazlası
70,461,589.57 krş	53,465,364.14 krş	+16,996,225.43 krş

1984 mali yılında Fazıl Polat Paşa İşletmesi'nden ₺. 70,461,589.57 krş gelir elde edilmiş; buna karşın ₺. 53,465,364.14 krş harcama yapılarak ₺. 16,996,225.43 krş gelir fazlası temin edilmiş ve mezkûr miktar Vakıflar Bütçesi'nin Fesil: 3 Madde: 2 Tarımsal İşletmesinin gelir fazlası sevk idame kalemine irad kaydolunmuştur. 1984 mali yılında herhangi bir yatırım yapılmamıştır.

Vakıflar İdaresi 31.12.1984 Tarihi İtibarıyla
Bankalardaki Mevcutları

1- Kıbrıs Vakıflar Bankası (112-004 no'lu hesap)	7,344,358.56
2- Türkiye İş Bankası (6312-31 no'lu hesap)	4,613,656.16
3- Türkiye İş Bankası (6513-1363 no hesap)	116,198.71
4- Türkiye İş Bankası (6513-1986 no'lu hesap)	188,633.81
5- Türkiye İş Bankası (6553-07-2565 no'lu hesap)	1,162,799.79
6- K.T.K.M. Bankası (01-11851-04 no'lu hesap)	988.01
7- K.T.K.M. Bankası Cari hesap	1,390,586.48
8- Türkiye Halk Bankası	838,511.45
9- Türk Bankası /602231 no'lu hesap)	8,159,123.44
	<u>13,814,856.41</u>

	N/Y	23,814,856.41
10- Türk Bankası (800171 no'lu hesap)		1,099,543.88
11- Türk Bankası (804533 no'lu hesap)		73,631.98
12- Vip-Kop (Fazıl Polat Paşa Kıdem Tazminatı Fonu)		209,416.50
		<u>25,197,448.77</u>
1- Türk Bankası (515 no'lu sterling hesabı)		2,558.90

31.12.1984 tarihi itibarıyla Vakıflar İdaresi'nin bankalara olan borçları:

31 Aralık, 1984 tarihi itibarıyla bankalara olan toplam borç miktarı ₺. 92,130,099.88'dir. Mezkûr miktarın ₺. 30,790,819.88'si Vakıflar İdaresi'ne ait, ₺.26,339,280.-'ni Saray Otel, ₺.35,000,000.-'nu ise Dome Otel adına alınan borçlarıdır. Detaylı döküm aşağıda gösterilmiştir.

<u>Vakıflar İdaresi Merkez</u>	<u>Bakiye Borç</u>	<u>Tutar</u>
Ziraat Bankası	1,325,962.-	
İş Bankası	27,757,064.-	
K.T.Koop.Merkez Bankası	1,707,793.88	30,790,819.88
<u>Saray Otel</u>		
T.C. Turizm Bankası	339,280.-	
T.C.Halk Bankası	10,000,000.-	
Vakıflar Bankası	16,000,000.-	26,339,280.-
<u>Dome Otel:</u>		
Halk Bankası	20,000,000.-	
İhtiyat sandığı	15,000,000.-	<u>35,000,000.-</u>
		<u>92,130,099.88</u>

31 Aralık, 1984 tarihi itibarıyla Vakıflar İdaresi'nin kira bekayaları aşağıda gösterildiği gibidir.

Bölgeler	Mazbut ₺.	Mülhak ₺.	Köy Cemii Komisyonu ₺.	Tahsisli Emlâk ₺.	Toplam ₺.
Lefkoşa	30,051,802.72	7,409,217.03	659,849.38	1,133,600.-	39,254,469.13
Gazi Magosa	4,761,901.00	----	501,189.-	2,237,504.-	7,500,594.00
Girne	1,047,408.-	9,360.-	73,110.20	2,948,244.-	4,078,122.20
Güzelyurt	53,035.-	13,020.-	197,007.80	226,254.-	489,316.80
	35,914,146.72 ₺	7,431,597.03 ₺	1,431,156.38 ₺	6,545,602.- ₺	51,322,502.13

Vakıflar İdaresi'nin faaliyet raporunun 66 ve 67.nci sayfasında gösterilen 51,082,718.96 ₺ bekaya miktarının 51,322,502.13 ₺ olması gerekir. Çünkü, Lefkoşa bölgesi'nin bekayalarının denetimi esnasında bazı bekayaların bekaya listelerine dahil edilmediği görülmüş ve ikazımız üzerine listelerde gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

Toplam 51,322,502.13 ₺ kira bekayalarının 30,051,802.72 ₺'si Rum müstecirlere aittir.

Denetimle İlgili Diğer Notlar:

1- Vakıflar İdaresi toplumumuzda yerleşmiş emlak vakfının devamını sağlamak için, taşınmaz malları icar veya kiraya verirken eşit şartların mevcudiyeti veya mal vakfedenlerin dışar durumda olan yakınları bulunması halinde, onlara öncelik tanınması gerektiği görüşündeyiz.

2- Emlak servisindeki işlerin yoğunlaşması nedeniyle anılan servisin yeniden organize edilmesi zorunlu görölmektedir. Bu bakımdan konu üzerinde hassasiyetle durulması gerekmektedir.

Bütçe Dışı Fonlar:

A- 1984 mali yılı raporuna konan bütçe dışı hesaplar - avanslar (muhtelif borçlular), depozito, emanet hesap bakiyeleri denetlenmiş olup bu hesaplarla ilgili görüşlerimiz aşağıdadır.

1- Vakıflar İdaresi'nin muhtelif borçlular hesapları arasında yer alan Londra Binası İşletme hesabı 9.406.89 Stg. Devlet ile Vakıflar İdaresi arasında görüşülerek Ç(K-1) 393-82 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı çerçevesinde halledilmesi ve anılan meblâğın açıklığa kavuşturulması.

2- Aşağıda detayı verilen rakamlar, 1 Nisan, 1981 gün ve Ç-297-81 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile Mare Monte, Efendiler Çiftliği ve Saray Otel tamiratları maksadıyla, Devletin Vakıflar İdaresi'ne olan borçlarının teşkil edip anılan karar çerçevesinde halledilmesi,

a. K.T.F.D. Mare Monte ve Efendiler Çiftliği	2,776,169.-
b- K.T.F.D. Saray Otel tamirat hesabı	17,876,250.-

B- Mülhak Vakıflar:

Bütçe harici tutulan ve Vakıflar İdaresi'nin mütevellisi bulunduğu ve 1984 mali yılı raporunda belirtilen 31 Aralık, 1984 tarihi itibarıyla mülhak vakıflara ait hesap bakiyeleri denetlenmiş olup aşağıda verilmiştir.

a) Alacaklı mülhak vakıflar	6,426,675.68 krş.
b) Borçlu mülhak vakıflar	3,222,063.84 krş.
c) İstibdal fon	2,730,307.36 krş.
d) İhtiyat akçe	3,033,610.47 krş.

- a) Alacaklı mülhak vakıflar, mülhak vakıf hesaplarındaki gelir bakiyesidir.
- b) Borçlu mülhak vakıflar, mülhak vakıf hesaplarındaki gider bakiyesidir.
- c) İstibdal fonu mülhak vakıf malların satışından elde edilen ve tekrar mal alımında kullanılacak fonu ifade eder.
- d) İhtiyat akçe vakıf malların brüt gelirinden % 10 yapılan kesintilerin toplamı olup ilgili malların tamiri bu hesap"dan yapılır.

Aylâ Savalaş
Kıdemli Denetçi

/ES.

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
SAYIŞTAY

Sayı : 796/77/4 - 1263/85

13 Mart, 1990

Konu :

KKTC Başbakanlığı,
Lefkoşa.

31/70 sayılı Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Teşkilât Kuralı'nın Kısım IV 19(4) maddesi uyarınca, Vakıflar ve Din İşleri Dairesi'nin 1985 Mali Yılına ait kesin hesapların denetim raporunun bir sureti ektedir.

Bilgilerinize saygı ile sunulur.

Nail ATALAY
Başkan

DAĞITIM:

- KKTC Meclis Başkanlığı
- Vakıflar İdaresi İdare Heyeti Başkanlığı
- Vakıflar İdaresi Genel Müdürlüğü

SB/ES.

.../3755.

- 3755 -

Vakıflar İdaresi 1985 Mali Yılı
Denetim Raporu

Vakıflar ve Din İşleri Dairesi'nin 31/70 sayılı Teşkilât Kuralı'nın Kısım IV, madde: 19, paragraf 4'e uygun olarak, 1 Ocak, 1985 - 31 Aralık, 1985 devresi cari, zirai işletmeler ve yatırım bütçeleri ile kesin hesaplarının denetimi yapılmıştır.

Denetim için gerekli bütün bilgi ve izahat temin edilmiş Vakıflar İdaresi tarafından tutulan kayıtların Vakıflar İdaresi'nin 14 Nisan, 1986 gün ve İH/50/86 - 71/18/G sayılı yazısı ile Bakanlar Kurulu'nun onayına sunulmak üzere KKTC Başbakanlığı'na gönderilen 1985 mali yılı gelir - gider hesapları ile mutabık olduğu kanaatine varılmıştır.

1985 mali yılı Vakıflar İdaresi gelir tahmini ve gider tahsisatı (mızbut) bütçeye konmuş, ancak yıl içerisinde beliren yeni ihtiyaçlar karşısında bütçeye konan ek ödenekler ve yapılan aktarmalarla yeniden düzenlenmiş bütçe rakamları denetimde esas alınmıştır. Bu aktarma ve ek ödenek kayıtları bütçe kararında vazedilen prensiplere uygun olarak yapılmıştır.

Görülen kayıtlar ile verilen bilgiler ışığında aşağıdaki hususlar gözlenmiştir.

- 3756 -

Vakıflar İdaresi
1985 Mali Yılı
Bütçe Kesin Hesapları

Gelirler	1984 Yılı Gerçekleşen Gelir	1985 Yılı Gerçekleşen Gelir
	İL.	İL.
Mazbut Emlâk Gelirleri	90,435,218.97	162,268,890.79
Cami Emlâki Gelirleri	6,881,340.-	8,875,944.-
İşletme Gelirleri	71,987,739.33	118,379,996.13
Muhtelif	6,898,433.28	23,628,813.75
Dış Kaynaklar	16,054,189.81	39,547,221.59
	192,256,921.39	352,700,866.26
Giderler:		
- İdare Heyeti Tahsisatları	1,392,000.-	1,296,000.-
- Personel Giderleri	88,374,299.95	140,027,008.91
- Genel İdari Giderler	6,497,301.36	11,297,680.10
- Mazbut emlâkin bakım ve idamesi	12,968,681.20	18,901,515.18
- Cami emlâki giderleri	13,803.-	58,204.-
- Dini Giderler	39,448,500.-	89,822,707.40
- Sosyal Giderler	3,719,775.88	3,687,656.07
- Banka, borç, faiz, taksitleri ve kurumlar vergisi	9,136,160.42	14,537,528.92
- Yatırımlar	30,706,399.58	73,072,565.68
	192,256,921.39	352,700,866.26

Gelir:

1984 ve 1985 mali yıllarına ait gelir tablosu incelendiği zaman, 1984 mali yılı kesin gelir rakamına kıyasla, 1985 mali yılı geliri % 83.4 oranında artış kaydederek İL. 352,700,866.26'ya ulaşmıştır.

1984 ve 1985 mali yıllarına ait gelir tablosu incelendiği zaman gelir kalemleri arasında mazbut emlak gelirleri ve işletme gelirleri 1984 yılının aynı gelir kalemlerine kıyasla sırasıyla % 79.4 ve 64.4 artış kaydetmiştir.

1985 mali yılında banka kredisi alınmamış fonların geçici kullanımından yararlanılmıştır. Bu rakam 39,547,221.59 İL'dir.

Gider:

Vakıflar İdaresi 1985 mali yılı gider toplamı İL. 352,700,866.26 krş'dur. 1984 ve 1985 mali yıllarına ait gider tablosu incelendiği zaman, 1984 mali yılı kesin gider rakamına kıyasla 1985 mali yılı gideri % 83.4 oranında artış kaydetmiştir. Yıllık fiyat artışları (enflasyon) personel giderleri, Din İşleri Dairesi'ne yapılan yardımlar artış nedenini teşkil etmektedirler.

Yatırımlar Bütçesi:

1985 mali yılında, ayrı yatırım bütçesi hazırlanmamış yatırım harcamaları cari bütçeye dahil edilmiştir. 1985 mali yılında Vakıflar Bütçesi gerçekleşen genel giderleri ₺. 352,700,866.26 olup, yatırım harcamalarının genel yekûna oranı % 20.7 olup, bu miktar ₺. 73,072,565.68 krş'tur.

Yatırım harcamalarının dökümü aşağıda verilmiştir:-

	₺.
Vakıflar Bankası Sermaye İştiraki	55,904,500.-
Büyük Hanın Restorasyonu	16,568,235.68
İnşaat Yatırım Projeleri	544,030.-
Diğer İştirakler	55,800.-
	<u>₺. 73,072,565.68</u>

Fazıl Polat Paşa Çiftlik İşletmesi:

1974 Barış harekâtından sonra Vakıflar İdaresi'nin Güney'de kalan emlakine karşılık 6358 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Vakıflar İdaresi'ne tahsis edilen Fazıl Polat Paşa İşletmesinin gelir ve gideri aşağıya çıkartılmıştır.

1985 Mali Yılı	1985 Mali Yılı	Fark - Gider Fazlası
<u>Kati Geliri ₺</u>	<u>Kati Gideri ₺</u>	<u>+ Gelir Fazlası</u>
151,625,001.94	99,905,433.19	(+) 51,719,568.75

1985 mali yılında Fazıl Polat Paşa İşletmesinden ₺. 151,625,001.94 krş gelir elde edilmiş ve buna karşın ₺. 99,905,433.19 krş harcama yapılarak ₺. 51,719,568.75 krş gelir fazlası temin edilmiş ve mezkûr miktar Vakıflar Bütçesi'nin fasıl: 3 madde: 2 Tarımsal İşletmelerin gelir fazlasından transfer kalemine irad kaydolunmuştur.

1984 yılına oranla, 1985 yılında Çiftlik İşletmesi'nin gelir fazlasında % 204.3'lük bir artış görülmekte. 1985 mali yılında aşağıda gösterilen yatırımlar gerçekleştirilmiştir.

Dalgıç motoru alımı	5,050,000.-
Traktör alımı	4,716,800.-
Toplam	<u>9,766,800.-</u>

Vakıflar İdaresi 1985 mali yılı bütçe kesin hesapları raporunun 44. sayfasındaki kâr/zarar hesabında, 1985 yılı kârı 59,674,188.22 İL olarak gösterilmektedir. Halbuki, yukarıda da görüleceği üzere, bütçe kesin hesaplarında 51,719,568.75 İL gelir fazlası mevcuttur. Aradaki farkın nedeni ise, amortismanlar ile yatırım harcamalarının dikkate alınmamasındandır.

İki hesap arasındaki mutabakat aşağıdaki gibidir:

<u>Kâr/Zarar hesabına göre kâr</u>	59,674,185.22
<u>Artı: Amortismanlar</u>	+ 1,812,183.53
	61,486,368.75
<u>Eksi: Yatırım Harcamaları</u>	- 9,766,800.-
<u>Bütçe kesin hesabına göre gelir fazlası</u>	<u>51,719,568.75</u>

Likidite Durumu:

Vakıflar İdaresi 31 Aralık, 1985 tarihi itibarıyla bankalardaki alacak hesap bakiyeleri;

1- Kıbrıs Vakıflar Bankası (112-004 no'lu hesap)	23,012,768.16
2- Türkiye İş Bankası (6312-31 no'lu hesap)	4,654,123.95
3- Türkiye İş Bankası (6553-07-2565 no'lu hesap)	1,393,034.15
4- K.T.K.M. Bankası Cari Hesap	184,026.14
5- Türkiye Halk Bankası	488,275.97
6- Türk Bankası (602231 no'lu hesap)	1,981,822.46
7- Türk Bankası (804533 no'lu hesap)	76,651.99
8- Vip-Kop (Fazıl Polat Paşa Kıdem Tazminatı Fonu)	<u>220,026.50</u>
	İ. <u>32,010,729.32</u>

1- Türk Bankası (515 no'lu Sterling Hs)

Stg. 2,783.90

1984 yılına kıyasla 1985 yılında Türk Parası mevcutlarında % 27 oranında bir artış kaydedilmiştir.

31 Aralık, 1985 tarihi itibarıyla Vakıflar İdaresi'nin Borçları:

Bankalara olan borçlar:-

<u>Vakıflar İdaresi (merkez):</u>	TL.	TL.
Ziraat Bankası		825,962.-
İş Bankası		15,901,064.28
İş Bankası		6,000,000.-
<u>K.T.Kooperatif M.Bankası:</u>		
a. Pendakomo	107,907.91	
b. Florya	102,392.60	
c. Çömlekci Çiftliği	<u>1,497,493.37</u>	<u>1,707,793.88</u>
		24,434,820.16
<u>Vakıflar İdaresi (Saray Otel/Dome Otel):</u>		
T.C. Turizm Bankası (Saray Otel)		195,028.59
T.C. Halk Bankası (Saray/Dome)		10,000,000.-
Vakıflar Bankası (Saray Otel)		18,914,660.45
İş Bankası (Saray/Dome)		1,171,942.-
İhtiyat Sandığı (Dome Otel)		<u>10,000,000.-</u>
	Toplam	TL. 64,716,451.20

31 Aralık, 1985 tarihi itibarıyla Vakıflar İdaresi'nin bankalar ve Saray/Dome Otel adına olan borç toplamı; 1985 mali yılı bütçe kesin hesapları ve ilâve notlar sayfa 47'de görüldüğü gibi 123,544,509.20 olmayıp, 64,716,451.20'dir. Sebebi ise İş Bankası'nın 60,000,000.- kredi limitinin Saray/Dome otelleri borç bakiyelerinde gösterilmesidir. Halbuki mezkûr kredi limitinden yalnız 1,171,942.-1 kullanılmıştır.

Bankalara olan 64,716,451.20 1 borcun 24,434,820.16 1'lik bölümü ise Vakıflar İdaresi'ne (merkeze) 40,281,631.04 1'lik bölümü ise Saray/Dome otellerine aittir.

31 Aralık, 1985 tarihi itibarıyla Vakıflar İdaresi'nin kira bekayaları aşağıda gösterildiği gibidir.

Bölgeler	Mazbut .	Mülhak	Tahsisli Emlâk	K.C.K.	Toplam ₺.
Lefkoşa	37,472,291.84	10,018,126.15	1,331,650.-	631,369.26	49,453,437.25 krş.
Gazi Magosa	5,382,269.-	----	4,532,554.-	357,794.40	10,272,617.40 krş.
Girne	1,008,508.-	72,000.-	3,791,873.-	308,660.20	5,181,041.20 krş.
Güzelyurt	88,535.-	25,020.-	234,754.-	81,857.80	430,166.80 krş.
₺. 43,951,603.84	₺. 10,115,146.15	₺. 9,890,831.-	₺. 1,379,681.66	₺. 65,337,262.65	

Denetim raporuna konan kira bekayaları Sayıştay'a ibraz edilen ve denetimi yapılan kira bekayaları listelerinden alınmıştır. Halen kiracı durumunda bulunan müstecirlerin kira bekayası olmamasına azami dikkat gösterilmesi,

Toplam ₺. 65,337,262.65 krş kira bekayalarının ₺.29,107,693.57 krş miktarı halen kiracımız olan ve tahliye eden Rum müstecirlerine ait bulunmaktadır.

Bütçe Dışı Hesaplar:

1- Vakıflar İdaresi 1985 yılı raporunda belirtilen avanslar (muhtelif borçlular) ve depozito hesap bakiyeleri teftiş olunmuş ve bu hesaplarla ilgili görüşler aşağıya çıkartılmıştır.

A- Vakıflar İdaresi gereğinden fazla avanslar (muhtelif borçlular) ve depozit hesaplar açmış, bu durum bütçe dışı hesaplarda kargaşaya neden olmuş; ilgili mali yönetmelik maddeleri "Özel sebepler hariç 5 seneden beri talep edilmemiş depozitolar gelire irad kaydolunur" hükmü dikkatlerine getirilmiş ve Vakıflar İdaresi mezkûr hesapları azaltmaya çalışmıştır. Örneğin;

Kıbrıs Türk Turizm İşletmeleri	2,843.10
Kırtasiye hesabı	20,000.-

B- Saray Otel KL avans hesabı TL. 46,976.20 krş Vakıflar İdaresi'nce Saray Otel'e Kıbrıs Lirası olarak verilen avansı ifade eder. Mezkûr avansın Kıbrıs Lirası olarak Vakıflar İdaresi'ne ödenmesi görüşünderiz.

2- Vakıflar İdaresi'nin mütevellisi bulunduğu ve 30 Mayıs, 1957 tarih ve 1957 nolu mülhak vakıflar nizamnamesi tahtında tutulmakta olup; mülhak vakıflara ait kat'i rakamlar 31 Aralık, 1985 yılı raporunda belirtildiği gibi teftiş olunmuş ve dökümü aşağıya toplam olarak çıkartılmıştır.

	Toplam İL.
a) Toplam alacaklı vakıf	10,925,783.03 krş.
b) Toplam borçlu vakıf	3,853,831.63 "
c) İstibdâl fonları	3,294,810.06 "
d) İhtiyat Akçeleri	4,449,990.60 "

- a) Alacaklı mülhak vakıflar, mülhak vakıf hesaplarındaki gelir bakiyesidir.
- b) Borçlu mülhak vakıflar, mülhak vakıf hesaplarındaki gider bakiyesidir.
- c) İstibdâl fonu mülhak vakıf malların satışından elde edilen ve tekrar mal alımında kullanılacak fonu ifade eder.
- d) İhtiyat akçe vakıf malların brüt gelirinden % 10 yapılan kesintilerin toplamı olup ilgili malların temiri bu hesaptan yapılır.

Genel Teftiş Notları:

A- Sayı 28, 16 Aralık, 1980 tarih damga pulu (değişiklik) kanunu madde "4" gereğince Vakıflar İdaresi'nce akdolunan kira ve icar mukavelelerinin pullanması; Devlet gelirlerine tesir ettiğinden idarenin gereken hassasiyeti göstermesi. Teftiş esnasında aşağıda numarası belirtilen mukavelelerin eksik veya hiç damga pulu yapıştırılmadığı saptanmıştır.

Mukavele No: 2477	2479	2511	2512
2540	2641	2644	2645
2649	2654	2658	2661
2668	2679	2696	

B- Vakıflar İdaresi'nin 1985 yılı kesin gelir ve giderleri denk gösterilmiş halbuki teftiş esnasında gelirlerin giderleri karşılamadığı; gelir-gider denkleği diğer fonların kullanımından kaynaklandığını belirtiriz.

Ayla Savaloş
Ayla Savaloş
Kıdemli Denetçi

/ES.

- 3768 -

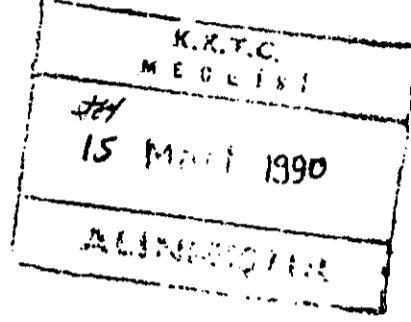
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
SAYIŞTAY

Sayı : 796/77/4 - 1327/86

13 Mart, 1990

Konu :

KKTC Başbakanlığı,
Lefkoşa.

31/70 sayılı Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Teşkilât Kuralı'nın Kısım IV 19(4) maddesi uyarınca, Vakıflar ve Din İşleri Dairesi'nin 1986 Mali Yılına ait kesin hesapların denetim raporunun bir sureti ektedir.

Bilgilerinize saygı ile sunulur.

Nail ATALAY

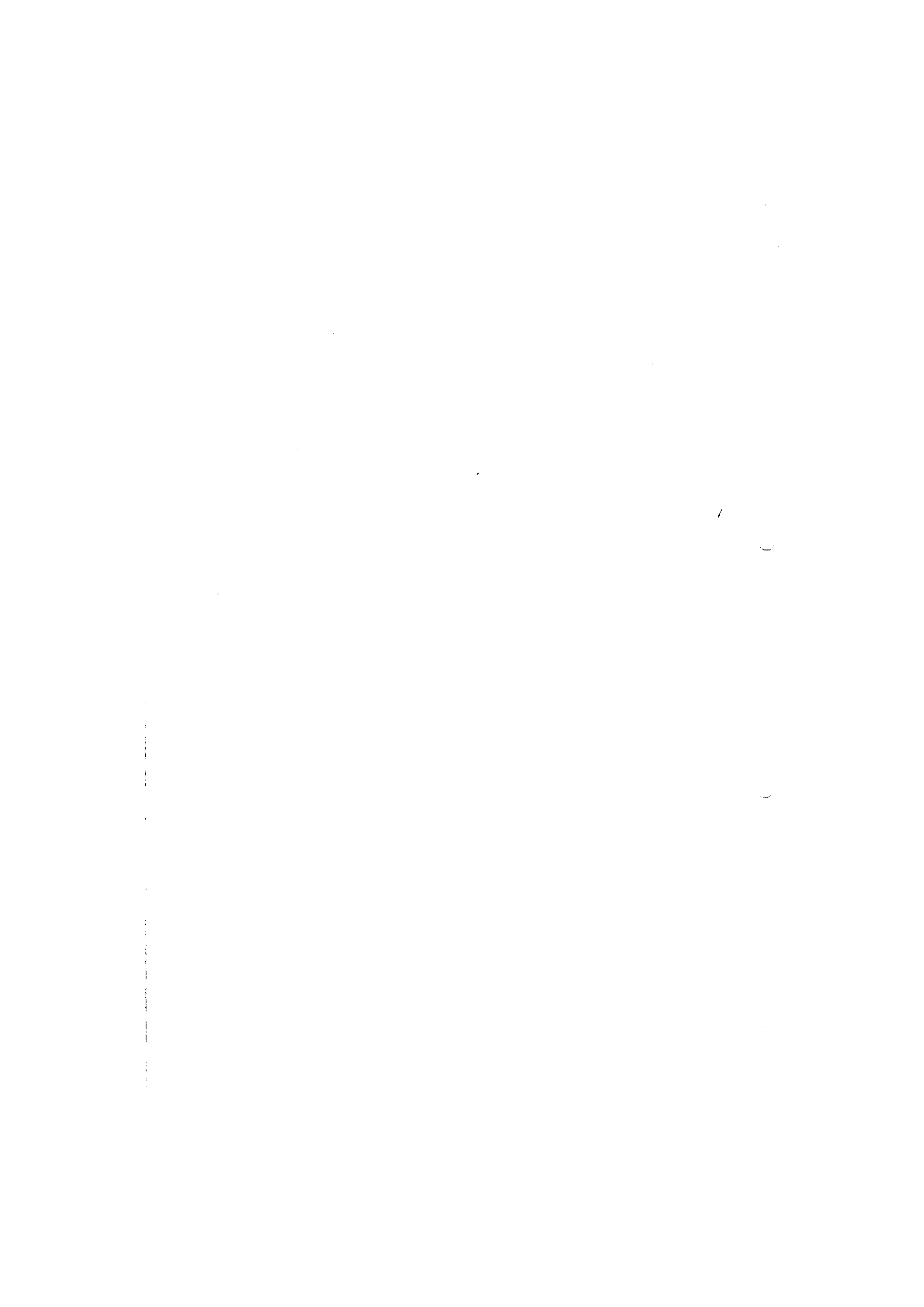
Başkan

DAĞITIM:

- KKTC Meclis Başkanlığı
- Vakıflar İdaresi İdare Heyeti Başkanlığı
- Vakıflar İdaresi Genel Müdürlüğü

SB/ES.

.../3769.

Vakıflar İdaresi 1986 Mali Yılı
Denetim Raporu

Vakıflar ve Din İşleri Dairesi'nin 31/70 sayılı teşkilât kuralı'nın kısım IV, madde 19 (4) paragrafına uygun olarak, Vakıflar İdaresi'nin Zirai İşletmeler ve yatırım bütçeleri ile kesin hesapların denetimi yapılmış ve 1986 yılındaki tüm gelir ve gider hesaplarının mevcut yasa, tüzük ve idare heyeti kararlarına uygun olarak tutulduğu görülmüştür.

1986 mali yılı Vakıflar İdaresi gelir tahmini ve gider tahsisatı (mazbut) bütçeye konmuş ancak yıl içerisinde beliren yeni ihtiyaçlar karşısında bütçeye konan ek ödenekler ve yapılan aktarmalarla yeniden düzenlenmiş bütçe rakamları denetimde esas alınmıştır. Bu aktarma ve ek ödenek kayıtları bütçe kararında vazedilen prensiplere uygun olarak yapılmıştır.

Tutulan kayıt ve hesaplardan elde edilen bilgiler aşağıda gösterilmiştir.

Vakıflar İdaresi
1986 Mali Yılı
Bütçe Kesin Hesapları

Gelirler	1985 Yılı Gerçekleşen Gelir	1986 Yılı Gerçekleşen Gelir
Mazbut Emlâk Gelirleri	162,268,890.79	244,847,467.47
Cami Emlâki Gelirleri	8,875,944.-	16,208,304.23
İşletme Gelirleri	118,379,996.13	236,760,361.46
Muhtelif	23,628,813.75	45,623,951.93
Dış Kaynaklar	39,547,221.59	
	352,700,866.26	543,440,085.09
<u>Giderler</u>	1985 yılı ger- çekleşen giderler	1986 yılı ger- çekleşen giderler
İdare Heyeti Tahsisatları	1,296,000.-	2,235,000.-
Personel Giderleri	140,027,008.91	220,740,769.44
Genel İdari Giderler	11,297,680.10	16,667,049.20
Mazbut Emlâkin bakım ve idamesi	18,901,515.18	31,698,076.53
Cami Emlâki Giderleri	58,204.-	40,351.-
Dini Giderler	89,822,707.40	151,989,280.-
Sosyal Giderler	3,687,656.07	4,636,232.28
Banka borç faiz ve taksitleri	11,795,706.92	13,167,864.44
Kurumlar Vergisi	2,741,822.-	18,047,099.-
Yatırımlar	73,072,565.68	73,200,385.83
	352,700,866.26	532,422,107.72

Gelir:

1985 ve 1986 mali yıllarına ait gelir tablosu incelendiği zaman, 1985 mali yılı kesin gelir rakamına kıyasla, 1986 mali yılı geliri % 54 oranında artış kaydederek İL 543,440,085.09 krş'a ulaşmıştır.

Gelir kalemleri arasında mazbut emlak gelirleri ve işletme gelirleri 1985 yılının aynı gelir kalemlerine kıyasla sırasıyla % 50 ve % 100 artış kaydetmiştir.

1986 mali yılında Vakıflar İdaresi'nin tüm gelirleri tüm giderlerini karşılamış ve İL. 11,017,977.37 krş gelir fazlası meydana gelmiştir. Şöyle ki;

	543,440,085.09 krş	gelir
(-)	<u>532,422,107.72 krş</u>	gider
	11,017,977.37 krş	gelir fazlası

Gider:

Vakıflar İdaresi 1986 mali yılı gider toplamı (yatırım harcamaları dahil) İL. 532,422,107.72 krş 1985 ve 1986 mali yıllarına ait gider tablosu incelendiği zaman, 1985 mali yılı kesin gider rakamına kıyasla 1986 mali yılı gideri 51 % oranında artış kaydetmiştir. 1986 mali yılı Vakıflar İdaresi gider kalemleri arasında yıl ve yıl artan personel giderleri ve müftülük bütçesine yaptığı katkılar olup, genel giderler toplamı içindeki payları sırasıyla % 41.46 ve % 28.51'dir.

Yatırımlar:

Yatırım harcamaları cari bütçeye dahil edilmiştir. 1986 mali yılında Vakıflar Bütçesinin gerçekleşen genel giderleri İL. 532,422,107.72 krş. olup, yatırım harcamalarının genel yekûna oranı % 13.75'dir. Bu miktar İL. 73,200,385.83 krş'tur.

Yatırım harcamalarının dökümü aşağıda verilmiştir:-

Vakıflar bankası sermaye iştiraki	38,250,000.-
Büyük hanın restorasyonu	28,839,385.83 krş
İnşaat yatırım projeleri	30,000.-
İştirakler (Eti 81,000.- + Vakıflar Tam Kredi 6,000,000.-)	6,081,000.-
	<hr/>
	73,200,385.83 krş

Fazıl Polat Paşa Çiftlik İşletmesi:

1974 Barış harekâtından sonra Vakıflar İdaresi'nin Güney'de kalan emlakine karşılık 6358 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Vakıflar İdaresi'ne tahsis edilen Fazıl Polat Paşa İşletmesi'nin gelir, gider ve nakit durumu aşağıya çıkartılmıştır.

1986 Mali Yılı	1986 Mali Yılı	
<u>Kati geliri ₺</u>	<u>Kati gideri ₺</u>	<u>Gelir Fazlası</u>
229,253,088.68 krş.	136,586,740.46 krş.	92,666,348.22 krş.

1986 mali yılında Fazıl Polat Paşa İşletmesi'nden ₺.229,253,088.68 krş elde edilmiş ve buna karşın ₺.136,586,740.46 krş. harcama yapılarak ₺. 92,666,348.22 krş gelir fazlası temin edilmiş ve mezkûr miktar Vakıflar Bütçesi'nin Fesil:3 madde:2 Tarımsal İşletmelerin gelir fazlasından transfer kalemine irad kaydolunmuştur. 1985 yılına oranla, 1986 yılında çiftlik işletmesi gelirlerinde % 79.17 bir artış görülmektedir.

1986 yılında Fazıl Polat Paşa Çiftliği Damlama Sulama Projesi için ₺. 2,000,000 yatırım yapılmıştır.

Vakıflar İdaresi 1986 mali yılı raporu sayfa 41, Fazıl Polat Pşa Çiftliği kâr/zarar hesabında, 2,012,183.53 krş olarak gösterilmekle beraber buna mukabil ayrı bir amortisman hesabının Vakıflar İdaresi hesaplarında açılmadığı gözlenmiştir.

1. 31 Aralık, 1986 tarihi itibarıyla Vakıflar İdaresi'nin bankalara olan borçları aşağıda görüldüğü şekildedir.

	<u>İL.</u>	<u>İL.</u>
İş Bankası 1978/80		11,581,064.28 krş.
İş Bankası 1983		3,600,000.-
<u>K.T.Kooperatif Merkez Bankası</u>		
a) Pendakomo	107,907.91	
b) Florya	102,392.60	
c) Çömlekci Çiftliği	1,497,493.37	1,707,793.88 krş
	İL	16,888,858.16

Vakıflar İdaresi'nin borç yekünü 31 Aralık, 1986 tarihi itibarıyla muhtelif bankalara toplam İL. 16,888,858.16 krş'dur.

2. 31 Aralık, 1986 tarihi itibarıyla Vakıflar İdaresi'nin Saray/Dome otel'leri adına olan borçları aşağıya çıkartılmıştır:-

	<u>İL.</u>
T.C.Turizm Bankası (Saray D.)	98,028.59
Vakıflar Bankası (Saray D.)	17,014,660.45
İş Bankası (Saray/Dome)	46,024,660.64
İhtiyat Sandığı (Dome)	5,000,000.-
	68,137,349.68

Likidite Durumu:

3- Vakıflar İdaresi'nin 31 Aralık, 1986 tarihi itibarıyla bankalardaki alacak hesap bakiyeleri aşağıya çıkartılmıştır.

	TL.
Türkiye İş Bankası (31)	7,519,806.14
Türkiye İş Bankası (314403-2565)	1,668,854.90
Kıbrıs Vakıflar Bankası	16,638,030.49
K.T.Kooperatif Merkez Bankası	57,057.82
Türkiye Halk Bankası	80,749.92
Türk Bankası (841951)	5,699,987.46
Türk Bankası (804533)	76,501.99
Vipkop (Fazıl Polat Paşa Kıdem Tazminatı Hesabı)	231,180.-
	<u>31,972,168.72</u>

Türk Bankası (515 nolu sterling hesabı) £2,783.90

31 Aralık, 1986 tarihi itibarıyla Vakıflar İdaresi'nin kira bekayaları aşağıda gösterildiği gibidir.

Bölgeler	Mazbut TL.	Mülhak TL.	Tahsisli Emlâk TL.	Köy Cami Komis. TL.	Toplam TL.
Lefkoşa	39,631,625.44 krş	10,392,963.27 krş	2,088,850.-	1,535,849.14 krş	53,649,287.85
Gazi Magosa	5,646,778.-	----	4,831,657.-	935,294.40	11,413,729.40
Girne	328,224.-	----	4,063,187.-	135,499.20	4,526,910.20
Güzelyurt	97,535.-	63,020.-	453,254.-	182,857.80	796,666.80
	45,704,162.44	10,455,983.27	11,436,948.-	2,789,500.54	70,386,594.25

Toplam kira bekayaların TL. 30,610,294.57 krş tutarı Rum müstecirlere ait olup, tahsili şüpheli görünmektedir.

Murakabe raporuna konan kira bekayaları Sayıştay'a ibraz edilen ve denetimi yapılan kira bekayaları listelerinden alınmıştır.

Vakıflar İdaresi'nin mütevellisi bulunduğu ve 30 Mayıs, 1957 tarih ve 1957 nolu mülhak vakıflar nizamnamesi tahdında tutulmakta olup, mülhak vakıflara ait kat'i rakamlar 31 Aralık, 1986 yılı raporunda belirtildiği gibi teftiş olunmuş ve dökümü aşağıya toplam olarak çıkarılmıştır.

a) Toplam alacaklı vakıf	18,644,067.14 krş.
b) Toplam borçlu vakıf	4,848,887.86 krş.
c) İstibdâl fonları	3,298,341.77 krş.
d) İhtiyat Akçeleri	6,885,110.03 krş.

Fasıl: 4 madde: 1 nezaret, muhasebe ve idare harçları gelir kaleminde 1985 yılına kıyasla 1986 yılında % 55 artış kaydederek 11. 5,848,049.26 krş tahsilât yapılmıştır. Mülhak vakıf gelirlerinin yıl ve yıl çoğalması Vakıflar İdaresi'nin mütevellisi bulunduğu mülhak vakıfların brüt gelirinden % 15 mütevelliliği şahıslarda olan mülhak vakıfların brüt gelirinden ise % 5 nezaret, muhasebe ve idare harcı alınmaktadır.

Yukarıda bahsedilen artış Vakıflar İdaresi'nin mütevellilik kapsamına giren emlakın çoğalmasından ve kiraların yükseltilmesinden kaynaklanmaktadır

31 Aralık, 1986 tarihli mazbut, mülhak ve Köy Cami Komisyonu'na ait senetli alacaklar bekaya listesi aşağıya çıkartılmıştır.

Verilen Borç Miktarı 11.	Geriye Kalan Borç miktarı 11.	
325,131.92 krş	288,191.97 krş	mazbut vakıflara ait dükkân, tarla, bahçe ve mahsul'e ait senetli alacaklar
4,320.-	3,600.-	Mazbut vakıflara tebdil edilen vakıflara ait senetli alacaklar
107,369.64 krş	94,818.42 krş	Mülhak vakıflara ait ipoteksiz senetli alacaklar
17,370.-	17,370.- krş	Mülhak vakıf icarlarından doğan senetli alacaklar

<u>Verilen Borç</u> <u>Miktarı İL.</u>	<u>Geriye Kalan</u> <u>Borç Miktarı İL.</u>	
9,000.-	5,908.86 krş	Mülhak vakıflar ipotek karşılığı senetli alacak
62,901.-	48,101.89 krş	Köy Cami Komisyonu'na ait senetli alacak.
3,279.90 krş	2,664.90 krş	Köy Cami Komisyonu ipoteksiz verilen borca karşılık senetli alacak
3,168.-	389.95 krş	Köy, Cami Komisyonu ev kiralарına ait senetli alacak.

Muhtelif şahıslara ait olan borç miktarları senede bağlanmış olup 1958 - 1959 yıllarına kadar inmektedir. Senet sahiplerinin bir kısmı Rum, bazıları Ölmüş, bazıları Kıbrıs haricine çıkmış ve 1963 - 1974 yılları arasındaki Rum kısıtlamaları nedeniyle, senetlerin tahsilini güçleştirmiştir.

0 tarihlerde kanuni faiz haddi % 9 idi. Senetlere ise % 8, % 7, % 6, % 5 gibi faiz uygulanmıştır. Buna rağmen Vakıflar İdaresi fırsat hasıl oldukça senetli borçları ve faizlerini tahsil yapabilmek için gerekli önlemleri almış bulunmaktadır.

31 Aralık, 1986 tarihi itibarıyla avanslar, depozito, emanet hesap bakiyeleri teftişi yapılmış; ve bu hesaplarla ilgili dökümler toplam olarak aşağıya çıkartılmıştır.

<u>Hesaplar</u>	<u>İL.</u>
Avanslar (muhtelif borçlular)	141,000,621.20 krş
Depozitolar	32,100,486.06 krş
Emanetler	50,615,644.43 krş

Şaban paşa asfaltlama emanet hesabı 180,000.-'l alacak bakiyesi göstermektedir. Adı geçen mahallenin asfaltlanması yapıldığından hesabın tasfiye edilmesi kanaatindeyiz.

Genel Mülâhazalar:-

Mülhak vakıf emlakinden menfaat sağlayan gallehlerin, bu gelirleri ödenmeleri esnasında vergi kesilmesi saptanmıştır. İkazımız üzerine Vakıflar İdaresi 1 Ocak, 1989 tarihinden itibaren vergi tevkifatı için gerekli önlemleri almış bulunmaktadır.

Ayla Savalaş
Ayla Savalaş
Kıdemli Denetçi

AŞ/ES.

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
SAYIŞTAY

Sayı : 796/77/4 - 1416/87

13 Mart, 1990

Konu :

KKTC Başbakanlığı,
Lefkoşa.

31/70 sayılı Vakıflar ve Din İşleri Dairesi Teşkilât Kuralı'nın Kısım IV 19(4) maddesi uyarınca, Vakıflar ve Din İşleri Dairesi'nin 1987 Mali Yılına ait kesin hesapların denetim raporunun bir sureti ektedir.

Bilgilerinize saygı ile sunulur.

Nail ATALAY
Başkan

DAĞITIM:

- KKTC Meclis Başkanlığı
- Vakıflar İdaresi İdare Heyeti Başkanlığı
- Vakıflar İdaresi Genel Müdürlüğü

SB/ES.

.../3780.

- 3780 -

Vakıflar İdaresi
1987 Mali Yılı
Bütçe Kesin Hesapları

Gelirler	1986 Yılı Gerçekleşen Gelirler	1987 Yılı Gerçekleşen Gelirler
Mazbut emlak gelirleri	244,847,467.47	358,616,375.57
Cami emlakı gelirleri	16,208,304.23	19,140,901.-
İşletme gelirleri	236,760,361.46	297,321,189.27
Muhtelif gelirler	45,623,951.93	44,516,826.08
İşletmelerden yapılan Ücret transferi		46,148,100.24
Dış kaynaklar		177,093,967.05
	543,440,085.09	942,837,359.21
Giderler	1986 Yılı Gerçekleşen Giderler	1987 Yılı Gerçekleşen Giderler
İdare heyeti tahsisatları	2,235,000.-	3,505,000.-
Personel giderleri	220,740,769.44	325,137,113.06
Genel idari giderler	16,667,049.20	32,021,279.76
Mazbut emlakın bakım ve idamesi	31,738,427.53	42,230,597.26
Dini giderler	151,989,280.-	233,309,850.-
Sosyal giderler	4,636,232.28	7,238,099.36
Banka borç faiz taksit ve kurumlar vergisi	31,214,963.44	54,167,054.02
Yatırımlar	73,200,385.83	245,228,365.75
	532,422,107.72	942,837,359.21

.../3781.

Vakıflar İdaresi 1987 Mali Yılı
Denetim Raporu

Vakıflar ve Din İşleri Dairesi'nin 31/70 sayılı Teşkilât Kuralı'nın Kısım IV, madde 19(4) paragrafına uygun olarak, Vakıflar İdaresi'nin zirai işletmeler ve yatırım bütçeleri ile kesin hesapların denetimi yapılmıştır.

Vakıflar İdaresi'nin 1987 yılındaki tüm gelir ve gider hesaplarının mevcut yasa tüzük ve idare heyeti kararlarına uygun olarak tutulduğu görülmüştür.

1987 mali yılı Vakıflar İdaresi gelir tahmini ve gider tahsisatı (mazbut) bütçeye konmuş ancak yıl içerisinde beliren yeni ihtiyaçlar karşısında bütçeye konan ek ödenekler ve yapılan aktarmalarla yeniden düzenlenmiş bütçe rakamları denetimde esas alınmıştır. Bu aktarma ve ek ödenek kayıtları bütçe kararında vazedilen prensiplere uygun olarak yapılmıştır.

Tutulmuş kayıt ve hesaplardan, elde edilen bilgiler aşağıda gösterilmiştir.

Gelir:

1986 ve 1987 mali yıllarına ait gelir tablosu incelendiği zaman, 1986 mali yılı kesin gelir rakamına kıyasla, 1987 mali yılı geliri % 73.49 oranında artış kaydederek İL. 942,837,359.21 krş ulaşmıştır.

Ancak 1987 yılına ait gelir tablosu incelendiği zaman yatırımların finansmanı için İL. 177,093,967.05 krş. meblâğ dış kaynaklardan temin edilmiştir. Dış kaynaklar kalemi İL.177,093,967.05 krş genel yekün İL. 942,837,359.21 krş tenkis edildiğinde; 1986 yılına kıyasla 1987 yılında özkaynak gelir artışının % 41 olduğu görülmektedir. 1987 mali yılına ait gelir ve gider tabloları incelendiği zaman öz gelir kaynakları ile denklik sağlanmamış aşağıda görüleceği gibi gider fazlalığı olan 177,093,967.05 İL, 73,446,816.75 krş banka kredisi ve İL. 103,647,150.30 krş fonların geçici kullanımıyla kapatılmıştır.

942,837,359.21 krş	tüm giderler
- 765,743,392.16 krş	tüm gelirler
<hr/>	
177,093,967.05	banka kredisi ve fonların kullanımı gelir gösterilerek gider açığı kapatılmıştır.

Gider:

Vakıflar İdaresi 1987 mali yılı gider toplamı yatırım harcamaları dahil 942,837,359.21 İL'dir. 1986 ve 1987 mali yıllarına ait gider tablosu incelendiği zaman, 1986 mali yılı kesin gider rakamına kıyasla 1987 mali yılı giderleri 77 % oranında artış kaydetmiştir. Giderlerdeki artış nedenlerinden bir tanesi de yatırım harcamalarının yüksek oluşudur.

Yatırımlar:

Yatırım harcamaları cari bütçeye dahil edilmiştir.
1987 mali yılında Vakıflar bütçesi gerçekleşen genel giderleri 942,837,359.21 ₺ olup, yatırım harcamalarının genel yeküne oranı % 26'dır. Bu miktar 245,228,365.75 ₺'ye eşit olmaktadır.

1986 yılına oranla 1987 yılında yapılan yatırımlarda % 235 artış gözlenmektedir. Yatırım harcamaları arasında, genel müdürlük için satın alınan ₺. 4,900,000.- kıymetindeki salon arabasının, yatırım niteliğinde olmadığı görüşünderiz.

Yatırım harcamalarının dökümü aşağıda gösterilmiştir:-

Vakıflar bankası sermaye iştiraki	102,000,000.-
Büyük hanın restorasyonu	40,351,375.75 krş.
İnşaat yatırımları	97,976,990.-
Genel müdürlüğe salon araba	4,900,000.-
	<hr/>
	245,228,365.75 ₺

Fazıl Polat Paşa İşletmesi

1974 barış hareketinden sonra Vakıflar İdaresi'nin güney'de kalan emlakine karşılık 6358 sayılı bakanlar kurulu kararı ile Vakıflar İdaresi'ne tahsis edilen Fazıl Polat Paşa İşletmesinin nakit durumu aşağıya çıkartılmıştır.

<u>1987 Mali Yılı</u>	<u>1987 Mali Yılı</u>	<u>Fark-Gider fazlası</u>
<u>Kati Geliri ₺</u>	<u>Kati Gideri ₺</u>	<u>+Gelir Fazlası</u>
283,015,113.91 ₺	258,670,759.84 ₺	+ 24,344,354.07 ₺

1987 mali yılında Fazıl Polat Paşa İşletmesi'nden
TL. 283,015,113.91 krş gelir elde edilmiş ve buna karşın
TL. 258,670,759.84 krş cari ve yatırım harcaması yapılarak
TL. 24,344,354.07 krş gelir (nakit) fazlası temin edilmiş ve
Vakıflar bütçesi'nin fasıl:3 madde:2 tarımsal işletmeler
gelir fazlası kalemine irad kaydolunmuştur. Halbuki Vakıflar
İdaresi Fazıl Polat Paşa Çiftliği gelir fazlası
TL. 64,344,354.07 krş gösterip, ilgili gelir kalemine de
mezkûr miktarı irad kaydetmiştir. Bu miktara banka kredisi
olan TL. 40,000,000.- dahil edilmiştir.

1986 yılına oranla, 1987 yılında Fazıl Polat Paşa
Çiftlik İşletmesi'nin gelir fazlasında % 23.45 bir artış
görülmektedir.

1987 mali yılında aşağıda gösterilen yatırımlar
gerçekleştirilmiştir.

1. Sulama projesi	57,657,069.30 TL
2. Su motoru ve elektrikleştirilmesi	14,763,217.-
3. İlâçlama makinesi	1,800,000.-
4. Çapa makinesi	3,400,000.-
	<hr/>
	77,620,286.30 TL

Vakıflar İdaresi 1987 mali yılı raporu sayfa 43 Fazıl
Polat Paşa Çiftliği kâr/zarar hesabında görülen birikmiş amor-
tisman TL. 9,774,212.17 krş hesabi olarak raporda gösterildiği,
buna mukabil vakıflar idaresi kayıtlarında birikmiş amortisman
hesabının (ledger) tutulmadığı saptanmıştır. 1987 yılları
yatırım harcamaları üzerinden ayrılan % 10 amortisman tutarı
7,762,028.64 TL'dir. 2,012,183.53 TL 1986 yılı yatırım harcamaları
amortismanıdır.

31 Aralık, 1987 tarihli mazbut, mülhak ve köy cami komisyonuna ait senetli alacaklar bekaya listesi aşağıya çıkartılmıştır.

<u>Verilen Borç</u> <u>Miktarı ₺</u>	<u>Geriye kalan</u> <u>Borç miktarı ₺</u>	
163,131.92 krş	126,191.97 krş	mazbut vakıflara ait dükkân, tarla, bahçe ve mahsul'e ait senetli alacaklar.
4,320.-	3,600.-	mazbut vakıflara tebdil edilen vakıflara ait senetli alacaklar.
107,369.64 krş.	94,818.42 krş.	mülhak vakıflara ait ipoteksiz senetli alacaklar
17,370.-	17,370.-	mülhak vakıf icarlarından doğan senetli alacaklar.
9,000.-	5,908.86 krş.	mülhak vakıflar ipotek karşılığı senetli alacak.
62,901.-	48,101.80 krş.	Köy cami komisyonuna ait senetli alacak
3,279.90 krş.	2,664.90 krş.	Köy cami komisyonu ipoteksiz verilen borca karşılık senetli alacak.
3,168.-	389.95 krş.	Köy cami komisyonu ev kiralarına ait senetli alacak

Vakıflar İdaresi'nin almış olduğu önlemler sonucu, mazbut vakıflara ait dükkân, tarla, bahçe ve mahsul'e ait senetli alacaklardan 162,000.-₺ tahsilât yapılarak bakiye borç miktarını ₺. 126,191.99 krş'a inmiştir.

Likidite Durumu:

A- Vakıflar İdaresi'nin 31 Aralık, 1987 tarihi itibarıyla banka-mevcutları aşağıya çıkartılmıştır.

- 3786 -

Türkiye İş Bankası (31)	12,784,151.93
Türkiye İş Bankası (314403-2565)	1,999,287.97
Kıbrıs Vakıflar Bankası	73,899,057.31
K.T.Kooperatif Merkez Bankası	527,756.33
Türkiye Halk Bankası	80,659.92
Türk Bankası (841951)	401,102.80
Türk Bankası (804533)	83,170.99
Vipkop (Fazıl Polat Paşa Kıdem Tazminatı)	231,180.-

Toplam 90,006,367.25

Raif Denkteş Girne Boğazı camii inşaatı
(Vakıflar Bankası)

Stg. 1,000.-

Vipkop bankası nezdinde açtırılan ve bir hesapta tutulan Fazıl Polat Paşa işçilerine ait kıdem tazminatı ₺ 231,180.- meblâğın az olması ve Vakıflar İdaresi vipkop bankası ile fazla banka muamelesi yapılmadığından yukarıda belirtilen hesabın diğer bankalara aktarılması görüşündeyiz.

B- 1. 31 Aralık, 1987 tarihi itibarıyla Vakıflar İdaresi'nin (merkez olarak) bankalara olan borç bakiyeleri şöyledir;

Vakıflar İdaresi (merkez)	₺.	₺.
T.C. Ziraat Bankası		40,000,000.-
T.İş Bankası		73,446,816.75
K.T.Kooperatif Merkez Bankası		
a) Pendakomo	107,907.91 krş	
b) Florya	102,392.60 krş	
c) Çömlekci çiftliği	1,497,493.70 krş	1,707,794.21
		<u>115,154,610.96 krş.</u>

.../3787.

Vakıflar İdaresi'nin 31 Aralık, 1987 tarihi itibarıyla muhtelif bankalara toplam 115,154,610.96 krş borçlu bulunmaktadır. Yukarıda görüleceği gibi kısmi borç miktarının 1,707,794.211 1960 yılı ve sonrasına ait olup, borçlanılan yerler Pendakomo ve Florya güney Kıbrıs'ta kalmıştır.

2. 31 Aralık, 1987 tarihi itibarıyla Vakıflar İdaresi'nin Saray/Dome otelleri adına olan borçları aşağıya çıkartılmıştır:-

Vakıflar Bankası (Saray Oteli)	11,214,660.45 krş
İş Bankası (Saray /Dome)	29,260,948.51 "
İş Bankası (Dome/Saray)	195,465,996.86 "
	<u>235,941,605.82 "</u>

31 Aralık, 1987 tarihi itibarıyla Vakıflar İdaresi'nin kira bekayaları aşağıda gösterildiği gibidir.

Bölgeler	Mazbut İl.	Mülhak İl.	Tahsisli Emlâk İl.	Köy Cami Komisyonu İl.	Toplamı İl.
Lefkoşa	44,689,503.38 krş	15,517,784.39 krş.	4,815,900.-	1,704,557.82 krş.	66,727,745.59 krş.
Gazi Magosa	6,713,367.-		9,278,417.-	990,866.40 krş.	16,982,650.40 krş.
Girne	1,224.-		12,249,292.-	344,249.20 krş.	12,594,765.20 krş.
Güzelyurt	42,535.-	52,020.-	790,754.-	312,857.80 krş.	1,198,166.80 krş.
	51,446,629.38	15,569,804.39 krş.	27,134,363.-	3,352,531.22	97,503,327.99

- Kira bekayalarının % 34 ünü Rum müstecilerden olan alacaklar teşkil etmektedir ki bu da İl. 33,556,439.37 kuruş olmaktadır.

- 1986 yılına nazaran 1987 yılında kira bekayalarında % 38.53 artış meydana geldiği saptanmıştır. Kira bekayalarındaki artışın önlenmesi için gerekli titizliğin gösterilmesi gerekmektedir.

Not:

- Murakabe raporuna konan bekayalar Sayıştay'a ibraz edilen ve denetimi yapılan kira bekayaları listelerinden alınmıştır.

31 Aralık, 1987 tarihi itibarıyla avanslar, depozito, emanet hesap bakiyeleri teftişi yapılmış ve bu hesaplarla ilgili dökümlerin toplamı aşağıya çıkartılmıştır.

Hesaplar

Avanslar (muhtelif borçlular)	352,047,513.38 krş.
Depozitolar	62,015,094.87 krş.
Emanetler	203,384,052.62 krş.

- Vakıflar İdaresi'nin mütevellisi bulunduğu ve 30 Mayıs, 1957 tarih ve 1957 nolu mülhak vakıflar nizamnamesi taahhüdünde tutulmakta olup, mülhak vakıflara ait kat'i rakamlar 31 Aralık, 1987 yılı raporunda belirtildiği gibi teftiş olunmuş ve dökümü aşağıya toplam olarak çıkartılmıştır.

a) Toplam alacaklı vakıf	27,734,974.37 krş.
b) Toplam borçlu vakıf	6,496,059.41 krş.
c) İstibdâl fonları	4,750,097.67 krş.
d) İhtiyat akçeleri	10,142,958.79 krş.

a) Alacaklı mülhak vakıflar mülhak vakıf hesaplarındaki gelir bakiyesidir.

b) Borçlu mülhak vakıflar, mülhak vakıf hesaplarındaki gider bakiyesidir.

c) İstibdâl fonu mülhak vakıf malların satışından elde edilen ve tekrar mal alımında kullanılacak fonu ifade eder.

- 3790 -

d) İhtiyat akçe vakıf malların brüt gelirinden % 10 yapılan kesintilerin toplamı olup, ilgili malların tamiri bu hesaplardan yapılır.

Mülhak vakıf malların tabii olduğu 1957 tarih ve 1957 nolu mülhak vakıflar nizamnamesinin günün ekonomik ve mali koşullarına nazaran çok cüzi kalmaktadır. Bu nedenle harçların yeniden düzenlenmesi görüşünderiz.

Ayla Savaş
Ayla Savaş
Kıdemli Denetçi

/ES.

.../3791.

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
SAYIŞTAY

Sayı : 796/77/4

22 Haziran 1990

Konu :

KKTC Başbakanlığı,
Lefkoşa.

- İLGİ: (1) 13 Mart 1990 tarih ve 796/77/4-
1224/84 sayılı
(2) 13 Mart 1990 tarih ve 796/77/4-
1263/85 sayılı
(3) 13 Mart 1990 tarih ve 796/77/4-
1327/86 sayılı
(4) 13 Mart 1990 tarih ve 796/77/4-
1416/87 sayılı
yazılarımız ve ekleri.

KKTC Vakıflar İdaresi'nin 1984, 1985, 1986 ve
1987 Mali Yılı Kesin Hesaplarına ilişkin Denetim Rapor-
larını içeren ilgede kayıtlı yazılarımıza atfen, Vakıflar
İdaresi'nden alınan 18 Haziran 1990 tarih ve 64/10-E,
64/17-C sayılı yazının sureti ektedir.

Bilgilerinize arzeder, saygılar sunarım.

Nail ATALAY
Başkan

DAĞITIM:

KKTC Meclis Başkanlığı
KKTC Vakıflar İdaresi Yönetim
Kurulu Başkanlığı
KKTC Vakıflar İdaresi Genel
Müdürlüğü

C- Kira Mukavelelerine damga pulu yapıştırılması zorunluluğu :

Kira mukavelelerine damga pulu yapıştırılmasına ve yapıştırılan damga pullarının eksik olmamasına özen gösterilecektir. Bu konuda ilgililer uyarılmıştır.

D- 1985 yılında gider fazlalığı olmasına rağmen Gelir-Giderlerin denk gösterilmesi :

1985 yılı bütçesinde, cari gelirlerin, yatırımlar da hesaba katıldığında toplam giderleri karşılamadığı doğrudur.

Esasen, 1985 Mali Yılı Bütçesi hazırlanırken cari gelirlerin yeterli olmayacağı ve gerek cari giderler için, gerekse yatırımlar için dış kaynağa gereksinim duyulacağı belirlenmiş ve bütçe buna göre hazırlanmıştır.

Uygulamada ise, cari gelirlerin beklenenin üzerinde gerçekleşmesi nedeniyle cari giderler için dış kaynak gereksinimi ortadan kalkmış ve sadece bir kısım yatırımların gerçekleştirilmesi için Bütçe dışı fonlardan 39.5 milyon ₺ kullanılması gerekmiştir.

Uygulamadaki bu durum ise hazırlanan 1985 yılı kesin hesaplarında açıkça belirtilmiştir.

III- 1986 MALİ YILI DENETİM RAPORU

A- Fazıl Polat Paşa Çiftliği için öngörülen Amortismanlar (2,012,183.53₺)

1986 yılı için gösterilen 2,012,183.53₺ tutarındaki amortisman için merkez'de ayrı amortisman hesabı açılmamış olduğu doğrudur.

Bunun nedeni, Genel Müdürlükteki Merkez Muhasebe'de tahakkuk sistemine dayalı Bilanço sistemi yerine kasa muamelesine dayalı nakit bütçe sisteminin uygulanmasıdır.

Ne var ki, Kurumlar Vergisi maksatları için hazırlanan işletmelere ilişkin kâr/zarar hesaplarında kabul edilebilir gider niteliğindeki amortismanların hazırlanan kâr/zarar hesaplarında gösterilmesi gerekmektedir.

Nitekim bu yapılmaktadır.

B- Şaban Paşa Asfaltlama Emanet Hesabı (180,000.-₺)

Amacına ulaşan ve alacak bakiyesi veren bu hesabın 1990 yılında 180,000.-₺'nin gelire alınması yoluyla tasfiyesine gidilecektir.

IV- 1987 MALİ YILI DENETİM RAPORU:

A- Yatırımlar içerisinde yer alan 4,900,000.-TL kıymetindeki salon araba

Salon arabanın cari giderlerden ayırılması ve durumunun izlenebilmesi açısından bütçenin yatırımlar bölümünde gösterilmesi uygun mütalaa edilmiştir.

B- Fazıl Polat Paşa Çiftliği için öngörülen Amortismanlar (9,774,212.17TL)

1987 yılı için gösterilen 9,774,212.17 TL tutarındaki amortisman için durum 1986 yılındakinin aynıdır. Bu itibarla 1986 yılı için verilen yanıt bu konu için de geçerli olup hesaplardaki sistem farklılığından kaynaklanan bir durum söz konusudur.

C- VİP-KOP Bankası nezdindeki hesabın kapatılması (231,180.-TL)

İşlemeyen bu hesabın kapatılması için gerekli direktif verilmiştir. Bu hesaptaki para işleyen bir banka hesabına aktarılacaktır.

D- 1986 Yılına nazaran 1987 yılında kira bekayalarında %38.53 artış meydana gelmesi (70.4 milyon TL'den 97.5 milyon TL'ye)

Kira bekayalarının 70,386,594.-TL'den (1986 Yılı) %38.53 artışla 97,503,327.-TL'ye (1987 Yılı) yükselmiş olmasına ilişkin saptama doğru olmakla beraber, 1986 ve 1987 yıllarındaki mukayeseli durum, daha gerçekçi bir yaklaşımla irdelenerek, denilebilir ki;

i- 1986 yılına göre 1987 yılında kira bekayaları % 38.53 artarken, emlak gelirleri aynı dönemde % 44.70 oranında artmıştır. Veya bir başka anlatımla,

ii- 1986 yılı kira bekayaları aynı yılın toplam emlak gelirlerinin % 26.96'sını teşkil ederken, 1987 yılında bu oran % 25.81'e düşmüştür.

Mamafih, Bütçedeki mali dengenin sağlanabilmesini temin için İdareimiz, daha önce de değinildiği üzere, kira bekayalarını asgari seviyede tutmak için özen göstermektedir.

E- Mülhak Vakıflar, Harçlar Tayini Nizamnamesinde öngörülen harçların (Kayıt ve suret harcı) ayarlanması.

Uygulanan harçların tümü İdareimiz bünyesinde sürdürülmekte olan mevzuat yenileme çalışmaları çerçevesinde ele alınıp yeniden düzenlenecektir.

Saygı ile arz olunur.

Soner Çuvalcıoğlu
Genel Müdür.

AB/ŞP

.../3794.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

Tel : 71134 - 71135

P.K. 118

VAKIFLAR İDARESİ

LEFKOŞA - KIBRIS

Sayı : 64/10-E, 64/17-C

TARİH 18 Haziran 1990

KKTC Sayıştay Başkanlığı
Lefkoşa.

KONU: Vakıflar İdaresi'nin 1984, 1985, 1986 ve 1987 Mali Yılı Kesin Hesaplarına ilişkin Sayıştay Denetim Raporları.

İLGİ: (a) 13.3.1990 tarih ve 796/77/4-1224/84 sayılı,
(b) 13.3.1990 tarih ve 796/77/4-1263/85 sayılı,
(c) 13.3.1990 tarih ve 796/77/4-1327/86 sayılı ve
(d) 13.3.1990 tarih ve 796/77/4-1416/87 sayılı yazılarınız ve ekleri.

İlgi'de kayıtlı yazılarınız ekinde gönderilen Vakıflar İdaresi'nin 1984, 1985, 1986 ve 1987 Mali Yılı Kesin Hesaplarına ilişkin Denetim Raporlarınız ayrı ayrı ve titizlikle incelenmiş olup, ilgi denetim raporlarında değinilen hususlarla ilgili İdaremiz görüşleri aşağıda sunulmuştur.

I. 1984 MALİ YILI DENETİM RAPORU :

A- 1984 Yılı Kira Bekayalarında tesbit edilen yanlışlık.

51,322,502.13TL yerine sehven 51,082,718.96TL olarak gösterilmiş olan 1984 yılı kira bekayaları toplamı ile ilgili Sayıştay uyarısı için teşekkür ederiz. Bundan sonraki uygulamalarda tekrarının önlenmesi için gerekli özen gösterilecektir.

B- Emlâk Vakfının devamını yaşatmak için, vakıf malların kiralanmasında, vakıf yapanların ihtiyaçlı yakınlarına öncelik tanınması.

Vakfetme geleneğinin ihya edilmesi İdaremizin de üzerinde önemle durduğu bir husustur.

Vakıfemlâkin kiralanmasında vakıf yapanların ihtiyaçlı yakınlarına olanaklar ölçüsünde öncelik tanınmasına çalışılmaktadır.

C- Emlâk Servisinin yeniden organize edilmesi

Bu servisimizdeki yoğun iş hacmi dikkate alınarak takviye istihdam yoluna gidilmiş ve yeni iş bölümü yapılarak gerekli organizasyon yenilenmesi sağlanmıştır.

D- Bütçe Dışı Hesaplar :

i- Muhtelif Borçlular - Londra Binası İşletme Hesabı 9,406.89Stg.

Londra Binası'ndan sağlanan kira gelirleri ile binanın zorunlu giderlerinin izlendiği bu işletme hesabında, Bakanlar Kurulu'nun Ç(K-1) 100-83 sayı ve 26.1.1983 tarihli kararına uygun olarak Londra Binası'na ve binadan sağlanan gelirlere Devlet tarafından el konulmasından sonra, bir kopukluk meydana gelmiştir.

Bahse konu hesabın sıfırlanarak tasfiyesinin sağlanabilmesi için ilgili merciler nezdinde yeni girişimler başlatılmıştır.

ii- Mare Monte ve Efendiler Çiftliği için 2,776,169.-TL ve Saray Otel tamirâtı için 17,876,250.-TL'nin Devlet tarafından Vakıflar İdaresi'ne ödenmesi.

Bahse konu meblağların Devlet borcu olduğu ve Vakıflar İdaresi'ne ödenmesi gerektiği hususu, Ç-297-81 sayı ve 1.4.81 tarihli Bakanlar Kurulu kararı ile, Devlet tarafından da kabul edilmiş ve Eşdeğer Mal ile Genel Tazminat görüşmelerinde bunların halli öngörülmüştür.

Durum tarafımızdan not edilmiş olup hızlandırılan eşdeğer mal görüşmeleri sırasında konu gündeme getirilip halledilmesine çalışılacaktır.

II- 1985 MALİ YILI DENETİM RAPORU

A- Kira Bekayaları :

Kiracılık ilişkisi sürmekte olan müstecirlerimizin kira bekayasının bulunmaması hususu idaremizin de üzerinde hassasiyetle durduğu bir konudur.

Nitekim, bir yandan kira bekayalarının asgariye indirilmesi için tahsilat hızlandırılırken; diğer yandan, caydırıcı bir önlem olarak gecikme faizi uygulamasına geçilebilmesi için ön hazırlıklara başlanmıştır.

B- Saray Otel'e KL olarak verilen avansın (46,976.20TL=1,304.89KL) kapatılması:

İlgi avansın KL olarak kapatılması için ilgili birimlerimize (Saray Otel Müdürlüğü + Muhasebe Şube Müdürlüğü) gerekli direktifler verilmiş olup avans kapatma işlemi gerçekleştirilecektir.

- 3796 -

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
SAYIŞTAY

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
VAKIFLAR VE DİN İŞLERİ DAİRESİ'NİN
1988 MALİ YILI HESAPLARINA AİT
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

- 3797 -

**Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclis Başkanlığı,
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakanlığı,**

Vakıflar ve Din İşleri Dairesi'nin 1988 Mali Yılı hesaplarının denetimi yapılmış ve hazırlanan Denetim Raporu, 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası uyarınca, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclisi ve Bakanlar Kurulu'na sunulmak üzere ilişikte saygı ile takdim edilmiştir.

Nail ATALAY
Başkan

10 Aralık, 1991

MT/YE

VAKIFLAR VE DİN İŞLERİ DAİRESİ 1988 MALİ YILI
DENETİM RAPORU

Vakıflar ve Din İşleri Dairesi'nin 31/70 sayılı teşkilât kuralı'nın kısım IV, madde 19(4) paragrafına uygun olarak, Vakıflar İdaresi'nin zirai işletmeler ve yatırım bütçeleri ile kesin hesapların denetimi yapılmıştır.

Vakıflar İdaresi'nin 1988 yılındaki tüm gelir ve gider hesaplarının mevcut yasa, tüzük ve idari heyeti kararlarına uygun olarak tutulduğu görülmüştür.

1988 mali yılı Vakıflar İdaresi gelir ve gider tahminleri (mazbut) bütçeye konmuş ancak yıl içerisinde beliren yeni ihtiyaçlar karşısında ek ödenekler ve yapılan aktarmalarla yeniden düzenlenmiş olan bütçe rakamları esas alınmıştır. Bu aktarma ve ek ödenek kayıtları bütçe kararında vazedilen prensiplere uygun olarak yapılmıştır.

Görülen kayıtlar ile verilen bilgiler ışığında aşağıdaki hususlar gözlenmiştir.

Gelir/Gider Kalemleri
Gelirler
Mazbut Emlâk Gelirleri
Cami Emlâki Gelirleri
İşletme Gelirleri
Muhtelif Gelirler
Transfer İşletmelerden yapılan Ücret
Dış Kaynaklar
İdare Heyeti Tahsisatı
Personel Giderleri
Genel İdari Giderler
Mazbut Emlâkın Bakım ve İdamesi
Müftülük Bütçesine Katkı
Sosyal Giderler
Banka borç faiz, taksit ve kurumlar vergisi
Yatırımlar

3799 -

1987 Mali Yılı Bütçe Kati Gelirleri	1988 mali Yılı Bütçe Kati Gelirleri
358,616,375.57	598,530,338.43
19,140,901.-	36,981,455.-
297,321,189.27	456,303,764.46
44,516,826.08	67,615,723.86
46,148,100.24	75,699,265.81
177,093,967.05	1,010,302,337.97
942,837,359.21	2,245,432,885.53 krş.
1987 Mali Yılı Bütçe Kati Giderleri	1988 Mali Yılı Bütçe Kati Giderleri
3,505,000.-	6,320,000.-
325,137,113.06	563,854,355.87
32,021,279.76	33,102,030.59
42,230,597.26	79,549,804.95
233,309,850.-	453,180,000.-
7,238,099.36	17,024,869.98
54,167,054.02	178,657,699.18
245,228,365.75	913,744,124.96
942,837,359.21	2,245,432,885.53

Gelirler:

1987 ve 1988 mali yıllarına ait gelir tablosu incelendiği zaman, 1987 mali yılı kesin gelir rakamına kıyasla, 1988 mali yılı geliri % 138 oranında artış kaydederek 11.2,245,432,885.53 krş ulaşmıştır.

1988 yılına ait gelir tablosu incelendiği zaman yatırımların finansmanı için 11.1,010,302,337.97 meblâğ dış kaynaklardan temin edilmiştir. Dış kaynaklar kalemi 11.1,010,302,337.97 genel yekün 11.2,245,432,885.53 krş tenkis edildiğinde; 1987 yılına kıyasla 1988 yılında özkaynak gelir artışının % 161 olduğu görülmektedir. 1988 mali yılına ait gelir ve gider tabloları incelendiği zaman öz gelir kaynakları ile denklik sağlanmamış aşağıda görüleceği gibi gider fazlalığı olan 11.1,010,302,337.97 krş, 11.330,702,337.97 bütçe dışı fonların geçici kullanımı, 11.80,000,000.- banka kredisi, 11.599,600,000.- kiracı katkıları ile kapatılmıştır.

11.2,245,432,885.53 tüm giderler
- 11.1,235,130,547.56 tüm gelirler
1,010,302,337.97 krş.

Giderler:

Vakıflar İdaresi 1988 mali yılı gider toplamı yatırım harcamaları dahil 11.2,245,432,885.53 1987 ve 1988 mali yıllarına ait gider tablosu incelendiği zaman, 1987 mali yılı kesin gider rakamına kıyasla 1988 mali yılı giderleri % 138 oranında artış kaydetmiştir. Giderlerdeki artış nedenlerinden bir tanesi de yatırım harcamalarının yüksek oluşuna bağlıdır.

Vakıflar İdaresi'nin Din İşleri Dairesi'ne her yıl yapmakta olduğu yardımlar (mali katkılar) aşağıda görüleceği gibi artmakta ve 1988 mali yıl katkısı 1987 yılına kıyasla % 94'lük artış gösterdiği saptanmıştır. Bu durum 31/1970 tarihli teşkilât kuralıyla Vakıflar İdaresi'nin uhdesine verilen vakıf emlakın inkişafı, tamir ve bakım gibi faaliyetlerini mali yönden kısıtlamakta ve Vakıflar İdaresi'ni borç almağa itmektir.

<u>Yıllar</u>	<u>Din İşleri'ne Evkaf Katkısı</u>
1988	453,180,000.-
1987	233,000,000.-
1986	151,800,000.-
1985	89,693,287.40
1984	39,354,000.-

Yatırımlar:

Yatırım harcamaları cari bütçeye (mazbut'a) dahil edilmiştir. 1988 mali yılında Vakıflar Bütçesi'nin gerçekleşen genel giderleri 11.2,245,432,885.53 olup, yatırım harcamalarının genel yekûne oranı % 41, bu da 11.913,744,124.96, 1987 yılına oranla 1988 yılında yapılan yatırımlarda % 273 artış gözlemlenmektedir. Yatırım harcamaları dış kaynaklardan yararlanılarak gerçekleştirilmiştir.

Yatırım harcamalarının dökümü aşağıya çıkartılmıştır:-

<u>Yatırımların Nevi'i</u>	<u>11.</u>
a) Vakıflar Bankası Ltd. Sermaye İştiraki	165,750,000.-
b) Büyük Hanın Restorasyonu	67,994,124.96
c) İnşaat Yatırımları	<u>680,000,000.-</u>
yatırımların toplamı	<u>913,744,124.96</u>

a) Vakıflar Bankası Sermaye İştiraki:

Vakıflar İdaresi, Vakıflar Bankası Ltd.'e seneler itibarıyla aşağıda dökümü verilen miktarlarda sermaye iştiraki yapmış olup; mezkûr sermaye iştiraklerine karşı sahip olduğu toplam hisse senedi adeti ve banka sermayesine yüzde oranı, her hissenin nominal değeri ve yıl içerisinde hisse değerlerinde meydana gelen değişiklikler hakkında Vakıflar İdaresi Kesin Hesap raporunda her yıl bilgi verilmesi gerektiği görüşündeyiz.

<u>Yıllar</u>	<u>Sermaye İştiraki</u>
1988	165,750,000.-
1987	102,000,000.-
1986	38,250,000.-
1985	55,904,500.-
1984	17,654,500.-
1983	29,291,000.-
1982	5,400,000.-
1981	6,500,000.-
	<u>420,750,000.-</u>
Yekûn sermaye iştiraki	
<u>Fazıl Polat Paşa İşletmesi:</u>	

1974 barış harekâtından sonra Vakıflar İdaresi'nin Güney'de kalan emlakine karşılık 6358 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Vakıflar İdaresine tahsis edilen Fazıl Polat Paşa İşletmesinin nakit durumu aşağıya çıkartılmıştır.

<u>1988 Mali Yılı</u>	<u>1988 Mali Yılı</u>	<u>Fark-Gider Fazlası</u>
<u>Kat'i geliri İL.</u>	<u>Kat'i gideri İL.</u>	<u>+Gelir Fazlası</u>
379,997,465.-	342,307,900.54	37,689,564.46

1988 mali yılında Fazıl Polat Paşa İşletmesi'nden 11.379,997,465.- gelir elde edilmiş ve buna karşın 11.342,307,900.54 cari ve yatırım harcaması yapılarak 11.37,689,564.46 gelir (nakit) fazlası temin edilmiş ancak Vakıflar İdaresi bütçesi fasıl:3 madde:2 tarımsal işletmeler gelir fazlası kalemine yukarıda belirtilen miktar yerine gelir fazlası olarak 11.52,267,064.46 işlendiği saptanmıştır.

1987 yılına oranla, 1988 yılında Fazıl Polat Paşa Çiftlik İşletmesi'nin gelirlerinde % 34'lük artış görülmektedir. 1988 mali yılında aşağıda gösterilen yatırımlar gerçekleştirilmiştir.

	11.
1. Su motoru ve elektrikleştirilmesi	1,468,815.-
2. Su borusu döşenmesi-malzeme	<u>3,700,000.-</u>
	5,168,815.-

Vakıflar İdaresi 1988 mali yılı raporu sayfa 49 Fazıl Polat Paşa Çiftliği Kâr/Zarar hesabında görülen birikmiş amortisman 11.10,291,003.20 hesabı olarak raporda gösterildiği, buna karşın muhasebe kayıtlarında birikmiş amortisman hesap ledger'i açılmadığı görülmüştür. Muhasebe prensiplerine göre Kâr/Zarar hesabı yıllık amortismanları, bilançoda ise birikmiş amortismanlar gösterilir.

Likidite Durumu:

Vakıflar İdaresi'nin 31 Aralık, 1988 tarihi itibarıyla bankalardaki alacak hesap bakiyeleri aşağıya çıkartılmıştır.

Türkiye İş Bankası (31)	16,544,561.37
Türkiye İş Bankası (314403-2565)	2,719,031.15
Kıbrıs Vakıflar Bankası (011-111-004)	115,287,535.69
Kıbrıs Vakıflar Bankası (011-037-267)	425,009.-
Kıbrıs Türk Kooperatif Merkez Bankası (01-011851-04)	1,174,912.37
Türkiye Halk Bankası (304-0013)	469,247.19
Türk Bankası (841951)	7,614,010.25
Türk Bankası (804533)	95,279.99
T.C.Ziraat Bankası (304-28)	151,080.50
Kıbrıs Faisal İslâm Bankası Ltd. (170)	2,351,645.18
Vipkop Ltd. (Fazıl Polat Paşa Kıdem Tazminatı Hesabı)	285,690.-
	<u>TL 147,118,002.69</u>
Kıbrıs Vakıflar Bankası (011-115-342-65) Dolar hesabı \$ 41,821@1845	<u>TL 77,159,745.-</u>
	<u>TL 224,277,747.69</u>

Dolar mevduatın TL.karşılığı 31 Aralık, 1988 tarihine göre alınmış olup, TL.karşılığı kur fiatına göre değişmektedir.

31 Aralık, 1988 tarihi itibarıyla Vakıflar İdaresi Banka borçları aşağıya çıkartılmıştır:-

<u>Bankalar</u>	<u>Borçlanma Amacı</u>	
T.C.Ziraat Bankası Hesap No:128	Fazıl Polat Paşa Sulama Sistemi	42,127,500.-
Türkiye İş Bankası Hesap No: 117/4	Büyük Hanın Restorasyonu	47,446,816.75
Türkiye İş Bankası Hesap No: 117/5	Deniz Yıldızı Oteli	60,000,000.-
K.T.K.M. Bankası	Pendakomo,	107,907.91
	Çömlekçi Çiftliği	1,497,493.37
	Florya	102,392.60
Vakıflar Bankası Hesap No:011/039-177	Saray Otel	3,714,660.45
Türkiye İş Bankası Hesap No:117/4	Dome ve Saray Otelleri	<u>60,695,832.-</u>
		TL. 215,692,603.08

Vakıflar İdaresi'nin toplam TL.215,692,603.08 borç tutarınının %30'unu Dome ve Saray Otel adına olan borçları olup, bu da TL.64,410,492.45'dir.

31 Aralık, 1988 tarihli mazbut, mülhak ve köy cami komisyonu'na ait senetli alacaklar bekaya listesi aşağıya çıkartılmıştır:-

<u>Verilen Borç Miktarı ₺</u>	<u>Geriye Kalan Borç Miktarı ₺</u>	
163,131.92 krş	126,191.97 krş.	Mazbut vakıflara ait dükkân, tarla, bahçe ve mahsul'e ait senetli alacaklar
4,320.-	3,600.-	Mazbut vakıflara tebdil edilen vakıflara ait senetli alacaklar
107,369.64 krş	94,818.42 krş.	Mülhak vakıflara ait ipoteksiz senetli alacaklar
17,370.-	17,370.-	Mülhak vakıf icarlarından dolayı senetli alacaklar
9,000.-	5,908.86 krş.	Mülhak vakıflar ipotek karşılığı senetli alacak
62,901.-	48,101.80 krş.	Köy, Cami Komisyonu'na ait senetli alacak
3,276.90 krş.	2,664.90 krş.	Köy, Cami Komisyonu ipoteksiz verilen borca karşılık senetli alacak
3,168.-	389.95 krş.	Köy, Cami Komisyonu ev kiralarına ait senetli alacak

Vakıflar İdaresi geçmiş yıllardan devrolunan senetli alacakların tahsili için gerekli önlemler alınmış olmasına rağmen tahsilât istenilen düzeye ulaşamamıştır.

Vakıflar İdaresi'nin mütevellisi bulunduğu ve 30 Mayıs, 1957 tarih ve 1957 nolu mülhak vakıflar nizamnamesi tahdında tutulmakta olup, mülhak vakıflara ait kat'i rakamlar 31 Aralık, 1988 yılı raporunda belirtildiği gibi denetlenmiş dökümü aşağıya çıkartılmıştır.

	<u>TL.</u>
a) Toplam alacaklı vakıf	46,599,606.98
b) Toplam borçlu vakıf	8,383,071.66
c) İstibdâl Fonları	4,595,569.78
d) İhtiyat Akçeleri	15,847,259.42

a) Alacaklı mülhak vakıflar, mülhak vakıf hesaplarındaki gelir bakiyesidir.

b) Borçlu mülhak vakıflar, mülhak vakıf hesaplarındaki gider bakiyesidir.

c) İstibdâl fonu mülhak vakıf malların satışından elde edilen ve tekrar mal alımında kullanılacak fonu ifade eder.

d) İhtiyat akçe vakıf malların brüt gelirinden % 10 yapılan kesintilerin toplamı olup, ilgili malların tamiri bu hesap'dan yapılır.

31 Aralık, 1988 tarihi itibarıyla avanslar, depozito hesap bakiyelerinin denetimi yapılmış ve bu hesaplarla ilgili dökümlerin TL, \$ ve £ olarak toplamları aşağıya çıkartılmıştır.

<u>Hesaplar</u>	<u>TL.</u>	<u>\$</u>	<u>£</u>
Avanslar (muhtelif borçlular)	186,543,634.82	189,542.68	9,406.89
Depozitolar	597,680,407.90	231,363.68	10,491.89

31 Aralık, 1988 tarihi itibarıyla Vakıflar İdaresi'nin kira bekayaları aşağıda gösterildiği gibidir.

Bölgeler	Mazbut İL.	Mülhak İL.	Tahsisli Emlâk İL.	Köy Cami Komisyonu İL.	Toplam İL.
Lefkoşa	72,273,217.64	17,993,065.51	5,981,200.-	3,420,678.50	99,668,161.65
Magosa	11,441,869.92	---	27,419,014.-	1,294,040.80	40,154,924.72
Girne	1,224.-	---	19,383,874.-	716,999.20	20,102,097.20
Güzelyurt	282,535.-	65,020.-	737,754.-	91,857.80	1,177,166.80
Toplam	83,998,846.56	18,058,085.51	53,521,842.-	5,523,576.30	161,102,350.37

- Denetim raporuna konan kira bekayaları Sayıştay'a ibraz edilen ve denetimi yapılan kira bekayaları listelerinden alınmıştır.
- Kira bekayalarının % 21 Rum müstecirlerden olan alacakları teşkil etmektedir ki bu da İL.33,615,522.17. Bu tür alacakların tahsili imkânsız olup yalnız kayıtlarda görülmektedir.
- 1987 yılına nazaran 1988 yılında kira bekayalarında % 65 artış meydana geldiği saptanmıştır. Nedenleri kiraların yükselmesi ve bekayaların tahsil edilememesidir.

Ayla Savalaş
Ayla Savalaş
Kıdemli Denetçi

/ES.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri; Rapor üzerinde söz isteyen var mıdır?... Yoktur.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Sayın Başkan...

BAŞKAN- Buyurun Sayın Ergün Vehbi.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Raporun gündeme getirdiği Sayıştay raporlarıyla ilgili söyleyecek birşeyim yok. Onlar Sayıştay Başkanının, Sayıştayın da hazır bulunduğu oturumda değerlendirildi. Ben geneline ilişkin olarak bazı konuları gündeme getirmek istiyorum. Görüleceği gibi Sayıştay raporları bugüne kadar epey yığılarak komite gündeminde kalmış, zamanında, zemininde, gününde değerlendirilememiş, ondan sonra çoğu kez tabii aktualitesini kaybetmiş ve ne yazık ki Meclis süratle, etkin biçimde konuların üzerine gidemediği için de tartışmalar olmuş, olaylar yalan, yanlış, değişik biçimde kamuoyuna yansımış, basına yansımış ve belki de birçok kişi hak etmediği biçimde zan altında, itham altında kalmıştır. Oysa görüşüldüğü zaman, ciddi biçimde komitede ele alındığı zaman birçok konunun otomatik olarak ortadan kalktığı saptanmaktadır. Bu nedenle benim, bunca yıllık deneyimim, milletvekili deneyimim ışığında şu temennide bulunmak istiyorum. Sayıştay Raporları geldiği andan itibaren çok kısa sürede ve etkili bir biçimde ele alınsın ve sonuçlandırılınsın. Gerekli merciler ikaz edilsin, gerekli tedbirler alınsın, gerekli yerlere sevkedilsin, havale edilsin. Son zamanlara kadar Sayıştay raporları, Genel Kurula bile, milletvekillerinin bilgisine bile getirilmezdi. Bu, konu olan raporların çoğunu belki de milletvekillerinin büyük bir kısmı görmemiştir bile. Böyle bir gelenek oluşmuştu. Ben, geçen gün Komitede bunu sordum, gündeme getirdim. Sayıştaydan gelen raporlar aynen, herhangi bir milletvekilinden veya gruptan gelen yasa önerileri veya soru önerileri gibi, aynen Hükümetten gelen tasarılar gibi işleme girmeli ve geldiği andan itibaren en süratli biçimde milletvekillerinin bilgisine sunulmalıdır.

Yani sadece komite gündemine Sayıştay Raporlarının girmesi bana göre bir eksiklikler. Bütün milletvekillerine de komiteye intikal ettirildiği gün dağıtılmalı ki milletvekilleri de konu hakkında bilgi sahibi olsun. Gerektiğinde üyesi olmasa bile komiteye görüşme sırasında katılabilsin, görüş beyan edebilsin. Öğrendiğim kadarı ile en azından bir süreden beri bu yöntem uygulanmaya başlanmış bulunmaktadır. Temenni ediyorum ki bu, bundan sonra da devam eder ve Sayıştay Raporları gününde, zamanında değerlendirilmiş olur. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ergün Vehbi. Sayın Coşar buyurun.

EKONOMİ, MALİYE, BÜTÇE VE PLÂN KOMİTESİ BAŞKANI
SALİH COŞAR - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Sayın Vehbi teşekkür ederim bir konuda daha açıklık getirilmesi hususunda fırsat yarattılar.

Muhterem arkadaşlar; birkaç defa bu kürsüden geçmişte de tekrarlardım şimdi söyleyeceklerimin bir kısmını, bir daha tekrarlama gereğini duyuyorum.

Denetleme görevi, bilhassa siyasi denetleme görevi bu parlamento aittir. Siyasi denetlemenin yanında gerektiği hallerde teknik denetleme yapma amacı ile yine bu parlamentonun kurduğu bir araç var. Bu aracın adı da hepimiz biliyoruz Sayıştay. Ama maalesef bizde bir yanlış anlama var. Biz

derken daha çok ÷lkemizde. Parlamentonun gündemine bir Sayıştay Raporu girdi mi hepimizdeki kanı, kanaat sanki bir olay var ve o olayın raporu parlamentonun gündemine girmiştir sonucuna varırız. Gerçek böyle midir? Gerçek böyle değildir. Sayıştay mali denetim yapar. Mali denetim yaparken, bu mali denetimin içinde uygunluk bildirimini sunmak da var. Yani bir kurumun, bir kuruluşun, denetime tabi bir kuruluşun bütçesi var, yaptığı uygulama var, bu yaptıkları tüzüklere, yönetmeliklere uygun mu yapıldı, uygun olmadan mı yapıldı uygunluk bildirimini sunar. Bu bir yasa gereğidir ve bu uygunluk bildirimleri gelirken komiteden geçer, bir bakılır, ondan sonra Genel Kurulun bilgisine gelir. Yani çoğu rutin bir iştir. şimdi bizim komitemizin gündeminde de on tane, yirmi tane uygunluk bildirimini var. Bu uygunluk bildirimlerinde herhangi bir ne vaka var, ne şu var, ne bu var. Tamamen rutin, Genel Kurulun bilgisine sunulacak bir rapordur. Bilgi olarak sunulacak bir rapordur. işte ben filân müesseseye gittim, hesaplarına baktım, tamamdır, uygundur. Bunu bildirir.

Bir hususu vurgulayayım. Gündemdeki Sayıştay Raporlarının tarihlerine bakarsanız bunların %90'ı 1990 yılından sonra gündeme gelmiştir. Elimizde liste vardır. Yani bir kısmı 1984'e, 1985'e, 1986'ya aittir ama bizim gündemimize ne zamana girmiştir? 1990'dan sonra gündemimize gelmiştir. Niçin? Sayıştay kuruluş olarak 1985'ten sonra teşkilâtlanmış, memurlarını alabilmiş, elemanlarını eğitebilmiş, kesin hesapları sonra incelemeye başlamıştır. Bakın kesin hesaplar ne zaman bu Meclisin gündemine gelmiştir? Bu Meclisin gündemine 1989'dan sonra gelmeye başlamıştır.

Yani Sayıştay 30 tane, 40 tane rapor hazırladı. Bu raporların hepsi hepsinde araştırılmaya dair hususlar vardır da bunlar gelmiştir Meclisin gündemine getirilmiştir ve bunlar askıya alınmıştır. Böyle bir olay yoktur arkadaşlar. Ama maalesef basına baktığımız zaman ülkede yaratılmaya çalışılan...

İSKAN BAKANI HASAN YUMUK (Yerinden) - O imaj verilmeye çalışılıyor.

SALİH COŞAR (Devamla) - Verilmeye çalışılan imaj, sanki parlamento kendi kurduğu, kendi adına denetleme yetkisi vardır ve tamamen kendisinin yetkisinde olan... kendisinin yetkisinde olan bir kuyuya dönmüştür ondan sonra ve saklamaktadır. Öyle bir olay yoktur. Ve nitekim bu raporlara baktığımız zaman da bunları aşağı yukarı olgunluk bildiriminden ibarettir. Ve ben size diyorum ki burada içtüzüğümüzde yarattık, bir sıkıntı var. Nasıl eskiden içtüzük Komitesindeki hazırlık çalışması yapan komiteye de seslenmek istiyorum. Bu konuya dikkat etsinler bu içtüzüğü hazırlarken. Yani Sayıştaydan gelen uygunluk bildirimlerini gündeme alıyoruz, komiteye havale ediyoruz. Sanki araştırılması gereken birşey varmış gibi gündemde uzun uzadıya durmaktadır. Halbuki bunlar tamamen uygunluk bildirimidir. Ayrı bir madde ile Sayıştaya yetki verilmiştir. Sayıştay Yasasına bakıldığı zaman bunların bence daha değişik bir mekanizma ile ve bilgi olarak belki komiteye gitmeden burdan geçmesi daha uygun gibime geliyor. Bugün Sayıştayın kaderi mali denetim yaparken şu tüzüğün, şu yönetmeliğin şurasına ters bir iş var diye saptama yapması gerekir. Ve bunu saptadığı zaman da eğer yasal bir durum varsa ve bunun gerektirdiği cezai bir durum varsa Sayıştayın bunu devlet olarak Savcılığa aktarma yetkisi vardır ve aktarmaktadır. Zaten cezai bir durum olan bir araştırmayı devletin buraya göndermesine gerek yoktur. Bu doğrudan direk olarak Savcılığın aktarma yetkisi vardır ve bunu zaten yapmaktadır. Demek ki onun dışında

buraya gelen bütün raporlarda açık açık bir cezai husus saptanmamış demektir. Çünkü açık bir cezai husus saptanmış olsa Yasaya, Tüzüğe aykırı bur olay saptanmış olsa ve suiistimali saptanmış olsa onun yapması gerekir, havale etmesi gerekir ve o yetkisi vardır. Onun dışında buraya giren belki usul bakımından daha derinliğine bizim de kanaatimizi gerektiren bir husus olabilir ve biz bunu araştırma yetkisi hissederek Yüce Meclisin takdirine bırakarak ve oyunu alarak daha derinliğine araştırma yapabiliriz. Sayıştay Raporlarının genel durumu budur muhterem arkadaşlar. Bu konuda büyük bir yanlış ve yanlış toplumu da bilinçlendirme vardır. Bundan dolayı konuşma yapma gereğini hissettim teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Komite Başkanı Salih Coşar.

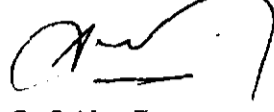
Sayın milletvekilleri; rapor üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Sayın milletvekilleri; şimdi 4'üncü sırada yer alan Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesinin Türkiye Cumhuriyeti Milli Piyango Hemen Kazanın 31 Temmuz 1989-31 Aralık 1989 Devresine Ait Hesapların Sayıştay Denetim Raporu. Lütfen okur musunuz.

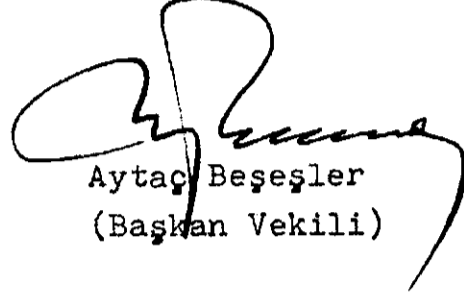
EKONOMİ , MALİYE BÜTÇE VE PLAN KOMİTESİ
ÜYESİ TAŞKENT ATASAYAN- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ CUMHURİYET
MECLİSİ EKONOMİ, MALİYE, BÜTÇE VE PLAN
KOMİTESİNİN, T.C MİLLİ PİYANGO HEMEN KAZANIN
31 TEMMUZ 1989- 31 ARALIK 1989 DEVRESİNE AİT
HESAPLARIN SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA (S.R.NO:
38/1/90) İLİŞKİN RAPORUDUR.

Komitemiz, 23 Aralık 1991 tarihinde yapmış
olduğu toplantıda, ekte sunulan T.C Milli Piyango
Hemen Kazanın 31 Ağustos 1989-31 Aralık 1989 Devresine
Ait Hesapların Sayıştay Denetim Raporunu, Sayıştay
Başkanı Sayın Nail Atalay'dan almış olduğu bilgiler
ışığında değerlendirmiş ve tesbit edilen hatalı işlemlerin,
Sayıştay tarafından uyarılması sonucu düzeltildiğini
gözönünde bulundurarak konu ile ilgili herhangi bir
Genel Görüşme veya Meclis Araştırması açılmasına gerek
olmadığı kararına varmıştır.

Komitemiz, sözkonusu Sayıştay Denetim Raporunu
almış olduğu karar çerçevesinde oyçokluğuyla Genel Kurulun
bilgi ve değerlendirmesine sunar.

Salih Coşar
(Başkan)

Aytaç Beşeşler
(Başkan Vekili)

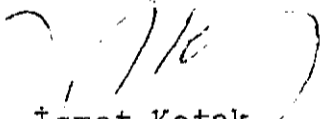
Toplantıya Katılmadı)
Kenan Akın
(Üye)

Günay Caymaz
(Üye)

Mustafa Hacıahmetoğlu
(Üye)

İsmet Kotak
(Üye)

Toplantıya Katılmadı)
Ali Süha
(Üye)

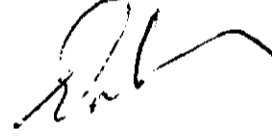
Taşkent Atasayan
(Üye)

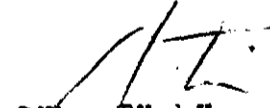
Kutlu Evren
(Üye)

Tokay Kerem
(Üye)

Erdal Onurhan
(Üye)

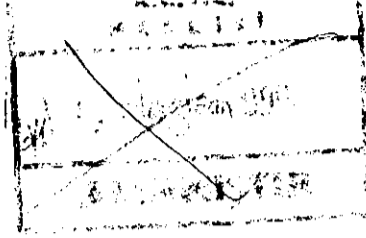
Süha Türköz
(Üye)

7-1500
16
0
1000
1000
1000

3818 -

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
SAYIŞTAY

Sayı:

25 Mayıs, 1998

Konu:

910.000.000 Başkanlığı,
İzmir.

910.000.000 Başkanlığı,
İzmir.

T.C. Milli Hazine Haraç Hazarın 31 Temmuz, 1989 -
31 Aralık, 1989 devre hesapları ile ilgili denetçi tarafından
hazırlanan denetim raporu ilişikte sunulmuştur.

Bilgi ve gereğini saygı ile istihham ederim.

Selçuk BURAT

Sayıştay Üyesi

Ve

Sayıştay Başkan Vekili

DAĞITIM:

MTC Ekonomi ve Maliye Bakanlığı

MTC Gençlik, Spor ve Çalışma Bakanlığı

MTC Spor Dairesi Müdürlüğü

MÇ/ES.

.../3819.

gelir elde etmiştir. Bu dönem itibarı ile;

Komisyonluk olarak % 5	14,545,455.-TL
Prim olarak % 2	2,474,640.-TL
Genel Gider olarak	13,200.-TL
Toplam	<u>17,033,295.-TL</u>

harcama yapılmıştır.

Sonuç olarak 1989 yılı itibarı ile 24,746,437.41TL kâr elde etmiştir.

2- Denetim Esnasında Tespit Edilen Hatalı İşlemler:

23/81 sayılı Piyango,lar Yasası'nın 5A(3) maddesinde belirtilen "bilet satışlarından elde edilen gelirlerin tümü Ajon ve Bayilere verilecek komisyon tutarı ve diğer zorunlu harcamalar çıktıktan sonra Beden Eğitimi ve Spor Yasası'nın 8. maddesi uyarınca oluşturulan özel fona yatırılır". Hükmüne riayet edilmemiş ve para Spor Dairesi (Milli Piyango Hemen Kazan adına) Kooperatif Merkez Bankası'nda açılan hesaplarda tutulmuştur.

Durum saygı ile bilgilerinize arz olunur.

Mehmet Çilem
Denetçi

/ES.

.../3820.

Sayıştay Başkanı'na;

Konu: T.C.Milli Piyango Hemen Kazan'nın denetimi hakkında.

M.P.Hemen Kazan'ın 23/81 sayılı Piyangolar Yasası'nın 5A(5) maddesi ve ilgili yasa altında yapılan Milli Piyango Spor Toto-Loto Tüzüğü'nün 36. maddesi uyarınca 31 Temmuz, 1989 - 31 Aralık, 1989 dönemi itibarıyla denetimi yapılmış ve aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Gençlik, Spor ve Çalışma Bakanlığı Spor Dairesi Müdürlüğü arasında 31 Temmuz, 1989 tarihinde imzalanan protokol gereğince Milli Piyango Hemen Kazan oyunu, T.C. Milli Piyango biletlerinin sahip olduğu tüm hukuki niteliklere haiz olarak faaliyete başlamıştır.

Söz konusu oyun; Milli Piyango İdaresi'nce bastırılan biletlerin oyun çeşidine göre üzeri özel bir madde ile veya diğer şekilde kapatılmış olan kısımlarının kazınması ya da açılması suretiyle belirli sayıda aynı rakam, tutar, şekil, figür, motif ve benzerlerinin bulunması halinde bilet hamiline ikramiye kazandırma esasına dayalı bir şans oyunudur.

1- 1989 yılında 320,000,000.-tl tutarında bilet satılmış ve Milli Piyango Başbayiliği;

Komisyonluk olarak % 11	32,000,000.-tl
Prim olarak % 1-2	2,836,760.-tl
Feiz olarak	6,942,972.41tl
Toplam	<u>41,779,732.41tl</u>

Milli Piyango Hemen Kazan
gelir elde edenlerin 31-12-1989 Tarihli Kar-Zarar Hesabı

Giderler		Gelirler	
Genel Giderler	41,779,732.41	Gelirler	41,779,732.41
Ödenen Kom-%5	7,500,000.-	Kom.Gel.%11	32,000,000.-
Ödenen Prim %2	2,000,000.-	Prim %2	2,676,760.-
Kâr	24,279,732.41	Prim %1	160,000.-
		Faiz	5,942,972.41
	<u>41,779,732.41</u>		<u>41,779,732.41</u>

etmiştir.

Milli Piyango Hemen Kazan
31-12-1989 Tarihli Bilanço

Aktif	Pasif
Kasa	42.39
Bankalar	24,312,395.02
Ödenen İkramiye	434,000.-
	<u>24,746,437.41</u>
	Kâr-Zarar H.
	24,746,437.41
	<u>24,746,437.41</u>

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Taşkent Atasayan.

Rapor üzerinde söz isteyen var mıdır?...

Yoktur.

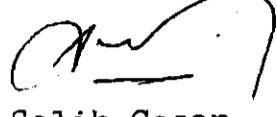
Sayın milletvekilleri; Komite Raporu üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Sayın milletvekilleri; şimdi 5'inci sırada yer alan Ekonomi, Maliy, Bütçe ve Plan Komitesinin Lefkoşa Belediyesi Girne Caddesi Düzenleme Projesine Ait ihale ile ilgili Sayıştay Raporu görüşülecektir. Sayın Komite Başkanı buyurun.

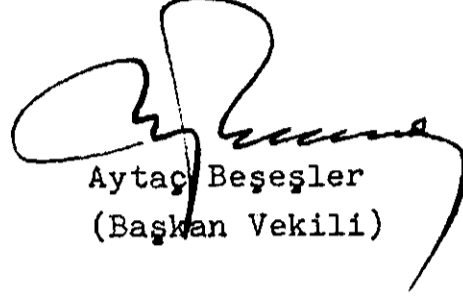
EKONOMİ, MALİYE, BÜTÇE VE PLAN KOMİTESİ BAŞKAN VEKİLİ
TAŞKENT ATASAYAN - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ CUMHURİYET
MECLİSİ EKONOMİ, MALİYE, BÜTÇE VE PLAN
KOMİTESİNİN LEFKOŞA BELEDİYESİ GİRNE
CADDESİ DÜZENLEME PROJESİNE AİT İHALE İLE
İLGİLİ SAYIŞTAY RAPORUNA (S.R.NO:55/1/91)
İLİŞKİN RAPORUDUR.

Komitemiz, 23 Aralık 1991 tarihinde yapmış
olduğu toplantıda ek'te sunulan Lefkoşa Belediyesi
Girne Caddesi Düzenleme Projesine Ait İhale ile
ilgili Sayıştay Raporunu, Sayıştay Başkanı Sayın
Nail Atalay'dan almış olduğu bilgiler ışığında
değerlendirmiş ve sözkonusu ihalenin iptâl edilmiş
olduğunu dikkate alarak konu ile ilgili herhangi bir
Genel Görüşme veya Meclis Araştırmasına gerek olma-
dığı kararına varmıştır.

Komitemiz, sözkonusu Sayıştay Raporunu almış
olduğu karar çerçevesinde oyçokluğuyla Genel Kurulun
bilgi ve değerlendirmesine sunar.

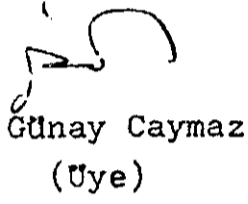

Salih Coşar
(Başkan)

Aytac Beşerler
(Başkan Vekili)

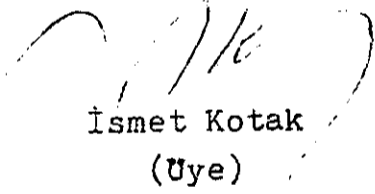
(Toplantıya Katılmadı)
Kenan Akın
(Üye)

Günay Caymaz
(Üye)

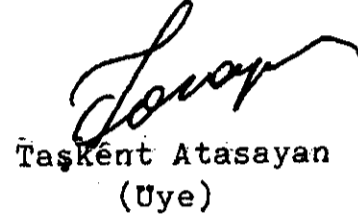

Mustafa Hacıahmetoğlu
(Üye)

İsmet Kotak
(Üye)

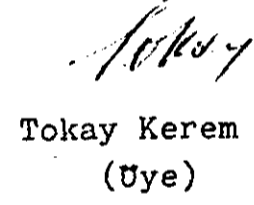
(Toplantıya Katılmadı)
Ali Süha
(Üye)

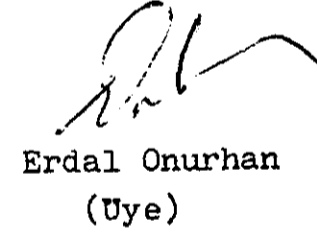
Taşkent Atasayan
(Üye)

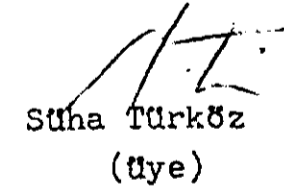
Kutlu Evren
(Üye)

Tokay Kerem
(Üye)

Erdal Onurhan
(Üye)

Süha Türköz
(Üye)

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
SAYIŞTAY

Sayı : 434/71/2

17 Eylül, 1991

Konu :

ÇOK İVEDİ

Sayın Dr. Derviş Eroğlu,
KKTC Başbakanı,
Lefkoşa.

KONU: Girne Caddesi Düzenleme Projesi'ne ait
ihale hakkında.

1- 4 Mart, 1987 tarih ve 111 sayılı Amme Enstrümanı olarak yayınlanan Lefkoşa Belediyesi İhale Tüzüğü'nün 14. maddesi aşağıdadır:

"14. İhale Komisyonu'nun veya Meclisin her üyesi, doğrudan doğruya veya dolayısıyla menfaati olduğu bir teklif görüşülürken bu hususu belirterek toplantıdan ayrılır."

2- Yapılan araştırmada, Lefkoşa Belediye Meclisi'nin 2 Eylül, 1991 tarih ve 100/91 sayılı kararı ile, Kira İhale Komisyonu'nun 23 Ağustos, 1991 tarih ve 80/91 sayılı Girne Caddesi Düzenleme Projesi'ne ilişkin kararını oy çokluğu ile onayladığı; Belediye Meclisi'nin 100/91 sayılı kararının üretildiği bu toplantısına Lefkoşa Belediye Başkanı Sayın Burhan Yetkili'nin başkanlık ederek oylamaya katıldığı ve ihalenin Emek İnşaat Şirketi'ne verilmesini onayladığı saptanmıştır.

3- Şirketler Mukayyitliği'nde yapılan araştırmada ise, Emek İnşaat Şirketi'nin 12 Ağustos, 1977 tarihinde kurulduğu, 28 Ağustos, 1991 tarihi itibarı ile Burhan Yetkili, Mehmet Kahveci, Gülay Yetkili ve Alev Kahveci'nin bu şirketin hissedarları oldukları, genel direktörlüğünü 24 Temmuz, 1990 tarihine kadar Burhan Yetkili'nin yaptığı ve halen eşi Gülay Yetkili ile Mehmet Kahveci'nin şirkette direktörlük yaptığı mevcut kayıtlarda görülmektedir.

4- Ayrıca, mevcut yasa ve/veya tüzüklerimizdeki kısıtlayıcı diğer kurallar çerçevesinde, Lefkoşa Belediye Başkanı Sayın Burhan Yetkili'nin ve/veya Belediye Meclisi Üyeleri'nin, Lefkoşa Belediyesi'nin yetki alanına giren konularda doğrudan doğruya veya dolayısıyla herhangi bir yüklenme işine girmemesi, taraf olmaması ve doğrudan doğruya veya dolayısıyla çıkar sağlamaması gerekmektedir.

Sonuç olarak, Emek İnşaat Şirketi'nde şahsen ve eşi dolayısıyla hissedar olan Lefkoşa Belediye Başkanı'nın, anılan ihale kararını onaylayan Belediye Meclisi toplantısına katılması, başkanlık etmesi ve oy kullanması; özellikle birinci paragrafta alıntısı yapılmış tüzük maddesi gözönüne alındığında, iptali gerektiren bir hukuki sakatlık yaratmaktadır.

Bu çerçevede, yazıya konu ihalenin iptal edilmesi gerektiği görüşünderiz.

Saygı ile bilgilerinize sunarım.

Nail ATALAY
Başkan

DAĞITIM:

KKTC Cumhurbaşkanlığı
KKTC Meclis Başkanlığı ✓
KKTC İçişleri, Köyişleri ve Çevre Bakanlığı
KKTC Başsavcılığı
Lefkoşa Belediye Başkanlığı

/YE

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Atasayan.

Sayın milletvekilleri; Rapor üzerinde söz isteyen var mı?.. Buyurun Sayın Ali Süha.

ALİ SÜHA (Lefkoşa) - Sayın başkan, sayın milletvekilleri; bu Girne Kapısı Projesinin ne olduğu hakkında benim şahsen hiçbir bilgim yoktur. Bunu belediye kendi mi bu projeyi uyguluyor, bir yerden mi borçlanmıştır ve ne yapmak istiyor? Yani düzenleme ile kulağımıza dedikodu olarak gelen husus Tekke'nin ön kısmının tamamen bir park yeri olarak ayrılmasını düşündükleri hususudur. Böyle birşey var mı? Bu park yerini şehrin içerisine kadar sokmakta mana var mı? Bu konuda kim bize bir fikir vermek durumundadır, onu da bilmiyorum. Varsa, bir bilgi rica edeceğim. Yani nedir bu proje?

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ali Süha. Var mı efendim bu konuda bilgi verecek olan? Buyurun Sayın Bakan.

İSKAN BAKANI HASAN YUMUK - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu Tekke Bahçesi önündeki yer Lefkoşa Belediyesi tarafından İskan Bakanlığından park yeri yapılmak üzere istemde bulunulmuştur. Bakanlığımızın bu yerin kendilerine uygunluğu konusunda müspet konusu vardır. Ancak, bu konu Lefkoşa şehir planı içerisinde değerlendirilen ve öngörülen bu planın içerisindedir. Çok daha evvel yapılan bu plana uygun olarak öngörülmüştür. Dolayısıyla yeni yapılan ve şehir içerisine taşınması, park yerinin şehir içerisine taşınması konusundaki görüş çok çok evveldendir. Lefkoşa İmar Planı yasası içerisine ve öngörülen plan programa uygun bir yapı arz etmektedir. Bu yapıyı, bu planı hayatiyete

geçirmek için Bakanlığımıza yaptıkları müracaatı olarak istemişlerdir. Biz, istenen yerin kendilerine verilmesi konusunda hazırlık çalışmamız vardır. Tabii şehircilik ve belediye ile yapılan çalışmalarda buranın park yerinin şehir dışına çıkarılması konusunda eğer Lefkoşa İmar Planında bir değişiklik yapılmayacaksa bu yer park yeri olarak yapılacaktır. Ancak ilgili İçişleri Bakanı burada yoktur. Konu hakkında daha detaylı bilgi bir dahaki toplantıda Genel Kurula arzedeceğim. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

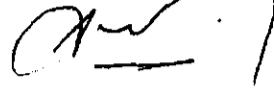
Sayın milletvekilleri; Komite Raporu üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

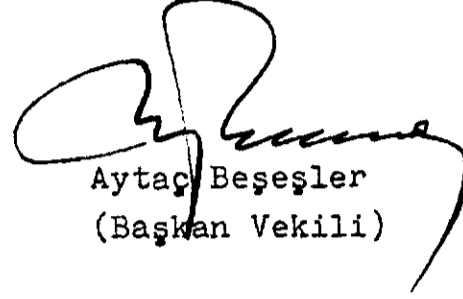
Sayın milletvekilleri; şimdi de altıncı sırada yer alan Ekonomi, Maliye Bütçe ve Plan Komitesinin "Orman Dairesinin Döner Sermayeli İşletmelerinin 1990 Mali Yılına Ait Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporuna" ilişkin raporudur. Sayın Atasayan, lütfen raporu okur musunuz?

EKONOMİ, MALİYE, BÜTÇE VE PLAN KOMİTESİ ÜYESİ
TAŞKENT ATASAYAN - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ CUMHURİYET
MECLİSİ EKONOMİ, MALİYE, BÜTÇE VE PLAN
KOMİTESİNİN ORMAN DAİRESİNİN DÖNER SER-
MAYELİ İŞLETMELERİNİN 1990 MALİ YILINA
AIT HESAPLARININ SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA
(S.R.NO:60/2/91) İLİŞKİN RAPORUDUR.

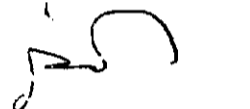
Komitemiz, 23 aralık 1991 tarihinde yapmış
olduğu toplantıda ek'te sunulan Orman Dairesinin
Döner Sermayeli İşletmelerinin 1990 Mali Yılına
Ait Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporunu, Sayıştay
Başkanı Sayın Nail Atalay'dan almış olduğu bilgiler
ışığında değerlendirmiş ve raporda sözkonusu işlet-
melerle ilgili herhangi bir hatalı husus saptanmamış
olduğundan, konu ile ilgili herhangi bir Genel Görüşme
veya Meclis Araştırması açılmasına gerek olmadığı kara-
rina varmıştır.

Komitemiz, sözkonusu Sayıştay Denetim Raporunu
almış olduğu karar çerçevesinde oyçokluğuyla Genel
Kurulun bilgi ve değerlendirmesine sunar.

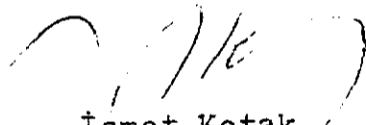

Salih Coşar
(Başkan)

Aytaç Beşeşler
(Başkan Vekili)

Toplantıya Katılmadı)
Kenan Akın
(Üye)

Günay Caymaz
(Üye)

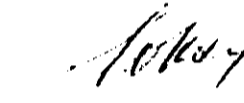

Mustafa Hacıahmetoğlu
(Üye)

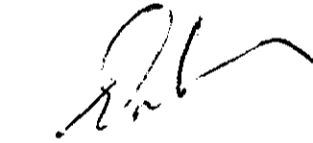

İsmet Kotak
(Üye)

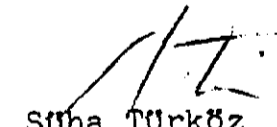
Toplantıya Katılmadı)
Ali Süha
(Üye)

Taşkent Atasayan
(Üye)

Kutlu Evren
(Üye)

Tokay Kerem
(Üye)

Erdal Onurhan
(Üye)

Süha Türköz
(Üye)

- 3831 -

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
SAYIŞTAY

Sayı : 275/69/2

21 Ekim, 1991

Konu :

Orman Dairesi Müdürlüğü,
Lefkoşa.

Orman Dairesi'nin döner sermayeli işletmelerinin
1990 mali yılına ait gelir ve gider hesapları
denetlenmiştir.

Hesaplarla ilgili hazırlanan denetim raporunun
--- bir sureti ilişikte bilgi ve gereği için saygı ile
sunulmuştur.

Nail ATALAY
Başkan

DAĞITIM:

KKTC Meclis Başkanlığı

KKTC Başbakanlığı

KKTC Tarım ve Orman Bakanlığı

.... / 3832.

21 Ekim, 1991

Sayıştay Başkanı'na;

KONU: Orman Dairesi'nin döner sermayeli işletmelerinin 1990 mali yılı denetim raporu.

Orman Dairesi'nin döner sermayeli işletmelerinin 1990 mali yılı gelir-gider hesapları denetlenmiştir.

Sunulan hesaplar ile tutulan defter ve evrakın mutabık olduğu görülmüştür.

Saygı ile bilgilerinize arz ederim.

Şükrü Cankaya
Denetçi

- 3834 -

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Rapor üzerinde söz isteyen var mıdır?... Yoktur.

Sayın milletvekilleri; Komite Raporu zerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Sayın milletvekilleri; şimdi 7'inci sırada yer alan Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesinin Devlet Üretme Çiftlikleri 1988 ve 1989 Mali Yılına Ait Hesaplarının Raporuna ilişkin Komite Raporu. Sayın Atasayan Buyurun efendim.

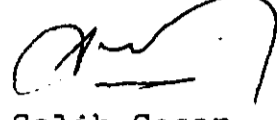
EKONOMİ, MALİYE, BÜTÇE VE PLAN KOMİTESİ ÜYESİ
TAŞKENT ATASAYAN - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

3835/...

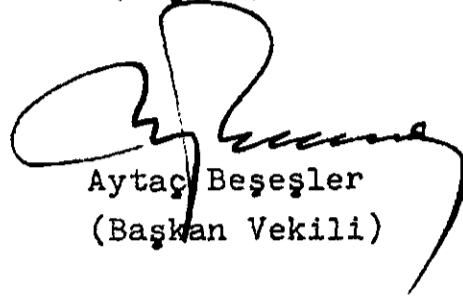
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ CUMHURİYET
MECLİSİ EKONOMİ, MALİYE, BÜTÇE VE PLAN
KOMİTESİNİN DEVLET ÜRETME ÇİFTLİKLERİ
1988 VE 1989 MALİ YILLARINA AIT HESAP-
LARININ SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA (S.R.NO:
42/1/90) İLİŞKİN RAPORUDUR.

Komitemiz, 23 Aralık 1991 tarihinde yapmış
olduğu toplantıda ek'te sunulan Devlet Üretme
Çiftlikleri 1988 ve 1989 Mali Yıllarına Ait Sayıştay
Denetim Raporunu, Sayıştay Başkanı Sayın Nail Atalay'dan
almış olduğu bilgiler ışığında değerlendirmiş ve
raporda tesbit edilen hatalı hususların ilgililerin
Sayıştay tarafından uyarılması üzerine düzeltildiğini
gözönünde bulundurarak konu ile ilgili herhangi bir
Genel Görüşme veya Meclis Araştırması açılmasına gerek
olmadığı kararına varmıştır.

Komitemiz, sözkonusu Sayıştay Denetim Raporunu
almış olduğu karar çerçevesinde oyçokluğuyla Genel
Kurulun bilgi ve Değerlendirmesine sunar.

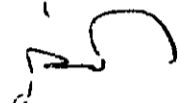

Salih Coşar
(Başkan)

Aytaç Beşeşler
(Başkan Vekili)

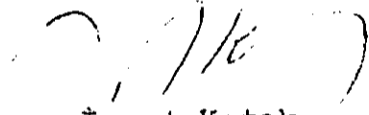
(Toplantıya Katılmadı)
Kenan Akın
(Üye)

Günay Caymaz
(Üye)

Mustafa Hacıahmetoğlu
(Üye)

İsmet Kotak
(Üye)

(Toplantıya Katılmadı)
Ali Süha
(Üye)

Taşkent Atasayan
(Üye)

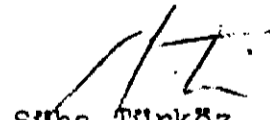
Kutlu Evren
(Üye)

Tokay Kerem
(Üye)

Erdal Onurhan
(Üye)

Süha Türköz
(Üye)

3837 - 3838-

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
SAYIŞTAY

Sayı : 615/74/2

30 Temmuz 1990

Konu :

KKTC Tarım ve Orman Bakanlığı,
Lefkoşa.

Devlet Üretim Çiftlikleri 1988 ve 1989 mali
yıllarına ait hesapların denetimi yapılmış ve hazırlanan
denetçi raporu ekte gönderilmiştir.

Bilgi ve gereğini rica eder saygılar sunarım.

Nail ATALAY

Başkan

DAĞITIM:

KKTC Meclis Başkanlığı ✓
KKTC Başbakanlığı
KKTC Ekonomi ve Maliye Bakanlığı
KKTC Devlet Üretim Çiftlikleri Müdürlüğü

3838/...

24 Temmuz 1990

Sayıştay Başkanı'na,

KONU: Devlet Üretme Çiftlikleri'nin Denetim Raporu.

Devlet Üretme Çiftlikleri'nin Kuruluş ve Çalışma Yönetmeliği'nin 13. maddesine uygun olarak, 1988 ve 1989 mali yıllarına ait denetim yapılmış, 42. maddesi uyarınca kâr ve zarar ile bilanço çıkarılmış olup, kayıtlar ile mutabık olduğu görüldü.

Bütçede öngörülen gelirler ve giderler yürürlükte bulunan ilgili mevzuata, her yıl döner sermayeli bütçe yasa-sınının koşul ve kuralları çerçevesinde yürütüldü.

Bulgu ve Görüşler:

1- Devlet Üretme Çiftlikleri, tarımsal verimi artırmak, üretimi çeşitlendirmek, ürün kalitesini yükseltmek amacıyla kurulan ve bu doğrultuda üretim ve eğitim etkinliklerini yürüten döner sermayeli bu kuruluşun, 1988 bütçesi, 1 Ocak 1988 ve 31 Aralık 1988 tarihleri arasındaki dönemi kapsamakta ve 3,979,692,800.00 TL.'si gelir ile aynı miktar giderlerden oluşmaktadır.

1989 bütçesi, 1 Ocak 1989 ile 31 Aralık 1989 tarihleri arasındaki dönem için 7,232,945,000.00 TL.'si gelir ile aynı miktarda giderden oluşmaktadır. 1988 bütçesine oranla 3,253,252,200.00 TL. artış öngörmektedir.

2- Devlet Üretme Çiftlikleri'nin 1988 ile 1989 yılları için öngörülen gelir ve giderleriyle gerçekleştirmeleri aşağıda gösterilmiştir.

3- Devlet Üretim Çiftlikleri'nin 1988 ve 1989 yıllarına ait yatırım programı TL.'si olarak aşağıda gösterilmiştir.

<u>Yatırımlar</u>	<u>1988 yılı için öngörülen</u>	<u>1989 yılı için öngörülen</u>
1- Damızlık stok temini	60,000,000.00 TL.	80,000,000.00 TL.
2- Demirbaş zirai alet alımı	8,000,000.00 TL.	10,000,000.00 TL.
3- Yem Fabrikası Paketleme	2,000,000.00 TL.	4,000,000.00 TL.
4- Araç alımı	10,000,000.00 TL.	20,000,000.00 TL.
5- Soğuk hava tesisleri yenileme	10,000,000.00 TL.	10,000,000.00 TL.
6- Daire binası yapımı	500,000.00 TL.	2,000,000.00 TL.
7- Kuluçhane tesisi geliştirme	4,000,000.00 TL.	80,000,000.00 TL.
8- Teknik teçhizat alımı	2,000,000.00 TL.	2,000,000.00 TL.
9- Akçiçek içme suyu elektrik projesi	---	8,000,000.00 TL.
10- Süt nakil depoları	---	10,000,000.00 TL.
11- Biçer döverlere kapalı yer yapımı	---	10,000,000.00 TL.
Genel Toplam	<u>96,500,000.00 TL.</u>	<u>236,750,000.00 TL.</u>

1989 yılı için öngörülen yatırımların, 1988 yılı için öngörülen yatırımlara göre %145.3 oranında artırılması ve 96,500,000.00 TL.'sından 236,750,000.00 TL.'sine ulaşması öngörülmüştür. Ancak, 1988 yılında yatırımlar 57,886,278.73 TL.'si olurken, 1989 yılında bu rakam 243,019,653.27 TL.'sine ulaşmıştır. Gerçekleşme oranı ile %219.8 dir.

4- Devlet Üretim Çiftlikleri adına uzun zamandan beri muhtelif şahıslardan tahsil edilmeyen 2,934,758.80 TL.'si alacak tespit edildi.

Bu alacağın kısa zaman içerisinde tahsili gerekmektedir.

- 3843 -

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Atasayan

Sayın milletvekilleri; Rapor üzerinde söz isteyen var mıdır? Yok.

Sayın milletvekilleri; Komite Raporu üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Sayın milletvekilleri; şimdi 8'inci sırada yer alan Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesinin Türkiye Cumhuriyeti Milli Piyangosunun 1990 Mali Yılı Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporuna ilişkin Raporu Görüşülecektir. Sayın Atasayan buyurun.

EKONOMİ, MALİYE, BÜTÇE VE PLAN KOMİTESİ
ÜYESİ TAŞKENT ATASAYAN - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

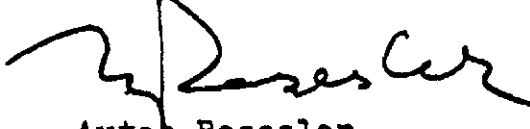
3844/...

CUMHURİYET MECLİSİ EKONOMİ, MALİYE, BUTÇE VE
PLAN KOMİTESİNİN TÜRKİYE CUMHURİYETİ MİLLİ
PIYANGOSUNUN 1990 MALİ YILI HESAPLARININ
SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA (S.R.NO:64/2/91)
İLİŞKİN RAPORUDUR.

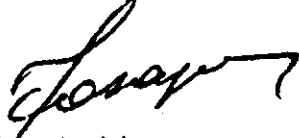
Komitemiz, 27 Ocak 1991 tarihinde yapmış olduğu toplantıda ek'te sunulan Türkiye Cumhuriyeti Milli Piyangosunun 1990 Mali Yılı Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporunu (S.R.No:64/2/91) Sayıştay Başkanı Sayın Nail Atalay'dan almış olduğu bilgiler ışığında değerlendirmiş ve denetim esnasında saptanan hatalı işlemlerin Sayıştayın uyarısı ile düzeltilmiş olduğunu dikkate alarak, konu ile ilgili herhangi bir Genel Görüşme veya Meclis Araştırması açılmasına gerek olmadığı kararına varmıştır.

Komitemiz, sözkonusu Sayıştay Denetim Raporunu, almış olduğu karar çerçevesinde Genel Kurulun bilgi ve değerlendirmesine sunar.

Salih Coşar
(Başkan)

Aytar Begeşler
(Başkan Vekili)

(Toplantıya Katılmadı)
Kenan Akın
(Üye)

Taşkent Atasayın
(Üye)

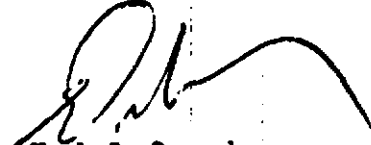

Günay Caymaz
(Üye)

(Toplantıya Katılmadı)
Kutlu Evren
(Üye)

Mustafa Hacıahmetoğlu
(Üye)

Tokay Kerem
(Üye)

İsmet Kotak
(Üye)

Erdal Onurhan
(Üye)

Ali Süha
(Üye)

Süha Türköz
(Üye)

27 Ocak 1992

3846/...

115
24

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
SAYIŞTAY

Sayı : 1054/81/2

20 Aralık, 1991

Konu :

KKTC Meclis Başkanlığı,
Lefkoşa.

KKTC Başbakanlığı,
Lefkoşa.

--- T.C. Milli Piyangosu'nun 1990 mali yılı hesaplarının denetimi yapılmış ve hazırlanan Denetim Raporu, 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası uyarınca Cumhuriyet Meclisi ve Bakanlar Kurulu'na sunulmak üzere ilişikte saygı ile takdim edilmiştir.

Nail ATALAY
Başkan

DAĞITIM:

Ekonomi ve Maliye Bakanlığı
Gençlik ve Spor Bakanlığı
Spor Dairesi Müdürlüğü

3847/...

MT/YE

BAŞKAN - Sayın Atasayan teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri; Rapor üzerinde söz istyeen var mı? Yoktur.

Sayın milletvekilleri; Komite Raporu üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Sayın milletvekilleri; şimdi 9'uncu sırada yer alan Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesinin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devlet Piyangosunun 1990 Mali Yılı Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin Raporu görüşülecektir. Buyurun Sayın Taşkent Atasayan.

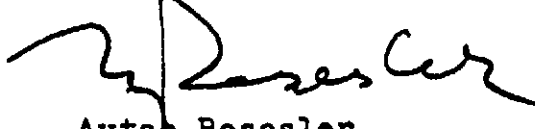
EKONOMİ, MALİYE, BÜTÇE VE PLAN KOMİTESİ ÜYESİ
TAŞKENT ATASAYAN - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

CUMHURİYET MECLİSİ EKONOMİ, MALİYE, BÜTÇE VE
PLAN KOMİTESİNİN KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
DEVLET PİYANGOSUNUN 1990 MALİ YILI HESAPLARININ
SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA (S.R.NO:63/2/91)
İLİŞKİN RAPORUDUR.

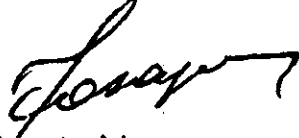
Komitemiz, 27 Ocak 1992 tarihinde yapmış olduğu toplantıda ek'te sunulan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devlet Piyangosunun 1990 Mali Yılı Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporunu (S.R.NO:63/2/91) Sayıştay Başkanı Sayın Nail Atalay'dan almış olduğu bilgiler ışığında değerlendirmiş ve denetim esnasında saptanan hatalı işlemlerin Sayıştayın uyarısı ile düzeltilmiş olduğunu dikkate alarak, konu ile ilgili herhangi bir Genel Görüşme veya Meclis Araştırması açılmasına gerek olmadığı kararına varmıştır.

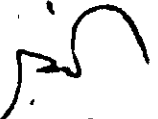
Komitemiz, sözkonusu Sayıştay Denetim Raporunu, almış olduğu karar çerçevesinde Genel Kurulun bilgi ve değerlendirmesine sunar .

Salih Coşar
(Başkan)

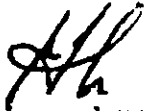

Aytar Beşerler
(Başkan Vekili)

(Toplantıya Katılmadı)
Kenan Akın
(Üye)

Taşkent Atasayın
(Üye)

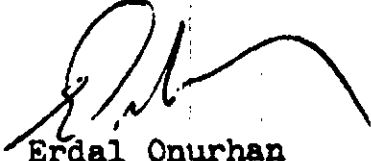

Günay Caymaz
(Üye)

(Toplantıya Katılmadı)
Kutlu Evren
(Üye)

Mustafa Hacıahmetoğlu
(Üye)

Tokay Keren
(Üye)

İsmet Kotak
(Üye)

Erdal Onurhan
(Üye)

Ali Süha
(Üye)

Süha Türköz
(Üye)

27 Ocak 1992

2

2

2

115
24

- 3853 -

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
SAYIŞTAY

Sayı : 1436/87

20 Aralık, 1991

Konu :

**KKTC Meclis Başkanlığı,
Lefkoşa.**

**KKTC Başbakanlığı,
Lefkoşa.**

--- KKTC Devlet Piyangosu'nun 1990 mali yılı hesaplarının denetimi yapılmış ve hazırlanan Denetim Raporu, 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası uyarınca Cumhuriyet Meclisi ve Bakanlar Kurulu'na sunulmak üzere ilişikte saygı ile takdim edilmiştir.

Nail ATALAY
Başkan

DAĞITIM:

Ekonomi ve Maliye Bakanlığı
Gençlik ve Spor Bakanlığı
Spor Dairesi Müdürlüğü

3854/...

MT/YE

2 Aralık, 1991

Sayıştay Başkanı'na;

KONU: KKTC Devlet Piyangosu'nun 1990 mali yılı denetimi hakkında.

Fasıl 74 ve 23/1981 sayılı Piyangolar Yasası'nın 5. maddesi uyarınca yapılan "1985 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Piyangolar Tüzüğü'nün 30. maddesi gereği Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devlet Piyangosu'nun 1 Ocak, 1990 - 31 Aralık, 1990 dönemi itibarı ile denetimi yapılmış ve aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

1- Belirtilen dönemde oniki çekilişe ait 2,440,000,000.00 TL. tutarında bilet basılmış, 1,419,525,000.00 TL. tutarında bilet satılmış ve Devlet Piyangosu İdaresi;

Satış geliri	1,419,525,000.00 TL.
Faiz	27,377,948.86 TL.
Aranmayan ikramiye (1989)	18,013,000.00 TL.
Harç geliri	12,250.00 TL.
Toplam	<u>1,464,928,198.86 TL.</u>

tutarında gelir elde etmiştir. Bu dönem itibarı ile;

Komisyonluk %8-9	117,135,850.00 TL.
Prim %2	4,840,740.00 TL.
Genel gider	50,539,313.95 TL.
Ödenen ikramiye	559,102,000.00 TL.
Amortisman	<u>1,174,000.00 TL.</u>
Toplam	<u>732,791,903.95 TL.</u>

harcama yapılmıştır. Aynı dönem itibarı ile 310,371,000.00 TL. ödenecek ikramiye olarak ayrılmıştır.

Sonuç olarak 1990 döneminde KKTC Devlet Piyangoları 421,765,294.91 TL. kâr elde etmiş ve Piyangolar Tüzüğü'nün 4. maddesi gereği ilgili Bakanlıkların kullanımına arz edilmiştir.

DEVLET PİYANGOSU
31.12.1990 tarihli
Bilanço

CTİF		PASİF	
asa Hs.	27,457,953.25 TL.	Amortisman Hs.	2,282,000.00 TL.
ankalar Hs.	598,237,843.73 TL.	Fon Hs.	318,912,796.98 TL.
emirbaşlar Hs.	5,870,000.00 TL.	Ödenecek ikramiye Hs.	310,371,000.00 TL.
	<u>631,565,796.98 TL.</u>		<u>631,565,796.98 TL.</u>

DEVLET PİYANGOSU
31.12.1990 tarihli
Gelir-Gider Tablosu

GİDER		GELİR	
Genel giderler	50,539,313.95 TL.	Basılan bilet	2,440,000,000.00 TL.
Ödenen komisyonluk %8-9	117,135,850.00 TL.	Gelirler	45,403,198.86 TL.
Ödenen prim %2	4,840,740.00 TL.		
Ödenen ikramiye	559,102,000.00 TL.		
Satılmayan biletler	1,020,475,000.00 TL.		
Ödenecek ikramiyeler	310,371,000.00 TL.		
1990 amortismanı	1,174,000.00 TL.		
Net kâr	421,765,294.91 TL.		
	<u>2,485,403,198.86 TL.</u>		<u>2,485,403,198.86 TL.</u>

2- Denetim esnasında tespit edilen hatalı işlemler:

- a) Denetim esnasında tespit edilen muhtelif aritmetik ve muhasebeleştirme hataları ilgililer ikaz edilmek suretiyle düzeltilmiştir.
- b) Denetim dönemi itibarı ile bayi ve ajanlardan tahsil edilmesi gereken ruhsat harçlarının eksik tahsil edildiği tespit edilmiş ve ilgililer ikaz edilmek suretiyle düzeltilmiştir.
- 3- a) Devlet Piyangosu işlemleri Milli Piyango, Spor Toto-Loto ve denetim devresi içerisinde istihdam edilen Devlet Piyangosu personeli tarafından yürütülmektedir. Bu durum, Fasıl 74 ve 23/1981 sayılı Piyangolar Yasası ve bu yasanın verdiği yetkiye dayanarak yapılan tüzüklerde değişiklik yapılmak suretiyle Spor Dairesi Genel Yönetim Kurulu yetki ve görevi içerisinde verilmesi ve ilgili personel ile Milli Piyango, Spor Toto-Loto ve Devlet Piyangosu işlemleri için sözleşme yapılmasının daha uygun olacağı görüşündeyiz.
- b) "1985 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Piyangolar Tüzüğü"nde gerekli değişiklik yapılmak suretiyle bayi ve ajanlardan alınan ruhsat harçları günün koşullarına göre düzenlenmesi gerektiği görüşündeyiz.

Durum bilgilerinize saygı ile arz olunur.

Üstün TURAN
Denetçi

Mehmet ÇİLEM
Denetçi

Hüseyin SAADETOĞLU
Denetçi

/YE

3857/...

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Atasayan.

Sayın milletvekilleri; Rapor üzerinde söz isteyen? Yoktur.

Sayın milletvekilleri Komite Raporu üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

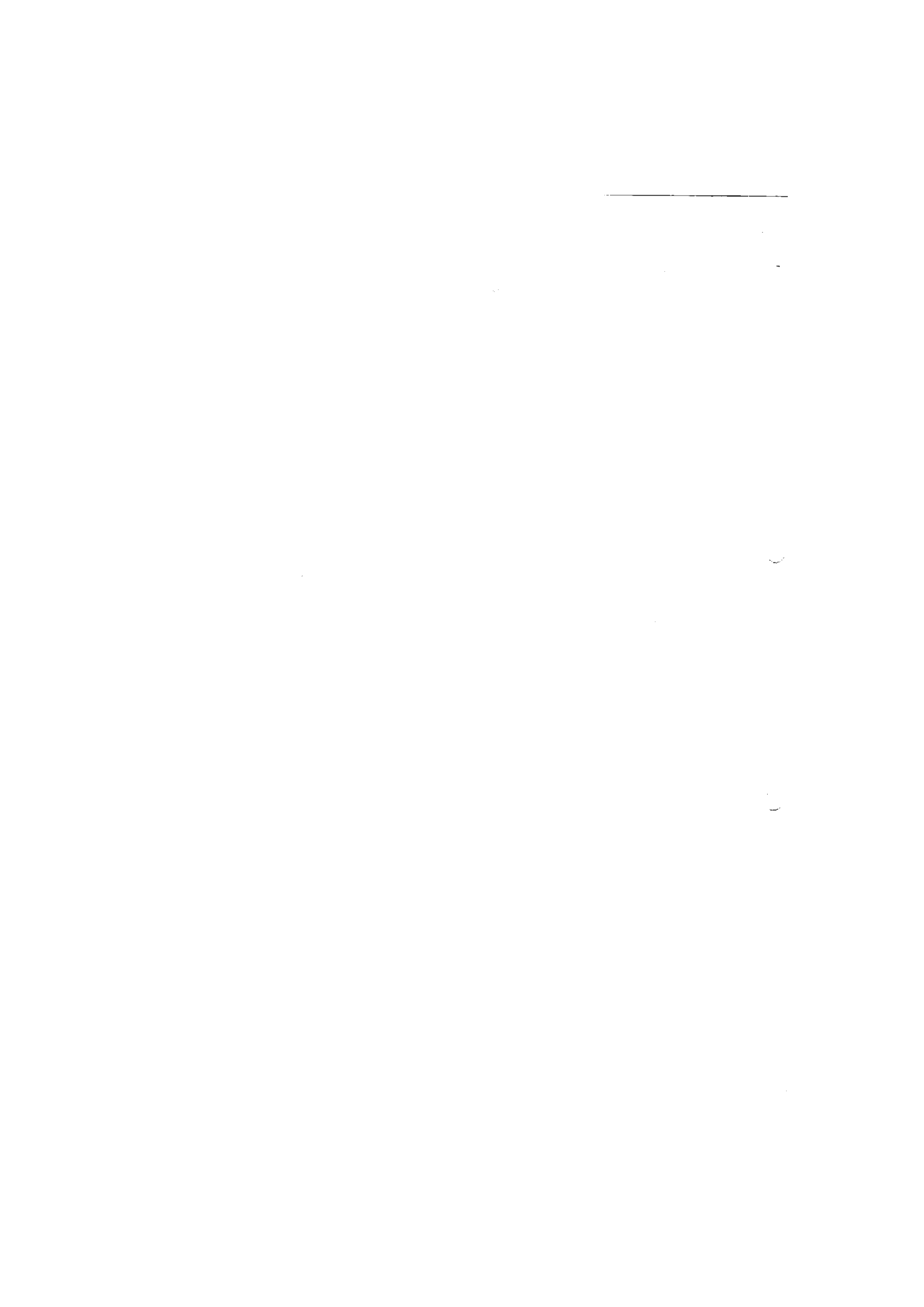
Sayın milletvekilleri; şimdi 10'uncu sırada yer alan Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesinin Spor Toto-Loto'nun 1990 Mali Yılı Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporuna ilişkin Raporudur. Buyurun Sayın Taşkent Atasayan.

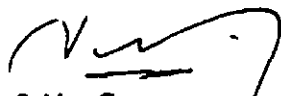
EKONOMİ, MALİYE, BÜTÇE VE PLAN KOMİTESİ BAŞKANI
TAŞKENT ATASAYAN - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

CUMHURİYET MECLİSİ EKONOMİ, MALİYE, BUTÇE VE PLAN
KOMİTESİNİN SPOR TOTO-LOTO'NUN 1990 MALİ YILI
HESAPLARININ SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA (S.R.NO:
61/2/91) İLİŞKİN RAPORUDUR.

Komitemiz, 27 Ocak 1992 tarihinde yapmış olduğu toplantıda ek'te sunulan Spor Toto-Loto'nun 1990 Mali Yılı Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporunu Sayıştay Başkanı Sayın Nail Atalay'dan almış olduğu bilgiler ışığında değerlendirmiş ve denetim esnasında saptanan hatalı işlemlerin Sayıştayın uyarısı ile düzeltildiğini dikkate alarak, konu ile ilgili herhangi bir Genel Görüşme veya Meclis Araştırması açılmasına gerek olmadığı kararına varmıştır.

Komitemiz, sözkonusu Sayıştay Denetim Raporunu, almış olduğu karar çerçevesinde Genel Kurulun bilgi ve değerlendirmesine sunar.

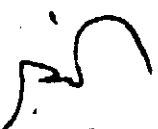

Salih Coşar
(Başkan)

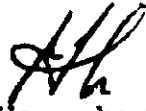

Aytar Beşerler
(Başkan Vekili)

(Toplantıya Katılmadı)
Kenan Akın
(Üye)

Taşkent Atasayın
(Üye)

Günay Caymaz
(Üye)

(Toplantıya Katılmadı)
Kutlu Evren
(Üye)

Mustafa Hacıahmetoğlu
(Üye)

Tokay Kerem
(Üye)

İsmet Kotak
(Üye)

Erdal Onurhan
(Üye)

Ali Süha
(Üye)

Süha Türköz
(Üye)

27 Ocak 1992

3860/...

- 3860 -

KUZEY KIBRIS TURK CUMHURİYETİ
SAYIŞTAY

Sayı : 1504/88

20 Aralık, 1991

Konu :

**KKTC Meclis Başkanlığı,
Lefkoşa.**

**KKTC Başbakanlığı,
Lefkoşa.**

Spor Toto-Loto'nun 1990 mali yılı hesaplarının denetimi yapılmış ve hazırlanan Denetim Raporu, 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası uyarınca Cumhuriyet Meclisi ve Bakanlar Kurulu'na sunulmak üzere ilişikte saygı ile takdim edilmiştir.

Nail ATALAY
Başkan

DAĞITIM:

Ekonomi ve Maliye Bakanlığı
Gençlik ve Spor Bakanlığı
Spor Dairesi Müdürlüğü

3861/...

MT/YE

2 Aralık, 1991

Gm

Sayıştay Başkanı'na;

Konu: Spor Toto-Loto'nun denetimi hakkında.

Spor Toto-Loto'nun 23/81 sayılı Piyangolar Yasası'nın 5d(4) maddesi uyarınca 1 Ocak, 1990 - 31 Aralık, 1990 dönemi itibarıyla denetimi yapılmış ve aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

1- Belirtilen dönemde 38 hafta Spor Toto-Loto oynanmış ve;

Komisyonluk olarak %11	99,086,045.-tl
Faiz olarak	206,000,112.-tl
İsim Hakkı olarak	6,374,634.-tl
Bildirim Ücreti olarak	207,200.-tl
Harç geliri olarak	26,000.-tl
Muhtelif (aranmayan çek)	25,852.-tl
Toplam	311,719,843.-tl

tutarında gelir elde etmiştir. Aynı dönem itibarı ile;

Komisyonluk olarak %7	63,054,755.34tl
Genel gider olarak	25,076,318.66tl
1990 Amortisman olarak	85,000.-tl
Toplam	88,216,074.-tl

harcama yapılmış ve 1990 yılı itibarı ile 223,503,769.-tl kâr elde etmiştir.

Spor Toto - Loto
31-12-1990 Tarihli
Bilançosu

Aktif	Pasif
Kasa H. 694,223.06	K/Z H. 223,503,769.-
Banka H. 1,312,226,521.33	Ödenecek ikramiye 3,798,178.-
Demirbaş H. 452,600.-	Amortisman 197,600.-
Fon H. 66,492,347.61	Muhtelif Alacaklar 1,152,366,145.-
	(Toto-Loto Teşkilât Müdürlüğü)
<u>1,379,865,692.-</u>	<u>1,379,865,692.-</u>

Spor Toto - Loto
31-12-1990 Tarihli
Kâr-Zarar Hesabı

Gider	Gelir
Fon Hesabına Devir(1989) 108,298,909.21	1989'da devir 108,298,909.21
Amortisman (1990) 85,000.-	Gelirler 311,719,843.-
Verilen Komisyon 63,054,755.34	
Genel Gider 25,076,318.66	
<u>420,018,752.21</u>	<u>420,018,752.21</u>

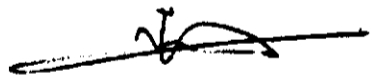
2- Denetim Esnasında Tespit Edilen Hatalı İşlemler:

a) 23/81 sayılı Piyangolar Yasası'nın 5d(3) bölümünde belirtilen "Spor Toto veya diğer her türlü şans oyunlarının oynatılmasından sağlanan gelirler, ajan veya bayilere verilecek komisyonlarla zorunlu harcamaları çıktıktan sonra spor tesis ve sahalarının yapımı ile gerekli spor araç ve gerecin sağlanması amaçlarında kullanılmak ve ayrı bir hesapta toplanmak üzere Beden Eğitimi ve Spor Yasası'nın 8. maddesi uyarınca oluşturulan özel fona yatırılır" hükmüne daha önce ikaz edilmiş olmalarına rağmen riayet edilmemiş ve para Spor Dairesi (spor toto-loto) adına Türkiye Halk Bankası'nda açılan hesaplarda tutulmuştur.

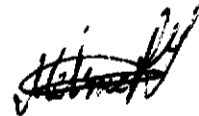
b) Denetim esnasında tespit edilen aritmetik hatalar ve muhasebeleştirme hataları ilgililer ikaz edilmek suretiyle düzeltilmiştir.

c) Denetim dönemi itibarıyla bayilerden tahsil edilmesi gereken ruhsat harçlarının eksik tahsil edildiği tespit edilmiş ve ilgililer ikaz edilmek suretiyle düzeltilmiştir.

Durum saygı ile bilgilerinize arz olunur.

Üstün Turan
Denetçi

Mehmet Çilem
Denetçi

Hüseyin Saadetoğlu
Denetçi

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Atasayan.

Sayın milletvekilleri; Rapor üzerinde söz isteyen var mıdır? Yoktur.

Sayın milletvekilleri; Komite Raporu üzerindeki görüşmeler tamlanmıştır.

Nisap var mı?

KATİP - Vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; şimdi 11'inci sırada yer alan Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesinin Devlet Piyangosunun Hemen Kazan Oyununun 1990 Mali Yılı Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporuna ilişkin Raporu görüşülecektir. Buyurun Sayın Taşkent Atasayan.

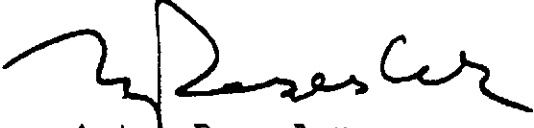
EKONOMİ, MALİYE, BÜTÇE VE PLAN KOMİTESİ
ÜYESİ TAŞKENT ATASAYAN- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

CUMHURİYET MECLİSİ EKONOMİ, MALİYE, BUTÇE VE
PLAN KOMİTESİNİN DEVLET PİYANGOSUNUN HEMEN
KAZAN OYUNUNUN 1990 MALİ YILI HESAPLARININ
SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA (S.R.NO:62/2/91)
İLİŞKİN RAPORUDUR.

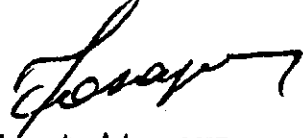
Komitemiz, 27 Ocak 1992 tarihinde yapmış olduğu toplantıda ek'te sunulan Devlet Piyangosunun Hemen Kazan Oyununun 1990 Mali Yılı Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporunu Sayıştay Başkanı Sayın Nail Atalay'dan almış olduğu bilgiler ışığında değerlendirmiş ve denetim esnasında saptanan hatalı işlemlerin Sayıştayın uyarısı ile düzeltilmiş olduğunu dikkate alarak, konu ile ilgili herhangi bir Genel Görüşme veya Meclis Araştırması açılmasına gerek olmadığı kararına varmıştır.

Komitemiz, sözkonusu Sayıştay Denetim Raporunu, almış olduğu karar çerçevesinde Genel Kurulun bilgi ve değerlendirmesine sunar.

Salih Coşar
(Başkan)

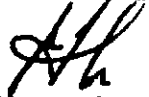

Aytac Beşerler
(Başkan Vekili)

(Toplantıya Katılmadı)
Kenan Akın
(Üye)

Taşkent Atasayın
(Üye)

Günay Caymaz
(Üye)

(Toplantıya Katılmadı)
Kutlu Evren
(Üye)

Mustafa Hacıahmetoğlu
(Üye)

Tokay Keren
(Üye)

İsmet Kotak
(Üye)

Erdal Onurhan
(Üye)

Ali Süha
(Üye)

Süha Türköz
(Üye)

27 Ocak 1992

3867/...

- 3867 -

KUZEY KIBRIS TURK CUMHURİYETİ
SAYIŞTAY

Sayı : 1598/90

20 Aralık, 1991

Konu :

**KKTC Meclis Başkanlığı,
Lefkoşa.**

**KKTC Başbakanlığı,
Lefkoşa.**

Devlet Piyangosu Hemen Kazan Oyunu'nun 1990 mali yılı hesaplarının denetimi yapılmış ve hazırlanan Denetim Raporu, 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası uyarınca Cumhuriyet Meclisi ve Bakanlar Kurulu'na sunulmak üzere ilişikte saygı ile takdim edilmiştir.

Nail ATALAY
Başkan

DAĞITIM:

Ekonomi ve Maliye Bakanlığı
Gençlik ve Spor Bakanlığı
Spor Dairesi Müdürlüğü

3868/...

MT/YE

2 Aralık, 1991

Sayıştay Başkanı'na;

KONU: Devlet Piyangosu Hemen Kazan Oyunu'nun
22 Aralık, 1989 - 31 Aralık, 1990 devresi
denetimi hakkında.

Fasıl 74 ve 23/1981 sayılı Piyangolar Yasası'nın 5. maddesi uyarınca yapılan "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devlet Piyangosu Hemen Kazan Oyunu Tüzüğü"nin 37. maddesi gereği Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devlet Piyangosu Hemen Kazan Oyunu'nun 22 Aralık, 1989 - 31 Aralık, 1990 dönemi itibarı ile denetimi yapılmış ve aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

1- Belirtilen dönemde 2,000,000,000.00 TL. tutarında bilet satılmış ve Devlet Piyangosu İdaresi;

Satış geliri	2,000,000,000.00 TL.
Faiz	49,529,538.59 TL.
Toplam	<u>2,049,529,538.59 TL.</u>

gelir elde etmiştir. Bu dönem itibarı ile;

Komisyonluk %8-9	161,290,000.00 TL.
Prim %2	12,764,040.00 TL.
Ödenen ikramiye	799,952,000.00 TL.
Genel gider	304,132,759.53 TL.
Amortisman	<u>115,000.00 TL.</u>
	<u>1,278,253,799.53 TL.</u>

Sonuç olarak 1990 yılı itibarı ile 771,275,739.06 TL. kâr elde etmiştir.

"Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devlet Piyangosu Hemen Kazan Oyunu Tüzüğü"nin 5.(4) maddesinde "Hemen Kazan Oyunu'nun düzenlenmesi ve her türlü işlemleri Devlet Piyangosu personeline yürütülür" denmektedir. Hemen Kazan Oyunu giderlerinde personel gideri görülmektedir.

Genel gider olarak belirtilen 304,132,759.53 TL.'nin; 303,206,859.53 TL.'si basım gideri, 925,900.00 TL.'si de diğer giderler olarak görülmektedir.

Denetim dönemi itibarı ile Devlet Piyangosu Hemen Kazan Oyunu'nun işlemleri Devlet Piyangosu ve Milli Piyango, Spor Toto-Loto personeline yürütülmüştür.

2- Denetim esnasında tespit edilen hatalı işlemler:

- a) Denetim dönemi itibarı ile tespit edilen muhtelif aritmetik hatalar ilgililer ikaz edilmek suretiyle düzeltilmiştir.
- b) Denetim dönemi itibarı ile tahsil edilmesi gereken ruhsat harçlarının tahsil edilmediği tespit edildi ve ilgililer ikaz edilmek suretiyle düzeltilmiştir.
- c) Biletlerde "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devlet Piyangosu Hemen Kazan Oyunu Tüzüğü'nün 20.(7) maddesinde "ilgili Bakan'ın ve Müdür'ün imzası"nın bulunması belirtildiği halde Milli Piyango, Spor Toto-Loto Birim Sorumlusu'nun imzasının bulunduğu tespit edilmiş ve bu hususta ilgililer uyarılmıştır.
- d) Devlet Piyangosu Hemen Kazan Oyunu işlemleri yukarıda belirtildiği gibi Devlet Piyangosu ve Milli Piyango, Spor Toto-Loto personeline yürütülmektedir. İşlemleri yürüten sözkonusu personelin Devlet Piyangosu personeli olması ve giderlerin de Devlet Piyangosu Hemen Kazan Oyunu giderleri içerisinde bulunması gerektiği görüşündeyiz.

- 3- a) Devlet Piyangosu Hemen Kazan Oyunu işlemleri yukarıda belirtildiği gibi Devlet Piyangosu, Milli Piyango ve Spor Toto-Loto personeli tarafından yürütülmektedir. Bu durum, Fesıl 74 ve 23/1981 sayılı Piyangolar Yasası ve bu yasanın

DEVLET PİYANGOSU HEMEN KAZAN OYUNU

31.12.1990 tarihli

Bilanço

AKTİF		PASİF	
Banka Hs.	220,815,739.06 TL.	Kâr - Zarar Hs.	771,275,739.06 TL.
Vadeli B. Hs.	550,000,000.00 TL.	Amortisman Hs.	115,000.00 TL.
Demirbaşlar Hs.	575,000.00 TL.		
	<u>771,390,739.06 TL.</u>		<u>771,390,739.06 TL.</u>

DEVLET PİYANGOSU HEMEN KAZAN OYUNU

31.12.1990 tarihli

Kâr - Zarar Hesabı

GİDER		GELİR	
enel giderler	304,132,759.53 TL.	Alınan faizler	49,529,538.59 TL.
Ödenen komisyonluk %8-9	161,290,000.00 TL.	Bilet satış	2,000,000,000.00 TL.
Ödenen prim %2	12,764,040.00 TL.		
Ödenen ikramiye	799,952,000.00 TL.		
Amortisman	115,000.00 TL.		
Kâr	771,275,739.06 TL.		
	<u>2,049,529,538.59 TL.</u>		<u>2,049,529,538.59 TL.</u>

verdiği yetkiye dayanarak yapılan tüzüklerde değişiklik yapılmak suretiyle Spor Dairesi Genel Yönetim Kurulu yetki ve görevi içerisinde verilmesi ve ilgili personel ile Milli Piyango, Spor Toto-Loto ve Devlet Piyangosu işlemleri için sözleşme yapılmasının daha uygun olacağı görüşünderiz.

- b) "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devlet Piyangosu Hemen Kazan Oyunu Tüzüğü"nde gerekli değişiklik yapılmak suretiyle bayi ve ajanlardan alınan ruhsat harçları günün koşullarına göre düzenlenmesi gerektiği görüşünderiz.

Durum bilgilerinize saygı ile arz olunur.

Üstün TURAN
Denetçi

Mehmet ÇİLEK
Denetçi

Hüseyin SAADETOĞLU
Denetçi

BAŞKAN - Teşekkür ederim sayın Atasayan.

Sayın milletvekilleri; Rapor üzerinde söz isteyen var mı?.. Yok.

Sayın milletvekilleri; Komite Raporu üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Sayın milletvekilleri; şimdi on üçüncü sırada yer alan Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesinin "Turizm Geliştirme ve Tanıtma Fonunun 1987-1988-1989 ve 1990 Mali Yıllarının Hesaplarının Sayıştay Denetim raporlarına" ilişkin Raporu görüşülecektir. Sayın Atasayan, buyurun efendim.

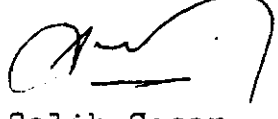
EKONOMİ, MALİYE, BÜTÇE VE PLAN KOMİTESİ ÜYESİ
TAŞKENT ATASAYAN - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

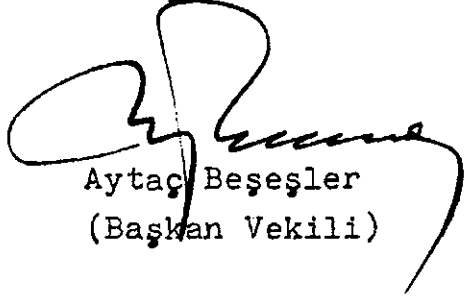
1

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ CUMHURİYET
MECLİSİ EKONOMİ, MALİYE, BUTÇE VE PLAN
KOMİTESİNİN TURİZM GELİŞTİRME VE TANITMA
FONUNUN 1987, 1988 VE 1989 MALİ YILLARI
HESAPLARININ SAYIŞTAY DENETİM RAPORU
(S.R.NO:43/1/90) VE 1990 MALİ YILI HESAP-
LARININ SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA (S.R.NO:
56/1/91) İLİŞKİN RAPORUDUR.

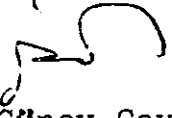
Komitemiz, 23 Aralık 1991 tarihinde yapmış
olduğu toplantıda ek'te sunulan Turizm Geliştirme ve
Tanıtma Fonunun 1987, 1988 ve 1989 Mali Yılları
Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporu ile 1990
Mali Yılı Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporlarını
Sayıştay Başkanı, Sayın Nail Atalay'dan almış olduğu
bilgiler ışığında değerlendirmiş ve raporda tesbit
edilen hatalı hususların Sayıştay tarafından ilgili-
lerin uyarılması üzerine düzeltildiğini gözönüne
alarak konu ile ilgili herhangi bir Genel Görüşme
veya Meclis Araştırması açılmasına gerek olmadığı
kararına varmıştır.

Komitemiz, sözkonusu Sayıştay Denetim
Raporlarını almış olduğu karar çerçevesinde oyçok-
luğuyla Genel Kurulun bilgi ve değerlendirmesine
sunar.

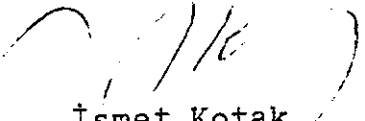

Salih Coşar
(Başkan)

Aytac Beşerler
(Başkan Vekili)

(Toplantıya Katılmadı)
Kenan Akın
(Üye)

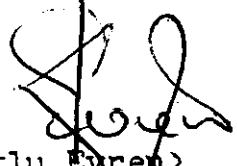

Günay Caymaz
(Üye)

Mustafa Hacıahmetoğlu
(Üye)

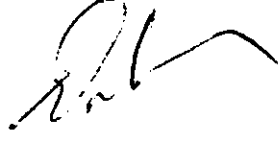

İsmet Kotak
(Üye)

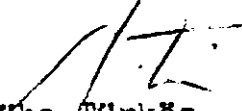
(Toplantıya Katılmadı)
Ali Süha
(Üye)

Taşkent Atasayan
(Üye)

Kutlu Evren
(Üye)

Tokay Kerem
(Üye)

Erdal Onurhan
(Üye)

Süha Türköz
(Üye)

- 3875 -

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
SAYIŞTAY

Sayı : 94/68/9 - 1472/88

12 Eylül, 1990

Konu :

Ulaştırma, Bayındırlık ve Turizm Bakanlığı,
Lefkoşa.

Turizm Geliştirme ve Tanıtma Fonu'nun 1987, 1988 ve
1989 Mali yıllarına ait hesapları hakkında hazırlanan Denetçi
Raporu'nun bir sureti ilişiktir.

Bilgileri ile gereğini saygılarımla rica ederim.

Nail ATALAY
Başkan

DAĞITIM:

- KKTC Meclis Başkanlığı
- KKTC Başbakanlığı
- KKTC Ekonomi ve Maliye Bakanlığı
- Turizm Geliştirme ve Tanıtma Fonu İhale Komisyonu Başkanlığı

3876/...

4 Eylül, 1990

Sayıştay Başkanı'na;

KONU: Turizm Geliştirme ve Tanıtma Fonu'nun
1987, 1988 ve 1989 mali yıllarının
denetim raporu.

7 Mayıs, 1987 tarih ve 16/87 sayılı "Turizm Endüstrisi Teşvik Yasası" madde 16 ve bu madde altında çıkarılan "Turizm Geliştirme ve Tanıtma Fonu Tüzüğü" ile sözkonusu fona ait Mali İşler Yönetmeliği göz önünde tutularak fonun 1987, 1988 ve 1989 mali yıllarının hesapları denetime tabi tutulmuş olup aşağıdaki hususlar hariç mutabakat sağlanmıştır.

1) Gelir ve Gider Kayıtları:

Fonun mevcut olan 1987 ve 1988 gelir ve gider kayıtları Fon Mali İşler Yönetmeliği'nin 17. ve 18. maddelerine uyulmadan kayıtların tutulduğu tespit edilmiştir.

Fonda mevcut olan yönetmeliğin 17. ve 18. maddesi aynen şöyle demektedir:

"17. (1) Kasa Defteri, Gelir Defterindeki günlük hasılat toplamı ile Ödeme Emirleri uyarınca yapılan harcamaların ve Fonun bankadaki hesap durumlarının tarih sırasına göre kaydına özgü ciltli bir defterdir.

(2) Kasa Defterinin sol tarafını gelir (tahsilât) sağ tarafı gider (harcama) kısmı oluşturur. Gelir ve Gider kayıtları en az aşağıdaki bilgileri içerir ve sayfaları sıra numaralı olur.

- a) İşlem tarihi,
- b) Gelir Defteri sıra numarası,
- c) Kasa sıra numarası,
- d) İşlemin açıklanması,
- e) Para miktarı ve türü,
- f) Ödeme çeki numarası ve harcama kalemi,
- g) Ödeme sonrası hesap bakiyesi,

3877/...

(3) Kasa Defterine işlenen Ödeme Emirlerine her mali yılda birden başlamak üzere sıra numarası verilir ve bu numaralar Kasa Defterine kaydedilir. Ayrıca Gelir Defterinden Kasa defterine işlenen kayıtlara da Gelir Defteri sıra numarası verilir."

"18. Defteri Kebir, kayda geçirilmesi gerekli muhasebe işlemlerinin Kasa Defterinin kolonlu gider hanelerinin ve Gelir Defterinin kolonlu gelir hanelerinin aylık toplamlarına istinaden usulüne uygun olarak hesaplara dağıtan ve düzenli olarak bu hesaplara toplanmasına özgü ciltli bir defterdir.

Bu hesaplar en son bakiyeyi gösterecek şekilde düzenlenir ve yapılan işlemin tarihini, özetini ve parasal miktarını gösterir."

Netice olarak;

Fonun 1987 ve 1988 gelir ve gider kayıtları kasa defteri adı verilen ciltli bir deftere işlenmiştir. Bir kısım sayfalara gelirler diğer bir kısım sayfalara ise giderler kaydedilmiş sayfalar numaralanmamış hesaplar gelişi güzel bir şekilde tutulmuştur. Fon Mali İşler Yönetmeliği'nin 17. maddesine göre tutulması zorunlu olan gelir defteri ve defteri kebir tutulmamıştır.

2) Tanıtım Yayını Harcamaları:

KKTC Ulaştırma, Bayındırlık ve Turizm Bakanlığı, 4 Ağustos, 1989 tarih ve F.İ.K.29/89 sayılı karar altında Ajans-Türk Gazetecilik ve Matbaacılık Sanayii A.Şti. ile 659,485,000.-İl'lik bir mukavele imzalamıştır.

26 Eylül, 1989 tarihli yazımızda sözleşmeye mesnet teşkil eden F.İ.K.29/89 sayılı kararın "Turizm Geliştirme ve Tanıtım Fonu İhale Yönetmeliği"nin 9 ve 17(1) maddelerine aykırı hareket edilerek alındığı belirtilmiştir. (Ek I)

Anılan yönetmeliğin 9. madde (1). ve (2). fıkraları ile 17. madde (1). fıkrası aşağıya alıntı yapılmıştır.

9.(1) "İhale Komisyonu ihalelerini mahalli Türkçe yayın yapan en az iki gazetede ilân eder."

(2) "Uluslararası ihaleler yurt dışında da ilân edilir."

17.(1) "Karar 48 saat içerisinde ilgili daire veya birime gereği için, Sayıştay'a bilgi için bildirilir.

Buna karşılık 27 Eylül, 1990 tarihli Müsteşarlık yanıtında(Ek II),

- a) "... 1989 turizm sezonunda ... dünya turizminde meydana gelen daralma ..."
- b) "... İngiltere Hükümeti'nin faiz oranlarını değiştirmesi nedeni ile insanların tatil yerine tasarrufa yönelmeleri ..."
- c) "... Türkiye'deki turistik tesislerdeki doluluk oranının beklenen düzeyde olmaması ..."
- d) "... diğer komşu ülkelerin almış olduğu tedbirler ..."
- e) "... Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki son siyasi gelişmeler ..."

1990-1991 turizm sezonu için Turizm Bakanlığı'nı tedbir alma yönüne ittiği ifade edilmektedir.

Anılan yazının 2. sayfa 3. paragrafında,

"... her yıl aynı yöntemlerle ihaleye çıkılıp ... yetiştirilen ..."

broşürlerden bahsedilirken aynı sayfadaki 4. paragrafta, komisyonun,

"... normal şartlardaki ihaleleri Turizm Geliştirme ve Tanıtma Fonu İhale Yönetmeliği'nin 9. maddesine istinaden yaparken, bu sefer ... acil ve zaruri nedenlerden dolayı ... Yönetmeliğin 2. maddesindeki ..."

"... elden teklif ..."

hükmüne uyulduğu ifade edilmektedir.

Anılan yazıda ayrıca söz edilen yönetmeliğin 19(2) maddesine de atıfta bulunmaktadır. Yönetmeliğin 19(2) maddesi ise;

"Bakanlıkça tespit edilecek miktara kadar olan alımlar ve yaptırımlar çarşı, pazar araştırması, pazarlık veya elden teklif yöntemiyle ilgili daire veya birim tarafından yaptırılabilir."

biçimindedir.

SONUÇ:

16/1987 sayılı Turizm Endüstrisi Teşvik Yasası ve bu yasa altında ihdas edilmiş olan "Turizm Geliştirme ve Tanıtma Fonu Tüzüğü" içermediği halde, bunlar altında E(K-2)1376/87 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yayınlanmış olan "Turizm Geliştirme ve Tanıtma Fonu İhale Yönetmeliği" hakkında, anılan yönetmeliğin önergisinde atıfta bulunulan Hukuk Dairesi'nin uygunluk görüşü varken başka görüş belirtmeyi uygun görmüyoruz.

Hukuk Devleti, Devlet makamlarının da, kendilerini belli kurallara bağlı saydıkları yönetim biçimidir.

İhale Yönetmeliği'nin 2. maddesinde İhale Komisyonu Başkanı'na verilen elden teklif yetkisi aynı yönetmeliğin 19(2) maddesi çerçevesinde Bakanlığın saptayacağı miktara kadar olan alımlar için vardır. Ve bu miktar önceden saptanacak miktardır. Bunun aksini düşünmek Fon İhale Yönetmeliği yayınlamanın gereğini ortadan kaldırır.

Yönetmeliğin 2. maddesi ile Komisyon Başkanı'na verilen aciliyet tespiti ve elden teklif yetkisi Bakanlığın önceden saptayacağı bir tavanla sınırlıdır. Böyle bir tavan saptama yetkisinin Bakanlığa verilmiş olması dahi Bakanlığın münferit ihale konularına ilişkin istediği uygulamayı yapabileceği biçiminde anlaşılabilir. Bu yetki Bakanlığın kendini önceden bağlı sayacağı ve yayınlayacağı kararı çerçevesinde ve sınırlı olarak vardır.

Tüm yukarıdakiler ışığında bu ödemelere ilişkin olarak 16/1987 sayılı yasanın verdiği ita yetkisini kullandığı veya kullandırdığı ölçüde kullananların ve ödemelere teklif alma aşamasından sözleşme imzalama aşamasına değin etkide buldukları ölçüde diğer kamu görevlilerinin de sorumlulukları olduğu inancındayız.

Durum bilgilerinize saygı ile arz olunur.

ŞÜKRÜ ÇANKAYA
Denetçi

Ek:

- 1- 26 Eylül, 1989 tarih ve 94/68/8-1472/88 sayılı yazımız.
- 2- 27 Eylül, 1989 tarih ve TD.289/87-754 sayılı İhale Komisyonu Başkanı'nın yazısı.

- 3881 -

EK I

KUZUY KIBRIS TÖRK CUMHURİYETİ
SAYIŞTAY

Sayı : 94/68/8-1472/88

26 Eylül 1989

Konu :

ÇOK İVEDİ

Sayın Lemî Galip,
Müsteşar ve
İhale Komisyonu Başkanı,
KKTC Ulaştırma, Bayındırlık ve Turizm Bakanlığı,
Lefkoşa.

KONU: Tanıtıcı yayınların ihalesi.

- İlgi: (1) 7 Ağustos 1989 tarih ve TD 28/80-594
sayılı yazınız.
(2) 4 Ağustos 1989 tarih ve FİK 29/89
sayılı ihale kararı.

Turizm Geliştirme ve Tanıtma Fonu İhale Yönet-
meliği'nin 9. ve 17(1). maddeleri aşağıdadır.

- "9 (1) İhale Komisyonu ihalelerini mahalli
Türkçe yayın yapan en az iki gazetede
ilân eder.
(2) Uluslararası ihaleler yurt dışında da
ilân edilir.
(3) Yapılacak ilânlarda aşağıdaki hususlar
belirlenir.
(a) İhale sıra numarası.
(b) İlgili daire veya birim.
(c) Fondan karşılanacak mal ve hizmet
alımlarının cinsi.
(d) Gerekli teminat miktarı.
(e) Son teklif günü, saati ve yeri.
(f) Başvurma şekli.
(g) Şartnamenin temin edileceği yer."

"17(1) Karar 48 saat içerisinde ilgili daire
veya birime geçi için, Sayıştaya
bilgi için bildirilir."

3882/...

4 Ağustos 1989 tarih ve FİK 29/89 sayılı ihale kararınızda, yukarıdaki maddelerin dikkate alınmadığı ve Ajans-Türk Gazetecilik ve Matbaacılık Sanayii A. Şti. ile 659,485,000.- TL.'lik bir mukavele imzalandığı tespit edilmiştir.

İhale Yönetmeliği'nin 9. ve 17(1). maddelerine aykırı olarak ilgi (2) kararınızın alınma nedenlerinin en geç 10 Ekim 1989 tarihine kadar Sayıştay'a ulaştırılmasını saygılarımla rica ederim.

Nail ATALAY
Başkan

DAĞITIM:

KKTC Başbakanlığı
KKTC Ekonomi ve Maliye Bakanlığı
KKTC Ulaştırma, Bayındırlık ve
Turizm Bakanlığı

3883/...

- 3883 -

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
ULAŞTIRMA, BAYINDIRLIK VE TURİZM BAKANLIĞI
TURİZM MÜSTEŞARLIĞI

Ek II

Sayı : TD 289/87-754

Konu : Tanıtıcı yayınların ihalesi.

Lefkoşa, 27 Eylül, 1989

ÇOK İVRELİ

Sayın Hail Atalay
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Sayıştay Başkanı
Lefkoşa

- İlgi: a) 26 Eylül, 1989 tarih ve 24/69/8-1472/89 sayılı yazınız.
b) Yeni Düzen Gazetesi'nde yayımlanmak üzere gönderdiğimiz 25 Eylül, 1989 tarih ve 289/87-749 sayılı yazınız.

25.9.1989 tarih ve 2112 sayılı Yeni Düzen Gazetesi'nde "Kıbrısta, yapılabilcek işlerin ihalesi de Türkiye'ye veriliyor, K.K.T.C.'cilere bakın" başlıklı yazıda belirtilen broşür ve tanıtıcı yayınlarımızla ilgili, Yeni Düzen Gazetesi'ne göndermiş olduğumuz cevabi yazı belirtilen konu ile ilgisi oluşu nedeniyle ilişikte bilgi için gönderilmektedir.

İlgi (b) yazımızda belirtildiği üzere 1989 turizm sezonunda açık bir şekilde görülen dünya turizmünde meydana gelen daralma, İngiltere Hükümeti'nin faiz oranlarını değiştirmesi nedeni ile insanların tatil yerine tasarrufa yönelmeleri, Türkiye'deki turistik tesislerdeki doluluk oranının beklenen düzeyde olmaması, Ülkemiz koşulları ve özelliklerine sahip diğer komşu ülkelerin alması olduğu tedbirler, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki son siyasi gelişmeler, Turizm Sektöründe Hükümet adına görev yapan bizleri acilen 1990-1991 turizm sezonu için tedbir alma yönüne itmiştir.

3884/...

Alınan tedbirler arasında ilgi (a) yazınızda belirtilen, ve her yıl aynı yöntemlerle ihaleye çıkılıp Şubat-Mart aylarındaki Berlin ve Viyana Fuarlarında dağıtmak üzere yetiştirilen bröşürlerin ilgi (b) ve yukarıda belirtilen nedenlerle bu sefer 1990 - 1991 sezonu için Kasım ayında Londra Fuarı'na yetiştirmek ve geçmiş yıllardan farklı olarak diğer bröşürlerimizin yanında ilk kez Prestij Kitabı niteliklerine sahip pahalı ama çok özel nitelikli, profesyonellere hazırlanacak ve Kütüphanelerde muhafaza edilecek kitabın da acilen basılmasına karar verilmiştir.

Komisyonumuz, normal şartlarındaki ihaleleri Turizm Geliştirme ve Tanıtma Fonu İhale Yönetmeliğinin 9. maddesine istinaden yaparken, bu sefer ilgi (b) yazıda ve yukarıda belirtilen acil ve zaruri nedenlerden dolayı 16/1987 sayılı Turizm Endüstrisi Teşvik Yasasına istinaden çıkarılan Turizm Geliştirme ve Tanıtma Fonu İhale Yönetmeliğinin 2. maddesindeki "Elden teklif, İhale Komisyonu Başkanı tarafından çok acil olarak kabul edilen mal veya hizmet alım veya satımlarının temin edilmesi veya yapılmasında mahdut müesseselerden, elden teklif almak suretiyle yapılan ihaleleri anlatır" emir hükmüne istinaden Tanıtıcı Yayınlarımızı ve bu işlemleri Avrupa'da, büyük bir pazarda rekabet içerisinde vereceğimiz mücadeleyi de düşünerek profesyonelce yapmak için Yönetmelik maddesinin öngördüğü mahdut Kuruluşlar'dan teklifler almak suretiyle ihaleye çıkmayı uygun görmüş, alınan teklifleri usulüne uygun olarak değerlendirmiş ve en düşük teklifi veren Ankara, Ajans-Türk Gazetecilik ve Matbaacılık Sanayi A.Ş.'ne vermeyi oy birliği ile uygun bulmuştur.

Yine aynı Yönetmeliğin 11. maddesinin 2. fıkrasında öngörülen "Elden tekliflerde ve ihaleye gidilmeden yapılan işlemlerde geçici teminat aranmaz" ifadesi ile komisyonumuza önceki maddede verilen elden ihale yetkisi tekrarlanmaktadır. Bunun böyle öngörülmesine rağmen komisyonumuz ihalenin büyüklüğü, aciliyeti, zamanlanmanın önemi ve gecikmenin tahammülsüzlüğü nedeni ile geçici teminatı bile almıştır.

Kaldı ki aynı Yönetmeliğin 19. maddesinin (2). fıkrasında öngörülen "Bakanlıkça tesbit edilecek miktarlar kadar olan alımlar ve yaptırımlar Çarşı, Pazar araştırması, pazarlık veya elden teklif yöntemi ile ilgili Daire veya birim tarafından yaptırılabilir." hükmü bu konuda Bakanlığımıza açıkça yetki vermektedir.

Turizm sektörünün karışık ve derin problemlerini, niske açık olan hallerini, ekonomideki yerini ve önemini çok iyi bilen icraatın içindeki biz komisyon üyeleri bu konuda yaptığımız uygulamanın tutuk ve vicdani deşufluğuna inanır sizin de aynı görüşü paylaşacağınızdan emin olmak isteriz.

Bilgilerinize saygı ile arz olunur.

Levent Galip
Hürteşar ve
İhtisale Komisyonu Başkanı

Eki: Yeni Düzen Gazetesine gönderilen açıklama yazısı.

Dağıtım: K.K.T.C. Cumhurbaşkanlığı
K.K.T.C. Başbakanlığı
K.K.T.C. Ekonomi ve Maliye Bakanlığı
K.K.T.C. Ulaştırma, Turizm ve Yerel Yönetimler Bakanlığı

3 Ekim, 1991

Sayıştay Başkanı'na,

**KONU: Turizm Geliştirme ve Tanıtma Fonu'nun
1990 mali yılının denetim raporu.**

7 Mayıs, 1987 tarih ve 16/1987 sayılı "Turizm Endüstrisi Teşvik Yasası" madde 16 ve bu madde altında çıkarılan "Turizm Geliştirme ve Tanıtma Fonu Tüzüğü" ile sözkonusu fona ait Mali İşler Yönetmeliği göz önünde tutularak fonun 1990 mali yılının hesapları denetime tabi tutulmuş olup aşağıdaki husus hariç mutabakat sağlanmıştır.

TANITICI YAYIN VE REKLAM KATKISI:

Turizm ve Seyahat Acenteleri ve Tur Operatörlerine yapmış oldukları tanıtma ve pazarlama faaliyetleri sonucunda yıllık olarak gerçekleştirdikleri geceleme sayısına göre yasanın 19. maddesi gereğince işlem yapıp katkı payı ödenir. Katkı payları ödenmeden önce (özellikle hem acente sahibi hem tesis sahibi olanların itimada dayalı beyanları) fondan gönderilecek ekipler tarafından gecemelerin doğru bildirilip bildirilmediğinin tevsik edilip ona göre katkı payının ödenmesi gerektiği görüşümdedir. Bu güne kadar bunun tamamen itimada dayanılarak ödendiği görülmüştür.

Bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

Şükri Canakaya
Denetçi

/YE

3887/...

- 3887-

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
SAYIŞTAY

Sayı : 94/68/9-1472/88

3 Ekim, 1991

Konu :

Ulaştırma, Bayındırlık ve Turizm Bakanlığı,
Lefkoşa.

K.K.T.C. MECLİSİ
4 Ekim 1991

Turizm Geliştirme ve Tanıtma Fonu'nun 1990
mali yılına ait hesapları hakkında hazırlanan Denetçi
--- Raporu'nun bir sureti ilişiktir.

Bilgileri ile gereğini saygılarımla rica
ederim.

Nail ATALAY
Başkan

DAĞITIM:

KKTC Meclis Başkanlığı ✓
KKTC Başbakanlığı
KKTC Ekonomi ve Maliye Bakanlığı
Turizm Geliştirme ve Tanıtma Fonu İhale
Komisyonu Başkanlığı

3888/...

ŞC/YE

745/9-10-1991

C.F.L. No 3/91

S.R. No 56/2/91

Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komisyonu.

Turizm Geliştirme ve Tanıtma Fonu Bütçesi
1/1/1990 - 31/12/1990
tarihi itibarı ile gelir gider cetveli

Gelirler i

Akaryakıt Katkı Payı			1.413.391.081.-
İtalattan Katkı Payı			-
Yurt dışı yolcu çıkış hizmet ücretleri Payı			2.374.895.000.-
Turizm işletmelerine verilecek para cezaları			-
Kira Gelirleri :			
TL. olarak		342.496.149.87	
\$ Dolar olarak 1.652.- X 2927.13		4.835.618.76	
Sterlin olarak 314.18 X 5612.78		1.763.423.22	349.095.191.85
Kumarhane İmtiyaz ücretleri			1.881.901.476.89
Diğer Gelirler :			
TL. olarak		6.024.782.88	
Stg. olarak 443.- X 5612.78		2.486.461.54	8.511.244.42
Faiz Gelirleri			1.891.752.783.62
Kur Farkı Gelirleri			40.529.999.05
			<hr/>
		Gelirler	7.960.076.776.83
		Toplamı	<u><u>7.960.076.776.83</u></u>

Belediyeler Birliği hağare kampanyasına katkı giderleri	100.000.000.-
Müze ve eski eserlerin tamirat ve tadilat giderlerine katkı	4.009.600.-
Araç Alımı	26.325.850.-
Yasa amaçları için ileriki yıllarda kullanılacak gelir fazlası	-
Geçmiş yıl borcu	-
Turizm Müsteşarlığının bakanlığa taşınması ile ilgili giderler	63.058.803,48
Toplam	3.754.895.109,19
Gelir fazlası	4.205.181.667,6
	<u>7.960.076.776,83</u>

Turizm Geliştirme ve Tanıtma Fonu Bütçesi
1/1/90 - 31/12/90
tarihi itibarı ile gelir gider cetveli

GİDERLER

Turizm Fuarları Harcamaları	332.162.393.14
Sergi, konferans, seminer, kurs, ve benzeri toplantılara iştirakler	17.190.641.04
Tanıtma giderleri, broşür afişi, depliyar harita ve benzeri tanıtma malzemesi yapım ve dağıtım	631.222.697.27
Film, video, kaset, plak, kitap ve benzeri tanıtma araçları alımı yapımı dağıtım	101.692.329.18
Tanıtma, pazarlama ve planlamada kullanılan çeşitli kırtasiye malzeme ve teknik teçhizat alımları	12.128.910.50
Devetlilerin giderleri, yabancı tur operatörü g. ateci, turizm yazarı, turizm yatırımcıları ve benzeri kişilerin yolluk ve ağırlama giderleri	56.565.703.-
Enformasyon gruplarının yolluk ve ağırlama giderleri	17.399.750.-
Eğitim, staj, araştırma ve rehberlik kursları giderleri	50.000.-
Yurt içi fuar, sergi toplantı yarışma vb. giderler	2.465.750.-
Yurt içi ve yurt dışı Turizm büroları kurma ve idamesi giderleri	3.267.115.-
Tanıtıcı yayın ve reklam katkısı	646.703.931.77
Charter riskine katılma	165.818.137.97
Otelcilik ve Turizm Eğitim Merkezi Geliştirme Projesi	15.758.800.-
OTEM Giderleri	159.903.219.67
Karaman ve Ilgaz tatil köyleri Bakım ve idamesi	22.395.000.-
Pilaj, kamping ve benzeri tesis ve hizmetler	-
Turizm sahalarının fiziki planlamasının yapılması ve KKTC Turizm Master Planının hazırlanması	6.878.523.01
Temsil ve Ağırlama Giderleri	7.916.250.-
Diğer Beklenmedik Giderler	23.255.146.99
Girne Kanalizasyon Projesi harcamaları	9.269.088.49
Faiz idesi	852.443.506.08
Geçici Personel Giderleri	223.157.200.58
Girne Limanı ve çevresinin Restorasyonu	192.043.886.54
Turizm amaçları için kullanılan araç ve gereçlerin bakım ve onarımı	2.745.650.-
Turistik tesislere yapılacak olan arıtma sistemlerine katkı giderleri	59.067.225.48
Turistik tesislere verilecek krediler	-

1.12.1990 Tarihi İtibarı İle Ambar Stok Mevcudu

Mal Çeşitleri	Adet	Adet Birim Fiyatı	Toplam Fiyatı
Kitap	9.446	6433	60.766.118
Harita	30.000	1195.50	35.865.000
Kit	9.255	1372.50	12.697.860
Kırtasiye	Baki 845	4872.50	4.117.262.50
	Feni 2.000	8.500	17.000.000
Cep Defteri	17.810	3000	53.430.000
Duvar Defteri	6.490	4000	25.960.000
Defter	3.880	2000	7.760.000
Defter	22.100	2500	55.250.000
Defter	2.540	650	1.651.000
			<hr/>
			274.497.240.50
			<hr/>
			+ 1.175.754.50
			<hr/>
			275.671.994.50

275.671.994.50

275.671.994.50

31.12.1990 Tarihi itibarı ile Ambar Stok Mevcudu

Broşür Çeşitleri		Adet	Adet Birim Fiyatı	Toplam Fiyat	
	İngilizce	44.520	1900	179.588.000	
	Almanca	50.000			
	İngilizce	54.111	1196	79.567.116	
	Almanca	51.100			
	Fransızca	6.500			
	İngilizce	64.000			
	İngilizce	Lefkoşa	555	1010	37.603.310
		Girne	555		
		Magosa	2.555		
	Almanca	Lefkoşa	6.520		
		Girne	4.520		
		Magosa	4.526		
	Fransızca	Lefkoşa			
		Girne			
		Magosa	3.000		
	İtalyanca	Lefkoşa	5.000		
		Girne	7.000		
		Magosa	3.000		
				296.758.426	

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Atasayan.

Sayın milletvekilleri; Rapor üzerinde söz isteyen var mı?...Yok.

Sayın milletvekilleri; Komite Raporu üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Sayın milletvekilleri; şimdi son sırada yer alan "Vakıflar Örgütü ve Din İşleri Dairesi Yönetim Kurulunun Girne Karaağaç'ta Vakıflar İdaresinin Kontrol ve Yönetiminde Bulunan Emlakin Uzun Süreli Kiralanmasına İlişkin Kararı ile Bakanlar Kurulunun Bu Kararı Onaylayan 12.2.1992 tarih ve E-145-92 Sayılı Kararının Onaylanmasına İlişkin Karar Tasarısına" ilişkin Raporu görüşülecektir. Buyurun Sayın Atasayan.

EKONOMİ, MALİYE, BÜTÇE VE PLAN KOMİTESİ ÜYESİ
TAŞKENT ATASAYAN - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

KUZLEY KIBRIS TURK CUMHURİYETİ CUMHURİYET
MECLİSİ HUKUK VE SİYASİ İŞLER KOMİTESİNİN, - 3895 -
VAKIFLAR ORGUTU VE DİN İŞLERİ DAİRESİ YONETİM
KURULUNUN GİRNE KARAĞAÇ'TA VAKIFLAR İDARE-
SİNİN KONTROL VE YONETİMİNDE BULUNAN EMLAKİN
UZUN SURELİ KİRALANMASINA İLİŞKİN KARARI İLE
BAKANLAR KURULUNUN BU KARARI ONAYLAYAN
12.2.1992 TARİH VE E-145-92 SAYILI KARARININ
ONAYLANMASINA İLİŞKİN KARAR TASARISI'NA
(G.K.T.NO:4/2/92) İLİŞKİN RAPORUDUR.

Komitemiz, 18 Mart 1992 tarihinde yapmış olduğu toplantıda, 73/1991 sayılı Vakıflar Orgütü ve Din İşleri Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasasının 29'uncu maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca Meclise sunulan Vakıflar Orgütü ve Din İşleri Dairesi Yönetim Kurulunun Girne Karaağaç'ta Vakıflar İdaresinin Kontrol ve Yönetiminde Bulunan Emlâkin Uzun Süreli Kiralanmasına İlişkin Kararı ile Bakanlar Kurulunun Bu Kararı Onaylayan 12.2.1992 tarih ve E.145-92 sayılı Kararının Onaylanmasına ilişkin Karar Tasarısını ek'teki sunuş gerekçesi ile Vakıflar Orgütü ve Din İşleri Dairesi yetkilisinin vermiş olduğu bilgiler çerçevesinde görüşmüş ve çalışmalarını tamamlamıştır.

Komitemiz, Tasarıda eksik olarak belirtilmiş olan vakıf arazilerinin parsel numaralarını ilgili yetkilinin vermiş olduğu bilgilerle Tasarıda açıkça belirlemiş ve yapmış olduğu teknik düzenlemelerle birlikte Tasarayı oyçokluğuyla kabul etmiştir.

Komitemiz karar tasarısının tümünü oyçokluğuyla kabul etmiştir.

Komite Üyelerinden Ulusal Birlik Partisi Lefkoşa milletvekili Sayın Güner Göktaş Karar Tasarısına aşağıdaki gerekçeler ışığında ret oyu vermiştir.

"Kiralınması öngörülen malda yapılması öngörülen yatırımların ne olduğu somut olarak belirlenmemiştir. Bu durumda iki yıl içerisinde hangi yatırımların yapılacağı takdire açık bırakılmıştır.

Vakıflar İdaresi malları ile ilgili kalıcı bir politika belirlemelidir. Vakıflar İdaresi yatırımcılara kaynak tahsis eden bir kuruluş olmamalıdır. Kendi kaynaklarını kendisinin değerlendirmesi için olanaklarını zorlanmalı, araştırma yapmalıdır. Bu mal ifade edildiği üzere takriben 24 milyon puanlık bir kaynaktır. Vakıflar

İdaresi bu yeri uzun vadeli kiralamakla kesin tasarrufunu almayı kabul etmiş, feragat hakkından vazgeçmiştir. Halbuki İdare feragat hakkını kullanabilir 24 milyon puanlık gelir getirici bir kaynağın mülkiyetini talep edebilirdi.

İdarenin komisyona verdiği bilgiye göre, kiralama talebinde bulunan şirket veya ortakları konu malın yakınında arazi satın almışlardır. Bu arazileri üzerine turistik tesis inşaa edeceklerdir. Böylelikle bu şirket konu vakıf arazisine ciddi ve kalıcı yatırım yapmayacaktır. Bu evkaf malı inkişaf ettirilmeyecektir.

Konu şirketle yapılan sözleşmeye kiralanması öngörülen araziye bağlı evkaf arazisinin kiralanmasının düşünülmesi halinde, ilgili şirkete öncelik hakkı tanınmıştır. Aslında bu öncelik tanıma kuralı şimdiden diğer kaynakların da ilgili şirkete vaad edilmesidir.

İdare konu bölgeye golf sahası yapılabilmesi için şartların olup olmadığını araştırmamış herhangi bir fizibilite raporu hazırlanmasını öngörmemiştir.

Elbette bu ülkede golf dahil turizmin gelişmesi düşüncesine vakfın arazilerinin inkişafına karşı olmam mümkün değildir. Ancak yukarıdaki gerekçelerle öngörülen yatırımın evkaf malının inkişafına yol açmayacağı, bu yatırımın ciddi bir yatırım olmadığı nedenleri ile tasarıya ret oyu kullanıyorum."

Komitemiz, Tasarının sunulan Rapor ışığında değerlendirilerek kabulünü oyçokluğuyla Genel Kurula salık verir.

Neçatigil
Zaim NECATİGİL
(Başkan)

H. Serdaroglu
Hüseyin Şükrü SERDAROĞLU
(Başkan Vekili)

(Mazaretli)
Ayhan Halit ACARCAN
(Üye)

(Toplantıya Katılmadı)
Kenan AKIN
(Üye)

Aydemir Erdogan
Aydemir ERDOĞAN
(Üye)

Güner Coktug
Güner ÇOKTUĞ
(Üye)

(Toplantıya Katılmadı)
İsmet KOTAK
(Üye)

Salih Miroglu
Salih MİROĞLU
(Üye)

Ali Onay
Ali ONAY
(Üye)

19 Mart 1992

3898/...

VAKIFLAR ÖRGÜTÜ VE DİN İŞLERİ DAİRESİ YÖNETİM
KURULUNUN GİRNE KARAĞAÇ'TA VAKIFLAR İDARESİNİN
KONTROL VE YÖNETİMİNDE BULUNAN EMLAKIN UZUN SURELİ
KİRALANMASINA İLİŞKİN KARARI İLE BAKANLAR KURULUNUN
BU KARARI ONAYLAYAN 12.2.1992 TARİH VE E-145-92
SAYILI KARARIN ONAYLANMASINA İLİŞKİN KARAR TASARISININ
GEREKÇESİ

Girne Kazasının Karaağaç Köyü Hudutları dahilinde bulunan ve "Ermeni Manastırı" arazileri olarak bilinen ve Vakıflar İdaresine Kilise emlakı olarak tahsisli olan araziden takriben 800 dönümlük kısmı, Golf Turizmi amacı ile "Wintersun Develepments Ltd. Şti." tarafından icar edilmek istenmiştir.

Konuyu görüşen Vakıflar Örgütü ve Din İşleri Dairesi Yönetim Kurulu, sözkonusu arazinin yukarıda belirtilen amaç için kiralanmasını, yeşil alanların korunmasını ve ülke turizmine katkı sağlayacağı düşüncesi ile uygun görmüş ve bu doğrultuda 21/10/1991 tarih ve 196/91 sayılı kararı almıştır.

Vakıflar Örgütü ve Din İşleri Dairesi Yönetim Kurulu'nun sözü edilen Kararı Bakanlar Kurulu'nun 12.2.1992 tarih ve E-145-92 numaralı kararı ile de onaylanmış bulunmaktadır.

73/1991 sayılı yasanın 29(3) maddesi uyarınca KKTC Cumhuriyet Meclisinin de Onayına tabi olan sözkonusu kira muamelesi ile ilgili olarak ekteki "Karar Tasarısı" hazırlanmıştır.

KARAR: K/154/91

25 Temmuz 1991

Ermeni Manastırı olarak bilinen, Girne'nin

doğusunda 14. mildeki 800 dönümlük arazi

parçasının golf sahası maksatları için
icarlanması hakkında.

Girne Kazasının takriben 14 mil doğusunda denizden 1000-1500 m. uzaklıkta, Girne - Esentepe anayolu üzerinde dağ tarafında yer alan, Karaağaç köyü hudutları dahilinde bulunan "Ermeni Manastırı" arazileri olarak bilinen V/II: XIII/20 H1 & E1, H2 & E2 ve XIII/20 H1 & E1, Parsel 190 (kısmen) ile V/II: XIII/20 H2 parsel 191'de kâin, Vakıflar İdaresine Kilise emlakı olarak tahsisli araziden takriben 800 dönümlük kısmının, Golf sahası maksatları için "Cyprus Sun Investment Ltd." Şirketine aşağıdaki icar koşulları ile icarlanmasına ve KKTC Bakanlar Kurulu, müteakiben de KKTC Cumhuriyet Meclisi'nin onayına sevk edilmesine; şöyle ki

Kira Süresi : 40 Yıl

Peşinat : 121,040.- Stg.

Kira Bedelleri:

1.inci yıl yilda	165.- Stg.
2.inci yıl yilda	165.- Stg.
3. " yıl yilda	500.- Stg.
4. " yıl yilda	550.- Stg.
5. " yıl yilda	605.- Stg.
6. " yıl yilda	665.- Stg.
7. " yıl yilda	732.- Stg.
8. " yıl yilda	805.- Stg.
9. " yıl yilda	885.- Stg.
10. " yıl yilda	974.- Stg.
11. " yıl yilda	1071.- Stg.
12. " yıl yilda	1180.- Stg.
13. " yıl yilda	1299.- Stg.
14. " yıl yilda	1430.- Stg.
15. " yıl yilda	1570.- Stg.

Sair Şartlar:

a) Yıllık kiralar her 6 ayda bir peşin ve Stg. olarak ödenecek veya Merkez Bankasının resmi satış kuru üzerinden 11 karşılığı ödenecektir.

b) 15 yılın sonunda her 5 yılda bir günün koşullarına göre kira tekrar gözden geçirilecektir.

c) Banka garantisi: 2 yıl süreli 10,000.- DŞ\$ olacaktır.

d) Yapılacak olan yatırımlar için Şirket ilgili makamlardan gerekli izinleri almakla sorumlu olacaktır.

Ekdeki Plânda görülen renklerin açıklaması:

- Turuncu** : Vakıflar İdaresi'nin kontrolünde bulunan manastır arazileri.
- Toplam 1200 dön. (takriben)
- Yeşil** : Orman sahası ilan edilen kısımlar.
- 354d - 0 - 2420 a²
- Menekşe** : İcar edilecek kısım.
(İçi taralı) - Takriben 800 dön.
- Sarı** : İcar edilecek kısmın kuzeyinde muhtemel yol çekilmesine karşı bırakılan alan.
- Takriben 35 dön.
- Yol cephesi 550 m
- Kırmızı** : Bölgede icar edilecek kısım dışında kalan Vakıflar İdaresi kontrolündeki araziler.
a) Batıda ~100 dön. - Yol cephesi: 175 m.
b) Doğuda ~250 dön. - Yol cephesi: 650 m.
- Mavi** : Girne - Esentepe ana yolu.

KARAR: K/196/91
21 Ekim 1991

Cyprus Sun Investment Ltd. Şti. isminde Yapılan
Değişiklik Hakkında.

Golf turizmi amacıyla vakıflar idaresinin, Karaağaç köyü hudutları dahilinde bulunan arazi parçasını 49 yıllığına icarına alacak olan Cyprus Sun Investment Ltd. Şti.'ne yapılacak mukavelenin bu şirketin kurmuş olduğu ve ortakları aynı olan ve ilgili makamlarca tescil edilen Hintersun Developments Ltd. Şti. isminde yapılmasının kabulüne ve Genel Müdürlükçe ilgili merciler nezdinde girişimde bulunularak bu hususun temin edilmesine.

BAKANLAR KURULUNA ÖNERGE

Sayı: 88/13/76/32

NO: 3

Tarih: 28.1.1992

KONU: Vakıflar İdaresine ait Girne Kazasının Karaağaç Köyü Hudutları
Dahilinde Bulunan Arazilerin Golf Turizmi Amacıyla Uzun Vadeli
İcarlaması.

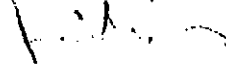
Vakıflar Örgütü ve Din İşleri Dairesi Yönetim Kurulu 154/91 sayılı ve 25.7.91 tarihli kararıyla, Girne Kazası'nın Karaağaç köyü hudutları dahilinde bulunan arazilerini Golf Turizmi amacıyla uzun vadeli olarak Cyprus Sun Investment Ltd. Şti.'ne icarlamayı uygun görmüş ve konu Bakanlar Kurulu'nun 28.8.1991 tarih ve E-791-91 sayılı kararıyla da onaylanarak KKTC Cumhuriyet Meclisine sunulmuştur.

Bahse konu kiralama işleminin KKTC Meclisince onaylanmasından önce, "Cyprus Sun Investment Ltd. Şirketi" yetkilileri Vakıflar İdaresine müracaatla bahse konu vakıf emlakle ilgili olarak Cyprus Sun Investment Ltd. Şti.'ne yapılacak mukavelenin, aynı hissedarlar tarafından kurulmuş olan ve ilgili makamlarca da tescil edilen "Wintersun Developments Ltd. Şti." ismine yapılmasını talep etmişler ve bu talepleri de Vakıflar Örgütü ve Din İşleri Dairesi Yönetim Kurulu'nun 21.10.1991 tarih ve 196/91 sayılı kararıyla diğer kiralama şartları aynen muhafaza edilerek aşağıdaki şekilde onaylanmıştır. Şöyle ki:

- Kira Süresi : 49 Yıl
- Peşinat : 121,548.- Stg.
- Kira Bedelleri : 1'nci yıl yılda 165.- Stg.
2'nci yıl yılda 165.- Stg.
3'ncü yıl yılda 500.- Stg.
4'ncü yıl yılda 550.- Stg.
5'nci yıl yılda 605.- Stg.
6'ncı yıl yılda 665.- Stg.
7'nci yıl yılda 732.- Stg.
8'nci yıl yılda 805.- Stg.
9'ncü yıl yılda 885.- Stg.
10'ncü yıl yılda 974.- Stg.
11'nci yıl yılda 1071.- Stg.
12'nci yıl yılda 1180.- Stg.
13'ncü yıl yılda 1299.- Stg.
14'ncü yıl yılda 1430.- Stg.
15'nci yıl yılda 1570.- Stg.
- Yıllık kiralar her 6 ayda bir peşin ve Stg. olarak veya Merkez Bankasının resmi satış kuru üzerinden 11 karşılığı ödenecektir.
- 15 yılın sonunda 15'nci yıldan itibaren her 5 yılda bir günün koşullarına göre kira miktarları tekrar gözden geçirilecektir.
- Banka garantisi: Kiracı mal sahibine iki yıl süre içerisinde yatırımı başlatacağını garanti etmek üzere sözleşme tarihinden itibaren 2 yıl 15 gün süreli 10,000.- ABD doları tutarında bir Banka garantisi verecektir.
- Yapılacak olan yatırımlar için Şirket ilgili makamlardan gerekli izinleri almakla sorumlu olacaktır.

Konunun, Cumhuriyet Meclisi, Hukuk ve Siyasi İşleri Komitesinde 18.12.1991 tarihinde ele alınması esnasında ise, kiracı sıfatındaki Şirket ismi değişikliği talebi Vakıflar İdaresince gündeme getirilmiş, ancak bu hususun öncelikle Bakanlar Kurulu onayı gerektirdiği anlaşıldığından konu ile ilgili olarak Cumhuriyet Meclisine sevk edilen karar tasarısı, Cumhuriyet Meclisi, Hukuk ve Siyasi İşler Komitesi'nin 23 Aralık 1991 tarihli yazısı ışığında gerekli düzeltmeler yapılmak üzere geri alınmıştır.

Bu çerçevede, bahse konu emlâkin "Cyprus Sun Investment Ltd. Şti."ne icarlanmasını onaylayan 28.8.1991 tarih ve E-791-91 sayılı Bakanlar Kurulu kararının iptal edilerek ilgi emlâkin yukarıdaki koşullarla Wintersun Development Ltd. Şti.'ne icarlanmasının, 73/1991 sayılı Vakıflar Örgütü ve Din İşleri Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasası'nın 29 (3) maddesi uyarınca KKTC Bakanlar Kurulunca onaylanmasını ve müteakiben KKTC Cumhuriyet Meclisine sevk edilmesini saygı ile rica ederim.

Dr. Derviş Eroğlu
Başbakan.

Eki: İcarlanacak emlâkin plânı ve açıklaması.

Vakıflar İdaresine ait Girne Kazasının Karaağaç köyü hudutları dahilinde bulunan arazilerin Golf Turizmi amacıyla uzun vadeli icarlaması.

(Önerge No:103/92)

(KKTCCB)

KARAR NO:

E-145-92

Bakanlar Kurulu, Önergede sunulan ve Girne kazasının Karaağaç Köyü hudutlarına dahilinde "Ermeni Manastırı" olarak bilinen arazilerin "Cyprus Sun Investmen Ltd. Şti"ne Golf sahası olarak uzun vadeli icarlanmasını onaylayan 28.8.1991 tarih ve E-791-91 sayılı Bakanlar Kurulu kararının iptal edilerek; ilgi Emlâkin Önergede belirtilen koşullarla Wintersun Development Ltd. Şti'ne icarlanması hakkındaki Vakıflar Örgütü ve Din İşleri Dairesi Yönetim Kurulu'nun almış olduğu 196/91 sayı ve 21.10.1991 tarihli kararını; 73/1991 sayılı Vakıflar Örgütü ve Din İşleri Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasasının 29(3) maddesi uyarınca onaylayarak Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi'ne sunulmasına karar verdi.

12.2.1992

VAKIFLAR ORGUTU VE DİN İŞLERİ DAİRESİ YONETİM
KURULUNUN GİRNE-KARAĞAÇ'TA VAKIFLAR İDARESİNİN
KONTROL VE YONETİMİNDE BULUNAN EMLAKİN UZUN
SURELİ KİRALANMASINA İLİŞKİN KARARI İLE BAKANLAR
KURULUNUN BU KARARI ONAYLAYAN 12.2.1992 TARİH VE
E-145-92 SAYILI KARARININ ONAYLANMASINA İLİŞKİN
KARAR TASARISI

- 3905 -

73/1991

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet
Meclisi, Vakıflar Örgütü ve Din İşleri Dairesi
(Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasasının
29'uncu maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca;

Vakıflar Örgütü ve Din İşleri Dairesi
Yönetim Kurulunun aşağıda tafsilâtı verilen bedel
ve koşullarla; Girne-Karağaç Köyü hudutları dahi-
linde bulunan ve "Ermeni Manastırı" arazileri
olarak bilinen V/H: XIII/20 W2-E2 ve XIII/28 W1-E1
Parsel 190 (kısmen); XIII/28 W1'de parsel 94/9 ile
Parsel 94/1 (kısmen); 94/2, 94/3 ve 94/4 (tümüyle); XIII/28
E1'de parsel 1 (kısmen), Parsel 192 (kısmen), Parsel
95 (tümüyle)'de kain Vakıflar Örgütü İdaresine kilise
emlâki olarak tahsisli araziden takriben 800 dönümlük
kısmının (ekli plânda menekşe ile taralı); golf sahası
amaçları için "Wintersun Developments Ltd." Şirke-
tine kırk dokuz yıllığına uzun vadeli kiralanmasına
ilişkin 21.10.1991 tarih ve 196/91 sayılı kararı ile;

Bakanlar Kurulunun, bu kararı onaylayan
12.2.1992 tarih ve E-145-92 sayılı kararının onaylan-
masına karar verir.

Bedel ve Koşullar:

Kira Süresi	: 49 Yıl
Peşinat	: 121,548.- Sterling
Kira Bedelleri :	
1'inci yıl yilda	165.- Sterling
2'nci yıl yilda	165.- Sterling
3'üncü yıl yilda	500.- Sterling
4'üncü yıl yilda	550.- Sterling
5'inci yıl yilda	605.- Sterling
6'ncı yıl yilda	665.- Sterling
7'nci yıl yilda	732.- Sterling
8'inci yıl yilda	805.- Sterling
9'uncu yıl yilda	885.- Sterling

3906/...

10'uncu yıl yılda	974.-	Sterling
11'inci yıl yılda	1071.-	Sterling
12'nci yıl yılda	1180.-	Sterling
13'üncü yıl yılda	1299.-	Sterling
14'üncü yıl yılda	1430.-	Sterling
15'inci yıl yılda	1570.-	Sterling

Diğer Koşullar:

- (1) Yıllık kiralar, her altı ayda bir peşin ve sterling olarak ödenecek veya Merkez Bankasının resmi efektif satış kuru üzerinden Türk Lirası karşılığı ödenecektir.
- (2) Onbeş yılın sonunda her beş yılda bir günün koşullarına göre kira tekrar gözden geçirilecektir.
- (3) Banka garantisi: Kiracı mal sahibine iki yıl süre içerisinde yatırım başlatacağını garanti etmek üzere sözleşme tarihinden başlayarak iki yıl, onbeş gün süreli 10.000 ABD doları tutarında bir banka garantisi verecektir.
- (4) Yapılacak olan yatırımlar için Şirket, ilgili makamlardan gerekli izinleri almakla sorumlu olacaktır.

Ekdeki Plânda Görülen Renklerin Açıklaması

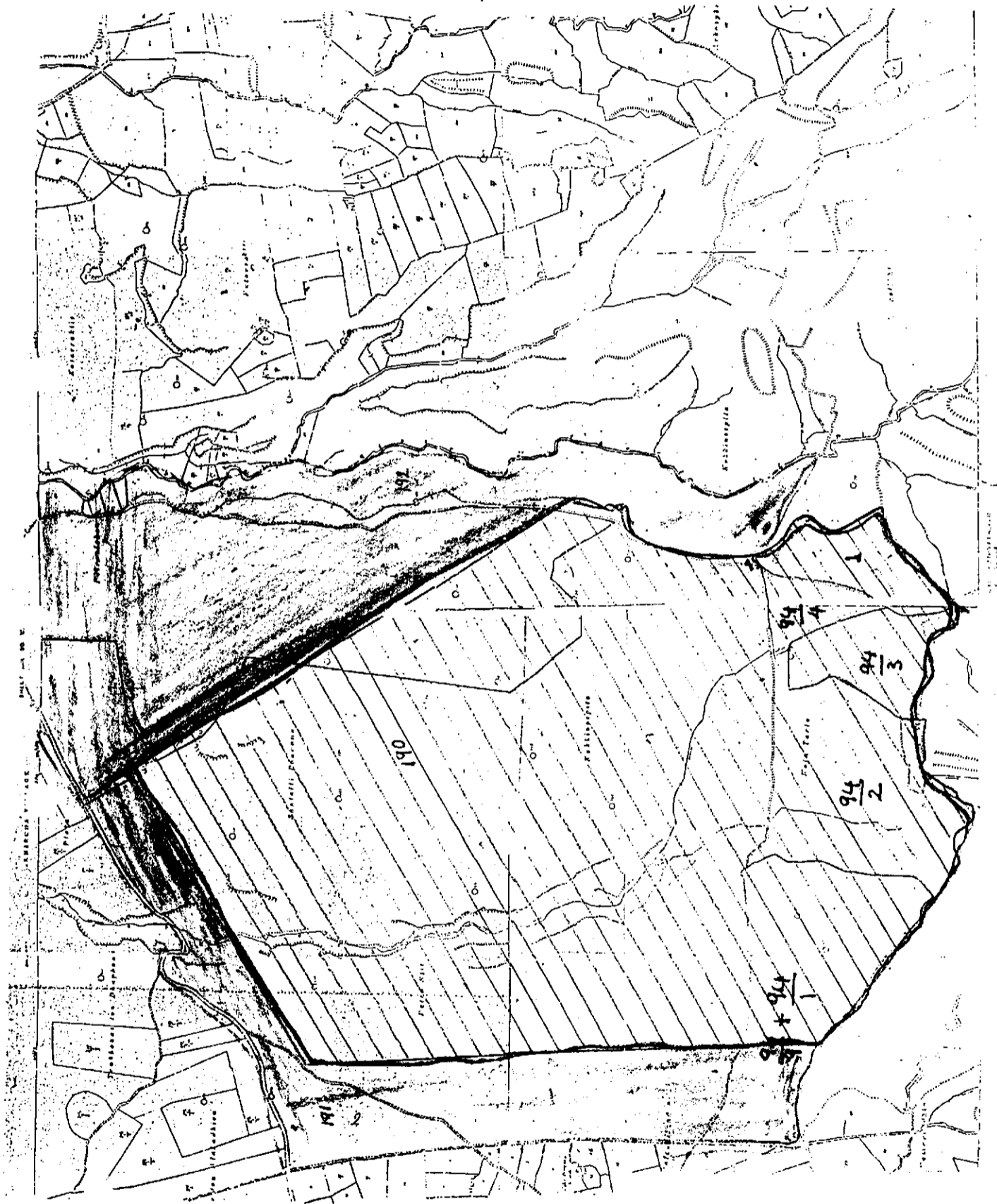
Turuncu : Vakıflar İdaresi'nin kontrolünde bulunan manastır arazileri.
- Toplam 1200 dön. (takriben)

Menekşe : İcar edilecek kısım
(İçi taralı) - Takriben 800 dön.

Kırmızı : Bölgede icar edilecek kısım dışında kalan Vakıflar İdaresi kontrolündeki araziler.

- a) Batıda - 100 dön. - Yol cephesi : 175 m.
- b) Doğuda - 290 dön. - Yol cephesi : 650 m.
- c) Kuzeyde - 35 dön. - Yol cephesi : 590 m.

Mavi : Girne - Esentepe ana yolu.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Rapor ve Tasarının bütünü üzerinde söz isteyen var mıdır? Buyurun Sayın Ergün Vehbi.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; büyük ölçekli bir proje ile karşı karşıyayız. Tabii büyük ölçekli olacağı bize söyleniyor da gerçekten olacak mı, olmayacak mı? Sonuçlandırılabilir mi? Gerçekten Sayın Güner Göktaş'un söylediği gibi fizibilite raporları var mı yok mu? Belli değil. Daha önce bu ülkede çok büyük ölçekli projeler vardır ve büyük bir kısmı da ne yazık ki toplumun sırtına bir kambur halinde kaldı. Yarım bırakıldı ve birçok şirket de ülkeyi terketti. Bunun örneğini ESKA'nın tantanalı biçimde temelini attığı Bafra Tatil Köyünde gördük. Türkiye'den bakanlar çağrıldı. Bizden bütün üst kademe oraya gitti. Törenler yapıldı, temeller atıldı. Gazetelerde günlerce işte 4,000 yatak kapasiteli tatil köyü oluyor falan propagandaları yapıldı. Sonra bir baktık ESKA projeyi yarım bırakmış. Ondan bir şişe firmasına bölgenin satıldığı...

Tabii proje satılıyor da proje ile birlikte bizim bölgede satılıyor. Satıldığı öğrenildi. Ordan Polly-Peck'in veya Asil Nadir'in kendisinin alacağı iddia edildi. Şimdi kimin elinde, kime ait proje, ne oranda devam edecek hiç belli değil. Aynı tarz başka girişimler de oldu Alagadi çevresinde. Bütün köyleri de içine alacak ve sırtlara doğru yükselecek, golf sahası da, golf turizmini de içerecek projeler yapıldı. Devlet tarafından arazi tahsis edilmeden, arazilere girildi, şantiyeler yapıldı. O da halen öyle yapılmış tuğla şantiyeler ve Çin Setti gibi çekilmiş duvarlarla sınırlandırılmış bir arazi olarak durmaktadır. Aynı konuda başka projelerde de başka olaylar bu ülkede yaşanmıştır. Son olarak burdan Sayın Mehmet Bayram'la da tartıştığımız Lapta yöresine yapılan yeni oteller var. İşte o tabii çok güzel geliyoruz, kalkınıyoruz şeklinde söylenmişti de ben de kendisine demiştim, yani alt yapısı olmadan, yani kanalizasyonu yok, doğru dürüst yolu yok, doğru dürüst elektriği yok. Öncelikle bunlar yapılır. Sonra büyük ölçekli oteller yapımına , tatil köyü yapımına gidilir tartışmasını yapıyorduk. O çok güzel oteller yapılıyor, moteller yapılıyor, iftihar ediyoruz falan diyordu. Güzel tabii. Yani güzel şeylerle burdan memleketin biz de çocuğuyuz, biz de iftihar etmek istiyoruz, ama sonuçta ne oldu? Olay ters döndü, hepsi o yatırımları yapanlar sonunda devlet kapısında şimdi para bekliyor. Ellerini açtılar, biz, bu yatırımları yaptık, otelleri dolduramıyoruz. Dolduramadığımız için de ticari bankalara olan borçlarımızı ödeyemiyoruz, alın anavatandan ve bize bu paraları verin de, bankalara o gündem dışı konuşmamda söylediğim gibi, üç-beş aileye bu 50 milyarı da aktaralım diyorlar. Peki, daha önce hesap, kitap yapılsaydı daha önce bu memleketin getirebileceği turist sayısı belli senelere bir projeksiyonla tansıtılsaydı, acaba kaç yatak daha bu aşamada otel ve motel sayısını yükseltmek gerekir ortaya

çıkamaz mıydı? Çıkardı. Hesapsız, kitapsız birtakım yatırımlar yapıldı. Şimdi de sancılar çekilmektedir. Mevcut kapasiteni dolduramazken, turistle dolduramazken, o kapasiteyi, yatak kapasitesini iki misline çıkardık ve büyük sıkıntılarla da karşı karşıya kaldık. Neden ve bu memlekete turist getirecek uçağın yok. Bu memlekete turist taşıyacak feribotun yok, alt yapın yok. Bunları becerememişsin, yapamamışsın. Bu turistleri organizasyonlarla alıp bu ülkeye taşıyacak acentaların, kuruluşların var da, yeterli düzeyde değildir. Onları geliştirememişsin, onları teşvik edememişsin. Yani esas turisti getirecek mevcut yatak sayısını dolduracak ve onun üzerinde talebi ortaya çıkaracak alt yapı yatırımlarını gerçekleştirermişsin. Bu nedenle de yapılan yatırımların çoğu şu anda ne yazık ki bayram üstü olmasına rağmen boş satıyor, dolduramıyor ve iflasya karşı karşıya gelebiliyor.

Şimdi aynı sıkıntının böyle bir projede yaşanıp yaşanmayacağı düşünülüyor mu? Biz sorduğumuz zaman, canım onuda o şirket düşünsün. Niçin o şirket düşünsün anlayamadım ben? Golf turizmi özellikle şimdi yapılmak istenen golf turizmi zengin sınıfa hitap eden bir turizm çeşididir. Yani bir konferans turizmi, bir sağlık turizmi, bir eğitim turizmi, ya da bir çarşı turizmi, bavul turizmi gibi bir turizm değil, golf oynayacak seçkin! insanların, tabi seçkin kelimesini ünlemlerle kullanıyorum, ünlemlerle kullanıyorum seçkin kelimesini, yazı olsa daha rahat anlaşılır. Seçkin insanları bulacaktır, Avrupa'dan toplayacaktır, rahatlarından daha fazla rahat edebilmek, daha fazla dinlenebilmek, eğlenebilmek için hem geçe hayatı olan, hem alt yapısı olan, hem de golf oynayabilecekleri memlekete getireceksiniz Karpaz'a doğru, Esentepe civarına getireceksiniz ve bu turizmden de gelir sağlayacaksınız. Şimdi bu hesap, kitap acaba ESKA'nın yaptığı kadar mı yapılmıştır acaba? Zefiros Oteli hava paraları verip, alınırken ki kadar mı yapılmıştır, yoksa, Alagadi Projesi kadar mı yapılmıştır? Efendim bu projeye girmek isteyenler bu hesapları yaptı mı? Yaptıklarına inanmıyorum. Neden inanmıyorum. Yani siyasal istikrarı olmayan, alt yapısı olmayan, doğru dürüst uçağı olmayan, uşak indiğı zaman onu o yöreye taşıyacak doğru dürüst servis arabası bile olmayan memlekete Avrupa'nın en üst düzeyindeki zenginleri golf oylamak için niye gelsinler?

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)
Havası güzel memleketin.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Evet havası çok güzel ama işte o havayı satabilmek, o suyu satabilmek için o yolu öncelikle bağlamak gerekir, onu bağlayamadık biz. Yani alt yapımız yok. Bu nedenle ben kuşku duyuyorum. Yani ben o yerde yapılacak olan gols turizmine paralel bir de o golf sahasına uygun,

yine beş yıldızın üzerinde lüks bir de otelin de yapılacağı ve o yatakların doldurulacağı, orada golf oynayacağı inancında değilim. Kesinlikle, ha bu bir projeksiyon içinde bir plan çerçevesinde, uzun vadeli yapılır da, 50 sene sonra bu söylediğimiz dezavantajlar ortadan kalkacağı için o yöne de gidilir, gayet doğal. Biz de alkışlarız ve arzu ederiz. Ama olmayacak. Peki, yani biz bunu bu şekilde biliyoruz ve bu yüz binlerce, ne yüz bincerce efendim, milyonlarca Sterling'i o bölgeye yatırmayı tasarlayan firma bilmiyor mu? Yani belki bu firmanın ortakları olan Helsinki kaynaklı, Fillandiyalılar bilmiyor da, onları yönlendiren Çerkez, ya da diğer KKTC kökenliler de mi bilmiyor, anlayamıyorum? Bu nedenle mecburen işin altını eşelemeye çalışıyoruz. Eşeledikçe işte olay balsına yansidikça sağlıklı yapı meydana çıkmaktadır. Ne çıkıyor? Sayın Gökтуğ pek haklı olarak ret gerekçelerini yazdı.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Arpa, buğdaylar gibi bizim, sağlıklı oldu.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sağlıksız, bu işte bir sağlıksızlık var. Yani onu araştırmaya çalışıyorum. Sayın Gökтуğ'un söylediklerini de dikkate alarak, ayrıca da kendisini hiçbir politik maksat taşımadan teprik etmek istiyorum. Çünkü ben oldum olalı bu Mecliste milletvekilinin böyle olması lâzım geldiğini savunan kişilerdenim. Yani milletvekili belli partilere, belli gruplara, belli programlara pek tabii ki olacaktır ama belli bölgelerin milletvekilleri olacaktır ama milletvekili seçildikten sonra artık milletin malıdır.

Birinci derecede milletin malıdır. Ulusal Birlik Partisinden önce, Sosyal Demokrat Partiden önce, Girneden önce, Lefkoşa'dan önce milletin malıdır milletvekilleri. Bu nedenle gerektiği zaman ve yerde, milletvekilleri gruplarına, partilerinin görüşüne ters düşse bile, görüş beyan edebilmeli, açıklama yapabilmeli. Bu nedenle ben, bu yönetimi sağlıklı bulduğumu söylemek istiyorum. Sayın Hacıahmetoğlu'nun da zaman zaman, özellikle de tarım konusunda engin, pratik deneyimleri ve bilgisi çerçevesinde...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Tohumuz da kaldık bu sene maşallah.

GÜNER GÖKTUĞ (Lefkoşa) (Yerinden) - Ulusal Birlik Partisi içerisindeki demokrasi anlayışının neticesidir bu Sayın Vehbi. Eskiden de öyleydi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Evet, geliyor galiba. Öyle, güzel. Yani bu şimdi gördüğümüz, görmekte olduğumuz durum, demokrasinin parti içinde gelişmekte olduğunun işareti. Temenni ederim, ülke çapında da gelişmeye başlasın o demokrasi görüşü ve UBP içinden çıkaralım ve ülke sathına bu demokratik düşüncüyü yayalım.

Bu nedenle, Sayın Göktuğ'un şerhleri çerçevesinde de olaya baktığımız zaman, işin boyutu belli oluyor. Şimdi hazırlandı mı? İncelendi mi? İncelenmedi. Golf sahası yapıyorsanız, 800 dönümlük bir arazide golf sahası yaparsanız, orada suni göller olacaktır, doğaldır. Yani oranın bitki örtüsü, bizim o makilerimiz, bizim tülumbelerimiz, ya da dikenlerimiz yetmiyor. Suni göl yapacaksınız, çimen yapacaksınız. Etrafı traşlayacak, kaliteli çimen ekeceksiniz, aradan argastilerin, gömeçlerin çıkmayacağı bir 800 dönümlük bir bölge yaratacaksınız. Peki, bunlara gidecek yatırımı, getireceğiniz beş, on tane zengin karşılayabilir mi? Mümkün değil, bir.

İkincisi; o suni göllere suyu nereden taşıyacaksınız dendiği anda, işin ne kadar çürük olduğu ortaya çıktı ve bu şirkete %2 boyutunda ortak olan, Londra'da yaşayan hemşehrimiz bir demeç verdi. Dedi ki, biz dedi, gerekirse Haspolat'taki Lefkoşa'nın kanalizasyon suyunu alacağız... Maşallah, Birleşmiş Milletlerin, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ve Rum Hükümetinin müşterek beceremediği bir yatırımı yapacağız. Hâlâ beceremedik, hâlâ kokular artık o kadar büyümüştür ki, sadece bazı semtlere değil, Lefkoşa'nın tümüne, Rum kesinini de içine alacak şekilde yayılmaktadır, KKTC'nin, Rum Hükümetinin, hatta UNDP'nin birlikte becerip arıtmadığı suları bu arkadaşlar, bu yatırımcılar alacakmış, arıtacakmış, o büyük yatırımları yapacakmış. Onunla da kalmayacaklar, o borular döşenecek, Beşparmak Dağının önce burnuna çıkarılacak, oradan aşağıya, Ermeni Manastırı arazilerine verilecek. Böylece bol su temin edilecek. Açıklanan bu. Yani bunu yapacağız diyor.

Şimdi, bir de hade turisti buldun, hade zengini buldun, golf oynamak isteyen zengini, hade uçağı da buldun, onu da ayarladın, getirdin. Hade golf sahasının yanına lüks oteli de yaptın, hepsi hayal da suyun Haspolat'tan oraya götürülmesi çok daha büyük hayal. Biraz masal gibi geldi bize. E, yapacak adamlar. E, yapmıyor be kardeşim. Yani daha önce de yapmadı. 4000 yataklı tatil köyü yapacağız. Yapamayacaksınız be arkadaşlar dedik biz zamanında ESKA için, yapamadılar. Ama şimdi de yapacak diyor. Olacak gibi değil yani. Peki, bekleyip görelim mi? Bana göre yanlış yapıyoruz. Bekleyip görmek yerine, çok daha ileri boyutta araştırmaya girmek, projelerini istemek, KKTC'de tescili, sermayesi transfer edilmiş şirket kurulmasını beklemek ve ona göre karar vermek gerekir. Benim inancım bu. Çünkü ne olacak sonuçta?

800 dönümlük arazi uzun vadeli olarak bu insanlara icar edilmiş olacak, bu proje gerçekleşmediği zaman da o yöre şimdi Bafra'nın, şimdi Alagadi'nin, şimdi Zefiros'un olduğu gibi atıl halde, ekonomiye dahil edilmeden kalacak. Yoksa biz gelişmeyi, biz modern turizm anlayışına doğal olarak karşı değiliz, karşı çıkmak istemiyoruz ama hem umutsuz, hem istediğimiz düzeyde, istediğimiz oranda bilgi alamadık, hem de bu işe girişeceği söylenen şirket sahiplerinin verdiği demeçler, söyledikleri bizi sukutu hayale uğratmıştır. Bu çerçevede Sosyal Demokrat Partisi olarak bu Karar Tasarısına ret oyu kullanacağız. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ergün Vehbi. Söz sırası Sayın Güner Göktuğ'da dır. Buyurun Sayın Güner Göktuğ.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Ben de konuşayım da ikimize birden cevap versin o.

GÜNER GÖKTUĞ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 5 yıl süre ile Evkaf'ın avukatlığını yapmış biriyim ve Evkafın içinde bulunduğu sorunları ve zorlukları çok iyi biliyorum.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Yaşa be Güner.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Parasal ihtiyaçları, sıkıntılarını iyi biliyorum. Ancak inanıyorum ki Evkafın içinde bulunduğu sıkıntılarını aşma yöntemi kendi mallarını yatırım yapmadan, uzun vadeli kira yöntemleri ile yatırımcılara ucuz kaynak temin etmek vasıtası ile ve o hedefe yönelik olarak, sırf mali sorunlarını çözmek için böyle bir politika izlememeli gerekir kanaatindeyim. 1983 yılında Kurucu Mecliste olduğum bir sürede bir Evkaf malının, bir özel şahsa çok güzel bir kamuflej altında saltılması için geldiği günleri haltırlıyorum.

Girne Kapısı'ndaki bir yerin, bir binanın hemen arkasındaki küçük bir Evkaf malının bina sahibine satılması için gelen bir öneride, o ev ve o Evkafın arazisinin hemen yanındaki evde talepte bulunan şahıs küçük ve çok dar imkânları içerisinde yaşadığını, bu Evkaf malının kendi arazisine katılması ile yeni ek inşaatlar yapacağını, böylelikle insanca yaşanabilecek bir konuta sahip olacağı gibi çok güzel gerekçelerle, benim de Komisyonda olduğum, üyesi olduğum Komisyona geldi ve bu insanca yaklaşımlarla biz evet oyu verdik ve satıldı. Bir hafta sonra baktığımızda bu kişi Evkaftan almış olduğu malı, kendi mülkiyetini birleştirdi ve başka bir şirkete sattı. O günden itibaren bu tür şeylere karşı hassas oldum ve olmaya devam edeceğim. Çünkü aldatıldık, çünkü aldatılmıştım, ona inanıyordum ve bugün yeni bir aldatılma ile karşı, karşıya gelmemek için hassas davrandım.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Çiftçilerin aldattıldığı gibi.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Bir milletvekili olarak, vatandaş olarak görevim, o hassas duyguları taşımak idi, o hassasiyeti gösterdim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu memlekette turizme, olmayan bir golf turizmine karşı olmayı düşünen birisi var mı? Karşı olması için memlekete karşı olması lâzım. E, biz bu kadar zaman eğer memleketi sevdiğimizi isbat edemediysek ve böyle bir Yasaya ret oyu verdiğimiz gerekçesi ile memleket düşmanı ilân edileceksek, varsın o düşünce sahipleri bizi memleket düşmanı ilân etsin ama vatandaş da bilir, herkes de bilirsiniz, siz de bilirsiniz ki biz de sizin kadar, biz de herkes kadar ülkemizi Evkafı seviyoruz. Şimdi Evkaf malı nedir? Evkaf, yani vakıf mal bir mal bir kişi tarafından tanrı adına vakvedilmesi demektir. O kişi mülkiyetinden çıkarır ve toplumun kullanımına, özellikle güçsüzlerin kullanımına, muhtaçların kullanımına devreder. Bunun anlamı budur, "Ahkâmül-Evkaf" da ki Anayasamıza göre tanınan kurallardır, kurallarındandır ve yürürlüktedir, bunun tarifi budur.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Tersidir bunlar.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Yani Evkaf malı, öncelikle vakfedenin iradesine uygun olarak kullanılmalıdır, toplumda sosyal bakımdan aciz durumda olana, güçsüz olan insanların yararına kullanılmalıdır. Bu, genel prensiptir.

Evkaf, yani Vakıflar İdaresi, 1974 yılından sonra Güneyde birtakım mallarını terk etmiş ve eşdeğer almak için İskân Bakanlığına başvurmuştur. Şimdi, Evkafın Güneyde bıraktığı mallar, bir kısmı Evkaf İdaresi adına kayıtlı olduğu gibi, çoğu mallar kurulan Vakıfların adına kayıtlı emlak idi. Yani Vakıflar İdaresinin şu kadar milyar puanlık alacağı vardır demek, doğru değildir. Vakıflar İdaresinin denetiminde bulunan Vakıfların mal alma hakkı var demektir ve gerek yasaların, gerekse yasa koyucuların ve uygulayıcıların bana göre yegâne vazifesi, bu ülkede vakıf düşüncesini daha da ülkeleştirmek, Vakıflar İdaresine olan güveni artırmak ve bundan sonra da kişilerin bu kadar soylu amaçlar için mallarını vakfetmesini sağlamak olmalıdır. Yoksa, kişiler de Vakıf malları gereği gibi idare edemiyor, Vakıf malları, amaçlarının dışında kullanılıyor diye bir düşünce yaygın hale getiriliyorsa, bu memlekette kimse malını vakfetme yolunu seçmez.

Şimdi, öncelikle bizim vazifemiz, bu vakıfların, ayrı ayrı olarak vakıf olarak kurulan vakıfların Güneyde terk ettiği mallarının alınmasını sağlamak, öncelikle bunu düzenlemek ve vakfeden kişilerin iradesine uygun olarak, ki o irade, Vakıf senedinde kayıtlıdır, yazılıdır ve Vakıflar İdaresi buna uymak zorundadır. O irdenin üzerinde ne mahkeme vardır, ne Meclis vardır. Vakfeden kişinin iradesine Vakıf İradesi uymak zorundadır. O bir Anayasa gibidir. Onun dışına kimse çıkamaz. Bu meselenin ana teması, özüdür.

Şimdi, ben bu konuyu incelerken, özellikle iki açıdan konuya baktım. Acaba Vakıflar İdaresinin böyle bir uzun vadeli icar yöntemi Vakıfların çıkarına mı? Ki öncelikle Vakıfların bunu düşünmesi gerekir. Yani Vakıflar İdaresi, evet bu memleketin

bir kuruluştur. Ancak, Vakıflar İdaresi, içinde bulunduğu zorlukları aşmak için politikalar üretmelidir. Vakıflar İdaresinin bu ülkede izlediği politika nedir? Vakıflar İdaresi, kendi kaynaklarını değerlendirmek ve Vakfın amaçlarına ulaşmasını sağlamak için turizm politikasını mı benimsemiştir? Vakıflar İdaresi, bankacılık sektörünü mü benimsemiştir? Vakıflar İdaresi, kaynaklarını kiralama yöntemi ile mi gelir elde edecektir? Bir ana politika belirlemek zorundadır. Vakıflar İdaresi çiftlik mi işletecektir? Bugün gördüğümüz gibi Vakıflar İdaresine amaçlarını gerçekleştirmek için ve kaynakları da zamanında boş kalmaması için zamanın Bakanlar Kurulu bir karar almış, bazı emlaklerin doğrudan Vakıfların tahsisine ve yönetimine vermiştir. Ama zaman değişmiştir. O günkü gerekçeler, o kaynakların boş kalmasını engellemek, birtakım bahçelerin kurumasını engellemek, birtakım yapıların yıkılmasını engellemektir. Artık bu kadar uzun bir zaman dilimi geçtikten sonra, Vakıflar İdaresi günün koşullarına uygun, uzun vadeli ve kalıcı politikalar belirlemek zorunda idi.

Şimdi, böyle bir politika ortada yeterli şekli ile olmadığına göre, Vakıflar İdaresi bu kaynağı, sizi temin ediyorum, açıkla yöneticilerinin verdiği, komisyondaki bilgilere dayalı olarak söylüyorum, kuru, Baf tabiri ile gafgalla bir tarla olarak niteledikleri bu araziye bugüne kadar tahsislerinde tutmanın anlamı nedir?

Gafgalla olan, yani gelir getirici olmayan bir kaynağı ki 120 dönüm civarında bir kaynaktır ve bunun kiralanan kısmı 800 dönümdür. İçiçe bir kaynaktır bu. Ortalama puan değeri 36 milyon puandır. 36 milyon puanlık bir kaynağı Vakıflar idaresi bu güne kadar tahsisinde tutmuş ve bundan yeterli bir gelir elde etmemiştir. Ama şu anda kiralama kararını Vakıflar idaresi vermekle bu arazinin mülkiyetini alma tahaddüdünü vermiştir. Mülkiyetini alacak ve 36 milyon puanını harcayacak. Bundan feragat mümkün değildir. Ben diyorum ki Vakıflar idaresi eğer kendine gelir getirmeyeceğine inandığı bu kaynağı feragat edebilirdi çünkü Vakıfların şu anda tuttuğu kaynakların sayısı, değeri puan değerinin çok üzerindedir. Vakıflar idaresi belli bir noktada bazı kaynaklardan feragat etmek zorunda olacaktır. Bunun hesabı yapılmamıştır. Şimdi diyelim ki Vakıflar idaresinin tuttuğu kaynaklar puanlarından az olsun önemli değil, önemli olan Vakıflar idaresinin nitelikli kaynaklara, gelir getirici kaynaklara sahip olması lâzımdır. Çünkü Vakıfları ayakta tutmak zorundayız. Bu memleketin mücadelesinin özünde Vakıfların varlığı varsa o Vakıflar idaresini ayakta tutmak zorundayız. Yani Vakıflar idaresinin varlığı ve geleceği ve menfaati, turizm yatırımları için düşüncelerimizi ayırmak zorundayız. Ne yapabilirdi? Eğer bu ülkede bu konu edilen yerde bir turizme yönelik yatırım düşünülüyorsa ve teşvik edilmek isteniyorsa ki kaktılıyorum bu düşünceye açık söyliyeyim. Bu kaynak son paket ilan edildiğine göre, Anayasaya aykırılığı da ortadan kalkmıştır çünkü bazı kaynakların devredilmesini engelleyen bir Anayasa.....Efendim?

BAŞKAN - Bağlaya bilir misiniz Sayın Güner Göktaş?

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Daha yeterli değil Sayın Başkan.

BAŞKAN - Ne kadar süre daha?

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Bir 10 dakika daha herhalde sürer.

BAŞKAN - Çünkü daha...

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - 10 dakika yeterlidir Sayın Başkan.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Dinleriz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Peki.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Anayasa Mahkemesi kararı turizmi teşvik için birtakım kaynakların verilmesini öngören bir Yasayı iptal etmişti. Ancak son paket ilan edildiğine göre, kanaatimce bu Anayasaya engel ortadan kalkmıştır. Bakanlar Kurulumuz yani bu kaynağın turizme devredebilirdi veya başka şekilde devredebilir ve bu turizm şirketine uzun vadeli icarlayabilir. Evkaf kuruluşunun da 36 milyon civarında bunu kesin olarak söylemiyorum, bu 26 da olabilir. Ancak 20 ile 50 bin puan arası dönümü gittiği ifade edilmiştir. Ortalama 30 binden aldığımızda 1200 dönüm 36 milyon puandır.

Hem turizm yatırımı yapacak uzun vadeli kiralanabilir, hatta daha da uzun vadeli verilsin ona da itirazım yok. Ama Evkaf tuttuğu bu kaynağın yerine daha nitelikli kaynak alabilirdi. Benim üzerinde durduğum temel noktalardan biri bu söylediklerimdir.

İkincisi; Komisyon toplantısında bu mallarla ilgili yapılacak mukaveleyi talep ettik, bu mukavelede projenin başlatılması ile ilgili olarak iki yıl içerisinde projenin başlatılacağına daire on bin dolarlık bir tazminat istenmiştir. Şimdi açıkça hiçbir kural yoktur sözleşmede. Yani böyle bir yatırımın başlatılmasından ne murat edilmektedir. Oraya bir çukur açmak, yarım dönümüne çimen ekmek, 5 kamyon kırmızı toprak getirmek de yatırımın başlatılması demek mi? Bana göre eğer bütün söylediklerim doğrultusunda bir inanç olmasa ve neticede karar verilmiş olsa bile, en azından bu yatırımın ciddi olduğuna, ciddi olduğuna yönelik birtakım tedbirlerin alınması gerekirdi bu sözleşmede. En azından bu projenin Komisyona ve Bakanlar Kuruluna getirilmesi lâzımdır. En azından bir fizibilite raporu hazırlanması lâzımdı, en azından oraya su getirilmesi ki böyle bir projenin gerçekleşmesi için su gerekli olduğu söylenmiştir.

Böyle bir suyun Haspolat'taki arıtma tesislerinden Esentepe bölgesine götürülmesinin mümkün olup olmadığını, mümkünse bunun gerekli teminatlarının alınması lâzımdı. Yani öncelikle bir proje hazırlanacak, Evkaf diyecek ki iki yıl içerisinde projenin şu kısmını gerçekleştireceksiniz, şu kısmını gerçekleştirmeniz için, gerçekleştireceğinize dair şu kadar teminat götüreceksiniz. Turizm Teşvik Yasası adı altında çiftçilere yatırım için verilen bütün projelerde, bütün sözleşmelerde şu söylediğim kurallar vardır., Burada bu kural yoktur. Dolayısıyla 10,000 Dolarlık bir teminat öngörülmesi maalesef ileride büyük sorun çıkaracak. Yatırımın ne olduğu çok subjektif bir konu olarak ortada kalacaktır. Objektif bir ölçü yoktur ortada. Burada hata yapılmıştır. O hata yapılmamalıydı kanaatindeyim. Yani projenin gerçekleştirilme zamanı ve plânlaması ile ilgili de bir kural yoktur. Şimdi...

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yağma Hasan'ın böreği.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Öyle bir konu yoktur Sayın Akın.

Diğer taraftan benim sözüme başlarken ilk verdiğim, aldatıldığımız bir zaman, benim aldatıldığım, Komisyonda, 1983'te, ki hassasım, onu şey eden, beni şüpheye götüren açıkça, ben ilgili şirketin iyiniyetinden, keşke iyiniyetli olsunlar. Bundan seviniyoruz. Açıkça kötüniyetli olduklarını da söyleyecek durumda değilim. Ama ben hassas olmamız lâzım geldiğini, yani kişilerin iradesine açık hüküm koymamız lâzım geldiğine inanıyorum. Vereceksek, yapılacak şekilde teminat altına alalım diyorum. Bu kişinin, bu şirkete Evkafın bu malına yakın bir yerde gari menkul mal satın aldığını öğrendim ve o Komisyona gelen Evkaf yöneticileri söylemiştir ve buraya turizm yatırımı başlattıklarını söylemiştir. Demek ki bu ilgili şirket, beli de, belki de diyorum, golf sahası adı altında bu yeri yeşil alan olarak kullanabilir. Kendi gayri menkulüne, koçanlı gayri menkulüne de esas inşaatları yapabilir. Bu, acaba böyle bir yöntem karşımıza çıkarsa, Evkaf malının değerlendirilmesi ile inkişafı anlamında mıdır? Bunun herhangi bir güvencesi var mıdır? Ne ön sözleşmede, ne esas sözleşmede herhangi bir güvence yoktur.

Yine sayın arkadaşlar; başka bir yasaya aykırı, yasaya aykırı diyorum, dikkatinizi çekiyorum, işlem vardır. Bakanlar Kurulu, 49 yıllığına kiralama kararı vermiştir. Bakanlar Kurulunun o kararına da, aynı malın hemen yanında 400 dönümün ileride ilgili şirkete kiralanacağı konusunda herhangi bir taahhüdü yoktur. Ama sözleşmede vardır. Kim, hangi hakla Bakanlar Kurulunu aşarak, Bakanlar Kurulunun o kararına dayanarak sözleşmeye şu hükmü kim koyabilir? Diyor ki hüküm: "İleride Vakıflar İdaresi 800 dönümün etrafında o araziye bitişik yeri de icar etme niyetinde ise, öncelikle bu şirkete icar edilecektir." Bakanlar Kurulunu ve Meclisi böyle bir ipotek altına koyma hakkı kimde vardır? Ben, bunların ana sözleşmelerini de okudum. Arzu ederseniz, bu sözleşmeleri siz de görebilirsiniz, böyle bir hüküm vardır. Bu yanlış bir yaklaşımdır. Bakanlar Kurulunun iradesinin üstüne çıkmak demektir.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Aldatıldık.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Buna kimsenin, kanaatimce, hakkı yoktur. Bana göre bize düşen görev, ki inanıyorum Evkaf sıkıntı içerisinde, malî sıkıntı içerisinde böyle bir yolu seçmiştir. Evkafın o malî krizini çözebilecek başka formüller arayalım, yoksa Evkaf her sıkıştığında, her malî kriz içerisine girdiğinde uzun vadeli icarlarla ve düşük kiralarla kaynaklarını elinden çıkarma yöntemi devam ederse, bu memlekette Evkafa karşı güven azalır, yıkılır. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Gökтуğ.

Sayın Hacıahmetoğlu.

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Saat 13.00 oldu Sayın Başkan. Daha Bakan da konuşacak.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Ermeni Manastırı olarak tanınan ve Vakıflar İdaresine devredilen, sonra golf sahası yapmak için icar edilen bir yerin kararı ile ilgili olarak ben de Vakıflar İdaresine ne olduğu hakkında konuşmak isterim.

Bir defa Vakıflar bu memlekette Kıbrıs Türk Toplumunun varlığını idame ettirmesi için atalarımız zamanında vakıf edilmiş arazilerdi. Vakıflar orda korunmuştu. İngiliz bile bunların üzerinde hassasiyetle durdu ve Vakıfların en iyi şekilde idare edilmesini düşünürdü. Ne oldu? 1956'da bizi liseden aldılar, götürdüler vakıfları devredelim dediler. Tahmin ederim 56'dadır.

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Lisede miydin sen 56'da?

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Şey yapalım, alalım. Bir baktık o zamanki, o zamanki...

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Benden küçük çıktı. 56'da lisede miydin dayı sen?

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Müsaade edersem konuşayım.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Hacıahmetoğlu, buyurun.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Yaşadımız çıktı nerdeyse.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Efendim Serdemir Ailesi iyi bakmadı, etmedi diyerek bir baktık toplum aldatıldı, aynı insanların bu memlekette yirmi yıl görevde kalınışı sağlandı.

Sayın milletvekilleri, muhterem arkadaşlarım; sizler burda tertemiz bir aşkla bugöreve gelerseniz, sizi toplum seçer. Beş yıl sonra der ki bir görevi yapamadınız bir şey veremediniz ve gider. Şimdi baktım bu insanlara yirmi sene bu insanlar gökten mi indi? Yirmi sene vakıfların başında devran sürdü. Ve hiç bir şey vermediler bu memlekete. Yirmi sene aynı aile, aldatıldı toplum. Bizi 56'da götürürken topluma devredildi. Meğer aynı aileye devri yapıldı ve devam edildi. Bir baktık Vakıflar İdaresine, neydi? Mazmut vakıf, mülhak vakıf. Bu memlekette en zengin vakfiyet Lefke camisi, ikinci Kazafana Camisi. Ne yaptı Kazafana Camisine Vakıflar İdaresi? Bugün imamsız bıraktı, memleketin, Kazafana'nın içinden doğup büyüyen ve köyünün yararına da bu mal satmasında anlamı sayın milletvekilleri, Sayın Başkan, yaptık. Bu Vakıf toplum adına kalsın. Toplumun lehine kalsın diye rahmetli büyüklerimiz tarafından vakıf ettirildi. Ne yaptı? Hiç Kazafana Camisinin durumu sayın milletvekillerim Girne'nin bilecekler, atıl vaziyette imam evi yok, böyle mubarek bir günde burasını imamsız bıraktı. Ne oldu? Bu Vakıflar toplumun mücadelesinde büyük yer ver dedik. Ne oldu? Bu zihniyetleri öldürdü bu insanlar. Bu idare o felsefeyi öldürdü. 800 dönüm de bizim Fota'da vardır. Sayın Hasan Yumuk'u takdir ederim, bütün yerleşim yerlerinde arama, tarama yapıp her köye gençlerimize sosyal konut için, arsa bulmak için büyük çaba göstermektedir. Ve imkânları nispetinde her köye bir şey ayırmak çabası içindedir. Bizim bölge bu davaya şehit vermiş, Anavatana köprü olmuş, Dağyolu'nda, Kırnı'da

Pınarbaşı'nda Rum arazisi yok. 800 dönüm arazi. Bu araziye ne yaparız? Bu araziye yirmi yedi, otuz parseldir, otuz beş parselledik, hepsini işaret etmesin diye. Bir parse-line elli dönüm. Gittim bir gün Tapu'ya rica ettim Tapu'dan efendim, Dairenden haritalarını aldım ve dedik ki bu elli dönümü de bu köylüye verin. Aman Allahım, sanki Ruma vereceğim, ateş yaktı beni. Kapılar kapandı bana Sayın Bakana temas eder, biz tarlaların dönümüne bu kadar isteriz. Üç yüz lira dönümü satılır tarlaların. Orada da vaktinde ben o zaman Asil'in aldığı tarlaları üç yüz lira dönümü bu tarih bizi affetmeyecek. Üç yüz lira dönümü Gönyeli Salhanesinden Fota'ya kadar, Pınarbaşı Havaalanına kadar üç yüz lira dönümü almasın dedim. Yazıktır bunları alalım biz, bizim olsun bu kadar arazi. Bunu almadılar. Üç yüz lira dönümü ben de sattım orda. Elli dönümlük arazi derhal kapıları kapattılar. Pınarbaşı'nda da hep muhterem milletvekilleri de gidecek, tam havuz var yolumuzun üstünde. Onun yanında dağın üstü. Katiyetle macalı, maca. Biliyor sayın milletvekilleri macayı, macalı bir yer. Ne ağaç var ne bir şey olur.

18 dönüm de orda ona da kapılar kapandı. Pınarbaşı Konut Yasası dedim, getirttim Meclise yasa yaptırdım ama kapıları ona da kapattı bu Vakıflar İdaresi. Şimdi çok güzel. Bak soru işareti kafamda. Bunu bana gökten Allah da gelse bu soru işaretini benim hafızamdan silemez. Benim hafızamdan bu soru işareti,..ne güzel bak golf için 800 dönüm Güner kardeşimin söylediği gibi 36,000,000,000 puanla da, milyon mu dediniz, milyon puanla arazi de bir dakikada böyle hayır yoluna kurulan. Toplumun hayırını için kurulan Vakıflar İdareceiği. Ne güzel idare bu idare. Amaç neydi? Niyet nedir? Niyet deyip de mühim olan, niyet aha ortada. Apaçık. Sayın milletvekillerini bunun içerisinde hiçbir şeyi bilmez tahmin etmesinler. Burada biz hepimiz de bu toplumun varlığı için mücadele eden arkadaşlarız. Bütün millet, böyle bir millet hepsi de bu toplumun daha iyi günler bulması için bu niyetle gelen değerli muhterem arkadaşlarımızızsınız. Bu icraatların yanlılığını birisi ispat edebilir mi? Yanlılığı ispat edebilir mi? Bu Vakıflar İdaresi köklü bir değişiklik ister. 20 sene başta kalacak, benim milletvekilim seçilecek, 5 sene görev yapmadı yalla aşağı. Ya şartlar gelmedi belki. İmkânlar olmadı. Birşey yapamadı. İster ama, imkân yok. Ayrı, aha imkânlar. Aha imkânlar. Bazı kuruluşların bunu söyleyerek uyan oldu, bazı kuruluşların içerisine konuşma ve girme çok şey oluyor, çok zor oluyor. İmkânı yok kimsesi konuşturamazlar. Bazı kişileri de gökten inmiş gibi tutarlar. Bir gün bu toplum bunların hepsini bunlara söyleyecek, halleri de çok perişan olacak. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Hacıahmetoğlu. Söz sırası isteyenler varsa? Sayın Başkan size en son vereyim isterseniz. Olmaz mı? En son vereyim size.

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Komite Başkanındır, belki açıklama yapacak Sayın Başkan dinleyelim.

BAŞKAN - En sonunda yapacak zannediyorum. Son mu yapılmak istersiniz şimdi?

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Komite Başkanındır.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Konuşsun ve açıklama yapacaksa doğrudur.

BAŞKAN - Peki buyurun Sayın Necatigil.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Şimdi hep kararların...

BAŞKAN - Buyurun efendim. Hayır en son konuşmak isterim dedi de onun için. Daha sonra siz de istediniz.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Biliyorum efendim. Açıklamaktan vazgeçer ...

BAŞKAN - Tabii tabii. Buyurun Sayın Başkan.

HUKUK VE SİYASİ İŞLER KOMİTESİ BAŞKANI ZAIM NECATİGİL (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu konuda ne kadar az duygusal olursak sanırım o kadar daha sağlıklı bir değerlendirme yapabiliriz. Biz bu konuyu komitede ikibuçuk üç saat tartıştık. İnce eleyip sık dokuduk ve iyi bir değerlendirme yapmaya çabaladık. Kanımca ilgili yasa maddesinden konuya girmekte yarar var. İlgili yasa maddesi, yani Vakıflar Örgütü ve Din İşleri Dairesi Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları Yasasınının 29'uncu maddesinin (3)'üncü fıkrasından başlamak lâzım.

Orda şöyle diyor; "Bakanlar Kurulu bu maddenin (1)'inci fıkrasında belirtilen taşınmaz malları Yönetim Kurulunun önerisi üzerine on yıldan fazla bir süreyle kiralama yetkisine sahiptir. Ancak otuz seneyi aşkın kiralamalar Cumhuriyet Meclisinin onayına sunulur." Söz konusu kiralama da otuz yılı aşkın olduğu nedeniyle Cumhuriyet Meclisinin onayına sunulmuş bulunmaktadır. Söz konusu arazi kilise malı olduğu için Evkafın tahsisine verilmiştir. Onu da dikkate almakta yarar vardır. Yani direkt olarak herhangi bir kişi tarafından bir vakfiye yapılarak Evkafa vakfedilmiş değil de Evkafın Güneyde bıraktığı mallara karşılık, Kuzeyde aldığı bir kilise malının tahsisi sözkonusudur.

Şimdi bir dakika için düşünün ki bu ülkede Rumdan kalan Güneydeki mallara karşılık eşdeğer uygulamaları idari tasarrufla veya Bakanlık tasarrufuyla yapılmakta, eşdeğer olarak malların koçanı hak sahiplerine verilmektedir. Düşünün, yüzlerce, binlerce dönümlük bir arazinin mülkiyeti eşdeğer olarak herhangi bir vatandaşa idari tasarruf ve Bakanlık tasarrufu ile verilmektedir. Hiç bir zaman Meclisin onayına bile gelmemektedir. Ama konu Evkaf oldu mu otuz yılın üzerinde bir kira sözleşmesi sözkonusu olduğunda bile Meclisin onayı gerekmektedir.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yasa gereğidir.

İSKÂN BAKANI HASAN YUMUK (Yerinden) - Yasa gereği.

ZAIM NECATİGİL (Devamla) - Bu yasa gereğidir ve bunun karşısında...

HASAN YUMUK (Yerinden) (Devamla) - Diğeri de yasa gereğidir. Yani idari tasarruf değildir.

ZAİM NECATİGİL (Devamla) - Diğeri de yasa gereğidir ama diğeri yasa gereği olarak mülkiyet veriliyor idari tasarrufla, burda idari tasarrufun üzerinde de bir Meclis süzgeci vardır. Yani ben bunun aleyhine değilim. Ancak bunları da dikkate alarak şu şekilde bir değerlendirme yapacağız;...

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Evkaf Meclisiydi bir zaman sonra meclis sözcüğünden bu Meclis oldu.

ZAİM NECATİGİL (Devamla) - Ancak Meclis bu değerlendirmeyi yaparken Evkafa hiç mi takdir yetkisi tanımayacaktır. Yani Evkaf kendi yararını, kamu yararını acaba düşünemez mi? Yani biz şahsi görüşlerimizle Evkafın takdirini kendi takdirimizle ortadan kaldırmak istersek çok dikkatli olmamız gerekmez mi? Bence gerekir. Yani burda Evkaf bu malı kiralarırken, Evkafa da bir takdir hakkı tanımamız gerekir kanısındayım.

Şimdi Evkafın daha iyi bir şekilde çalışması, uzun vadeli plân-proje yapması şu bu, bu ideallere karşı olan kimse yoktur. Ancak alternatif nedir? Farzedin ki Meclis Bakanlar Kurulunun süzgecinden de geçmiş olan bu konuda bir ret kararı çıkarsa alternatif nedir? Evkaf bu yeri bu şekilde uzun vadeyle kiralamayacak, bu yer orda atıl kalacak ve hiç bir gelir sağlayamayacak. Bu projenin esasında gerçekleşecek mi, gerçekleşmeyecek mi konusunda çeşitli görüşler ileri sürülmüştür. Ancak ben şunu dikkatinize getireceğim. Bu golf bütün dünyada çok lüks sayılan bir spor dalıdır ve bu konuda binlerce sterlinlik aylık aidatı ödemeye hazır meraklı kişilerin bulunduğunu da gözönünde bulundurun.

Eğer ülkemizde böyle bir golf olanağı tanınırsa bu belki yan tesislerin de yapılması anlamına gelecek. Turizm alanında ve hatta ve hatta ülkemizin isminin duyulmasında, bir bakımdan tanınmasında bile, yani politik tanınmaya da onun dışında tanınmasında bile yardımcı olacaktır. Çünkü bunun meraklıları İngiltere'den Avrupa'dan kalkıp buraya golf oynamak için gelebilecektir. Yani bu imkânı da düşünmemiz gerekir. Ama bir arkadaşımızın dediği gibi ilgili şirket orada kendi mülkiyeti varmış, onu öncelikle değerlendirecekti. Tabii değerlendirecek. Yani kirasında olan bir tesise en büyük yatırımı mı yapacak? Yoksa kendi tesisine mi yapacak. Zaten kendi tesisine belki turistik tesis yapacak. Fakat bu yer de bir golf sahası olarak kullanacak. Zaten kiralamanın amacı budur. Yani bunun amacı dışında daha fazla bir yatırım yapılmasını gerektirmemektedir. Ancak golf sahası olarak kullanılması da aleyhe değerlendirilecek bir eleman mı? Bence değildir. Orası bir yeşil saha kalacak, bir makilik kalacak ve oranın yeşil saha kalması da belki de ülkenin aleyhine olan bir şey değildir. Yani her yeri de ille inşaat yığınınına dönüştürmekten bir yarar görülmeyebilir. Denildi ki evkafın orada başka malları da var ve opsiyon hakkı olacak. İlgili şirket öncelikle eğer evkaf bunları da kiraya verecekse, onları da kiralama hakkına sahip olacak. Ancak yine düşünün eğer uzun vadeli bir kiralama olacaksa o da gene bu şekilde Meclise gelecek. Meclisin denetiminde olacak. Meğer ki yasalar değişsin. Yani burdan bir endişesi olmaması gerekir herkesin.

GUNER GOKTUG (Lefkoşa) (Yerinden) - Kısa vadeli yapar Sayın Başkan.

ZAİM NECATİGİL (Devamla) - Kısa vadeli yaparsa zaten Meclise gelecek. Evkafın yetkisi var. Yani yasalar altında o yetki var.

GUNER GOKTUG (Yerinden) (Devamla) - Taahhüt altına girer.

ZAİM NECATİGİL (Devamla) - Yani, e taahhüt zaten sözleşmeler daima taahhüt altına girme anlamındadır. Ancak ilgili şirket bu işi yürütmezse ne olacak? Yürütmezse evela başkan vermiş olacağı 120,000 ...

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Teminat.

ZAİM NECATİGİL (Devamla) - Teminat el konulacak. 120,000 Sterlin . Yani bunun kendisi içinde bir müeyyidesi de var bu sözleşmenin. Şimdi şunu akıldan kaçırmamak gerekir. Evkaf evvela bir ön anlaşma yapmıştır. Hakikaten son şekli ile anlaşma yapılmış değil. Meclisten bu karar alınırsa son şekli ile anlaşma yapılacak ve bu anlaşmaya gerekli rütuşların yapılması da mümkündür. Yani eğer başka rütuşlar gerekirse Evkafın herhalde hukuk danışmanları var mı?

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Başlama tarihi var mı efendim orda? Yani zorluyorlar mı yani şu tarihe kadar başlasın? Yani odur önemli olan.

ZAİM NECATİGİL (Devamla) - Şimdi efendim onlar hep düşünülebilir. İki yıl içinde başlayacağına dair garanti veriyor. Şimdi eğer yani her konuda bir iş yapacak olan kişinin veya bir iş yapmak niyetinde olan bir şirketin karşısına aşırı şüphelerle çıkarsak, aşırı engeller getirmeye çabalarsak ben sanırım ki artık yani bu yabancıların burda yatırım yapmasını teşvik eden bir unsur olmaz. Zaten her konuya şüpheli bir şekilde bakarsak, o kadar şüpheli bir şekilde bakarsak ki belki de hiçbir zaman ticaret ve yatırım yapılmaz. Yani bir yerde cesaretli olmak gerekir görüşümdedir. Yani ticarete, yatırımda bu şarttır. Ama burda bazı şüpheler belirtildi. Su nerden gelecek, şu olacak, ne bulacak. Herhalde bunu düşünen şirket bunun imkânlarını araştırmıştır. Belki de evkaftan çok o araştırmıştır ve onun araştırması gerekir. Çünkü o da bir yatırım ve yükümlülük altına gidecek.

Sanırım esas itibarıyla görüşler bu yöndedir. Ve Hükümetimiz değerlendirirken bu konuyu, bu ve buna benzer hususları dikkate almıştır. Ancak her ticari bir atılımda daima bir başarısızlık şansı olabilir. Ancak böyle bir şans vardır diye, böyle bir ihtimal olabilir, bu iş yürümez diye şans tanımamak da zannedersen akılcı bir durum olmaz. Ve dediğim gibi bu konuda biz yetkilerimizi kullanırken Evkafın geçmişine, şusuna, busuna bakmak değil, daha ziyade kendisine bir şans tanımak gerektiği görüşümdedir. Çünkü hakikaten Evkafın kendisi hakkında bir şey söylemek gerekirse bu çok araştırma gerektiren bir konudur. Evkafın tarihini araştırmak, Evkafın yaptığını, yapmadığını, yapabileceğini araştırmak, incelemek gerekir ki bu kısa sürede zannedersen biz bunu yapmış değiliz. Ama bunu da Evkafın aleyhine kullanılacak bir unsur olarak almamız zannedersen doğru olmaz. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Necatigil.

Sayın milletvekilleri; söz sırası Sayın Mehmet Bayramdadır. Buyurun Sayın Bakan.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden)-(Anlaşılmayan sözler.)

BAŞKAN - Bilmiyorum, Hacıahmet'ten önce de...

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bugün bitecek miyiz?

BAŞKAN - Öyle.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Ne kadar biz az konuşursak o kadar...

ULAŞTIRMA, BAYINDIRLIK VE TURİZM BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden) - Ben turizm açısından konuşacaktım.

BAŞKAN - Turizm açısından. O halde buyurun Sayın Kotak. Sıra sizdedir.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Bende? ben kısa konuşacağım.

BAŞKAN - Sayın Akın istiyorsunuz değil mi söz?

KENAN AKIN (Yerinden) (Devamla) - Evet.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kotak.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözkonusu Karar Önerisi Komiteye geldiğinde bir davet çatışması yüzünden toplantılar açısından ben katılmadım. Ancak bu konu daha önce de gelmişti ve sanıyorum Evkaf Yönetim Kurulunun bazı hataları var orda, isim değişiklikleri vesairenden iade edildi ve tekrar düzenlenmesi için geri geldi.

Şimdi meseleye şöyle bakmak lâzım; Sayın Ergün Vehbi burada bir gerçeği vurguladı. Eğer yapılacaksa, yatırım yapılacaksa olumludur. Önemli olan nokta budur. Sayın Komite Başkanı konuşurken yerimden onu sordum. Bu bütün senet sepetin en hassas noktası ilk yatırımın ne zaman başlatılacağı bir ve başlamadan da işleyecek olan mekanizma. Benim görebildiğim budur.

GÜNER GÖKTUĞ (Lefkoşa) (Yerinden) - Hiç bir şey yok.

İSMET KOTAK (Devamla) - Bilmiyorum efendim. Çünkü ben, şimdi ben şuna inanırım; efendim o zaman biz burda işaret ediyoruz. Yani bu önemli bir noktadır. İlgilileri bu şekilde uyarıyoruz. Konu şudur; eğer turizm diyorsanız ve özellikle de Hükümete hitap ediyorum, UBP Grubuna hitap ediyorum, turizm diyorsanız bu anda kırk yedi milyarlık yerel yatırımcıların borcu vardır ve bir formül aramaktasınız. Ulaşım sorun içerisine girmiştir, ek para istemektedir. Görebildiğim kadarıyla Türkiye'nin aleyhine çalışmakta olan mikrahlara en azından bu yıl çok güzel bir turizm yılı yaşayacak olan Türkiye'de bunu darbeleyebilmek için Güneydoğu olaylarını patlattılar. Ve daha dün Brüksel'de Yunanlı Milletvekili ile Fransız Milletvekili Türk Büyükelçiliğine ve Türk işyerlerine tecavüz edenleri kendi aralarında kaçırma girişimlerinde bulundular. Bize de bu yansıyor. Bugün İstanbul Havayollarının yetkilisine sordum, dedim ki, herhalde doluluk oranı fazla dedim. Maalesef öyle değil dedi. Biz de hayret üryet içerisindeyiz, durum iyi değil dedi. Şimdi durum iyi değilse, otellerde de bu yıl sorunumuz vardır demektir. Kaynağı da alıp getirme sorunlarımız vardır. Bu ben zannediyorum bu projenin sanayiyle, ulaştırmayla, geriye kalan sektörle direkt ilgisi yok, direkt turizmdir. Şimdi yapacağımız tercih basittir. İktidarda olsanız, muhalefette olsanız da bir burada bir arazi vardır, Evkaf zarara uğramıştır. Bir Rum arazisi tahsis edilmiştir.

Doğru ve daha fazla tahsis edilmesİ gerekir diyorum evkafa. Bulunması için evkafın elinde ben ondan yanayım. Ve kilise malları olayı biliyorsunuz 74'ten hemen sonra sözkonusu hükümetin aldığı bir karardır. Maraş'ta da geriye kalan yörelerde verilmiştir. Güner Gökтуğ'un eleştirdiği bir nokta var. Arazi vakıflarıdır, onun üzerine yapmıyor, kendi arazisine yapar. E doğrudur bu yöntem. Yani siz de olsanız onu yaparsınız. Yani koçanlı arazinize inşaat yapacaksınız. Kendinizi emniyete alacaksınız. Geriye kalan saha yeşil saha gibi görünüyor. Ama bize verilen projede ben bunu golf sahası yapacağım diyor. Şimdi tercihi Meclis, zaten Meclis sürelerle ilgilidir. Ama bilmiyorum ilgili arkadaşlar baksın koşul koyabilirse bu kararına, onu da eklesin. Yani şu kadar süre içerisinde başlayacak, başlamadığı takdirde verdiği teminat yanacaktır. Başlamayı yine de şeye dayamayınız binaya değil. Çünkü binayı kendi inşaatı, kendi arazisi üzerine yapıyor. Golf sahasının inkişafı, yani golf sahasına dönüştürmenin başlangıç ve bitiminde kullanım süreleri ile ilgilimiz biz. Kendi binasını bir an önce yapacaksa yapsın. Benim yaklaşımım olaya budur. Çünkü etrafı gördük, turizm açısından ve turizm sektörüne yapılan yatırımlar açısından feci bir noktaya geldik. Yarım kalanlarla bitenler bizi bir yerde ekonomiyi sarsıntıya sokmaktadır ve daha da sokacaktır. Eğer bu yıl gerçekten Türkiye darbelenir ve bize de istenilen kadar turist gelmezse daha büyük darbeler göreceğiz. O halde bu konuda gerekirse ilgili komisyon tekrar toplansın. Bizim değil Hükümetin görevidir. Hükümet kendi koşullarını koysun. Yani vakıflara diyebilir ki ben, bu bu koşulları isterim bu çerçeve içerisinde yapılsın. Benim söyleyeceğim budur. Yoksa bizim dıştan geldi bu, reddedelim. İçten geldi. Çünkü içten de gelmektedir bunlar. İçten de var ve bu öneriler bu öneriler. Onu da reddedelim gibi bir yaklaşıma gidersek hiçbir yatırımın sonu gelmez. İşte ESKA'ya verilen araziler var. Zamanında çok nutuklar çekildi. Sayın Mesut Yılmaz helikopterlerle uçtu geldi, Dışişleri Bakanıydı ama sonuç alınamadı. Netice itibarıyla belki orda yapılabilecek vardı sonra el değiştirmelerle mahkemeye gidildi. Burda başka maddeler gelebilir. Zaten vakfın

malını el değiştirme hakkı yoktur benim bildiğim kadarıyla. Doğrudan doğruya buna gidecektir. Ha şirketin hissedar değişikliği veyahut da %50 'nin üzerindeki hissedar değişikliklerinde de bu senenin iptal edilebileceğine ilişin bir vade konabilir. Yani bu emniyet subaplarını alınığı takdirde ve başlangıç tarihi belli olduğu takdirde, erkene çekmek suretiyle doğrudan doğruya vakıf arazisinin bir golf sahası haline getirilmesinin bence olumlu olduğunu burda belirtmek isterim.

AYDEMİR ERDOĞAN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - İsmet Bey.

İSMET KOTAK (Devamla) - Efendim?

AYDEMİR ERDOĞAN (Yerinden) (Devamla) - O gün genel bir ifade söyledin, eğer Meclis burayı kiraya vermeye karar verirse bu sözleşme bilahare yapılacak ve buraya konacak.

İSMET KOTAK (Devamla) - E onu da gözetme Başbakanlığa bağlı olduğuna göre Hükümetindir. Yani ben senetinde içeriğine ne girebilir diye kendi kafamdan buldum. Sayın Vehbi'nin söylediği de doğrudur. Eğer yatırımı yapacaksak, bir defa bu. Yani arazi spekülasyonuna gitmeyecekse. En doğrusu odur. Kendi arazisine yapmasın, bence mağsur değildir. Herkes koçanlı arazisine yapmak ister. Ha golf arazisini geliştirip ben takdir ettim. Az önce yani en azından ilk söyleyen Sayın Komite Başkanıdır. Diyor ki biraz da yeşil alan bırakınız. Yani olmazsa ne olur hikâyesine geldi iş. Ama en azından teminatı yanar. O önemlidir. Yani önemli olan o. Bunları eğer senet sepet altına alınabilirse bence yatırıma bir defa kaynak göstermek zorundadırlar. Yani benim anladığım odur. Yani Turizm Bakanlığına, Maliye Bakanlığına veya ilgili Bakanlıklara Turizm Teşvik Yasası altında geliyorsa bunlar. Öyledir, belirli belgeler ve belirli kaynaklar göstermesi. Yani finans kaynağını göstermek zorundadır. Herhalde göstereceklerdir. O yönden ben olumlu yaklaşıyorum. Aksi takdirde biz yapacaksak her şeyi ve biz işleteceksek istersek, turizm öyle bir nesnedir ki Avrupa'daki acenteye birşey veremezsiniz kazanmayacaksa, size buraya turisti gelmesine izin vermez. Bunu bilmemizde yarar vardır. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kotak.
Buyurun Sayın Kenan Akın.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüldüğü gibi birtakım sıkıntıların getirdiği ve Ulusal Birlik Partisi arkadaşlarımızın bile kuşku duyduğu birşeyi UBP Grubu ısrarla vaktin geçmesine rağmen geçirmeye çalışmaktadır.

Hal böyleyken, orada yatırım yapacak şirket hakkında olumlu, olumsuz birşey söylememiz mümkün değil. Çünkü şirketi tanımıyoruz. Birtakım projelerle buranın daha önce böyle bir isim değişikliğinden dolayı ikinci kez Hukuk ve Siyasi İşler Komitesine geldiği zaman, son aşamasında değildik partimizin yoğun çalışmasından dolayı. Daha önce incelediğimizde bakmadan, bugün Evkaf mali sıkıntılar içerisinde olduğundan dolayı alelacele gelir getirmek için, yüzyirmi bin sterlin peşin para veriyor diye, sekizyüz dönüm araziyi hemen gözü kapalı, bizim yorumumuza göre gözü kapalı verme çalışması içerisinde. Sayın Güner Göktaş gayet titiz çalışmış, kendisinin bu görüşmesinden dolayı da gerçekten UBP'de de bir kabuk değişmesinden dolayı teşekkür ediyoruz. Evkaf o arazinin yanında böyle bir arazi alması birtakım kuşkuları ortaya koymaktadır. Kaldı ki, yirmibeş dönüm kilometre, yirmibeş kilometreye nasıl suyun gideceğini de bayağı kuşku yaratmaktadır. Bir golf sahasının getireceğini, bir turizm yatırımından ne kadar kâr edecek, o kârın karşılığında ne kadar para yatırılacağı da büyük bir soru işaretidir. Ancak, Evkaf bugüne kadar ne yapmıştır? Veyahutta Sayın Başkanın gelip burada duygusal olarak yaklaşmamızı ve duygusal olarak yaklaşmazsak, daha akıcı düşünürsek iyi yola gideceğimizi ifade buyurmuştur. Biz kesinlikle burada milletvekilliğini duygusal olarak yapma düşüncesinde değiliz. Bizim duygusallığımız bu toplumun malları üzerinde gelecek olan haksızlıklardır. Biz bu konuda duygusalız. Evkaf Dairesi kendi beceriksizliğinden ve Evkafı tam manası ile idare edememenin getirmiş olduğu hoşsuz tablolarıdır, yanlış tablolarıdır. Şimdi amaç uygun olursa, yani Evkaftan icar olan bu sekizyüz dönüm arazi amacına uygun işletmezse, golf sahası

yapılmazsa hemen iptal edecek. Buna Sayın Başkan gelsin bakalım burada, Sayın Gökтуğ da zamanla hukukculuğunu yapmış, Evkaf icar etmiş olduğu halde, icarlamasına amacına uygun hangi tesis çalışmıştır. Bugün Sayın Kotak'ın da oturmuş olduğu bir Evkaf binası vardır Mağusa'da. Ben çok iyi bilmekteyim.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Hangi oturmuş olduğum?

KENAN AKIN (Devamla) - Senin oturduğun binalarda. Senin de bulunduğun binada.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Abimin demek istiyorsun.

KENAN AKIN (Devamla) - Hasan beyin. Zaman zaman sizi orda görüyorum. Düzeltiyorum, Hasan beyin de icarı ve oturduğu, kullandığı bir tesislik alan. Bu Evkaf tarafından belirli kişilere kullanımı için icar edilmektedir. İcarı da bedeli en fazla zannedersen, ikiyüz otuzbeş bin civarındadır. Ve hâla 75 ve 76 yıllarda icarlandığı için, seksen bin lira, altmış bin lira icar veren kişi de vardır Evkafa. Hasan, Hüseyin, Mehmet, Ahmet, Ayşe, Fatma kimse. Ama dönüyor bu kişi kendi ihtiyaçları için kiraladığı bu binaları birbuçuk, iki milyon civarında talebelere. Evkafın kazanması gerektiği parayı kendi kazanmakta. Evkaf seksen bin lira kira verecek, kendisi birbuçuk, iki milyon lira kira alacak. Evkafın gözü nerde? Bunları Evkaf bilmiyor mu? Defalarca kürsüden eleştirdik Evkaf kendi gelirlerini ancak şu anda elindeki mevcut öz kaynaklarını hibe etmesini engellesin, ondan sonra parasızlıktan dert yansın. Yani parası bitti diye sekizyüz dönümlük buz gibi araziye ne olacağı belli olmayan birtakım yaribuçuk, yarı projelerle getirecek, Meclisi birtakım oyunlarla da, ayak oyunlarına getirmeye çalışıyor anlamına gelmektedir. Kooperatif Merkez Bankası koskoca bina, bugün bana verilen o binayı ben ben on milyon kiraya vermem Evkafa.

Tarım Bakanlığının karşısındaki Kooperatif Merkez Bankası Evkaf'a 300 bin lira kira vermektedir.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden)- Binayı kendi yaptı.

KENAN AKIN (Devamla)- Tamam Sayın Bakan; bugün 300,000 lira kira rakam mıdır?

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Arazisine verdi.

KENAN AKIN (Devamla)- Arazisine. E 300,000 lira mantıklı mıdır yani bugün? Evkafın gelirlerini nasıl kısmaktadır. Biz burda yani göz önünde Evkafın gelirlerini düzeltecek yasal tedbirler alalım. Bugün biraz önce bahsettiğim binalar Evkaf'tan kiralanmakta ama başkasına icar edilmekte. Neden Evkaf o talebelerden icar almasın bir buçuk milyon kirayla. İşte bu kapanacak 120,000 Sterlin borç ödüyor oraya. Aman aman bir kişi almış, ille de gel bu araziyi al demenin anlamı yoktur. 30 yıllık, 49 yıllık bir icarla mayla nerdeyse mülkiyetini veriyoruz. Yani mülkiyetini veriyor anlamına gelmektedir. Uzun vadeli kira bir nevi mülkiyetini verme anlamına gelir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, yapacaksınız. Evkafın geçmişte yapmış olduğu icraatlara bakmıyorum. Neden bakmıyorum? Sayın Gökтуğ açık açık buraya birtakım kapalı kapılar arkasında pazarlık yapıp Güner Gökтуğ oyuna geldiğinde söylemektedir açık yüreklilikle.

İSKÂN BAKANI HASAN YUMUK (Yerinden) Öyle birşey söylemedik.

KENAN AKIN (Devamla)- Geçmişte, 83 yılında yapılmıştır. O iddia etmedi, ben onu iddia ediyorum. O şeyi gördük. Sayın Gökтуğ bunu söylemedi, ama önce o malı başkasına satacağsın, kendi malınla birleştirip çok daha yükseklere Evkafın malına yani, bu toplumun atalarından kalmış malları

başkalarına menfaat sağlamak için birtakım yasalar çıkaracaksınız. Bu olaylar geldiği zürece bizim buna net bakmamız mümkün değil. Şimdi Sayın Başkan diyor ki burası diyor kiliseden kalma mal. Peki bu Evkaf Kiliseden kalan malı neye karşılık veriyor? Güneyde Evkafa verilen malların karşılığında değil mi? Yani Güneyde kalan mallar artık yitirildi mi? Evkaf da almak, onun karşılığında eşdeğeri var. Eşdeğere karşılık herkes tapu aldığına göre Evkaf da oranın tapusunu alacaktır. Kiliseden kaldı diye bir gün gelip papazı mı bekliyoruz biz oraya. Bu anlam çıkmaktadır.

HASAN YUMUK (Yerinden)(Devamla)- Mülkiyet durumunu izah etmek için söyledi Sayın Başkan.

KENAN AKIN (Devamla)- Tamam da mülkiyet yine...

HASAN YUMUK (Yerinden)(Devamla)- Tapusunu alacak diye bekler yani.

KENAN AKIN (Devamla)- Tapusunu alacak evet. Yok o da kilisenin malıdır. Yani kiliseden aldı diye geçmişte Hacıahmetoğlu beye o cevap mı verildi bilmiyorum, kime cevap veriyordu, kiliseden kalmış mal, onu düşündüğünüz iddia ettiğiniz ölçülerde görmek olası değil, onun anlamı çıktı burda. Bunu başka türlü anlamak yoktur. Mülkiyetini alacak. Mülkiyetini alacak. Yani kiliseden kaldı diye ben istedim şirkete icarlarım anlamı mıdır? Kaldı ki Sayın Göktuğ'un da Evkaf Yasasındaki vakıfa hibe ettiyse malı, onun değerini kullanması lazımdır. Güneyde bırakılan o puanlar Güneyde bırakılan mallara karşı alınan bu arazi bu amaçlar için verilmemiştir. Bunları hep gözden geçiriyoruz.

HASAN YUMUK (Yerinden)(Devamla)- Kilise malları Bakanlar Kurulu kararıyla Vakıfların T Cetveline girmesine karar verilmiştir. Onu söylemek istiyorum.

KENAN AKIN (Devamla)- Sayın Bakan; T Cetveline ne giriyor? Güneyde bıraktığı mallara karşılık girmiyor mu? O T Cetvelinin puanları Güneyde bırakılan Vakıf mallarına karşıdır. E tapusunu? Yani benim kiraladığım mallar da Sayın Bakan diyor ki Başkan, bizce kilisenin malları olduğu için o amaçların dışında verebiliriz. İsteyen aldı yatırım yapacak. İki yıl sonra. 23 ay duracak, son bir ay da başlayacak ufak ufak yatırım yapacak, bunun adı yatırım olacak. Ki biraz önce Hacıahmetoğlu beyin de söylemiş olduğu Meclis bu yasayı geçirirse ondan sonra oturup anlaşacağız. Anlaşmanın metnini Meclis vermesi lazım. Eğer bu yasayı, bu kararı Meclis veriyorsa o anlaşmanın metnini de Meclisin bilmesi gerekirdi inancı içerisindedim. Bu yanlışlıklara geldiği için Yeni Doğu Partisi olarak bu taslağa olumlu oy vermemiz mümkün değildir. Saygılar sunarım.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Kenan Akın.

Sayın milletvekilleri; söz sırası Sayın Mehmet Bayram'dadır. Buyurun Sayın Bakan.

ULAŞTIRMA, BAYINDIRLIK VE TURİZM BAKANI MEHMET BAYRAM - Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; Sayın Ergün Vehbi tabii ki turizm konusuna girmemiş olsaydı Sayın Başkan gerek komisyondaki çalışma sistemi, gerek şey konusunda...

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Nasıl, orasını anlamadım?

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Şey etmiş olsaydı ben cevap vermek ihtiyacını hissetmeyecektim. Şimdi herşeyden önce Sayın Vehbi ya yanılıyorlar, yahut da takip edemiyorlar memleketin herhalde halini. Bir kere Lapta bölgesinden bahsettiler. Ben ümit ederdim o bölgeden bahsetmesinler. Bugün Lapta bölgesinin hem elektrik rasyonu, hem kanalizasyonu, hem de yolu hemen hemen %100 sağlanmış durumdadır. Yani bugün sizin bahsettiğiniz o güzel güzel tesislerin, teşvik edilerek yapılan tesislerin bütün altyapısı ortaya konmak suretiyle bitmiştir.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - İstim arkadaşan geldi yani.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - İstim arkadaşan gelmemiştir Sayın Vehbi.

Şimdi arkadaşlar; herşeyden önce hepimiz gerek siyasal partiler, gerek Meclis içi, Meclis dışı partiler devamlı surette turizmden hep beraber bahsediyoruz. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin kalkınmasında turizmden olduğunu inanıyoruz. Bugün hemen tüm siyasal partiler, bir çizgide aynı görüşü savunuyorlar. Tabii belki yöntem farklılıkları olabilir. Ama herşeyden önce muhterem arkadaşlar şu gerçeği ortaya koyalım ve bu gerçeği bilerek hareket edelim. Bugün turizm hadisesi gerçekten dünya klaslarından pay almanın en büyük kavgasıdır. Bu kavganın ortaya konabilmesi ve payın alınabilmesi için elinizde bir güç olması lazımdır. Yani elinizde eğer birkaç, eğer pazarlamak için bir imkân yoksa, siz hiçbir zaman bu piyasadan pay alamazsınız. Bugün rakamları ortaya koyarak biraz olsun ülkemizin gerçek durumunu ortaya koyalım. Bugün Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde birçok kesimler, işte turist yeteri kadar teşvik edilmiştir. Yeter, yetsin. Nedir, yapılan teşvik nedir? Nereye yetkiliyiz? Ve bu gelişte esas temel hedef ne olmalıdır? Bunu nasıl tespit etmeliyiz? Bugün en basit bir misalle, güney komşularımızı ortaya koymak istiyorum. Bugün güney komşularımız gerçekten ekonomilerini turizme dayanmışlar ve bugün şunu ifade edeyim, katılmış olduğumuz Uluslararası fuarlarda Kıbrıs'ın, Güney Kıbrıs'ın büyük bir yeri vardır. Hatta şunu ifade edeyim, çok büyük bir yeri vardır. O kadar etkindirler turizmde. Aynı değil. Geliri şu, hemen hemen %35 toprağa sahibiz, %65 toprağa da komşularımız sahiptir ve bugün 91 Ekim itibarıyla yatak sayısı 61512. Şu anda 12376.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden) (Devamla) - Günde de otuzbeş tane uçak iner kalkar.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Onu da söyleyeceğim Sayın Vehbi. İzah edeceğim Sayın Vehbi. Sabredin, biraz sabredin.

Ve bunların 8110 tanesi de 92 yılının sonunda tamamlanıp hizmete sunulacak.

Yani arkadaşlar; 93 - 96 dönemi itibarıyla güney komşularımızın yatak kapasitesi yüzbin olacak.

Söyleyeyim Sayın Vehbi. Uçakların da söyleyeyim size madem merak ediyorsunuz. Şu anda 14 tane uçakları vardır.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden) (Devamla) - Kendi malları değildir. Uluslararası uçaklarla inerler.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Ve bugün bu uçakların bir kısım hizmetini yönetiyoruz. Şimdi arkadaşlar birşeyi ortaya koyalım. Madem ki konu turizmdir, turizmin ne olduğunu, nasıl yapıldığını izah edelim ki, arkadaşlar biraz da bu konuda bilgi sahibi olsunlar. Biz de yavaş yavaş hasbelkader bu...

ERGÜN VEHBİ (Yerinden) (Devamla) - Biraz da golf turizminden bahset. Zengin turizimden.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Bu tahtavaralliyeye geldikten sonra öğrenmeye başladık. Herşeyden önce turizmde hadise, bir organizasyon meselesidir. Konuşmamın başında bahsettim, arz talep piyasası oluşturmak ve bunun yanında organizasyon meselesidir. Sayın Vehbi dediler ki, ülkemizde turizmi işte pazarlayıcı şirketler nerde? Bir kere senin ülkedeki turizm pazarlayıcı şirketler durumunda değildir. Sayın Vehbi. Çok yanılıyorsun o konuda. Bir ülkeyi pazarlayan şirketler, yabancı şirketlerdir. Yani buraya Alman turist gelecekse, Almanya'da kurulmuş şirkettir. İngiltere'den turist gelecekse, İngiltere'de kurulmuş şirketlerdir.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden) (Devamla) - Parayla ilişkisi yok mu?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Parayla hiçbir ilişkisi yoktur. Bu alt oyun denen, turizm dersi vermek icap edecek galiba Sayın Vehbi...

Dışarıya turist gönderen şirketler, "in Coming"de doğrudan doğruya kendi ülkesine turistgetiren şirketlerdir. Bizim, Sayın Vehbi bizimle tek ilişkisi, bizim bir yasamızla 1975'de yapılan yasamızla, "in Coming" yani içeriye turistin gelip de otele yerleşmesi, onun takibini yalnız, münhasıran tekелci bir zihniyetle biz, yalnızca bu acentelere verdik.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden) (Devamla)- Onu söylüyorum.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Yalnız nedir yaptığı? Turisti havaalanından alıp da, otele yatırmak, otelden tekrar havaalanına götürmek. Dolayısıyla bugün gerçek pazarı yaratan, ve bu pazarlamada etkin görev alan yabancı şirketlerdir.

Şimdi düşünün; sizin 6,000 yatağınız var, bu şirketler ulaşımı çözmüşlerdir. Onu da söyleyim ben size. O bakımdan da birşey yapamazsın. Yeter ki siz bu ülkede potansiyel yaratın. Yeter ki siz bu ülkede turiste arzedecek, hizmet verecek tesislere sahip olun, o imkanlara sahip olun. Bugün yalnız bir şirketin 1990 yılının 91 yılının en sıkıntılı dönemde bile yalnız bir şirketin 29 sefer kendi başına yaptığını, bir Intur'un 35 sefer yaptığını, ayrıca aynı firmanın da Finlandiya'da 15 sefer yaptığını size iletmem isterim. Niçin yapılmıştır? Onu ne Kıbrıs Türk Hava Yolları yapmıştır, ne Türk Hava Yolları yapmıştır. O yapmıştır, çünkü burda beklediğini bulmuştur. Kıbrıs'ta bunlar olduğu sürece Avrupa'da Kıbrıs turizmini pazarlamak mümkündür. Şimdi bu kısa izahtan sonra bu projeye ilgili bir bilgi vereyim. Şimdi proje bizim bakanlığımıza sunulmuş ve gerçekten şunu ifade edeyim arkadaşlar. Bu şirket bize göre gayet ciddi girişim yapan bir şirkettir. Yalnız bizim açıkça ifade edeyim, yalnız bizim bürokratik engellerimiz o kadar çoktur ki yalnız bu şirketin kurulması ve para transferi ile ilgili süre en azından 8-9 ay bizim tarafımızdan oyalanmıştır. Bu maalesef bizim bürokratik eğilimlerimizin getirdiği bir sıkıntıdır. Bu şirket yabancı şirket bu ülkeye gelmek istiyor, turist getirmek de istiyor ve biz dokuz ay da bu şirketin kaydını ancak yapabildik.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Muhalefet mi sorumlu Sayın Bakan?

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Ne dedim?

Formalite meselesidir. Dokuz ayda kaydı yapılmıştır, parası transfer edilmiştir ve bu şirket buraya geldiğinde kendine şu tavsiye edilmiştir. Biz Anayasa Mahkemesi kararından sonra Eşdeğer Yasasına tabi olarak ancak kendilerinin satın alabileceği yerlerde bunu yapabilecekleri konusunda kendilerini uyardık ve eğer turizm yapmak istiyorlarsa bu ülkede tabii toprak satın almak icap ettiğini

yatırım yapacakları sahaların kendiler tarafından temin edilmesi gerektiğini, onlara söyledik ve bu şirket ciddi-yetini o şekilde göstermiştir ki gitmiştir, araştırmıştır ve kendi parasıyla, kendi para transferiyle burdaki turizm yatırımı yapacağı ilk etapta 1200 yatak, ikinci etapta 1200 yatak daha yapacağı turistik tesislerin yerini kendi tarafından satın alınmıştır Sayın Vehbi. Satın alınmıştır. Bu bir noktada bir şirket bir yatırım yapacaksa mutlak surette turizm tesisini hazırlamış, projelerini hazırlamış, bütün obligasyonla ilgili bütün formalitelerini tamamlamış ve şu anda tatbikat sırasına girmiş bir şirkettir. Dolayısıyla bize göre bize sunulan belgeler ve bulgular ve bütün projeler gayet ciddi bir şekilde incelenmiş ve gerçekten bu yatırımcının bu yatırımları konusunda kesin bir karar mevcuttur. Dolayısıyla tabii ki esas temel Sayın Başkanın da burda izah ettiği gibi tabii ki turistik tesisin bütün ana temelini kendi koçanlı malı üzerinde oluşturacaktır. Çünkü zaten biz geldiği zaman kişiye onu tavsiye ettik. Eğer turizm yatırımı yapacaksanız lütfen arazi satın alın. Arazi sizin olsun, yatırımınızı oraya yapın diye ve yine o dönemde golfla ilgili talepleri olmuştur. Bize dedi ki bu kadar büyük bir tesisin yanında golf sahası yapmak istiyoruz.

Gerçekten arkadaşlar ben gidip gördüm. Bu arazi deniz seviyesinden 100-150 metre yukarıda ve golf sahasına seçilen 18 delikli bir golf sahası meydana gelecek, 100 metreden 75 metreye kadar kademeli gelen, 75 metreye kadar kademeli çukurlar ve yükseklikler halinde tombaklar halinde bir yerdir.

Su konusuna gelince; Őu anda bu Őirket bana sunulan bilgide LefkoŐa b6lgesinde arıtma suyunu kullanmasıyla ilgili bir anlaşma imzalamıŐtır ve bu suyun da gerekli çalıŐma yapıldıktan sonra golf sahasında kullanılması için, yani oradaki bitki örtüsünün yetiŐtirilmesi için konacak bir su olarak dűŐünölmüŐtür. Sayın Vehbi diyecekler bizim esas üzerinde ısrarla durduğumuz ve gerçekten sorun olan Haspolat kanalizasyon suyunun tarımda kullanılmasıyla ilgili sakıncalar ve sıkıntılar vardır. Yoksa bugün ađaç ekimi, ađaç dikimiyle ilgili siz de bilirsiniz ki yine rapor vardır ki orda kullanılabilir, hiçbir zararı da yoktur. Dolayısıyla tabii ki 25 km. uzaktan diyor su gelecek.

ArkadaŐlar; nerde yaŐıyoruz? Hangi çağda yaŐıyoruz? Yani bugün kilometrelerin, mesafelerin vardır. Bugün tekniğin geliŐtiđi dönemde Türkiye Cumhuriyetinin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine su getirmeyi dűŐündüđü bir dönemde arkadaşlar bunu soruyorlar, 25 kilometreden su nasıl gelecekmiŐ? ŐaŐarım ben, kusura bakmayın.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Tayyare ile gitmeyecek ya...

MEHMET BAYRAM (Devamla)- ŐaŐarım ben, kusura bakmayın.

Türkiye'nin bugün Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine su getirileceği projesinin çalışıldığı bir dönemde, yirmibeş kilometreden su getiremezsiniz diye söylüyor arkadaşlar. Dolayısıyla arkadaşlar, gerçekten bugün ülkemizin kalkınmasını istiyorsak, evet gerçekten burda biz ne bu arkadaşımızı bu projeyi engellemekle ilgili, efendim işte memleketi sevmiyor, memleketi şey etmiyor diye kimseyi suçlayacak değiliz. Ama arkadaşlar; ne yaparsak yapalım, hangi projeyi üretirsek üretelim eğer Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin kalkınmasını istiyorsanız, ve kalkınmasını istiyorsak ki, hepimiz bu maksat için herhalde çaba gösteriyoruz. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin geleceği turizmdir. Başka hiç çareniz yoktur. İsteddiğiniz projeyi üretiniz, istediğiniz yatırımı yapınız sonuç olarak, eğer turizm gelişmez, bu ülkede turizm, güney komşularımızın hiç olmazsa seviyesinde değil. Ama o nüfusu oranla bir oran olması lazım. Bugün şunu ifade edeyim; bizde bir yatağa yatırılan konuk sayısı on bin, altı bin yatağa karşılık bugün otelde konaklayan konuk sayısı altmış bindir. Bugün Rum tarafında bir milyon ikiyüz bin turist vardır, altmış bin yatağı vardır. Yani şu anda siz, turist sayısını, otelde konaklayan turist sayısını iki misline çıkardığınız gün, sizde yer yoktur. Gayet açık bir şey. Yani bugün güney komşularımızın ulaştığı turizm bana göre dünyada en idealidir ve en ideal noktasına ulaşmıştır. Yani siz eğer bu simdiki altmış bin rakamını yüzyirmi bin rakamına çıkardığınız gün, sizde turistik otellerde, turistik tesislerde konaklama yönünden sıkıntı başlar.

Dolayısıyla biz, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti olarak gelişmek istiyorsak, mutlak surette turist teşviğine, teşviklendirilmesine ve bu tür yatırımı yapacak olan kişilere gerekli olan her tür kolaylığı, ama ülkemizin yasalarını da bozmadan ve tabii ki kiralama ile ilgili hükümleri de saklı bir denetim altında tutmak suretiyle gerekli kolaylığı göstermek mecburiyetindeyiz.

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa) (Yerinden) - Çok güzel ifade ettiniz Sayın Bakan.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Dolayısıyla biz proje olarak bu Hükümetten gelen bu önerinin uygulanmasını rica ediyoruz. saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri;...

GÜNER GÖKTUĞ (Lefkoşa) (Yerinden) - Sayın Başkan, söz istiyorum.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Sayın Başkan, Sataşma mı var Sayın Başkan. Yani durmadan söz isteriz.

BAŞKAN - Sataşma yoktur Sayın Göktuğ.

GÜNER GÖKTUĞ (Yerinden) (Devamla) - Sataşma değil, ters aktarıldı bazı şeyler onun için.

BAŞKAN - Peki peki. Kısa olmak şartı ile buyurun Sayın Göktuğ. Biraz kısa olsun Sayın Göktuğ lütfen.

GÜNER GÖKTUĞ (Lefkoşa) - Peki.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii ki Rum tarafında turizimin bizden ne kadar ileri gittiğini, kat kat ileri gittiğini biliyoruz. Bu ülkede Rumların turizimine denk bir turistik yatırım yapılmasını, turizimin geliştirilmesi gerektiğini de idrak ediyoruz. Buna birşey söyleyen yok. Haspolat'tan su gelmez, getirilemez . ben öyle bir iddiada bulunmadım.

ERGÜN VEHBİ (Yerinden) (Devamla) - Haşa, ben de demedim.Sayın Gökтуğ.

GÜNER GÖKTUĞ (Devamla) - Türkiye'den su getirilmesinin mümkün olduğu bir çağda her halükârda su getirilebilir. Haspolat'tan Esentepe'ye da götürülebilir. Efendim herşey götürülebilir.

Benim üzerinde durduğum Sayın Bakanımızın ki, iyi niyetinden şüphem yok onu açıkca söyleyeyim, kendisine itimatımız da var turizm konusunda.

Benim üzerinde durduğum, Sayın Bakanımızın şahsen tatmin olması değil, Bakanlar Kurulunun ve komitenin bilgisine öyle bir fizilibite raporu getirilmedi. Yani şu anda arıtılmamış, derelere akan, sağlığı tehdit eden bir su nasıl gidecek, gitmesi mümkün mü? Ciddiyetini ölçmek bakımından söylüyorum, ciddiyetini bu şirketin ölçmek bakımından söylüyorum. Onun fizilibite raporu yaptırılmıydu, o kayıt ve koşullara bağlı olarak Bakanlar Kurulundan gelmeliydi. Benim üzerinde durmak istediğim konu o.

Diğer önemli nokta; düşünün Evkafın yöneticisi geldi ve komitede diyor ki eğer siz Evkaf olarak bana bu malı kiralamazsanız, yani mal turizmine yönelik olarak düşün-
düm bu 800 dönümü kiralamazsanız, ben diğer satın aldığım mallara da hiçbir yatırım yapmam diyor. Şimdi acaba bu şirket o malı satın alırken kendisine "hiç merak etme, 400 dönüm, 800 dönüm de sana kiralanacak" diye söz mü verildi? Diyor ki bu şirket Evkaf bu malı bana kiralamazsa ben bu memlekete yatırım yapmam. Biz yatırım yapmasına da karşı değiliz. Ben diyorum ki Evkafın puan harcayarak yatırım arzedeceği böyle bir kaynağı Evkaf bu puanları başka yere kullanabilir, devletin tahsis ettiği, devlete, turizme verilebilir, Anayasada engel yoktur kanaatindeyim, son paket ilan edildikten sonra ve bir tek şirkete tek dokuz değil doksan dokuz yıllığına kuraladı. Ona itirazımız yok. Benim kısa olarak söylemek istediğim, düzeltmek istediğim konular bunlar. Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Güner Göktaş.

Sayın milletvekilleri; Rapor ve Tasarının bütünü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi Tasarı metninin görüşülmesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

Metni okuyun efendim lütfen.

KÂTİP-

- 3954 -
VAKIFLAR ORGÜTÜ VE DİN İŞLERİ DAİRESİ YONETİM
KURULUNUN GİRNE-KARAĞAÇ'TA VAKIFLAR İDARESİNİN
KONTROL VE YONETİMİNDE BULUNAN EMLAKİN UZUN
SURELİ KİRALANMASINA İLİŞKİN KARARI İLE BAKANLAR
KURULUNUN BU KARARI ONAYLAYAN 12.2.1992 TARİH VE
E-145-92 SAYILI KARARININ ONAYLANMASINA İLİŞKİN
KARAR TASARISI

73/1991

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet
Meclisi, Vakıflar Örgütü ve Din İşleri Dairesi
(Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasasının
29'uncu maddesinin (3)'üncü fıkrası uyarınca;

Vakıflar Örgütü ve Din İşleri Dairesi
Yönetim Kurulunun aşağıda tafsilâtı verilen bedel
ve koşullarla; Girne-Karağaç Köyü hudutları dahi-
linde bulunan ve "Ermeni Manastırı" arazileri
olarak bilinen V/H: XIII/20 W2-E2 ve XIII/28 W1-E1
Parsel 190 (kısmen); XIII/28 W1'de parsel 94/9 ile
Parsel 94/1 (kısmen); 94/2, 94/3 ve 94/4 (tümüyle); XIII/28
E1'de parsel 1 (kısmen), Parsel 192 (kısmen), Parsel
95 (tümüyle)'de kain Vakıflar Örgütü İdaresine kilise
emlâki olarak tahsisli araziden takriben 800 dönümlük
kısmının (ekli plânda menekşe ile taralı); golf sahası
amaçları için "Wintersun Developments Ltd." Şirke-
tine kırk dokuz yıllığına uzun vadeli kiralanmasına
ilişkin 21.10.1991 tarih ve 196/91 sayılı kararı ile;

Bakanlar Kurulunun, bu kararı onaylayan
12.2.1992 tarih ve E-145-92 sayılı kararının onaylan-
masına karar verir.

Bedel ve Koşullar:

Kira Süresi	: 49 Yıl
Peşinat	: 121,548.- Sterling
Kira Bedelleri :	
1'inci yıl yilda	165.- Sterling
2'nci yıl yilda	165.- Sterling
3'üncü yıl yilda	500.- Sterling
4'üncü yıl yilda	550.- Sterling
5'inci yıl yilda	605.- Sterling
6'ncı yıl yilda	665.- Sterling
7'nci yıl yilda	732.- Sterling
8'inci yıl yilda	805.- Sterling
9'uncu yıl yilda	885.- Sterling

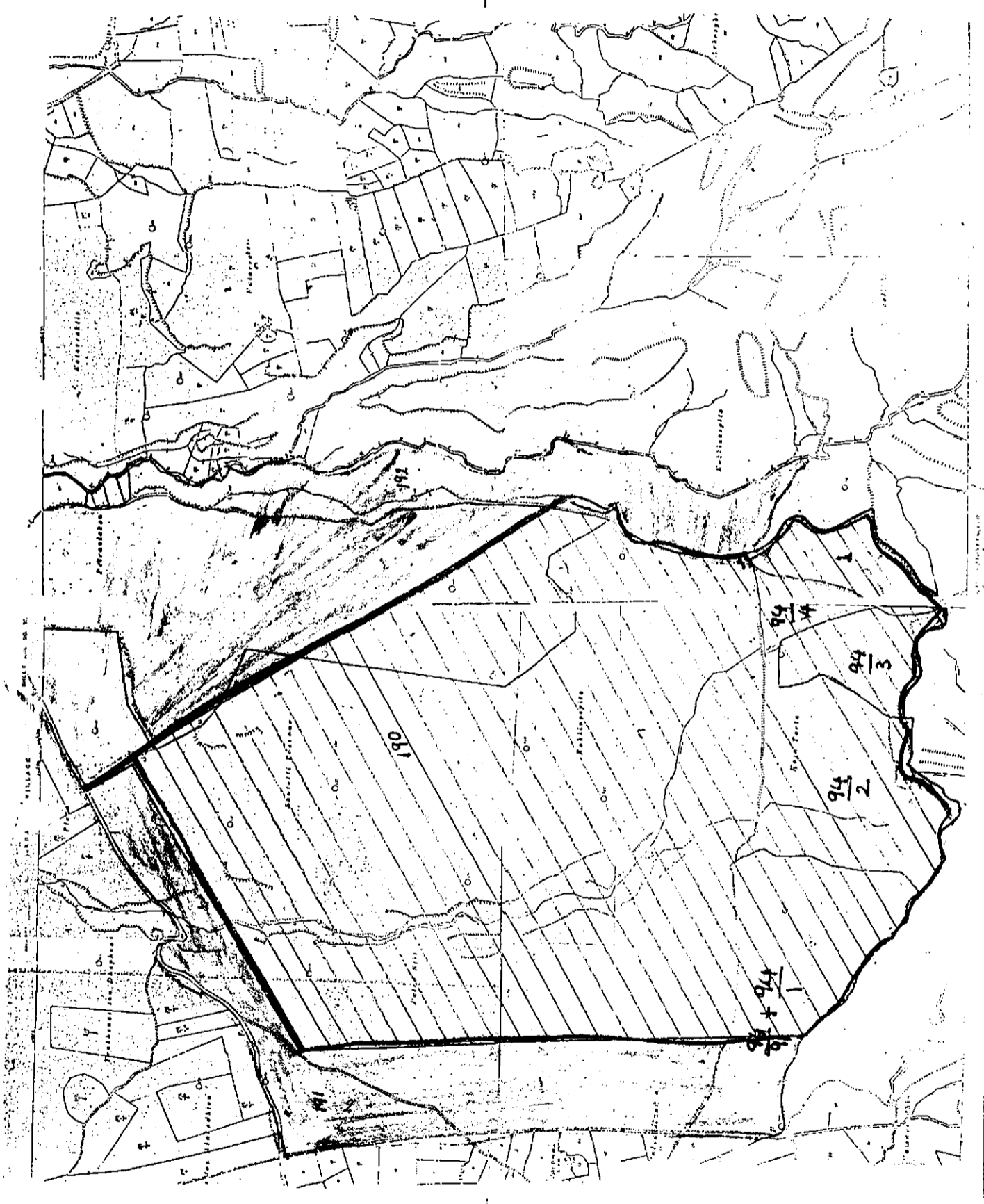
10'uncu yıl yılda	974.-	Sterling
11'inci yıl yılda	1071.-	Sterling
12'nci yıl yılda	1180.-	Sterling
13'üncü yıl yılda	1299.-	Sterling
14'üncü yıl yılda	1430.-	Sterling
15'inci yıl yılda	1570.-	Sterling

Diğer Koşullar:

- (1) Yıllık kiralar, her altı ayda bir peşin ve sterling olarak ödenecek veya Merkez Bankasının resmi efektif satış kuru üzerinden Türk Lirası karşılığı ödenecektir.
- (2) Onbeş yılın sonunda her beş yılda bir günün koşullarına göre kira tekrar gözden geçirilecektir.
- (3) Banka garantisi: Kiracı mal sahibine iki yıl süre içerisinde yatırım başlatacağını garanti etmek üzere sözleşme tarihinden başlayarak iki yıl, onbeş gün süreli 10.000 ABD doları tutarında bir banka garantisi verecektir.
- (4) Yapılacak olan yatırımlar için Şirket, ilgili makamlardan gerekli izinleri almakla sorumlu olacaktır.

Ekdeki Plânda Görülen Renklerin Açıklaması

- Turuncu : Vakıflar İdaresi'nin kontrolünde bulunan manastır arazileri.
- Toplam 1200 dön. (takriben)
- Menekşe : İcar edilecek kısım
(İçi taralı) - Takriben 800 dön.
- Kırmızı : Bölgede icar edilecek kısım dışında kalan Vakıflar İdaresi kontrolündeki araziler.
- a) Batıda - 100 dön. - Yol cephesi : 175 m.
b) Doğuda - 290 dön. - Yol cephesi : 650 m.
c) Kuzeyde - 35 dön. - Yol cephesi : 590 m.
- Mavi : Girne - Esentepe ana yolu.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; metin üzerinde söz isteyen var mı? Yoktur.

Sayın milletvekilleri; Tasarı metni üzerindeki görüşmeler tamamlanmış, ikinci görüşmesi sona ermiştir. Tasarının üçüncü görüşmesi kısa isim başlığı okunmak ve bütünü oylanmak suretiyle yapılacaktır.

Başlığı okuyunuz efendim.

KATİP - Vakıflar Örgütü ve Din İşleri Dairesi Yönetim Kurulunun Girne Karaağaçta Vakıflar İdaresinin kontrol ve yönetiminde bulunan emlâkin uzun süre kiralanmasına ilişkin kararıyla Bakanlar Kurulunun bu kararı onaylayan 12/2/92 tarih ve E-145-92 sayılı kararının onaylanmasına ilişkin Karar.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; şimdi de Tasarının bütününe oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; gündem gereği görüşmeler tamamlanmıştır. Gelecek birleşim 31 Mart 1992 Salı günü saat 10.00'da yapılacaktır. Gündem sizlere daha sonra dağıtılacaktır.

Birleşimi burada kapatıyorum. Teşekkür ederim.

Kapanış saati: 14.05

.../3959

DONEM: II

YIL: 2

CUMHURİYET MECLİSİ
28'inci Birleşim
24 Mart 1992, Salı
Saat: 10.00

GÜNDEM:

- I. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI.
- II. ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER.
- III. SEÇİMLER VE OYLAMASI YAPILACAK İŞLER.
- IV. SORULAR.
- V. GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASI.
- VI. GÖRÜŞÜLECEK TASARI VE ÖNERİLER İLE KOMİTELERDEN GELEN DİĞER İŞLER:

(1) Oteller, Pansiyonlar ve Halka Açık Yerler
(Düzenleme) (Değişiklik) Yasa Tasarısı
(Y.T.No:64/1/91) ve İdari ve Sosyal İşler
Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.

(2) Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin,
Din İşleri Dairesinin: 1985 ve 1986 Mali Yılla-
rına Ait Bütçe Hesaplarının Sayıştay Denetim
Raporu (S.R.No:37/1/90); 1987-1988 Mali Yıllarına
Ait Bütçe Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporu
(S.R.No:36/1/90) ve 1989 Mali Yılı Denetim Rapo-
runa (S.R.No:49/1/90) ilişkin Raporu.

- (3) Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin, Vakıflar ve Din İşleri Dairesinin: 1984 Mali Yılına Ait Kesin Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporu (S.R.No:30/1/90); 1985 Mali Yılına Ait Kesin Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporu (S.R.No:31/1/90); 1986 Mali Yılına Ait Kesin Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporu (S.R.No:32/1/90); 1987 Mali Yılına Ait Kesin Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporu (S.R.No:33/1/90) ile 1988 Mali Yılı Hesaplarına Ait Sayıştay Denetim Raporuna (S.R.No:60/2/91) ilişkin Raporu.
- (4) Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin, T.C. Milli Piyango Hemen Kazanın 31 Temmuz 1989-31.12.1989 Devresine Ait Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporuna (S.R.No:38/1/90) ilişkin Raporu.
- (5) Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin, Lefkoşa Belediyesi Girne Caddesi Düzenleme Projesine Ait İhale ile ilgili Sayıştay Raporuna (S.R.No:55/1/91) ilişkin Raporu.
- (6) Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin, Orman Dairesinin Döner Sermayeli İşletmelerinin 1990 Mali Yılına Ait Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporuna (S.R.No:60/2/91) ilişkin Raporu.
- (7) Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin, Devlet Üretim Çiftlikleri 1988 ve 1989 Mali Yıllarına Ait Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporuna (S.R.No:42/1/90) ilişkin Raporu.
- (8) Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin, Türkiye Cumhuriyeti Milli Piyangosunun 1990 Mali Yılı Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporuna (S.R.No:64/2/91) ilişkin Raporu.
- (9) Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devlet Piyangosunun 1990 Mali Yılı Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporuna (S.R.No:63/2/91) ilişkin Raporu.

- 3961 -

- (10) Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin, Spor Toto-Loto'nun 1990 Mali Yılı Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporuna (S.R.No:61/2/91) ilişkin Raporu.
- (11) Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin, Devlet Piyangosunun Hemen Kazan Oyununun 1990 Mali Yılı Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporuna(S.R.No:62/2/91) ilişkin Raporu.
- (12) Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin, Sosyal Sigortalar Dairesinin 1982, 1983, 1984 ve 1985 Mali Yıllarına Ait Kesin Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporuna (S.R.No:34/1/90) ilişkin Raporu.
- (13) Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin, Turizm Geliştirme ve Tanıtma Fonunun 1987, 1988, 1989 ve 1990 Mali Yılları Hesaplarının Sayıştay Denetim Raporuna (S.R.No:43/1/91 - 56/1/91) ilişkin Raporu.
- (14) Vakıflar Orgütü ve Din İşleri Dairesi Yönetim Kurulunun Girne Karaağaç'ta Vakıflar İdaresinin Kontrol ve Yönetiminde Bulunan Emlâkin Uzun Süreli Kiralanmasına İlişkin Kararı ile Bakanlar Kurulunun, bu kararı onaylayan 12.2.1992 tarih ve E-145-92 sayılı kararının onaylanmasına ilişkin Karar Tasarısı (C.K.T.No:4/2/92) ve Hukuk ve Siyasi İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.